

СТИВЪН КИНГ

БИБЛИОТЕЧНА ПОЛИЦИЯ

Част 3 от „Четири след полунощ“

Превод от английски: Йосиф Леви, 1992

chitanka.info

На персонала и посетителите на Обществената библиотека в Пасадена

БЕЛЕЖКА ВЪРХУ „БИБЛИОТЕЧНА ПОЛИЦИЯ“

Сутринта, когато започна тази история, седях пред масата на закуска със сина си Оуън. Жена ми вече се беше качила горе да вземе душ и да се облече. Двата неизменни елемента на времето „седем часа сутринта“ — бърканите яйца и вестникът — бяха готови. Уилард Скот, който посещава дома ни пет дни в седмицата от телевизионния екран, ни разказваше за някаква дама от Небраска, която тъкмо навършила седемдесет и четири, и между Оуън и мен сякаш имаше още един чифт очи. С други думи, типичен делничен ден „марка Кинг“.

Оуън се откъсна от спортните страници само колкото да ме попита дали днес ще ходя по магазините — искал да му купя някаква книга за училищен доклад. Не мога да си спомня каква беше — може да е била „Джони Тримейн“ или „Априлска утрин“ — романът на Хауард Фаст за Американската революция, — но беше от онези книги, които никога не можеш да намериш в книжарницата — винаги или са се изчерпали, или се очаква ново издание, или някаква друга неприятност.

Предложих на Оуън да провери в тукашната библиотека, която е много добра. Бях сигурен, че в нея ще я има. Той промърмори нещо в отговор. Успях даоловя само две думи от отговора, но и тези две думи бяха повече от достатъчни, за да събудят интереса ми, а вие знаете какви са интересите ми. Тези думи бяха „библиотечна полиция“.

Оставил настррана моята половина от вестника, натиснах бутона на дистанционното управление, за да задуша Уилард по средата на ентузиазирания му репортаж за Фестивала на прасковите в Джорджия, и учтиво помолих Оуън да повтори.

Не му се щеше, но аз настоявах. Най-после ми каза, че не искал да посещава библиотеката, защото се притеснявал от Библиотечната полиция. Знаел, че няма Библиотечна полиция, побърза да добави той, но това била една от историите, които се набиват в подсъзнанието ти и

се спотайват там. Той я чул от леля си Стефани, когато бил на седем или осем години и бил много по-лековерен, и оттогава тя се спотайвала там.

Разбира се, бях очарован, защото като дете и аз се страхувах от Библиотечната полиция — безликите блюстители, които наистина идват в дома ти, ако не върнеш книгите, с които си закъснял. Това беше много лошо... ами ако не можеш да намериш въпросните книги, когато се появят тези странни блюстители на закона? Тогава какво? Какво ще ти направят? Какво ще ти вземат вместо липсващите томове? От години не бях се сещал за Библиотечната полиция (макар и не чак от детското си — ясно си спомням как преди шест или осем години си говорехме за нея с Питър Строб и сина му Бен), но сега всички тези странини въпроси — едновременно ужасни и някак примамливи — се появиха отново.

В продължение на следващите три или четири дни не спрях да размишлявам за Библиотечната полиция и докато размишлявах, у мен започнаха да се оформят очертанията на разказа, който следва. Точно това е начинът, по който обикновено ми идват разказите, но периодът на размишление обикновено трае много повече, отколкото беше в този случай. Когато започнах, разказът беше озаглавен „Библиотечната полиция“ и аз нямах ясна представа докъде ще ме заведе. Мислех, че вероятно ще бъде смешна история — нещо като кошмарите от предградията, които обичаше да стъкмява покойният Макс Шулман. Все пак идеята наистина беше смешна, нали? Искам да кажа — Библиотечната полиция! Какъв абсурд!

Това, което разбрах обаче, беше нещо, което вече знаех — страховете от детското са отвратително устойчиви. Писането е акт на самохипноза и в това състояние често се случва само някакво припомняне на чувствата и ужасите, които отдавна би трявало да са умрели, започват отново да ходят и да говорят.

Докато работех върху този разказ, с мен започна да става точно това. Знаех, че като дете бях обичал библиотеката — защо не? Това беше единственото място, където едно относително бедно дете като мен можеше да получи всички книги, които искаше — но докато продължавах да пиша, пред мене отново заставаше една по-дълбока истина — че се и страхувах от нея. Страхувах се да не се загубя между тъмните рафтове, страхувах се да не ме забравят в някой тъмен тъгъл на

читалнята и да остана заключен вътре цяла нощ, страхувах се от старата библиотекарка със синя коса, очила като котешки очи и уста почти без устни, която ще те оципне по опакото на ръцете и ще изсъска „Ш-ш-ш-т!“, ако забравиш къде се намираш и заговориш твърде високо. И, разбира се, страхувах се от Библиотечната полиция.

Това, което се беше случило с една моя много по-дълга творба — романа „Кристин“, започна да се случва и сега. Към трийсетата страница хуморът започна да изпуска положението. А към петдесетата страница целият разказ започна стремителен ляв завой към тъмните места, до които бях пътувал така често и за които все още знам твърде малко. В края на краищата открих човека, когото търсех, и успях да повдигна глава само за да го погледна в безмилостните сребърни очи. Опитах се да го опиша за вас, Постоянни Читателю, но описанието може да не е много добро.

Както виждате, докато го правя, ръцете ми силно треперят.

ГЛАВА 1

ЗАМЕСТИКЪТ

1.

Всичко, реши по-късно Сам Пийбълс, беше по вина на онзи проклет акробат. Ако акробатът не се беше напил точно когато не трябва, Сам никога не би попаднал в такава неприятност.

„Не е чак толкова зле — помисли си той с може би оправдана горчивина, — че животът е като тясна греда над бездънна бездна — греда, по която трябва да вървим със затворени очи. Това е лошо, но не е чак толкова лошо. Понякога освен всичко друго ни бутат.“

Но това беше по-късно. Първо, преди Библиотечния полицай, беше пияният акробат.

2.

В Залата на ротариантите на Джънкшън сити всеки последен петък от месеца се провеждаше „Вечер на оратора“. В последния петък на месец март 1990 по разписanie ротариантите трябваше да чуят (и да бъдат забавлявани) от Невероятния Джо — акробат в цирка и в пътуващия карнавал „Звездите на Къри и Трембо“. В четвъртък следобед, в четири и пет, телефонът на бюрото на Сам Пийблс в „Недвижими имоти и застраховки в Джънкшън сити“ иззвъня. Сам, вдигна слушалката. Винаги вдигаше Сам — или лично Сам, или Сам от телефонния секретар, — защото той беше собственик и единствен служител на „Недвижими имоти и застраховки“. Не беше богаташ, но беше щастлив в разумни граници. Обичаше да казва на хората, че първият му мерцедес е още далеч в бъдещето, но си има форд, който е почти нов, и притежава собствен дом на авеню „Келтън“. „Освен това тази работа е най-доброто от всичките ми забавления“ — обичаше да добавя той, може би защото в действителност след колежа не беше имал кой знае колко забавления.

- „Недвижими имоти и застра...“
- Сам, на телефона Крейг. Акробатът си е счупил врата.
- Какво?
- Каквото чу! — извика Крейг Джонс с дълбоко опечален глас.
- Акробатът си е счупил шибания врат!
- О! — каза Сам. — Виж ти! — Той помисли за момент и после попита: — Мъртъв ли е, Крейг?
- Не, не е мъртъв, но за нас все едно, че е мъртъв. Намира се в болницата в Сидар Рапидс с поне десет килограма гипс около врата. Току-що ми се обади Били Брайт. Каза, че Джо се напил като каруцар на дневното представление този следобед, опитал се да направи задно салто и се приземил извън кръга право върху врата си. Били каза, че го чул чак горе, на последните редове. Каза, че звукът бил както, когато стъпваш върху току-що замръзнала локва.
- Ох! — възклика съчувствоно Сам.

— Не съм изненадан. Нали е Невероятния Джо. Що за име е това за цирков артист? Искам да кажа — да беше Невероятния Рандикс, добре, Невероятния Тортелини — как да е. Но Невероятния Джо! Звучи ми като измислица на човек с увреден мозък.

— Господи, наистина е много лошо.

— Пет пари не давам какво е. Заради това оставаме без оратор утре вечер, драги мой.

На Сам му се прииска да беше напуснал кантората си още в четири часа. Крейг щеше да попадне на телефонния секретар и това щеше да даде на Сам малко повече време да си помисли. Той почувства, че скоро ще му е нужно време да мисли. Почувства също и че Крейг Джонс няма да му го даде.

— Да — каза той. — Мисля, че е точно така. — Надяваше се, че гласът му звучи философски, но безпомощно. — Какъв срам.

— Наистина — каза Крейг и после изплю камъчето. — Но знам, че ти ще си щастлив да излезеш и да запълниш празнината.

— Аз? Крейг, сигурно се шегуваш! Аз не мога да направя и кълбо напред, камо ли задно сал...

— Мисля, че можеш да разкажеш за важността на частния бизнес в живота на малкия град — Крейг Джонс напираше безмилостно. — Ако това не ти харесва, има и бейзбол. Ако и това не става, винаги можеш да си свалиш панталоните и да си размахаш онай работа пред публиката. Сам, аз съм не само председател на Комитета на ораторите, макар че и това би било достатъчно. След като Кени се пресели, а Карл престана да идва, аз съм Комитетът на ораторите. Сега ти трябва да mi помогнеш. Утре вечер mi е нужен оратор. В целия проклет клуб има най-много петима души, на които чувствам, че мога да се доверя в нужда, и ти си един от тях.

— Но...

— Освен това си единственият, който още не е спасявал подобна ситуация, така че считай се за избран, момчето mi.

— Франк Стивънс...

— ... замести човека от транспортния профсъюз миналата година, когато Голямото жури^[1] го подведе под отговорност за измама и той не можа да участва. Сам — сега е твой ред да се жертваш. Не можеш да ме разочароваш, човече. Дължиш mi го.

— Аз се занимавам със застраховки! — извика Сам. — А когато не пиша застраховки, продавам ферми! Главно на банки! За повечето хора това е скучно! А за тези, за които не е скучно, е отвратително!

— Това няма никакво значение. — Крейг подготвяше последния удар, като тъпчеше хилавите възражения на Сам с груби подковани ботуши. — В края на вечерята всички ще бъдат пияни и ти добре го знаеш. В събота сутринта няма да си спомнят и дума от това, което си казал, но междувременно ми трябва човек, който да се изправи и да говори половин час, и аз съм изbral теб!

Сам продължи да възразява още малко, но Крейг беше категоричен и безмилостен. „Необходимо е. Трябва. Дължиш ми го.“

— Добре — най-сетне каза той. — Добре, добре! Стига вече!

— Браво! — възклика Крейг. Гласът му изведнъж се изпълни със слънчева светлина и блесна с цветовете на дъгата. — И запомни, не трябва да бъде по-дълго от трийсет минути плюс може би още десет за въпроси. Ако въобще някой има въпроси. И наистина можеш да си размахаш оная работа, ако ти се иска. Не вярвам някой да види, но...

— Крейг — каза Сам, — стига вече, де.

— О! Съжалявам! Мълквам! — изкудкудяка Крейг, може би замаян от облекчение.

— Слушай, защо не прекратим тази дискусия? — Сам потърси ментолките, които държеше в чекмеджето си. Внезапно усети, че за следващите двайсет и осем часа може да му потрябват още доста ментолки. — Ако не се лъжа, имам да пиша реч.

— Дадено! — каза Крейг. — Само запомни — вечерята в шест, речта в седем и трийсет. Както казват на Хавайските острови, вместо чао — алоха!

— Алоха, Крейг — каза Сам и затвори. Загледа се втренчено в телефона. Почувства как от гърдите към гърлото му се издига горещ газ. Отвори уста и се оригна кисело — а допреди пет минути стомахът му беше в отлично състояние.

Изяде първата от наистина многото, както щеше да се окаже, ментолки.

3.

Вместо да отиде на боулинг тази вечер, както смяташе, Сам Пийбълс се затвори в кабинета си вкъщи с бележник с жълти листа, три подострени молива и пакет цигари „Кент“. Откачи контакта на телефона, запали цигара и се загледа в жълтия бележник. След пет минути гледане написа на най-горния ред на най-горния лист следното:

ФИРМИТЕ В МАЛКИТЕ ГРАДОВЕ — ЖИВИТЕЛНИЯТ СОК НА АМЕРИКА

Каза го на глас и му хареса как звучи. Е... може би не му хареса съвсем, но беше поносимо. Каза го по-високо и го хареса още повече. Малко повече. Всъщност, не беше дотам хубаво — вероятно си беше за боклука, но беше сто пъти по-добро от „Комунизмът — заплаха или опасност“. А и Крейг беше прав — и без това в събота сутринта повечето от тях ще бъдат толкова махмурлии, че едва ли ще помнят какво са слушали в петък вечерта.

Изпълнен със смелост, Сам започна да пише.

„Когато през 1984 година се преместих в Джънкшън
сити от доста оживения голям град Еймс...“

4.

„.... и затова сега чувствам, както и в онова ясно септемврийско утро на 1984, че малките фирми са не само живителната сила на Америка, но са и искрящият живителен сок на целия западен свят.“

Сам спря, загаси цигарата си в пепелника на бюрото и в очакване погледна към Наоми Хигинс.

— Е? Какво ще кажеш?

Наоми беше млада красива жена от Провърбия — градче на четири мили западно от Джънкшън сити. Живееше в една разнебитена къща на брега на река Провърбия с разнебитената си майка. Повечето от ротарианците познаваха Наоми и от време на време се канеха да се обзаложат кой ще се срути пръв — къщата или майката. Сам не знаеше дали някои от тези басове наистина са се сключили, но ако беше така, никой от тях още не беше разрешен.

Наоми беше завършила бизнес-колежа в Айова сити и можеше да стенографира, а после да съставя цели и четливи изречения от записаното. Тъй като беше единствената местна жителка, която притежаваше такива умения, тя беше много търсена сред неголямата общност на бизнесмените от Джънкшън сити. Работеше всяка сутрин, пет дни в седмицата, за четирима мъже и една жена — двама адвокати, един банкер и двама търговци на недвижими имоти. Следобед се връщаше в разнебитената си къща и когато не беше заета с грижи за разнебитената си майка, преписваше на машина това, което й бяха продиктували.

Сам Пийбълс използваше услугите на Наоми всеки петък сутринта от десет до дванайсет, но тази сутрин остави настрана кореспонденцията си — макар че на част от нея беше крайно време да отговори — и помоли Наоми, ако може, да го изслуша.

— Разбира се, мога — отговори Наоми. Изглеждаше малко разтревожена, като че ли си беше помислила, че Сам — с когото някога

беше излизала — може би планира да ѝ предложи брак. Когато той ѝ обясни, че Крейг Джонс го е изbral да замени контузения акробат и иска тя да изслуша речта му, тя се успокои и я изслуша докрай — всичките ѝ двайсет и шест минути — с училиво внимание.

— Не се бой да бъдеш откровена — добави той още преди Наоми да отвори уста.

— Добра е — каза тя. — Много интересна.

— Не, не така — не си длъжна да споделяш мислите ми. Кажи всичко, което мислиш.

— Наистина. Добра е. Освен това, когато започнеш да говориш, всички ще са...

— Да, всички ще са се натряскали, знам. — Тази перспектива отначало го беше успокоявала, но сега Сам вече беше малко разочарован от нея. Докато се слушаше, той наистина помисли, че речта е доста добра.

— Само едно нещо — каза замислено Наоми.

— Така ли?

— Малко е... разбиращ ли... суха.

— О — каза Сам. Въздъхна и разтърка очи. Беше стоял буден почти до един часа миналата нощ — първо беше писал, а после беше променял.

— Но това е лесно за оправяне — увери го тя. — Просто иди в библиотеката и вземи няколко от онези книги.

Изведнъж Сам почувства остра болка в корема и потърси пакетчето ментолки. Да се рови в литературата за някаква глупава реч в „Ротари клуб“? При това в библиотеката! Малко прекалено, нали? Никога досега не беше ходил в библиотеката на Джънкшън сити и не виждаше причина защо трябва да ходи сега. Все пак Наоми го беше изслушала внимателно, Наоми се опитваше да му помогне и щеше да бъде неучтиво, ако дори не я изслуша.

— Кои книги?

— Знаеш кои — книгите, в които пише как да оживиш речта си. Те са като... — Наоми се запъна. — Е, нали знаеш онзи пикантен сос, който поднасят в китайския ресторант?

— Да...

— Те са нещо такова. В тях има шеги. Освен това има една книга — „Любими стихове на американския народ“. Може би в нея ще

намериш нещо за финал. Нещо по-вълнуващо.

— В тази книга има ли стихове за значението на малките фирми в живота на Америка? — попита недоверчиво Сам.

— Когато цитираш стихове, хората се чувстват развълнувани — каза Наоми. — Никой не го интересува за какво се говори, а как се говори.

— И наистина има книги с шеги специално за речи? — На Сам му беше почти невъзможно да повярва на това, въпреки че ако беше чул, че в библиотеката има книги за такива екзотични неща като поправка на малки двигатели и фризиране на перуки, това не би го изненадало ни най-малко.

— Да.

— Откъде знаеш?

— Когато Фил Брейкман се беше кандидатирал за щатски сенатор, аз му пиших на машина всичките речи — каза Наоми. — Той имаше една от тези книги. Само не мога да си спомня как й беше заглавието. Наум ми идва само „Шеги за Джон“, но това, разбира се, не е точно.

— Не е — съгласи се Сам и си помисли, че няколко избрани неща от „Шеги за Джон“ вероятно щяха да му донесат огромен успех. Но започна да разбира какво има предвид Наоми и идеята му хареса, въпреки че не му се искаше да посети градската библиотека, след като толкова години успешно беше минавал без нея. Малко пипер в старата реч. Залей я с малко сос, направи от парчето месо малък шедьовър. А ако не знаеш как да намериш това, което търсиш, трябва просто да попиташ някоя библиотекарка. Нали едно от нещата, с които се занимават, е да отговарят на въпроси?

— Все пак, можеш и да я оставиш така — каза Наоми. — Искам да кажа, те наистина ще са пияни. — Тя погледна Сам мило, но строго, а после си погледна часовника. — Останал ти е повече от час — няма ли да ми продиктуваш няколко писма?

— Не, не сега. Защо вместо това не ми напишеш речта на машина? — Вече беше решил да прекара обедната си почивка в библиотеката.

[1] Жури от съдебни заседатели, което се събира периодично, за да реши дали съществуват достатъчно основания за изправяне на

обвинените пред съда. ↑

ГЛАВА 2

БИБЛИОТЕКАТА (I)

1.

За годините, прекарани в Джънкшън сити, Сам беше минавал покрай библиотеката стотици пъти, но сега за пръв път наистина я погледна и откри нещо доста изненадващо — че веднага намрази това място.

Обществената библиотека на Джънкшън сити се намираше на ъгъла между улица „Стейт“ и авеню „Милтъ“ — правоъгълна гранитна кутия с толкова тесни прозорци, че му приличаха на бойници. Каменната стряха стърчеше и от четирите страни на сградата и ако се приближиш към нея отпред, съчетанието между тесните прозорци и сянката от покрива я правеха да прилича на намръщено лице на каменен робот. Типичен архитектурен стил за Айова — толкова типичен, че Сам Пийбълс, който от двайсет години продаваше недвижими имоти, му беше измислил име — „Грозен Среднозападен“. През пролетта, през лятото и през есента строгият вид на сградата се омекотяваше от кленовете, които я ограждаха като горичка, но сега — в края на суровата зима на Айова, кленовете още бяха голи и библиотеката приличаше на прекалено голяма гробница.

Не му харесваше — караше го да се чувства неспокоен, без да знае защо. Нали беше само библиотека, а не подземията на Инквизицията. Въпреки това, докато измина пътя по плочките до входа, в корема му се надигнаха нови кисели вълни. В киселините имаше странен сладък привкус, който му напомни за нещо... може би нещо много отдавнашно. Той сложи в уста една ментолка, започна да я хруска и взе внезапно решение. Речта му си беше достатъчно добра и в този вид. Не страхотна, но достатъчно добра. Все пак щеше да я чете пред „Ротари клуб“, а не пред Обединените нации. Стига глупости. Подобре да се върне в кантората и да се занимае с кореспонденцията си, която беше изоставил сутринта.

Понечи да се обърне и внезапно си помисли: „Така е тъпо. Наистина тъпо. Искаш да бъде тъпо? Добре. Но ти се съгласи да произнесеш тази проклета реч — защо да не я направиш добра?“

Стоеше пред входа, намръщен и нерешителен. Обичаше да се забавлява в „Ротари“. И Крейг обичаше това. И Франк Стивънс. Повечето от младите бизнесмени от Джънкшън сити гледаха насмешливо на тези събрания. Но рядко пропускаха някое от тях и Сам мислеше, че знае защо — това беше място, където можеше да се завържат връзки. Място, където човек като него можеше да се срещне с някои от по-възрастните бизнесмени от Джънкшън сити. С хора като Елмър Баскин, чиято банка беше помогнала за откриването на търговски център в Бивъртън преди две години. Хора като Джордж Канди — който, както разправяха, можеше само с едно телефонно обаждане да осигури три милиона долара за някоя нова разработка... стига да поискаше.

Там имаше хора от малкия град — хора, които се увличаха от училищните състезания по баскетбол, подстригваха се при Джими, вместо с пижами си лягаха със спортни фланелки и гащета, хора, които все още пиеха бира от бутилката. Те всъщност бяха хората, които движеха живота в Джънкшън сити и като се замислиш, не беше ли точно това, което го караше да идва тук в петък вечер? Като се замислиш, не беше ли точно това, заради което Крейг се беше обадил в такава паника, след като онзи глупав акробат си беше счупил глупавия враг? Искаш да бъдеш забелязан от тези, които движат и върят живота... и то не защото си оплескал бизнеса. „Те всички ще са пияни“ — беше казал Крейг, Наоми беше заявила същото, но сега на Сам му се струваше, че не беше виждал Елмър Баскин да пие нищо друго освен кафе. Нито веднъж. А и той вероятно не беше единствен. Някои от тях можеше да са пияни... но не всички. А тези, които нямаше да са пияни, може би щяха да са точно тези, които имаха значение.

„Свърши го както трябва, Сам, и може да си направиш добра услуга. Не е невъзможно.“

Не. Не беше невъзможно. Слабо вероятно, разбира се, но не и невъзможно. А имаше и нещо друго — съвсем отделно от политиците в сянка, които можеха да присъстват или да не присъстват на събранието в „Ротари клуб“ в петък вечер — той винаги беше бил горд пред себе си, че върши работата си по най-добрния възможен начин. А това беше една тъпа малка реч. И така?

„В края на краищата това е една тъпа малка провинциална библиотека. Какво й е страшното? Дори и храсти не растат около нея.“

Сам отново беше тръгнал към входа, но сега се спря и челото му се сбръчка от тази мисъл. Мисълта беше странна, изглеждаше, че е дошла от никъде. Че около библиотеката нямаше храсти, това какво значение имаше? Той не знаеше... но знаеше, че оказа върху него почти магически ефект. Неволното му колебание изчезна и той отново тръгна напред. Изкачи четирите каменни стъпала и спря за момент. Мястото по някакъв начин приличаше на пусто. Хвана дръжката на вратата и си помисли: „Хващам се на бас, че е заключено. Хващам се на бас, че това място е затворено в петък следобед.“ В тази мисъл имаше нещо странно успокояващо.

Но старомодната брава се поддаде под натиска на палеца му и тежката врата безшумно се отвори навътре. Сам влезе в малко фойе с мраморен под на шахматно разположени черни и бели квадрати. В средата на това преддверие имаше триножник. Върху триножника беше поставена табела. На табелата имаше изписана само една дума с много големи букви. Пишеше:

ТИШИНА!

Не пишеше:

МЪЛЧАНИЕТО Е ЗЛАТО

или:

МОЛЯ, ПАЗЕТЕ ТИШИНА

а само една огромна, ярка дума:

ТИШИНА!

— Я гледай — каза Сам. Само го промърмори шепнешком, но акустиката в залата беше много добра и слабият му шепот се усили до силен ропот, което го накара да се свие. Като че ли думите отскачаха от тавана обратно върху него. В този момент той се почувства отново в четвърти клас и госпожа Гластърс го викаше на дъската за това, че се е обадил на висок глас точно когато не трябва. Огледа се неспокойно, като че ли в очакване някоя свадлива библиотекарка да изскочи от главната зала, за да види кой се е осмелил да наруши тишината.

„Стига, за Бога. Ти си на четирийсет години. Четвърти клас беше много отдавна, момче.“

Само че не му се виждаше много отдавна. Особено тук. Тук четвърти клас изглеждаше толкова близо, че можеше да го докосне с ръка.

Прекоси мраморния под от лявата страна на триножника. Несъзнателно стъпваше с пренесена напред тежест, така че токовете на обувките му да не тракат, и влезе в главната зала на библиотеката на Джънкшън сити.

Множество стъклени глобуси висяха от тавана (които беше поне шест метра по-висок от тавана на фоайето), но нито един от тях не светеше. Светлината идваше от два големи, наклонени под ъгъл прозореца на покрива. При слънчево време светлината от тях щеше да бъде напълно достатъчна, за да освети помещението; дори щеше да му придае весел и приветлив вид. Но този петък времето беше облачно и мрачно и осветлението беше слабо. Щиглите на залата бяха изпълнени с мрачна паяжина от сенки.

Това, което изпита Сам, беше чувството, че нещо не е в ред. Като че ли не само беше направил една стъпка през вратата и беше прекосил фоайето — чувстваше се сякаш беше влязъл в друг свят — свят, изобщо неприличащ на малкия град в Айова, който той понякога обичаше, понякога мразеше, но най-често приемаше такъв, какъвто си е. Въздухът тук изглеждаше по-тежък от нормалния и сякаш не беше прозрачен като нормален въздух. Тишината беше дебела като одеяло и студена като сняг.

Библиотеката беше пуста.

Рафтовете с книги го обграждаха високо над главата от всички страни. Като погледна нагоре към прозорците на тавана с армирани стъкла, малко му се зави свят и за миг му се стори, че е обърнат с главата надолу, че виси над дълбока правоъгълна яма, стените на която са покрити с книги.

На няколко места до стената имаше подпрени стълби — от онези, които се поставят в улеи и се движат, върху гумени колела по пода. Огромното езеро на високата зала, което се простираще между него и бюрото за връщане на книги на отсрещната страна, се прекъсваше от два дървени острова. Единият беше дълга дъбова стойка за списания. На стойката на дървени пръчки висяха периодични издания — всяко подвързано в чиста найлонова обложка. Приличаха на кожи на странни животни, оставени да се сушат в тази тиха стая. На една табела, закачена на върха на стойката, имаше заповед:

ВРЪЩАЙТЕ ВСИЧКИ СПИСАНИЯ НА МЕСТАТА ИМ!

Отляво на стойката за списания имаше рафт със съвсем нови романи и научнопопулярни книги. На табелата над рафта беше обявено, че те могат да се взимат за срок от седем дни.

Сам премина през широката пътека между списанията и рафта за седемдневните книги. Ударите на петите му отекваха въпреки старанието му да се движи безшумно. Откри, че му се иска да беше се поддал на първоначалния си импулс просто да се обърне и да се върне в кантората. Това място беше страшно. Въпреки че на масата имаше малка, покрита с калъф камера за микрофилми, която беше включена и издаваше лек шум, нямаше никого — нито мъж, нито жена, който да работи с нея. На масата имаше табелка, на която беше написано

А. ЛОРЦ

но никъде наоколо нямаше следа нито от А. Лорц, нито от никого другиго.

„Може би изнася върнати материали и изписва новия брой на «Библиотечно списание».“

Сам изпита лудо желание да отвори уста и да извика „Наред ли е всичко, А. Лорц?“ Бързо му мина. Обществената библиотека на Джънкшън сити не беше място, което насищава внезапните пориви.

Мислите на Сам внезапно се завъртяха около едно стихче от детството му. „Стига вече смях, стига веч забава. Квакерите са дошли. Видят ли усмивка тук, веднага те глобяват.“

„Дали ако А. Лорц те види тук да се усмихваш, веднага ще те глоби?“ — зачуди се той. Отново се огледа, почувства мрачната тишина с нервните си окончания и помисли, че върху това може да се напише книга.

Вече не изпитваше желание да получи книга с шеги или „Любими стихове на американския народ“, но въпреки желанието си беше омагьосан от надвисналата, замряла атмосфера. Тръгна към една врата вдясно от седемдневните книги. На табелата над вратата беше написано, че това е Детската библиотека. Беше ли ходил в Детската библиотека, когато растеше в Сейнт Луис? Сигурно беше, но спомените му за това бяха неясни, далечни и не успяваше да ги задържи. Въпреки това, когато се доближи до вратата на Детската библиотека, изпита странно и забравено чувство. Сякаш се връщаше у дома.

Вратата беше затворена. Върху нея висеше картина на Червената шапчица, която гледаше към Вълка, легнал в леглото на Бабата. Вълкът беше с нощницата на Бабата и с нощната ѝ шапчица. Показваше зъбите си. Между тях се стичаше пяна. По лицето на Червената шапчица беше изписан безграницен ужас — от този плакат можеше да се извади заключение, че щастливият край на тази приказка — на всички приказки — е просто удобна лъжа. Родителите може да вярват на такава глупост, казваше лицето на Червената шапчица, но не и малките, нали?

„Чудесно — помисли си Сам. — Обзалагам се, че с подобен плакат на вратата в Детската библиотека идват много деца. Обзалагам се, че особено го харесват малките.“

Отвори вратата и надникна вътре.

Чувството му на беспокойство изчезна — моментално беше очарован. Плакатът на вратата естествено съвсем не беше на място, но всичко, което се намираше зад него, беше съвсем наред. Разбира се, че като дете беше посещавал библиотеката — достатъчен беше един поглед в този малък модел на света, за да освежи спомените си. Баща му беше умрял млад — Сам беше единствено дете, отглеждано от работещата си майка, която виждаше рядко, обикновено в неделя или в празник. Когато не можеше да намери пари за кино след училище — а така беше често, — работа вършеше и библиотеката, а стаята, която видя сега, го върна в онези дни с внезапна вълна от носталгия, която беше сладка и тягостна и по неясен начин го плашише.

Онова беше бил една малък свят и това тук беше един малък свят — онова беше светъл свят, дори и в най-мрачните и дъждовни дни, така беше и с този. В тази стая нямаше висящи стъклени кълба — имаше луминесцентни лампи, скрити зад хладните панели на висящия таван, и те всички светеха, пропъдили сенките. Масите бяха не повисоки от шейсетина сантиметра, а столчетата до тях бяха още пониски. В този свят възрастните биха били нежелани натрапници. Ако някой възрастен се опиташе да седне до маса, би я повдигнал с колене, а за да пие вода от чешмичката до отсрещната стена би трябало да се наведе с риск да си счупи главата.

Тук рафтовете не се издигаха на такава височина и не предизвикваха неприятно замайване. Таванът беше достатъчно нисък и това създаваше уют, но не беше толкова нисък, че да накара детето да

се чувства смачкано. Тук нямаше дълги редици от томове с тъмна подвързия, а книги, които направо крещяха с първичните си цветове — яркосини, червени, жълти. В този свят беше крал доктор Сюс^[1], кралица — Джуди Блум^[2], а принцове и принцеси бяха останалите разказвачи. Тук Сам изпита старото приятно чувство след училищните часове — на мястото, където книгите почти молеха да ги докоснеш, да ги вземеш в ръце, да ги погледнеш, да ги изследваш. И все пак тези чувства имаха и свой мрачен привкус.

Най-ясното му чувство обаче беше чувството на почти болезнено удоволствие. На стената имаше снимка на кученце с големи, замислени очи. По лицето на кученцето се четеше загриженост и надежда, а под него беше написана една от големите световни истини: „ТРУДНО Е ДА БЪДЕШ ДОБЪР“. На друга стена имаше рисунка на диви патици, които вървят през тръстиката към брега на реката. Плакатът обявяваше: „ПЪТ НА ПАТЕТА!“

Сам погледна наляво и леката усмивка на устните му първо застינה, а после изчезна. Тук имаше плакат, на който беше показана голяма черна кола, която излиза от двора на училищна сграда. От задния прозорец гледаше момченце. Ръцете му бяха залепени на стъклото, а устата му беше отворена във вик. Зад него над кормилото се беше сгърбил човек — по-точно неясна, злокобна човешка форма и караше със страшна скорост. Думите под картината бяха:

НИКОГА НЕ СЕ КАЧВАЙТЕ ПРИ НЕПОЗНАТИ!

Сам реши, че и този плакат, и картината на Червената шапчица на вратата на детската библиотека предизвикват едни и същи примитивни чувства на ужас, но този плакат беше много по-смущащ. Разбира се, че децата не трябва да се качват при непознати и, разбира се, че трябва да бъдат научени да не го правят, но това ли е правилният начин да се научат?

„Колко ли деца — запита се той — са преживели цяла седмица кошмарни сънища благодарение на тази малка проява на обществена грижа?“

Имаше и още един плакат, закачен точно пред бюрото за връщане на книги. Той предизвика мразовити тръпки по гърба на Сам. На него бяха показани ужасени момче и момиче, които се мъчеха да се освободят от мъж с шлифер и сива шапка. Мъжът изглеждаше поне три метра висок. Сянката му падаше върху обърнатите нагоре лица на

децата. Периферията на старомодната му шапка хвърляше собствена сянка и очите на мъжа с шлифера блестяха неумолимо от черните й дълбини. Приличаха на късчета лед и изучаваха децата с мрачния поглед на Властта. Мъжът държеше служебна карта със закрепена върху нея звезда — странна звезда, поне с девет лъча. А може да бяха и цяла дузина. Надписът отдолу гласеше:

ПАЗЕТЕ СЕ ОТ БИБЛИОТЕЧНАТА ПОЛИЦИЯ!

ДОБРИТЕ МОМЧЕТА И МОМИЧЕТА ВРЪЩАТ КНИГИТЕ СИ НАВРЕМЕ!

Пак онзи вкус в устата му. Сладникав, неприятен вкус. Хрумна му една странна, плашеща мисъл: „Вече съмвиждал този мъж.“ Но това беше глупаво, разбира се. Нали?

Сам си помисли как този плакат щеше да го уплаши, ако беше дете — колко много от простото, неподправено удоволствие щеше да открадне от спокойния пристан на библиотеката — и усети как в гърдите му се надига вълна от възмущение. Направи една крачка към плаката, за да разгледа по-отлизо странната звезда и същевременно извади от джоба си ролката с бонбони.

Тъкмо слагаше един от тях в устата си, когато зад него се чу глас:

— Е, здравейте!

Той подскочи и се обърна — готов за битка с библиотечния дракон, който най-накрая се беше показал.

2.

Не се появи никакъв дракон. Беше само една закръглена белокоса жена на около петдесет и пет, която буташе количка с книги върху безшумни гумени колела. Бялата ѝ коса падаше около приятното ѝ, загладено лице на приятно подредени къдици.

— Предполагам, че търсите мен — каза тя. — Господин Пекъм ли ви изпрати тук?

— Не видях абсолютно никого.

— Така ли? Значи си е отишъл вкъщи — каза тя. — Всъщност не съм изненадана, понеже е петък. Господин Пекъм идва да почиства праха и да чете вестника си всяка сутрин около единайсет. Той е чистач — извънщатен, разбира се. Понякога, повечето понеделници, остава до един — един и половина, защото това е денят, когато и прахта, и вестникът са най-дебели — но нали знаете колко тънък е вестникът в петък.

Сам се усмихна.

— Да разбирам ли, че вие сте библиотекарката?

— Аз съм — каза госпожа Лорц и му се усмихна. Но Сам реши, че очите ѝ не се усмихват — очите ѝ като че ли го наблюдаваха внимателно, почти хладно. — А вие сте...?

— Сам Пийбълс.

— О, да! Недвижими имоти и застраховки! Това е вашата игра!

— Признавам се за виновен.

— Съжалявам, че сте намерили празно главното отделение на библиотеката — сигурно сте помислили, че сме затворили и някой по погрешка е оставил вратата отворена.

— Всъщност — каза той — тази мисъл ми мина през ума.

— От два до седем тук сме трима души — каза госпожа Лорц. — В два часа започват да излизат учениците от училищата — нали знаете — началният курс в два, основният — в два и трийсет, гимназиалният — в два и четирийсет и пет. Децата са най-верните ни клиенти и за мен — най-желаните. Обичам най-малките. Преди имах помощничка през целия ден, но миналата година Градският съвет оряза бюджета ни с

осемстотин долара и... — госпожа Лорц събра длани и ги размаха като отлитаща птичка. Удивителен, очарователен жест.

„Зашо тогава — почуди се Сам — не се чувствам очарован или удивен?“

Заради плакатите, помисли той. Все още се мъчеше да свърже Червената шапчица, крещящото дете в колата и полицая със заплашителните очи с тази усмихната провинциална библиотекарка.

Тя протегна ръка — малка ръка, също толкова пълна и закръглена, колкото и останалите ѝ части — със съвършено и неподправено доверие. Той погледна безимения ѝ пръст и видя, че на него нямаше пръстен — значи тя все пак не беше госпожа Лорц. Фактът, че е неомъжена, го порази с това, че я правеше съвсем типична, съвсем провинциална. Почти карикатура — наистина.

— Не сте идвали преди в библиотеката ни, нали, господин Пийбълс?

— Не, боя се, че не. И моля, наричайте ме Сам. — Не знаеше дали наистина иска да бъде Сам за тази жена, но той беше бизнесмен в малък град — търговски агент, ако трябва да се каже точно — и това го караше автоматично да предлага да го наричат на малко име.

— О, благодаря, Сам.

Той чакаше в отговор тя също да му предложи малкото си име, но тя само го погледна в очакване.

— Намирам се в известно затруднение — каза той. — С планирания за тази вечер в „Ротари клуб“ оратор се случи злополука и...

— О, колко неприятно!

— Не само за него, но и за мен. Определиха ме да заема мястото му.

— О-о! — каза госпожица Лорц. Тонът ѝ беше разтревожен, но очите ѝ се разтвориха от удивление. И все пак Сам не се почувства поблизък с нея, въпреки че беше човек, който обикновено бързо (макар и повърхностно) се сближаваше с другите — такъв тип човек, който имаше малко близки приятели, но въпреки това се чувствуше задължен да завързва разговор с непознати в асансьорите.

— Снощи написах една реч и тази сутрин я прочетох на младата жена, на която диктувам писмата си...

— Наоми Хигинс — обзалагам се.

— Да. Откъде знаете?

— Наоми е редовна клиентка. Взима много любовни романи — Дженифър Блейк, Розмари Роджърс, Пол Шелдън — такива автори. — Тя понижи глас и продължи: — Казва, че са за майка й, но всъщност мисля, че ги чете сама.

Сам се засмя. Наоми наистина имаше унесените очи на запален читател на любовни романи.

— Както и да е, знам, че тя е това, което в големия град наричат секретарка със специални задачи. Предполагам, че тук, в Джънкшън сити, тя извършва всички секретарски работи. Изглежда много вероятно точно тя да е младата жена, за която споменахте.

— Да. Тя хареса речта ми — или поне така каза, — но сметна, че е малко суха. Предложи...

— „Помагало за оратора“, обзалагам се!

— Е, не можа да си спомни точното заглавие, но това звучи вярно. — Той поспря, после попита леко разтревожено. — В него има ли шеги?

— Само триста страници — каза тя. Протегна дясната си ръка — и на нея, както на лявата, нямаше пръстени — и го дръпна за ръкава.

— Елате с мен. — Поведе го към вратата, като го държеше за ръкава.

— Ще разреша всичките ви проблеми, Сам. Надявам се само за следващото ви идване в библиотеката да не е необходима кризисна ситуация. Книгата е малка, но е много хубава. Поне аз мисля така, въпреки че, разбира се, имам известни предубеждения.

Преминаха през вратата в мрачните сенки на главната зала на библиотеката. Госпожица Лорц щракна три ключа до вратата и висящите глобуси се запалиха и хвърлиха мека жълта светлина, която чувствително стопли и развесели залата.

— Тук е толкова мрачно, когато се заоблачи — каза тя с доверителен тон, който сякаш казваше: „Ние се намираме в истинската библиотека.“ Все още държеше здраво ръкава на Сам. — Но, разбира се, знаете как се оплаква Градският съвет от разходите си за електричество за такова място... или може би не знаете, но се обзалагам, че можете да се досетите.

— Мога — съгласи се Сам също с глас, понижен почти до шепот.

— Но това е истински празник в сравнение с отношението към разходите за отопление през зимата. — Тя вдигна очи. — Нефтът е

толкова скъп. Заради онези араби... а сега вижте какво смятат да направят — да наемат религиозни убийци, които да се опитват да убиват писатели.

— Наистина изглежда малко грубо — каза Сам и по някаква причина се усети, че мисли отново за плаката с високия мъж — онзи със странната звезда на картата, онзи, чиято сянка така злокобно падаше върху обрнатите нагоре лица на децата. Падаше върху тях като петно.

— И, разбира се, аз се мотаех в Детската библиотека. Когато съм там, загубвам всякааква представа за времето.

— Интересно място — каза Сам. Смяташе да продължи, да я попита за плакатите, но госпожица Лорц го изпревари. За Сам стана ясно кой точно отговаря за това малко пътешествие в иначе обикновения ден.

— Наистина е така! Сега, дайте ми само една минута. — Тя се протегна и сложи ръце върху раменете му — за да направи това, трябващо да се изправи на пръсти — и за момент на Сам му дойде абсурдната мисъл, че иска да го целуне. Вместо това тя го натисна да седне на дървената пейка до рафта за седемдневните книги. — Знам точно къде да намеря книгите, които ви трябват, Сам. Дори не трябва да поглеждам в каталога.

— Мога да ги взема и сам...

— Сигурна съм — каза тя, — но те са в специалния справочен отдел, а аз не обичам да пускам хора вътре, когато мога да го избегна. За това компромиси не правя, но поне винаги знам къде да намеря нещата, които ми трябват... поне там отзад. Хората са толкова небрежни, толкова малко ги интересува редът, нали разбирате. Най-лоши са децата, но и възрастните правят бъркотии, ако ги оставиш. Не се беспокойте за нищо. Ще се върна след секунда.

Сам нямаше намерение да протестира повече, но и да беше поискан, нямаше да има време. Тя беше изчезнала. Той седеше на пейката и още веднъж се почувства като четвъртокласник... като четвъртокласник, който този път беше направил нещо лошо, беше направил бъркотия и сега в междучасието не можеше да излезе и да играе с другите деца.

Чуваше как госпожица Лорц се движи в залата зад бюрото за връщане и се огледа замислено. Нямаше какво друго да гледа освен

книги — нямаше дори един стар пенсионер, четящ вестник или прелистващ списание. Това изглеждаше странно. Не беше очаквал в провинциална библиотека като тази да има огромно оживление в един най-обикновен делничен следобед, но чак изобщо да няма никой...

„Е, поне господин Пекъм е бил тук — помисли си той, — но е привършил вестника и си е отишъл вкъщи. Този ужасно тънък вестник в петък, нали знаете. Също и тънкия слой прах.“ После усети, че можеше да съди само по думите на госпожица Лорц, че господин Пекъм изобщо е бил тук.

„Съвсем вярно — но защо би ме лъгала?“

Не знаеше и изобщо не му се вярваше да го е направила, но самият факт, че поставя под съмнение честността на жена с приятно лице, с която току-що се е запознал, подчертаваше централния удивителен факт на тази среща — тя не му харесваше. Независимо от приятното ѝ лице не му харесваше ни най-малко.

„Плакатите са виновни. Ти си подгответен да не харесваш НИКОГО, който би поставил такива плакати в детската читалня. Но това няма значение, защото е всичко на всичко малко отклонение. Взимай книгите и излизай.“

Той се попремести на пейката, погледна нагоре и видя на стената следните думи:

„Ако искаш да разбереш как някой се отнася с жена си и децата си, погледни как се отнася с книгите си.“

Ралф Уолдо Емерсън

Не го беше грижа и за тази малка морална поука. Не знаеше точно защо... освен че, помисли той, за човек, дори и да е книжен пълъх, може да се очаква, че ще се отнася към семейството си малко по-добре, отколкото към четивото си. Девизът, написан със златни букви по цялата дължина на лакирания дъб, светеше над него, сякаш му предлагаше да размисли по-добре.

Преди да успее да го направи, госпожица Лорц се върна, повдигна преградата до бюрото за връщане, влезе зад нея и внимателно я постави обратно на мястото ѝ.

— Мисля, че имам това, което ви трябва — каза весело тя. — Надявам се да се съгласите с мен.

Подаде му две книги. Едната беше „Помагало за оратора“ под редакцията на Кент Аделмен, а другата беше „Любими стихове на американския народ“. Последната книга според обложката (която на свой ред беше поставена в здрава найлонова подвързия) беше не точно редактирана, а подбрана от някоя си Хейзъл Фелеман.

От обложката обещаваха:

„Стихове за живота! Стихове за дома и майката! Стихове за смях и загадки! Стихове, които най-често са искани от читателите на рецензиите за книги на «Ню Йорк таймс».“ По-нататък се съобщаваше, че Хейзъл Фелеман е успяла да напипа поетичния пулс на американския народ.

Сам я погледна с известно съмнение и тя без усилие прочете мислите му.

— Да, знам, че изглеждат старомодни — каза госпожица Лорц. — Особено в наши дни, когато е пълно с книги за самообразование. Мисля, че ако влезете в някоя от многобройните книжарници в центъра на Сидар Рапидс, може да намерите цяла дузина книги в помощ на начинаещия оратор. Но нито една от тях не е добра колкото тези, Сам. Наистина вярвам, че тези книги са най-добрите помощници за мъже и жени, за които ораторското изкуство е нещо ново.

— С други думи, за начинаещи — каза Сам и се усмихна.

— Ами, да. Да вземем например „Любимите поеми“. Вторият раздел на книгата — започва на страница шейсет и шеста, ако не ме лъже паметта — се нарича „Вдъхновение“. Почти сигурно в него можете да намерите нещо, което ще бъде кулминацията на речта ви, Сам. И ще откриете, че слушателите ви, дори да забравят всичко друго, ще запомнят добре подбраните стихове. Особено ако са леко...

— Пияни — каза той.

— Бих използвала думата „замаяни“ — каза тя с лек упрек, — макар да предполагам, че ги познавате по-добре от мен. — Но погледът, който му хвърли, показваше, че го назива само защото е учтива.

Тя вдигна „Помагало за оратора“. Обложката представляваше хумористична рисунка на зала, украсена със знамена. Малки групи мъже в старомодно вечерно облекло седяха на маси с питиета пред тях.

Всички изглеждаха като че ли им се гади. Мъжът зад катедрата — също във вечерно облекло и очевидно произнасящ речта си след вечерята — им се хилеше победоносно. Личеше, че има огромен успех.

— В началото има раздел по теорията на речите след официална вечеря — каза госпожица Лорц, — но понеже не ми правите впечатление на човек, който иска да направи кариера в тази област...

— Тук улучихте — охотно се съгласи Сам.

— ... ви съветвам направо да преминете към средния раздел, който се нарича „Жива реч“. Там ще намерите шеги и истории, разделени на три категории: „Как да ги предразположим“, „Как да ги размекнем“ и „Как да ги спечелим“.

„Звучи като наръчник за жиголо“ — помисли си Сам, но не го каза.

Тя отново прочете мислите му.

— Мисля, че в това се съдържат някакви намеци — но тези книги са издадени в по-прости, по-невинни времена. По-точно в края на трийсетте години.

— Много по-невинни наистина — каза Сам и си помисли за запуснати изсушени стопанства, момиченца в басмени рокли на цветчета и скучени бидонвили, обградени от полицаи, размахващи палки.

— Но и двете книги все още вършат работа — каза тя и за по-сигурно ги потупа с ръка, — а в този бизнес това е важното, нали, Сам? Резултатите.

— Да... май че е така.

Той я погледна замислено, а госпожица Лорц повдигна вежди — сякаш искаше да защити думите си.

— Кажете ми за какво мислите — каза тя.

— Мислех си колко рядко е това събитие в живота ми като възрастен — каза той. — Не чак нечувано, но рядко. Дойдох да взема книги, за да оживя речта си и вие, изглежда, ми дадохте точно това, за което съм дошъл. Подобно нещо не се случва много често в този свят, в който не можеш да получиш дори няколко хубави агнешки пържоли от магазина, когато са ти пред очите.

Тя се усмихна. Усмивката й показваше неподправено удоволствие... само че Сам още веднъж забеляза, че очите й не се

усмихват. Не си бяха променили изражението, откакто я беше открил (или тя го беше открила) в детската библиотека. Просто продължаваха да гледат.

— Май че току-що получих комплимент.

— Така е, госпожице. Получихте.

— Благодаря, Сам. Много ви благодаря. Казват, че с ласкателство могат да измъкнат всичко от тебе, но се боя, че трябва да ви поискам и два долара.

— Така ли?

— Таксата за издаване на читателска карта за възрастни — поясни тя, — но важи за три години, а подновяването струва само петдесет цента. Съгласен ли сте, или...

— Звучи чудесно.

— Тогава елате с мен — каза тя и Сам я последва до бюрото за връщане на книги.

3.

Тя му даде картон за попълване и той вписа името, адреса, телефоните и местоработата си.

— Значи живеете на авеню „Келтън“. Прекрасно!

— Е, на мен ми харесва.

— Къщите са красиви и големи — би трябвало да се ожените.

Той се сепна.

— Как разбрахте, че не съм женен?

— По същия начин, по който вие разбрахте, че аз не съм — каза тя. Усмихна се дяволито като котка. — Нямате нищо на безимения на лявата ръка.

— О — каза той смутено и се усмихна. Не се получи обичайната му лъчиста усмивка — усети топлина върху бузите си.

— Два долара, моля.

Подаде ѝ две банкноти по един доллар. Тя отиде до малко бюро, на което имаше старинна пишеща машина и написа на нея нещо върху светлооранжева карта. Донесе я обратно до бюрото за записване, подписа се най-отдолу със замах и после я бутна към него.

— Моля, проверете дали всички сведения са верни.

Сам провери.

— Всичко е чудесно.

Първото ѝ име, отбелязала той, е Арделия. Хубаво име и доста необикновено.

Тя отново взе новата му читателска карта — той си помисли, че е първата, която беше имал след онази от колежа, а и онази ценна карта беше използвал твърде малко — и я сложи под апарат за микрофилми заедно с по една карта, която извади от джоба на всяка от книгите.

— Можете да задържите книгите не повече от седмица, защото са от Специалния справочен отдел. Това е категория, която измислих сама — за книги, за които има голямо търсене.

— Много ли се търсят помагалата за начинаещи оратори?

— И те, и книгите за неща като поправка на водопроводи, прости фокуси, държане в обществото... ще се изненадате какви са книгите,

които търсят хората при нужда. Но аз знам.

— Има си хас.

— Работя тук от дълго, много дълго време, Сам. А тези книги не се намират, така че непременно ги върнете до шести април. — Тя повдигна глава и в очите ѝ попадна светлина. Сам почти не обърна внимание на това, което видя в тях — реши, че е отблясък, — но не беше. Беше светлина. За момент Арделия Лорц изглеждаше така, сякаш във всяко око имаше по една сребърна монета.

— Или? — попита той и внезапно престана да чувства усмивката си като усмивка — чувстваше я като маска.

— Или иначе ще трябва да ви изпратя Библиотечния полицай — каза тя.

4.

За миг погледите им се срещнаха и Сам помисли, че вижда истинската Арделия Лорц и в тази жена нямаше нищо нито очарователно, нито нежно, нито старомоминско библиотекарско.

„Тази жена може наистина да бъде опасна“ — помисли си той и после леко объркан отхвърли мисълта. Мрачният ден, а може би и напрежението от предстоящата реч го завладяваха. „Опасна е не повече от компот от праскови... а и не е от мрачния ден, нито от ротарианците довечера. Всичко е заради проклетите плакати.“

Взе под мишница „Помагало за оратора“ и „Любими стихове на американския народ“ и почти стигнаха до вратата, когато осъзна, че тя го изпраща. Спря на място. Тя го погледна изненадана.

— Мога ли да ви помоля нещо, госпожице Лорц?

— Разбира се, Сам. Затова съм тук — да отговарям на въпроси.

— Става дума за Детската библиотека — каза той — и за плакатите. Някои от тях ме изненадаха. Почти ме шокираха. — Очакваше, че думите му ще прозвучат почти като забележка, която би отправил баптистки проповедник, ако зърне изпод списанията на масичката за кафе на някой от енориашите му да се подава „Плейбой“, но въобще не прозвуча така. „Защото — помисли си той — това не е обикновено чувство. Наистина бях шокиран. Никакво почти.“

— Плакати ли? — попита тя, намръщи се, а после челото ѝ се проясни. Тя се разсмя. — О! Трябва да сте видели Библиотечния полицай... и, разбира се, Глупчо.

— Глупчо?

— Плаката, на който пише: „НИКОГА НЕ СЕ КАЧВАЙТЕ ПРИ НЕПОЗНАТИ“. Така децата нарекоха момченцето на картината. Онова, което вика. Нарекоха го Глупчо — според мен го презират, защото е извършил такова глупаво нещо. Мисля, че това е много полезно, не смятате ли?

— Той не вика — каза бавно Сам. — Той пищи.

Тя сви рамене.

— Вика, пищи, каква е разликата? Тук почти не сме чували нито едното, нито другото. Децата са много добри — много почтителни.

— Не се съмнявам. — Бяха стигнали отново във фоайето и той погледна към табелата на триножника — табелата, на която не пишеше

МЪЛЧАНИЕТО Е ЗЛАТО

НИТО

МОЛЯ, ОПИТАЙТЕ СЕ ДА ПАЗИТЕ ТИШИНА

а просто провъзгласяваше следната неоспорима заповед:
ТИШИНА!

— И освен това — всичко зависи от интерпретацията, нали?

— Сигурно — каза Сам. Почувства, че се опитват да го докарат — при това много успешно — до позиция, която не би имал морално право да заеме и в която диалектиката би принадлежала на Арделия Лорц. Тя му създаваше впечатлението, че е свикнала с подобни забележки и това го караше да упорства. — Но тези плакати ме поразиха със своята крайност.

— Така ли? — попита учтиво тя.

Вече бяха се спрели до външната врата.

— Да. Плашат. — Той се престраши и каза това, което наистина смяташе. — Не са подходящи за място, където се събират малки деца.

Помисли си, че тонът му все пак не звуци твърде назидателно, поне така му се стори, и изпита облекчение.

Тя се усмихваше и тази усмивка го разстрои.

— Не сте първият, който изразява такова мнение, Сам. Възрастните, които нямат деца, не посещават често Детската библиотека, но все пак идват от време на време — чичовци, лели, някой приятел на самотна майка, поел задължението да прибере детето й... или хора като вас, Сам — които търсят мен.

„Хора в нужда — казваха хладните ѝ синьо-сиви очи. — Хора, които идват за помощ и тогава, след като вече са ПОЛУЧИЛИ помощ, започват да критикуват начина, по който вършим нещата тук, в Обществената библиотека на Джънкшън сити. Начина, по който аз върша нещата в Обществената библиотека на Джънкшън сити.“

— Значи мислите, че не бива да се бъркам — каза Сам с благ тон. Не чувстваше благост — внезапно престана да чувства каквато и да било благост, но това беше трик от професията му и той се уви в него като в защитно наметало.

— Съвсем не. Просто не разбирате. Правихме допитване миналото лято, Сам — част от Лятната програма за четене. Наричаме нашата програма „Летните горещини на Джънкшън сити“ и в нея всяко дете получава по една точка за всяка книга, която прочете. Това е една от стратегиите, които сме разработили, за да насърчим децата да четат. Нали това е една от най-големите ни задачи.

„Ние знаем какво правим — му казваше спокойният ѝ поглед. — А аз съм много учтива, нали? Като се има предвид, че вие, който никога през живота си не сте идвали тук, от първото си надникване започвате да изстрелвате критики.“

Сам започна да изпитва силно неудобство. Диалектическото бойно поле все още не беше завоювано от Арделия Лорц — поне не изцяло, но той отчете факта, че се намира в отстъпление.

— Според допитването любимият филм сред децата миналата година е бил „Кошмар на улица Елм, част 5“. Любимата им рокгрупа е „Гънс енд роузис“, а след нея идва някой си Ози Озбърн, за когото научавам, че по време на концертите си отхапвал главите на живи животни. Любимият им роман е „Лебедова песен“. Това е книга на ужасите от някой си Робърт Маккемън. Не можем да запазим дори един екземпляр от нея, Сам. Правят я на парцал за седмици. Имах един екземпляр в пластмасова подвързия, но, разбира се, беше откраднат. От някое от лошите деца.

Устните ѝ се свиха в тънка линия.

— Втори в класирането беше един роман на ужасите за някакво цвете — убиец на насекоми и деца, наречен „Цветя на тавана“. Тази книга беше на първо място в продължение на цели пет години. А някои дори споменаха „Къщата на Пейтън“.

Тя го погледна с укор.

— Самата аз никога не съм гледала нито един от филмите от поредицата „Кошмар на улица Елм“. Никога не съм слушала плоча на Ози Озбърн и нямам желание за това, нито пък да прочета роман от Робърт Маккемън, Стивън Кинг или В. С. Андрюс. Разбирате ли какво искам да кажа, Сам?

— Мисля, че да. Казвате, че няма да е честно да... — Трябаше му точна дума, потърси я и я намери. — ... да се узурпират вкусовете на децата.

Тя се усмихна сияйно — освен очите ѝ, в които отново имаше монети.

— Това е едно от нещата, но не е всичко. Плакатите в детската библиотека — както приятните, така и тези, които са ви разстроили — ни бяха дадени от Библиотечната асоциация на Айова. БАА е член на Библиотечната асоциация на Средния запад, а тя на свой ред е член на Националната библиотечна асоциация, която се издържа основно от данъци. От безименния гражданин, тоест от мен. И от вас.

Сам запристъпва от крак на крак. Не му се искаше цял следобед да слуша лекция на тема „Как вашата библиотека работи за вас“, но не беше ли я предизвикал сам? Май че така беше. Единственото нещо, в което беше абсолютно сигурен, бе, че с течение на времето Арделия Лорц му харесва все по-малко и по-малко.

— Библиотечната асоциация на Айова всеки месец ни изпраща по един лист с репродукции на около четирийсет плаката — продължаваше неумолимо госпожица Лорц. — Можем да избираме пет от тях бесплатно — останалите струват по три долара. Виждам, че ставате неспокойен, Сам, но наистина заслужавате обяснение и най-сетне стигаме до същността на нещата.

— Аз ли? Не съм неспокойен — каза неспокойно Сам.

Тя му се усмихна и откри зъби, които бяха твърде равни, за да са истински.

— Ние си имаме Комитет на Детската библиотека — каза тя. — Кой влиза в него? Ами деца, разбира се! Девет деца. Четири от гимназията, три от прогимназията и две от началното училище. За да влезе в комитета, всяко дете трябва да има среден успех в училище най-малко пет. Те избират някои от новите книги, които поръчваме, те избраха новите завеси и маси при ремонта миналата есен... и, разбира се, те избират плакатите. Това е, както веднъж каза един от младите участници в комитета, „най-забавната част“. Сега разбирате ли?

— Да — каза Сам. — Децата са избрали Червената шапчица и Глупчо, и Библиотечния полицай. Те им харесват, защото са страшни.

— Правилно — засия тя.

Изведнъж това му омръзна. Имаше нещо в библиотеката. Не бяха точно плакатите, нито библиотекарката, а самата библиотека. Внезапно библиотеката заприлича на дразнеща, вбесяваща треска, забита дълбоко в бута му. Но каквото и да беше, вече... му писваше.

— Госпожице Лорц, имате ли в Детската библиотека на видеолента „Кошмар на улица Елм, част 5“? Или колекция от албумите на „Гънс енд роузис“ и Ози Озбърн?

— Сам, не разбирате за какво става дума — започна тя търпеливо.

— А какво ще кажете, за „Къщата на Пейтън“? Имате ли екземпляр от нея в Детската библиотека само затова, защото някои деца са я чели?

Докато говореше, той си помисли: „Дали НЯКОЙ все още чете това старо нещо?“

— Не — каза тя и той видя, че от раздразнение по бузите ѝ избива червенина. Това не беше жена, която беше свикнала да оспорват преценките ѝ. — Но имаме книги за разбиване на къщи, за малтретиране на деца от родителите им и за кражби. Говоря, разбира се, за „Трите мечки“, „Хензел и Гретел“ и „Джек и бобеното стъбло“. Очаквах, че човек като вас ще прояви по-голямо разбиране, Сам.

„Човек, на когото сте помогнала в нужда, искате да кажете — помисли Сам, — но, по дяволите, уважаема госпожице, не ви ли плаща градът да правите това?“

Успя да се овладее. Не знаеше точно какво иска да каже тя с „човек като вас“, не беше сигурен, че искаше да знае, но разбираше, че тази дискусия е на ръба да излезе от контрол — да се превърне в караница. Беше дошъл тук, за да намери малко омекотител, с който да напръска речта си, а не да се разправя за Детската библиотека с главната библиотекарка.

— Извинявам се, ако съм казал нещо, което ви е обидило — каза той, — а и наистина трябва да тръгвам.

— Да — каза тя. — Мисля, че трябва. — „Извинението не се приема — телеграфираха очите ѝ. — Абсолютно не се приема.“

— Предполагам — каза той, — че съм малко нервен от дебюта ми като оратор. А и снощи до късно работих върху речта си. — Усмихна се със своята стара добродушна усмивка марка „Сам Пийбълс“ и вдигна куфарчето си.

Тя омекна малко, но очите ѝ все още бяха враждебни.

— Разбирам. Ние сме тук, за да служим на данъкоплатците и, разбира се, винаги ни интересува и конструктивната критика от тяхна

страна. — Тя дори леко набледна на думата „конструктивна“, за да му даде да разбере, че неговата съвсем не е била такава.

Край, слава Богу! Той изпита силно желание — почти необходимост — да направи така, че всичко да отмине, да го изглади като покривка на добре оправено легло. Това вероятно беше част от навика на бизнесмена... или от защитната окраска на бизнесмена. Хрумна му една странна мисъл — че това, за което наистина би трябвало да говори тази вечер, е за срещата му с Арделия Лорц. Тя говореше повече за сърцето и духа на малкия град, отколкото цялата му написана реч. Не всичко щеше да бъде ласкателно, но със сигурност нямаше да е сухо. А и би звучало така, както едва ли би звучало нещо в речите в петък вечер в „Ротари“ — неподправения кръг на истината.

— Е, за няколко секунди малко се поскарахме — чу се той и видя как ръката му се протяга. — Май попрекалих. Надявам се, че няма да останете с лошо чувство.

Тя докосна ръката му. Кратко, символично докосване. Хладна, гладка плът. Някак неприятна. Като здрависване със стойка за чадъри.

— Няма нищо — каза госпожица Лорц, но очите ѝ продължаваха да говорят съвсем друго.

— Е, добре... Аз ще тръгвам.

— Да. Запомнете — само една седмица, Сам. — Тя повдигна пръст. Посочи с добре гледан нокът книгите, които той държеше. И се усмихна. Сам откри в усмивката ѝ нещо крайно смущаващо, но дори и от това да зависеше животът му, не би могъл да каже какво точно е то.

— Не бих желала да ви пращам библиотечното ченге.

— Не — съгласи се Сам. — И аз не бих желал това.

— Правилно — каза Арделия Лорц. Все още се усмихваше. — Не бихте желали.

5.

Когато стигна до средата на алеята към улицата, лицето на онова пищящо дете

(„Глупчо, децата го наричат Глупчо — мисля, че това е много полезно, не смятате ли?“)

сякаш отново се появи пред очите му, а заедно с него и една мисъл — достатъчно проста и практична, за да го накара да замръзне на място. Беше следната: ако на едно жури от деца му се даде възможност да избере такъв плакат, то може и да го направи... но възможно ли е която и да е Библиотечна асоциация — била тя за Айова, за Средния запад или за цялата страна — наистина да изпрати такъв плакат?

Сам Пийбълс помисли за молещите ръце, залепени върху нечупливото затворническо стъкло, за пищящата, изкривена уста и изведнъж реши, че в това не е просто трудно да се повярва. В това е невъзможно да се повярва.

И „Къщата на Пейтън“. Какво общо имаше? Предполагаше, че повечето от възрастните, които са посещавали библиотеката, са забравили за нея. Наистина ли беше възможно, някои от децата им — от онези, които са достатъчно малки, за да посещават Детската библиотека — да са преоткрили този музен експонат? „Не вярвам и в това.“

Нямаше желание да понесе нова доза от гнева на Арделия Лорц — и първата му беше достатъчна, а и имаше чувството, че копчето на мощността ѝ далеч не беше завъртяно до краен предел, — но тези мисли бяха достатъчно силни, за да го накарат да се обърне.

Тя си беше отишла.

Вратите на библиотеката бяха затворени като вертикалния процеп на уста в замисленото гранитно лице.

Сам остана на мястото си още малко, после забърза към тротоара, където беше паркирал колата си.

[1] Д-р Сюс (Тиъдър Сюс Гейзел) (р. 1904) — популярен американски детски писател и илюстратор. ↑

[2] Джуди Блум (р. 1938) — американска детска писателка. ↑

ГЛАВА 3

РЕЧТА НА САМ

1.

Имаше въодушевяващ успех.

Започна с две собствени адаптации на два анекдота от раздела „Как да ги предразположим“ от „Помагало за оратора“ — единия за фермер, който се опитал да пласира на едро собствената си продукция, а другия за продаване на замразени ястия на ескимоси и използва трети в средата (която наистина беше доста сухичка). Друг добър анекдот откри в подраздела „Как да ги спечелим“, започна да го подчертава, а после си спомни за Арделия Лорц и „Любими стихове на американския народ“. „Ще откриете, че слушателите ви, дори да забравят всичко друго, ще запомнят добре подраните стихове“ — беше казала тя и Сам намери едно добро кратко стихотворение в раздела „Вдъхновение“ точно както тя го беше посъветвала.

Погледна надолу към обрнатите към него лица на колегите му ротарианци и каза:

— Опитах се да ви изложа някои от причините защо живея и работя в такъв малък град, какъвто е Джънкшън сити, и се надявам, че те поне имат някакъв смисъл. Ако не е така, то аз съм загазил здравата.

Тези думи бяха аплодирани с тътен от добродушен смях (и польх на смесица от шотландско и американско уиски).

Сам обилно се потеше, но се чувстваше много добре и беше започнал да вярва, че ще се измъкне невредим от тази история. Микрофонът беше запищял само веднъж, никой не си беше излязъл, никой не беше хвърлил по него храна и имаше само няколко дюдюкания — при това добродушни.

— Мисля, че един поет, наречен Спенсър Майкъл Фрий е обобщил нещата, които се опитах да ви кажа, по-добре, отколкото аз бих могъл. Виждате ли, почти всичко, което се опитваме да продадем в нашите провинциални предприятия, може да се продава по-евтино в търговските центрове на големите градове и на уличните пазари в предградията. Тези места обичат да се хвалят, че в тях можеш да намериш едва ли не всички стоки и услуги, от които се нуждаеш, и да направиш икономия. И мисля, че са почти прави. Но все пак има едно

нещо, което бизнесът в малкия град може да предложи и което уличните пазари и търговските центрове не могат, и то е нещото, за което господин Фрий говори в стихотворението си. То не е много дълго, но казва много. Чуйте го:

*Най-важното на този свят
е допирът на твоята и моята ръка,
по-важно е от покрива, от хляба, от виното
и винаги ще е така —
зашпото покривът ненужен е след края на нощта
и хлябът ни добър е само ден,
но твоето докосване и твоят глас
винаги ще пеят в мен.*

Сам погледна към тях над текста си и за втори път през този ден с изненада откри, че за него всяка дума, която току-що беше казал, беше истина. Откри, че сърцето му изведнъж се изпълва с щастие и приста благодарност. Хубаво е да откриеш, че все още имаш сърце, че обикновените грижи на обикновените дни не са го износили, но още по-добре е да откриеш, че то все още може да говори през устата ти.

— Ние, бизнесмените от малкия град, предлагаме това човешко докосване. От една страна, то не е много... но, от друга, това е почти всичко. Знам, че то винаги ще ме връща към нови дела. Искам да пожелая на първоначално избрания оратор Невероятния Джо — бързо възстановяване, искам да благодаря на Крейг Джонс за това, че ме помоли да го заместя, и искам да благодаря на всички вас за това, че слушахте толкова търпеливо отегчителните ми приказки. И така... благодаря за вниманието.

Аплодисментите започнаха още преди да завърши последното си изречение; увеличаваха се, докато прибираще няколкото страници текст, които Наоми беше написала на машина и които беше поправял целия следобед, и прerasнаха в кресчендо, когато седна на мястото си, слisan от реакцията.

„Е, това е само от пиенето — каза си той. — Щяха да те аплодират, дори и ако им беше разказал как си успял да се откажеш от

пушенето, след като си се срещнал с Иисус Христос на рекламен коктейл.“

После всички започнаха да стават на крака и той си помисли, че сигурно е говорил твърде дълго, щом като толкова бързат да излязат. Но те продължиха да аплодират и тогава той видя, че и Крейг Джонс му маха с ръце. След миг Сам разбра. Крейг го караше да се изправи и да се поклони.

Той завъртя показалец до слепоочието си: „Ти си се побъркал!“

Крейг поклати глава настойчиво и така енергично заразмахва ръце, че заприлича на евангелистки проповедник, който подканя вярващите да пеят по-високо.

Така че Сам се изправи и остана удивен — те наистина го поздравяваха с викове „ура“!

След няколко секунди Крейг се доближи до катедрата. Виковете престанаха чак когато той почука няколко пъти по микрофона — звучеше като ли великански юмрук, увит в нещо меко, удря върху ковчег.

— Мисля, че всички сме съгласни — каза той, — че речта на Сам ни накара да забравим за жилавото пиле.

Това предизвика нов сърдечен взрив от аплодисменти.

Крейг се обърна към Сам:

— Ако знаех, че можеш да говориш така, Сами, щях да ангажирам първо теб!

Това предизвика нови ръкопляскания и свиркания. Преди да престанат, Крейг Джонс хвана ръката на Сам и започна рязко да я тръска нагоре-надолу.

— Беше страхотно! — извика Крейг. — Откъде я преписа, Сам?

— Не съм я преписал — отвърна Сам. Почувства топлина в бузите си и въпреки че преди да започне да говори беше изпил само един джин с тоник (при това разреден), се почувства малко пиян. — Моя си е. Взех две книги от библиотеката и те ми помогнаха.

Около тях се събраха и други ротарианци — ръката на Сам беше разтърсана отново и отново. Той започна да се чувства като градска помпа по време на лятна суша.

— Страхотно! — извика някой в ухото му. Сам се обърна към гласа и видя, че той принадлежи на Франк Стивънс — същия, който беше поел поста на ръководителя на транспортния профсъюз, когато

онзи беше обвинен в длъжностно престъпление. — Трябва да я запишем на касета, можем да я продаваме! По дяволите, страшно добра реч, Сам!

— Трябва да я разпространим! — каза Руди Пърлман. Кръглото му лице беше зачервено и потно. — Щях да се разплача! Сериозно, за Бога! Откъде намери тези стихове?

— В библиотеката — каза Сам. Все още се чувствуше слисан... но облекчението му, че всичко бе свършило, постепенно се заменяше от някаква предпазлива радост. Помисли си, че трябва да даде премия на Наоми. — От една книга, която се нарича...

Но преди да успее да каже на Руди как се нарича книгата, Брус Енгалс вече го беше хванал под ръка и го водеше към бара.

— Най-добрата реч, която съм чул в този глупав клуб за две години, по дяволите! — възклика Брус. — А може би от пет! И без това, на кого му трябва проклетият акробат? Дай да те почерпя едно, Сам! По дяволите, може и две!

2.

Преди да успее да си отиде, Сам изпи общо шест питиета — все почерпки — и завърши вечерта на триумфа си, като повърна върху собствената си изтрявалка с надпис „ДОБРЕ ДОШЛИ“, веднага след като Крейг Джонс го оставил пред къщата му на авеню „Келтън“. Когато стомахът му избухна, Сам се опитваше да напъха ключа си в ключалката на външната врата — не беше лесно, защото му изглеждаше, че има три ключалки и четири ключа — и просто не му остана време да се облекчи в храстите до стъпалата. Така че, когато най-после успя да отвори вратата, той просто вдигна изтрявалката „ДОБРЕ ДОШЛИ“ (внимателно я придържаше от двете страни, така че повърнатото да остане в средата) и я изля настрана.

За да се съвземе, изпи чаша кафе, но докато я пиеше, телефонът иззвъня два пъти. Още поздравления. Второто позвъняване беше от Елмър Баскин, който дори не беше дошъл. Почувства се като Джуди Гарънд в „Раждад се звезда“, но беше трудно да се радва на това чувство, докато стомахът му още се бунтуваше, а главата му започваше да го наказва за прекалената доза удоволствия.

Сам включи автоматичния телефонен секретар в дневната, който щеше да отбива всички по-нататъшни обаждания, после се качи в спалнята си, изключи телефона до леглото си, взе два аспирина, съблече се и си легна.

Бързо започна да се унася — беше изморен като след бомбардировка, — но преди да заспи, имаше време да си помисли: „Повечето от това дължа на Наоми... и на онази неприятна жена от библиотеката — Хорст, Борщ, или както там ѝ беше името. Може би трябва да дам премия и на нея.“

Чу как телефонът долу зазвъня и после телефонният секретар го прекъсна.

„Браво — помисли си в просьница Сам. — Изпълнявай си задълженията — искам да кажа, нали все пак затова съм те купил?“

После потъна в мрак и не помнеше нищо до десет часа сутринта в събота.

3.

Върна се към земния живот с болки в стомаха и леко главоболие, но можеше да бъде и по-зле. Съжаляваше за изтрявалката „ДОБРЕ ДОШЛИ“, но се радваше, че беше разтоварил поне малко от изпитото — иначе главата му щеше да го боли много повече. Стоя десет минути под душа, без да прави почти никакви движения, после се изсуши, облече се и слезе долу с хавлия, увита около главата. Червената лампичка на телефонния секретар мигаше. Когато натисна бутона за прослушване, лентата се превъртя само малко — явно позвъняването, което беше чул точно на заспиване, беше било последно. Би-ип!

— Ало, Сам. — Сам натисна клавиша за пауза и отви хавлията от главата си. Беше женски глас и той го познаваше. Чий? — Чух, че речта ви е имала голям успех. Много се радвам за вас.

Осъзна, че беше библиотекарката Лорц.

„Как е намерила номера ми?“ — Ама, разбира се, за тази цел си има телефонен указател... а и той го беше записал на читателския си картон, нали? Да. Без да може да обясни точно защо, по гърба му преминаха тръпки.

— Непременно да върнете взетите книги до шести април — продължи тя и после добави лукаво: — Не забравяйте Библиотечния полицай.

Чу се звукът от прекъсване на връзката. Светна лампичката „ВСИЧКИ СЪОБЩЕНИЯ ПРОСЛУШАНИ“.

— Голяма кучка си, а, любезна госпожице — каза Сам, обърнат към празната къща. После отиде до кухнята да си препече малко хляб.

4.

В петък сутринта, една седмица след триумфалния дебют на Сам като оратор, в десет часа влезе Наоми и Сам ѝ подаде продълговат бял плик, на който беше написано името ѝ.

— Какво е това? — попита с подозрение Наоми, докато си сваляше пелерината. Навън валеше силно — продължителен и мрачен пролетен дъжд. — Отвори го и виж.

Тя го отвори. Беше благодарствена картичка. В нея имаше банкнота с лика на Ендрю Джаксън.

— Двайсет долара! — Тя го погледна с още по-голямо подозрение. — Защо?

— Защото ме спаси от провал, като ме изпрати в библиотеката — каза Сам. — Речта мина много добре, Наоми. Мисля, че няма да е пресилено да се каже, че беше направо голям удар. Щях да сложа петдесет, но мисля, че не би ги приела.

Сега тя разбра и очевидно беше доволна, но все пак се опита да върне парите.

— Радвам се, че е станало добре, Сам, но не мога да взема па...

— Можеш — каза той — и ще ги вземеш. Ако работеше за мене като търговски агент, би взимала комисионна, нали?

— Едва ли. Никога не бих могла да продам нещо. Когато бях скаут, единственият човек, който купуваше бисквити от мен, беше майка ми.

— Наоми! Мило мое момиче. Не, не бъди нервна и притеснена. Нямам намерение да ти се натискам. Свършихме с всичко това преди две години.

— Разбира се, че свършихме — съгласи се Наоми, но все още изглеждаше нервна и направи проверка дали пътят ѝ за отстъпление към вратата е чист.

— Разбиращ ли, след онази проклета реч съм продал две къщи и съм написал застраховки за повече от двеста хиляди долара? Наистина повечето са застраховки на цели групи с голямо намаление и ниска

комисионна, но все пак всичко това прави сума като за нова кола. Ако не вземеш тази двайсетачка, ще се почувствам като лайно.

— Сам, моля те! — каза тя. Изглеждаше шокирана. Наоми беше ревностна баптистка. Тя и майка й ходеха в една малка църква в Провърбия, която беше почти толкова паянтова, колкото и къщата, в която живееха. Той знаеше за това — беше я посещавал веднъж. Но му стана приятно да види, че и тя изглежда доволна... и малко по-спокойна.

През лятото на 1988 Сам беше ходил два пъти на среща с Наоми. На втората среща направи опит за интимност. Беше толкова почтен, колкото беше възможно, но все пак си беше опит. Не се получи нищо — оказа се, че Наоми е толкова добра в от branата, че можеше да играе защитник в отбора на „Денвър Бронкос“. Не че не го харесвала, обясни тя, просто била решила, че между тях двамата никога нямало да се получи нещо такова. Сам се разсърди и я попита защо не. Наоми само поклати глава. „Някои неща са трудни за обясняване, Сам, но това не ги прави по-малко верни. Просто никога няма да стане. Повярвай ми, просто не е възможно.“ И това беше всичко, което можа да измъкне от нея.

— Съжалявам, че казах „лайно“, Наоми — й каза той сега. Говореше смилено, макар че някак си не беше уверен, че Наоми е дори наполовина толкова горда, колкото искаше да изглежда. — Това, което искам да кажа, че ако не вземеш тези двайсет долара, ще се почувствам като „ако“.

Тя пъхна банкнотата в портмонето си и направи усилие да го погледне с израз на надуто достойнство. Почти успя да го направи... но ъгълчетата на устата й леко трепереха.

— Ето. Доволен ли си?

— Съжалявам, че не ти дадох петдесет — каза той. — Щеше ли да вземеш петдесет, Оми?

— Не — каза тя. — И моля те, не ме наричай Оми. Знаеш, че не обичам.

— Извинявай.

— Извинението се приема. Сега защо просто не сменим темата?

— Добре — охотно се съгласи Сам.

— Чух няколко души да казват, че речта ти била добра. Крейг Джонс направо полудял по нея. Наистина ли мислиш, че това е

причината работите ти да тръгнат по-добре?

— Наистина. Понякога става точно така. Смешно, но е вярно. Кривата на продажбите направо подскочи тази седмица. Ще спадне отново, разбира се, но мисля, че няма да спадне чак до старото ниво. Ако новите клиенти харесат начина, по който работя — а mi се ще да вярвам, че ще стане така, — ще се получи нарастване.

Сам се облегна на стола си, сплете ръце зад врата си и замислено погледна към тавана.

— Когато Крейг Джонс се обади и mi натресе това нещо, бях готов да го застрелям. Не преувеличавам, Наоми.

— Да — каза тя. — Приличаше на човек, който се е отровил с гъби.

— Така ли? — разсмя се той. — Да, сигурно е било така. Смешно е как се нареждат нещата понякога — най-чист късмет. Ако има Бог, понякога ти става чудно как Той е завинтил всички винчета в голямата машина, преди да я пусне да работи.

Очакваща Наоми да му се разсърди за непочтителността (нямаше да бъде за пръв път), но днес тя не прие гамбита. Вместо това каза:

— Ако книгите, които си взел от библиотеката, са те избавили, значи късметът ти е бил по-голям, отколкото предполагаш. В петък обикновено не отварят преди пет часа. Исках да ти го кажа още тогава, но забравих.

— Нима?

— Сигурно си намерил господин Прайс да попълва документите си или нещо подобно.

— Прайс? — попита Сам. — Искаш да кажеш господин Пекъм? Чистачът, който чете вестник?

Наоми поклати глава.

— Единственият Пекъм, за когото съм чуvalа тук, беше старият Еди Пекъм, но той умря преди много години. Говоря за господин Прайс. Библиотекаря. — Тя гледаше Сам като че ли той беше най-тъпият човек на земята... или поне в Джънкшън сити, щата Айова. — Висок човек? Слаб? Към петдесетте?

— Нищо подобно — каза Сам. — Намерих една дама на име Лорц. Ниска, пухкава, някъде около възрастта, на която жените се привързват трайно към яркозеления полиестер.

На лицето на Наоми се смениха различни изражения — след изненадата последва подозрение; след подозрението — нещо като леко раздразнение, примесено с удивление. Тази поредица от изражения почти винаги показва едно и също — някой започва да осъзнава, че е мръднал. При по-нормални обстоятелства Сам би се позамислил за това, но той беше се занимавал с много сделки през цялата седмица и имаше много документи за попълване. Половината от съзнанието му вече се подготвяше за работата по тях.

— О! — каза Наоми и се засмя. — Госпожица Лорц, така ли? Трябва да е било забавно.

— Тя наистина е особена — каза Сам.

— Има си хас — съгласи се Наоми. — Всъщност тя е абсолютно...

Ако беше довършила това, което беше започнала да казва, вероятно доста щеше да стресне Сам Пийбълс, но късметът (както той току-що беше отбелязал) играе абсурдно голяма роля в човешките работи — и сега се намеси късметът.

Извън телефонът.

Беше Бърт Айвърсън — духовният водач на малобройното племе на юристите от Джънкшън сити. Искаше да поговорят за наистина огромна застрахователна сделка — новия медицински център, с обикновена групова застраховка, все още на етапа на планирането, но нали знаеш колко голямо може да излезе това, Сам — и в момента, в който Сам отново се обърна към Наоми, мислите за Лорц напълно бяха напуснали ума му. Разбира се, че знаеше колко голямо може да излезе — можеше дори да му даде в ръцете кормилото на онзи „Мерцедес-Бенц“. И той наистина не искаше да мисли до каква степен тази щастлива съдба можеше да се дължи на онази малка глупава реч.

Наоми наистина помисли, че е мръднала — тя отлично знаеше коя е Арделия Лорц и мислеше, че и Сам трябва да знае. Все пак тази жена беше в центъра на най-неприятната случка в Джънкшън сити през последните двайсет години... а може би и от Втората световна война насам, когато синът на Могинсови се беше върнал у дома от Тихия океан съвсем откачил и беше избил цялото си семейство, а после беше опрял дулото на армейския си пистолет в дясното ухо и беше се погрижил и за себе си. Айра Могинс беше направил това много преди Наоми да се роди. Тя не осъзна, че и приключението на

Арделия се беше случило много преди Сам да дойде в Джънкшън сити.

Както и да е, всичко това вече беше излязло от ума ѝ и когато Сам затвори телефона, тя се опитваше да реши проблема, дали да си избере за вечеря лазания от ресторант на Стоуфър, или да изяде нещо в диетичния ресторант. Сам продължи да диктува писма до дванайсет часа, после попита Наоми дали не би искала да дойде с него да хапнат на обяд в „Маккена“. Наоми отказа, защото щяла да се върне при майка си, която била отпаднала много през зимата. Не каза нищо повече за Арделия Лорц. През този ден.

ГЛАВА 4

ЛИПСВАЩИТЕ КНИГИ

1.

В делнични дни Сам нямаше навика да закусва много — стигаше му чаша портокалов сок и кифла от овесени ядки, — но в събота сутрин (поне в съботите, когато не трябваше да се справя с махмурлука от клуба „Ротари“) обичаше да стане малко по-късно, да се разходи до „Маккена“ на площада и да си поръча бифтек и яйца, които да изяде бавно, докато наистина прочете вестника, вместо само да го прегледа между деловите срещи.

Той изпълни тази програма на следващата сутрин — на седми април. Дъждът, който беше валял предишния ден, беше престанал и небето беше бледо и чисто синьо точно като за ранна пролет. След закуска Сам тръгна към къщи по обиколен път, като спираше да погледне чии лалета и минзухари растат добре и чии са малко закъснели. Стигна до къщата си в десет и десет.

Лампичката „СЪОБЩЕНИЯ“ на телефонния секретар светеше. Той натисна бутона, извади цигара и запали клечка кибрит.

— Ало, Сам — каза мекият глас на Арделия Лорц, който не можеше да бъде събъркан, и клечката си остана на педя от цигарата. — Много съм разочарована от вас. Книгите ви са пресрочени.

— О, Господи! — възклика Сам.

През цялата седмица нещо го беше измъчвало — точно както някоя дума, която искаш да използваш, ти подскача на върха на езика, без да можеш да я хванеш. Книгите. Проклетите книги. Тази жена без съмнение щеше да го смята за онзи вид профан, какъвто ѝ се искаше да бъде — особено с неканените му преценки кои плакати са на място в Детската библиотека и кои не са. Единственият истински въпрос бе дали беше употребила камшичните удари на езика си пред телефонния секретар, или ги пазеше за личната им среща.

Той изгаси клечката и я пусна в пепелника до телефона.

— Мисля, че ви обясних — продължаваше тя с мекия си и малко прекалено поучителен глас, — че „Помагало за оратора“ и „Любими стихове на американския народ“ са от Специалния справочен отдел на

библиотеката и не могат да бъдат държани повече от една седмица. Не очаквах това от вас, Сам. Наистина не очаквах.

За свое неудоволствие Сам осъзна, че стои в собствената си къща с незапалена цигара в уста и се изчерьява виновно — от врата към бузите. Още веднъж се пренесе стабилно в четвърти клас — този път седеше наказан на столче в ъгъла с „шапчицата на глупака“, нахлупена на главата му.

С гласа на човек, който оказва голяма услуга, Арделия Лорц продължи:

— Аз обаче реших да ви дам продължение — трябва да върнете взетите книги до понеделник следобед. Моля, помогнете ми да избегна неприятните последици. — Последва пауза. — Не забравяйте за Библиотечния полицай, Сам.

— Много изтъркан номер, мила Арделия — промърмори Сам, но не говореше дори и на записания глас. Тя беше затворила слушалката веднага след споменаването на Библиотечния полицай и апаратът тихо се изключи.

2.

Сам запали цигарата си с нова клечка. Още издишаше първия си дим, когато в ума му изникна план за действие. Може да беше донякъде проява на страхливец, но трябваше да приключи сметките си с госпожица Лорц веднъж завинаги. В това все пак имаше някаква груба справедливост.

Беше дал на Наоми нейната награда и сега трябваше да направи същото с Арделия. Седна на бюрото в кабинета си, където беше съчинил прочутата си реч, и придърпа бележника към себе си. Надраска под щампата („Кантората на САМЮЪЛ ПИЙБЪЛС“) следната бележка:

Уважаема г-це Лорц,

Извинявам се, че закъснях с връщането на книгите ви. Извинението ми е искрено, защото книгите ми бяха изключително полезни в подготовката на речта ми. Моля приемете тези пари като заплащане на глобата за забавянето на книгите. Бих искал да задържите остатъка в знак на моята благодарност.

Искрено ваш Сам Пийбълс

Докато вадеше кламер от чекмеджето на бюрото си, Сам още веднъж прочете бележката. Помисли да смени „връщането на книгите ви“ с „връщането на библиотеката“, но реши да го остави както си беше. Арделия Лорц му беше направила впечатление на жена, чиято философия беше „държавата — това съм аз“, дори и в случая „държавата“ да беше само местната библиотека.

Извади от портфейла си двайсетдоларова банкнота и я прикрепи към бележката с кламера. Поколеба се още миг, докато неспокойно барабанеше с пръсти по ръба на бюрото.

„Тя ще помисли това за подкуп. Вероятно ще се обиди ужасно.“

Това може би беше вярно, но не го беше грижа. Знаеше какво се крие зад престореното ѝ обаждане тази сутрин — вероятно и зад двете ѝ престорени обаждания. Беше прекалил малко с плакатите в Детската библиотека и тя си го връщаше — или поне се опитваше. Но сега не беше като в четвърти клас, той не беше обърканото, ужасено дете (поне вече не) и нямаше намерение да се плаши. Нито от враждебната табела във фоайето на библиотеката, нито от заяждането „ти си закъснял с цял ден, лошо момче“ на библиотекарката.

— Майната ти — каза той високо. — Ако не искаш тия проклети пари, наври ги в библиотечния фонд или където си щеш.

Остави бележката с прикачените към нея двайсет долара на бюрото. Нямаше намерение да ги връчва лично и да ѝ даде възможност да си го изкара на него. Смяташе да овърже с ластик двете книги и да постави бележката и парите в едната от тях. После просто щеше да пусне целия пакет в пощенската им кутия. Беше прекарал шест години в Джънкшън сити, без да се запознава с Арделия Лорц — с известен късмет можеше да не я види още шест години.

Сега всичко, което му оставаше да направи, беше да намери книгите.

Не бяха на бюрото в кабинета му — това беше сигурно. Сам излезе в трапезарията и погледна на масата. Обикновено там оставяше нещата, които трябваше да връща. Имаше две видеокасети VHS, готови за връщане в „Брус видео стоп“, плик, на който беше написано „Вестникарче“, две папки, пълни със застрахователни полици... но „Помагало за оратора“ я нямаше. Нямаше я и „Любими стихове на американския народ“.

— Що за идиотщина! — каза Сам и се почеса по главата. — Къде, по дяволите...

Отиде в кухнята. На кухненската маса нямаше нищо друго освен сутрешния вестник — беше го оставил там на влизане. Той разсеяно го хвърли в кашона до печката и провери върху плота. На плота нямаше нищо освен кутията, от която беше извадил снощи си замразена вечеря.

Бавно се качи горе по стълбата, за да провери в стаите на втория етаж, но в ума му вече беше се загнездило едно много лошо предчувствие.

3.

Към три часа следобед лошото предчувствие беше станало много по-лошо. Всъщност Сам Пийбълс беше бесен. След като прерови два пъти къщата от горе до долу (при втората проверка прерови дори и мазето), той отиде в кантората си, макар и да беше съвсем сигурен, че беше взел със себе си вкъщи двете книги, когато беше останал да работи до късно миналия понеделник. Естествено не намери нищо и там. И ето — по-голямата част от красивата пролетна събота беше преминала в безплодно търсене на две библиотечни книги без никакъв резултат.

Още си мислеше за престорения й тон — „Не забравяйте за Библиотечния полицай, Сам“ — и за това колко щастлива би се почувствала, ако знаеше колко навътре беше взел думите й. Ако наистина имаше Библиотечен полицай, Сам не се съмняваше, че тя ще бъде щастлива да го наसъска срещу него. Колкото повече мислеше за това, толкова повече побесняваше.

Върна се в кабинета си. Бележката му за Арделия Лорц с прикрепените към нея двайсет долара безизразно го гледаше от бюрото.

— По дяволите! — извика той и тъкмо смяташе да започне отново да преравя къщата, когато, се усети и спря. Това нямаше да доведе до нищо.

Изведнъж чу гласа на отдавна умрялата си майка — мек и кротък, разумен. „Когато не можеш да намериш нещо, Самюъл, разхвърлянето и ровенето обикновено не водят до нищо. По-добре седни и обмисли всичко отново. Използвай главата си и жали краката си.“

Това беше добър съвет за времето, когато беше на десет години, смяташе, че е точно толкова добър и сега — когато беше на четирийсет. Сам седна зад бюрото си, затвори очи и започна да проследява пътя на проклетите библиотечни книги от момента, когато госпожица Лорц му ги беше връчила до... не знаеше докога.

От библиотеката ги беше занесъл в кантората със спиране в ресторанта за пица, откъдето беше взел пеперони и двойна пица с гъби, които беше изял на бюрото си, докато търсеше в „Помагало за оператора“ две неща — добри шеги и как могат да бъдат използвани. Спомняше си колко беше внимавал върху книгата да не попадне и най-малката капка сос от пицата — което беше доста нелепо, като се имаше предвид фактът, че сега не може да я намери.

Беше прекарал по-голямата част от следобеда над речта си, в работа върху шегите, после в преписване на цялата заключителна част, така че стихотворението да пасва по-добре. Когато се върна вкъщи в петък късно следобед, беше взел завършената реч, но не и книгите. Беше сигурен в това. Крейг Джонс го беше взел, когато беше станало време за вечерята в „Ротари клуб“, и пак Крейг го беше оставил след това — точно навреме, за да може да оскверни изтривалката „ДОБРЕ ДОШЛИ“.

Беше прекарал събота сутринта в грижи за лекия си, но неприятен махмурлук; останалата част от уикенда беше прекарал вкъщи в четене, гледане на телевизия и — ако трябваше да си признае — в наслаждаване от триумфа си. През целия уикенд дори не беше минавал покрай кантората си. Беше сигурен в това.

„Добре — помисли си той. — Оттук нататък е по-трудно. Съсредоточи се.“ — Но откри, че няма нужда да се съсредоточава чак толкова.

Беше тръгнал за кантората си в понеделник следобед около пет без четвърт и тогава беше иззвънлял телефонът, което го върна от вратата. Беше Стю Йънгман, който искаше от него да му напише полица за притежаване на жилище. Това беше началото на дъждът от долари, който се изля тази седмица. Докато говореше със Стю, погледът му беше попаднал върху двете библиотечни книги, които все още бяха на ръба на бюрото му. Когато за втори път излезе, в едната си ръка държеше куфарчето, а в другата — книгите. Беше съвсем сигурен в това.

Беше имал намерение да ги върне в библиотеката същата вечер, но тогава се беше обадил Франк Стивънс, който искаше да го покани да вечеря с жена му и племенницата им от Омаха, която им била на гости (когато си ерген в малък град, дори и случайните ти познати стават неумолими сватовници). Бяха останали до късно в ресторанта

на Брейди — докъм единайсет, късно за делнична вечер — и когато се беше върнал вкъщи, съвсем беше забравил за библиотечните книги.

След това те съвсем изчезнаха от погледа му. Не беше помислил за връщането им — неочеквано нарасналата му работа беше отнела повечето от времето му за мислене — чак до това обаждане на библиотекарката Лорц.

„Добре, вероятно не съм ги местил оттогава. Трябва да са си точно там, където съм ги оставил, когато се прибрах вкъщи късно в понеделник.“

За миг усети прилив на надежда — може би са останали в колата! После още докато ставаше, за да провери, си спомни как, когато стигна вкъщи в понеделник, беше преместил куфарчето си в ръката, с която ги държеше. Беше го направил, за да може да извади ключа от десния джоб на сакото си. Изобщо не ги беше оставил в колата.

„И така, какво направи, когато влезе?“

Видя се как отключва вратата на кухнята, влиза през нея, оставя куфарчето си на един кухненски стол, обръща се с книгите в ръка...

— О, не — промърмори Сам. Изведнъж лошото му предчувствие се върна.

На плата до малката кухненска печка имаше картонен кашон със средна големина — от тези за напитки. Стоеше там вече от две години. Хората понякога опаковат в такива кашони вещите си, когато се местят, но кашоните стават отлично и за съхраняване на всякакви неща. Сам използваше този до печката, за да слага в него вестници. Всеки ден, след като свършваше с четенето на вестника си, го слагаше вътре — само преди малко беше хвърлил там днешния вестник. И горе-долу веднъж месечно...

— Мръсния Дейв! — промърмори Сам.

Стана от бюрото си и се втурна в кухнята.

4.

Кашонът с отпечатаното отстрани човече с монокъл на „Джони Уокър“ беше почти празен. Сам разрови тънката купчина вестници, въпреки че знаеше, че няма да намери нищо, но я разрови по начина, по който го правят хората, които са толкова отчаяни, та почти вярват, че когато искаш нещо много силно, то може да стане. Намери съботния „Газет“ — този, който беше хвърлил съвсем скоро — и петъчния брой. Нито между тях, нито под тях, разбира се, имаше книги. Сам остана така за миг с глава, пълна с черни мисли, после отиде до телефона да се обади на Мери Васър, която почистваше къщата му всеки четвъртък следобед.

— Ало? — обади се слабо разтревожен глас.

— Здрави, Мери. Обажда се Сам Пийбълс.

— Сам? — Тревогата ѝ се задълбочи. — Нещо лошо ли има?

„Да! В понеделник следобед онази кучка, която работи в местната библиотека, ще ме хване. Вероятно с двоен нелсън и с много дълги нокти.“

Но, разбира се, не можеше да каже нищо подобно, особено на Мери — тя беше от онези нещастни женски същества, които бяха родени под лоша звезда и живееха в собствен тъмен облак от съдбоносни предчувствия. Тези Мери Васър, живеещи по света, вярваха, че съществуват огромен брой черни сейфове, висящи на третия етаж на прекъсващи се въжета над огромен брой тротоари, които очакват съдбата да доведе обречените точно под тях. Ако не сейф, то пиян шофьор; ако не пиян шофьор, то приливна вълна (в Айова? Да, в Айова) — ако не приливна вълна, то метеор. Мери Васър беше от онези измъчени хора, които, когато им се обадиш по телефона, винаги искат да разберат дали няма нещо лошо.

— Нищо — каза Сам. — Абсолютно нищо лошо. Просто се чудех дали си виждала Дейв в четвъртък. — Въпросът беше почти формален — така или иначе вестниците ги нямаше, а Мръсния Дейв беше единственият събирач на вестници в Джънкшън сити.

— Да — потвърди Мери. Сърдечното потвърждение на Сам, че няма нищо лошо, я беше уплашило още повече. Сега в гласа ѝ вибраше скрит ужас. — Той дойде да вземе вестниците. Не трябваше ли да го пускам? Нали идва от години и си помислих...

— Няма нищо — каза Сам и се захили като идиот. — Видях, че ги няма, и си помислих да проверя дали...

— Досега не си проверявал — гласът ѝ секна. — Наред ли е той? Нещо с Дейв ли се е случило?

— Не — каза Сам. — Искам да кажа, не знам. Просто... — После се сети и изкрешя като ненормален: — Купоните! Забравих да изрежа купоните от четвъртък, та затова...

— О! — каза тя. — Можеш да вземеш моите, ако искаш.

— Не, не бих могъл да направя то...

— Ще ги донеса следващия четвъртък — прекъсна го тя. — Имам ги с хиляди. — „Толкова много, че никога не бих могла да ги употребя — всъщност това искаше да му каже. — Все пак някъде съществува сейф, който очаква да мина под него, някакво дърво очаква да бъде повалено от буря и да ме премаже или в някакъв мотел в Северна Дакота някакъв сешоар очаква да падне от рафта във ваната. Жivotът ми ми е даден на заем, така че за какво са ми пачка вестникарски купони?“

— Добре — каза Сам. — Ще бъде чудесно. Благодаря, Мери, ти си голямо сладурче.

— Сигурен ли си, че нищо друго не се е случило?

— Абсолютно нищо — отговори Сам по-сърдечно от всяко. Гласът му звучеше като на луд подофицер, който командва малкото си останали войници да тръгнат във фронтална атака срещу бронирano картечно гнездо. — „Давайте, момчета, онези сигурно са заспали!“

— Добре — каза Мери със съмнение и Сам най-сетне успя да се отърве.

Седна тежко на един от кухненските столове и се взря с тъжен поглед в почти празния кашон от „Джони Уокър“. Мръсния Дейв беше идвал да събере вестниците, както правеше всяка първа седмица от месеца, но този път той, без да знае, беше получил и малка добавка: „Помагало за оратора“, и „Любими стихове на американския народ“. И Сам добре си представяше какво представляваха те сега.

Каша. Претопена каша.

Мръсния Дейв беше един от алкохолиците на Джънкшън сити. Поради неспособност да се задържи на постоянна работа, той едва свързваше двета края от чуждите остатъци и по този начин се явяваше доста полезен гражданин. Събираще бутилки, годни за връщане, и както и дванайсетгодишният Кийт Джордан си имаше маршрут за вестници. Единствената разлика беше, че Кийт доставяше вестника на Джънкшън сити „Газет“ всеки ден, а Mrъсния Дейв Дънкан го събираще — от Сам и Бог знае още от колко собственици на къщи в градската част около авеню „Келтън“ — веднъж месечно. Сам го беше виждал много пъти да бута пазарската си количка, пълна със зелени торби за отпадъци, към центъра за претопяване, който се намираше между старата товарна гара и малкия приют за бездомни, където Mrъсния Дейв и още дузина негови другари прекарваха повечето от нощите.

Остана седнал още няколко секунди, после спря да барабани с пръсти върху кухненската маса, стана, нахлузи сакото си, излезе и тръгна към колата.

ГЛАВА 5

„УЛИЦА АНГЪЛ“ (I)

1.

Намеренията на автора на табелата без съмнение бяха възможно най-добрни, но правописът му — лош. Табелата беше прикована към една от колоните на верандата на старата къща близо до железопътната линия и гласеше:

УЛИЦА АНГЪЛ

Тъй като на авеню „Железопътно“ — както на повечето улици и пътища в Айова — нямаше ъгли^[1], Сам реши, че авторът на табелата е искал да напише „Улица Ангел“. Е, и какво? Помисли си, че щом пътят към ада е постлан с добри намерения, хората, които се опитват да запълнят дупките по този път, заслужават поне малко уважение.

„Улица Ангъл“ беше голяма сграда, в която в дните, когато Джънкшън сити наистина беше железопътен разклон, както си спомняше Сам, се бяха помещавали канцелариите на железопътната компания. Сега това бяха просто два коловоза работещи релси — и двата в направление изток-запад. Всички останали релси бяха ръждясали и обрасли с бурени. Повечето от travерсите ги нямаше — вероятно бяха използвани за поддръжане на огъня от същите бездомници, които трябваше да обслужва „Улица Ангъл“.

Сам пристигна в пет без четвърт. Слънцето хвърляше печална, угасваща светлина над празното поле, което започваше от края на града. Зад няколкото сгради, които се намираха тук, се чуваше сякаш безкрайният тътен на товарните влакове. Излязъл беше вечерен вятър и когато той спря колата си и излезе, можеше да чуе ръждивото скърцане от люлеенето на старата табела „Джънкшън сити“ над изоставената платформа, където едно време хората се бяха качвали на пътническите влакове за Сейнт Луис или Чикаго — а дори и на експреса

„Съниланд“, който в цяла Айова спираше единствено в Джънкшън сити по пътя си за приказните царства на Лас Вегас и Лос Анжелос.

Приютът за бездомници някога е бил бял — сега беше олющен и сив. Пердетата на прозорците бяха чисти, но стари и увиснали. Бурени се опитваха да растат върху пепелта, покриваща двора. Сам си помисли, че до месец юни те могат да пораснат още една стъпка, но засега нямаха голям успех. До неравните стъпала, които водеха до верандата, беше поставен ръждясал варел. Срещу табелата „Улица Ангъл“ имаше съобщение, приковано на другия стълб на верандата:

**В ТОЗИ ПРИЮТ ПИЕНЕТО Е ЗАБРАНЕНО! АКО ИМАТЕ БУТИЛКА, ТРЯБВА ДА Я
ПУСНете ТУК, ПРЕДИ ДА ВЛЕЗЕТЕ!**

Неговият късмет беше вътре. Въпреки че вече беше почти събота вечер и кръчмите и биариите на Джънкшън сити чакаха, Мръсния Дейв беше тук и при това трезвен. Въсъщност той седеше с още двама алкохолици на верандата. Бяха заети с изработването на плакати върху големи правоъгълници от бял картон и се радваха в различна степен на успех. Човекът, който седеше на пода в далечния край на верандата, държеше дясната си китка с лявата си ръка в усилие да превъзмогне силното си треперене. Този в средата работеше с увиснал в ъгъла на устата език и приличаше на много старо дете от детската градина, което полага всички усилия, за да нарисува дърво, с което да спечели златна звезда и да я покаже на мама. Мръсния Дейв, който седеше на сцепен стол-люлка близо до стъпалата на верандата, явно беше в най-добра форма, но и тримата изглеждаха уморени, смачкани и сринати.

— Здравей, Дейв — каза Сам, докато качваше стъпалата.

Дейв вдигна очи, присви ги и се усмихна колебливо. Всичките му останали зъби бяха отпред. Усмивката ги показваше и петте.

— Господин Пийбълс?

— Да — каза той. — Какси, Дейв?

— О, много съм добре. Много добре. — Той се огледа. — Ей, момчета, поздравете господин Пийбълс! Той е адвокат!

Човекът, чийто език се подаваше от устата, вдигна глава, кимна кратко и отново се зае с плаката си. От лявата му ноздра провисна

дълъг сопол.

— Всъщност — каза Сам — аз се занимавам с недвижими имоти, Дейв. Недвижими имоти и застра...

— Носиш ли ми локум? — рязко попита мъжът с треперещите ръце. Той въобще не вдигна очи, но съсредоточената му гримаса се задълбочи. От мястото си Сам можеше да види плаката му — той беше покрит с дълги оранжеви драсканици, които съмътно напомняха думи.

— Моля? — попита Сам.

— Това е Луки — каза Дейв тихо. — Не е в най-добрата си форма, господин Пийбълс.

— Дайте си ми локума, дайте си ми локума, дайте си ми проклетия локум — напяваше Луки, без да вдига очи.

— М-м, съжалявам... — започна Сам.

— Той не носи никакъв локум! — извика Мръсния Дейв. — Млъкни и си прави плаката, Луки! Сара ги иска до шест! Ще дойде специално за тях!

— Ще си намеря проклетия локум — каза Луки с нисък решителен глас. — Ако не, ще ям котешки лайна.

— Не му обръщайте внимание, господин Пийбълс — каза Дейв.
— Какво има?

— Ами, просто се чудех дали не си намерил две книги, когато си взимал вестниците миналия четвъртък? Сложил съм ги не където трябва и си помислих да проверя. Изтича им срока от библиотеката.

— Имаш ли четвърт долар? — попита рязко мъжът с висящия език. — Кой е най-отпред? Понички с мед.

Сам автоматично бръкна в джоба си. Дейв протегна ръка и докосна китката му, сякаш се извиняваше.

— Не му давайте пари, господин Пийбълс — каза той. — Това е Рудолф. Той няма нужда от понички. Той и поничките вече не се погаждат. Просто има нужда от една нощ сън.

— Съжалявам — каза Сам. — Не ми дават, Рудолф.

— Да, на никой не му дават — каза Рудолф. Обърна се отново към плаката си и замърмори: — Колко за парче? Две по петдесет.

— Не съм виждал никакви книги — каза Дейв. — Съжалявам. Само взех вестниците както обикновено. Госпожа В. беше там и тя може да ви каже. Не съм направил нищо лошо. — Но влажните му, нещастни очи говореха, че не очаква Сам да му повярва. За разлика от

Мери Мръсния Дейв Дънкан не живееше в свят, където съдбата се крие на пътя или зад ъгъла — тя беше около него. Той живееше в нея с малкото достойнство, което му беше останало.

— Вярвам ти. — Сам сложи ръка на рамото на Дейв.

— Просто изсипах кашона ви с вестници в една от торбите си както винаги — каза Дейв.

— Ако имах хиляда локума, щях да ги изям всичките — каза рязко Луки. — Щях да изгълтам всичките тези паразити! Това се казва кльопачка! Това се казва кльопачка! Това се казва кльопачка за кльопане!

— Вярвам ти — повтори Сам и потупа Дейв по ужасно кльощавото рамо. Осьзна, че се пита дали Дейв няма бълхи — тогава Бог да му е на помощ. Тази неблаготворителна мисъл беше последвана от друга — запита се дали някой от другите ротарианци — тези здрави и сърдечни момчета, пред които беше имал такъв успех преди седмица, бяха идвали наскоро в тази част на града. Запита се дали изобщо знаеха за „Улица Ангъл“. Запита се също и дали Спенсър Майкъл Фрий беше мислил за хора като Луки, Рудолф и Мръсния Дейв, когато беше писал, че на този свят най-важно е човешкото докосване — на твоята и моята ръка. При спомена за речта си — така изпълнена с невинно самохвалство и одобрение на простите удоволствия на малкия град, Сам почувства вълна от срам.

— Това е добре — каза Дейв. — Значи мога да дойда и следващия месец?

— Разбира се. Отнесъл си вестниците в центъра за претопяване, нали така?

— Ъ-хъ. — Мръсния Дейв посочи с пръст, който завършваше с жълт, мръсен нокът. — Ей там. Но сега е затворено.

Сам кимна.

— Какво правите? — попита той.

— А, просто убиваме времето — каза Дейв и завъртя плаката, така че да може да го види Сам.

На него имаше картина на усмихната жена, която държеше поднос с пържено пиле, и първото нещо, което порази Сам, беше, че картината беше хубава — наистина хубава. Независимо от това дали беше алкохолик, или не Мръсния Дейв имаше природен талант. Над картината грижливо беше написано с печатни букви:

ПИЛЕШКА ВЕЧЕРЯ В И МЕТОДИСТКА ЦЪРКВА
В ПОЛЗА НА ПРИЮТА ЗА БЕЗДОМНИ
„УЛИЦА АНГЕЛ“
15 АПРИЛ
ОТ 18:00 ДО 20:00
ЕЛАТЕ ВСИЧКИ

— Това е преди събраницето на АА^[2] — каза Дейв, — но на плаката не можеш да напишеш за АА. Това е, защото то е нещо като тайна.

— Знам — каза Сам. Замълча за малко, после попита: — Ходиш ли в АА? Ако не искаш да отговориш, не отговаряй. Знам, че всъщност не ми влиза в работата.

— Ходя — каза Дейв, — но е трудно, господин Пийбълс. Нямат толкова много хапчета за черен дроб, че да ме задържат. Издържам месец, понякога два, а веднъж не пих почти цяла година. Но е трудно.

— Той поклати глава. — Някои хора не могат да се справят със задачите, както казват. Аз сигурно съм един от тях. Но продължавам да опитвам.

Очите на Сам се върнаха отново върху жената с подноса с пиле. Картината беше прекалено подробна, за да бъде карикатура или скица, но не беше и живопис. Беше ясно, че Мръсния Дейв я е направил набързо, но беше постигнал добротата на очите и леката насмешка в устата — като последен лъч в края на деня. А най-стрannото нещо беше, че жената изглеждаше позната на Сам.

— Това истинска личност ли е? — попита той Дейв.

Устата на Дейв се разтегна в усмивка.

— Това е Сара. Тя е чудесно момиче, господин Пийбълс. Ако не беше тя, това място щяха да са го затворили още преди пет години. Тя намира хора, които дават пари точно тогава, когато изглежда, че данъците са прекалено високи или че няма да можем да оправим къщата достатъчно, за да задоволим инспекторите по жилищата, когато дойдат. Тя нарича хората, които дават пари, ангели, но ангелът е самата тя. Нарекли сме къщата така заради Сара. Разбира се, когато Томи Сейнт Джон правеше табелата, написа част от нея погрешно, но имаше добри намерения. — Мръсния Дейв мълкна за момент и

погледна плаката си. Без да вдига поглед, той добави: — Томи сега е мъртъв, разбира се. Умря тази зима. Черният му дроб фалира.

— О! — каза Сам и добави неловко. — Съжалявам.

— Не съжалявайте. Така му е по-добре.

— Кльопачка — възклика Луки и стана. — Кльопачка! Няма ли малко проклета кльопачка! — Той поднесе плаката си на Дейв. Под оранжевите драканици беше нарисувал чудовищна жена, чиито крака завършваха с перки на акула, които трябваше да представляват обувки. На едната ѝ ръка беше закрепен безформен поднос, който като че ли беше отрупан със сини змии. С другата си ръка жената държеше някакъв цилиндричен кафяв предмет.

Дейв взе плаката от Луки и го разгледа.

— Това е добро, Луки.

Устните на Луки се разтегнаха в лъчезарна усмивка. Той посочи към кафявото нещо.

— Виж, Дейв! Тя носи проклетия локум!

— Разбира се. Много хубаво. Влез вътре и включи телевизора, ако искаш. Сега ще започне „Звездна писта“. Ти какси, Долф?

— Рисувам по-добре, когато съм накиснат — каза Рудолф и подаде плаката си на Дейв. На него беше нарисувана гигантска пилешка кълка с много мъже и жени, които стояха около нея и я гледаха. — Това е направено като фантазия — каза Рудолф на Сам. Говореше малко злобно.

— Харесва ми — каза Сам.

Истина беше. Плакатът на Рудолф му напомняше на карикатура в „Ню Йоркър“ — от онези, които понякога не се разбират, защото са твърде сюрреалистични.

— Добре. — Рудолф го разгледа внимателно. — Значи нямате четвърт долар?

— Не — каза Сам. Рудолф кимна.

— От една страна, това е добре — каза той. — Но, от друга страна, е страшно скапано. — Той влезе вътре след Луки и след малко през отворената врата се чу музиката на „Звездна писта“. Уилям Шатнър казваше на алкохолиците и на останките от „Улица Ангъл“, че мисията им е храбро да отидат там, където не е стъпвал човешки крак. Сам предположи, че няколко членове на компанията вече бяха вътре.

— На вечерите не идват много хора освен нашите момчета и някой от АА от града — каза Дейв, — но така поне имаме какво да правим. Луки вече доста трудно говори, освен когато рисува.

— Ти си ужасно добър — му каза Сам. — Наистина, Дейв. — Защо не... — Той спря.

— Защо не какво, господин Пийбълс? — вежливо попита Дейв.
— Защо не използвам дясната си ръка, за да припечеля нещо? По същата причина, поради която нямам редовна работа. Докато бях зает да правя други неща, стана вече много късно.

Сам не можа да отвърне нищо.

— Все пак имам представа от тази работа. Знаете ли, че съм посещавал училището „Лоримар“ в Демойнс с пълна стипендия? Найдоброто художествено училище на Средния запад. Изхвърчах още в първия семестър. За пие. Няма значение. Искате ли да влезете и да изпиете чаша кафе, господин Пийбълс? Да почакате малко? Може да се запознаете със Сара.

— Не, по-добре да се връщам. Имам да изпълнявам една поръчка.

Наистина имаше.

— Добре. Сигурен ли сте, че не ми се сърдите?

— Ни най-малко.

Дейв стана.

— В такъв случай аз трябва да вляза за малко — каза той. — Беше хубав ден, но вече става хладно. Пожелавам ви приятна вечер, господин Пийбълс.

— Благодаря — каза Сам, въпреки че се съмняваше, че точно тази събота вечер ще е много приятна. Но майка му казваше и нещо друго: най-добрият начин да вземеш едно неприятно лекарство е да го глътнеш, колкото се може по-бързо. И той смяташе да направи точно това.

Тръгна обратно по стъпалата на „Улица Ангъл“, а Мръсния Дейв Дънкан влезе вътре.

2.

Сам почти стигна до колата си, но после направи завой към центъра за претопяване. Вървеше през обраслата с бурени пепелява земя към Камдън и Омаха. Червените лампи на пещите мигаха като умиращи звезди. Товарните влакове, кой знае защо, винаги го бяха карали да се чувства самотен и сега, след разговора си с Мръсния Дейв, той се почувства по-самотен от всяко. В малкото случаи, когато се беше срещал с Дейв, докато Дейв взимаше вестниците му, той му беше изглеждал веселяк, почти палячо. Тази вечер обаче беше надникнал зад грима му и това, което беше видял, го беше накарало да се почувства нещастен и безпомощен. Дейв беше пропаднал човек — спокойен, но напълно пропаднал, и използваше това, което очевидно беше немалък талант, за да рисува плакати за вечеря в църквата.

До центъра за претопяване можеше да се стигне само през цели зони от отпадъци — първо жълтеникови реклами притурки, изпаднали от старите броеве на „Газет“, после скъсани найлонови торби за боклук и накрая цял астероиден пояс от счупени бутилки и смачкани консервени кутии. Капаците на малката дъщчена сграда бяха затворени. На табелата, която висеше на вратата, пишеше просто „ЗАТВОРЕНО“.

Сам запали цигара и тръгна обратно към колата си. Едва беше направил пет-шест крачки, когато видя на земята нещо познато. Вдигна го. Беше обложката на „Любими стихове на американския народ“. Върху нея имаше печат „СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩЕСТВЕНАТА БИБЛИОТЕКА НА ДЖЪНКШъН СИТИ“.

Сега вече знаеше със сигурност. Беше оставил книгите върху вестниците в кашона от „Джони Уокър“ и после ги беше забравил. Върху книгите беше оставял други вестници — от вторник, сряда и четвъртък. После в четвъртък сутринта беше дошъл Мръсния Дейв и беше изпразнил всичко това в найлоновия си чул. Беше хвърлил чуvala в количката си за пазар, количката за пазар беше дошла тук и сега бе останало само това — обложка на книга с татуиран върху нея размазан печат.

Сам остави обложката да липне от пръстите му и бавно тръгна към колата си. Имаше да изпълнява поръчка и излизаше, че ще трябва да я изпълни във времето за вечеря.

Изглежда му предстоеше да изпие още една горчива чаша.

[1] Ангъл (Angle) — ъгъл, angel — ангел (англ.). ↑

[2] „Анонимни алкохолици“ — дружества за борба с алкохолизма в САЩ. ↑

ГЛАВА 6

БИБЛИОТЕКАТА (II)

1.

На половината път до библиотеката изведенъж му хрумна една идея — беше толкова очевидна, че се чудеше как не се е сетил за нея по-рано. Беше загубил две библиотечни книги; после беше открил, че са унищожени; значи трябваше да ги плати.

И това беше всичко.

Осъзна, че Арделия Лорц беше постигнала по-голям успех в стремежа си да го накара да се почувства четвъртокласник, отколкото беше смятал досега. Когато дете загуби книга — това за него е краят на света, — безсилно то се свива под сянката на бюрокрацията и чака да се появи Библиотечния полицай. Но Библиотечна полиция нямаше и Сам като възрастен знаеше това отлично. Имаше само градски служители като госпожица Лорц, които понякога раздуваха прекалено представата за мястото си в структурата, и данъкоплатци като него, които понякога забравяха, че те са конете, които теглят каруцата, а не обратно.

„Ще вляза, ще се извиня и после ще я помоля да ми изпрати сметката за възстановяването на екземплярите — помисли Сам. — И това е всичко. Това е краят.“

Беше удивително просто.

Все още леко нервен и малко разстроен (но много по-уверен при овладяването на тази буря в чаша вода) Сам паркира на проката срещу библиотеката. Лампите от двете страни на главния вход светеха и хвърляха мека, бяла светлина върху стъпалата и гранитната фасада на сградата. Вечерта придаваше на сградата мекота и приветливост, която определено липсваше при първото му посещение — а може би това беше просто пролетта, която явно вече настъпваше — нещо, което не можеше да се каже за мрачния мартенски ден, когато той за пръв път се беше срещнал с живеещия вътрe дракон. Застрашителното лице на каменния робот беше изчезнало. Това отново си беше Обществената библиотека.

Сам започна да излиза от колата и после спря. Преди малко му беше дошло едно откровение — сега внезапно се беше появило още

едно.

Отново си представи лицето от плаката на Мръсния Дейв — жената с подноса с пържено пиле. Тази, която Дейв беше нарекъл Сара. Жената се беше сторила позната на Сам и изведнъж някаква неясна верига в мозъка му се включи и той разбра защо.

Това беше Наоми Хигинс.

2.

На стъпалата се размина с двама ученици в униформа и хвана вратата, преди да се затвори напълно. Влезе във фоайето. Първото нещо, което го порази, беше звукът. В читалнята зад мраморните стъпала в никакъв случай не беше шумно, но това не беше и дълбоката яма от тишина, която го беше посрещнала в петък на обяд преди седмица.

„Е, сега е събота вечер — помисли си той. — Децата са свободни и може би учат за контролните си.“

Но щеше ли Арделия Лорц да търпи, такова бърборене, макар и приглушено? Ако се съдеше по шума, отговорът беше „да“, но това в никакъв случай не отговаряше на характера й. Второто нещо се отнасяше до единственото предупреждение за тишина, което беше поставено на триножника.

ТИШИНА!

беше изчезнало. На негово място имаше портрет на Томас Джеферсън. Под него беше написан цитат:

„Не мога да живея без книгите.“

Томас Джеферсън (в писмо до Джон Адамс)

10 юни, 1815 г.

Сам го разгledа за момент и си помисли, че това променя целия аромат в устата на човек, решил да влезе в библиотеката.

ТИШИНА!

предизвикваше чувства на тревога и неудобство (ами ако на човек му куркаше коремът или изведнъж му се бяха събрали газове, чието излизане изглеждаше неизбежно и невинаги безшумно?). Обратно,

„Не мога да живея без книгите“

предизвикваше чувства на задоволство и предвкусване — караше човек да се чувства така, както се чувстват гладните мъже и жени,

когато храната най-сетне е пристигнала.

Като се чудеше как такова малко нещо може да предизвика такава съществена разлика, Сам влезе в библиотеката... и замръзна на място.

3.

В главната зала беше много по-светло, отколкото при първото му посещение, но това беше само една от промените. Стълбите, които стигаха до най-горните рафтове, ги нямаше. Нямаше нужда от тях, защото сега таванът беше на височина два и половина — три метра, а не на десет — единайсет. Ако искаш да си вземеш книга от горните рафтове, трябваше просто да придърпаш едно от пръснатите наоколо столчета. Списанията бяха поставени в подканящо ветрило на една широка маса до бюрото за взимане на книги. Дъбовата стойка, на която бяха висели като кожи на убити животни, я нямаше. Нямаше го и надписа

ВРЪЩАЙТЕ ВСИЧКИ СПИСАНИЯ НА МЕСТАТА ИМ!

Рафтът за новите романи си беше там, но табелата „ЗАЕМАНЕ ЗА СЕДЕМ ДНИ“ беше заменена с таблица, на която пишеше: „ПРОЧЕТЕТЕ НЯКОЙ БЕСТСЕЛЪР ПРОСТО ЗА УДОВОЛСТВИЕ!“

Хората — повечето от тях млади — идваха и си отиваха, говореха тихо. Някой се хилеше. Леки, неосъзнавани звуци.

Сам погледна към тавана и отчаяно се опита да разбере какво, по дяволите, беше станало тук. Наклонените прозорци на покрива ги нямаше. Най-горната част на помещението беше скрита зад съвременен висящ таван. Старомодните висящи глобуси бяха заменени от панелно флуоресцентно осветление, вградено в новия таван.

Една жена, която отиваше към главното бюро с няколко криминални романа в ръка, проследи погледа му към тавана, не видя там нищо необикновено и го погледна любопитно. Едно от момчетата, което седеше зад дълго бюро отлясно на масата със списанията, смушка с лакът другарчетата си и посочи към Сам. Друго се удари по челото и всички захихикаха.

Сам не забеляза нито погледите, нито хихикането. Не създаваше, че просто е застанал на входа на главната читалня и зяпа към тавана с отворена уста. Опитваше се да побере в ума си тази огромна промяна.

„Е, поставили са висящ таван след последния път, когато си бил тук. И какво от това? Вероятно така се пести отопление.“

Да, но библиотекарката Лорц не беше казала нищо за промени.

Не — защо трябваше да му казва каквото и да било? Сам едва ли можеше да се нарече редовен посетител на библиотеката, нали?

„Все пак трябва да е била разстроена. Стори ми се, че е ужасно консервативна. Това не би й харесало. Ни най-малко.“

Това беше вярно, но имаше и нещо друго — нещо още по-смущаващо. Поставянето на висящ таван беше голяма реконструкция. Сам не разбираще как би могло да бъде извършено само за една седмица. А високите рафтове и всички книги, които бяха по тях? Къде бяха отишли рафтовете? Къде бяха отишли книгите!

Сега и други хора гледаха към Сам — даже една от библиотекарките го гледаше от другата страна на бюрото за оборотни книги. Повечето от живите, приглушени приказки в голямото помещение бяха замрели.

Сам разтърка очи — наистина разтърка очи — и отново погледна нагоре към висящия таван с вградени флуоресцентни правоъгълници. Той все още си беше там.

„Аз не съм в същата библиотека! — помисли си той ужасено. — Ето къде е причината!“

Обърканият му ум се хвани първо за тази мисъл и после отново се върна — като котенце, което са подлъгали да се хвърли върху сянка. По стандартите на централна Айова Джънкшън сити беше доста голям град с население около трийсет и пет хиляди души, но беше смешно да се мисли, че може да поддържа две библиотеки. Освен това мястото на сградата и разположението на залата бяха същите... просто всичко останало беше друго.

За миг Сам се почуди дали не полудява, но после отхвърли тази мисъл. Огледа се и чак сега забеляза, че всички са спрели и го гледат. Всички гледаха към него. Почувства моментно лудо желание да каже: „Вършете си работата — просто отбелязвам, че тази седмица библиотеката е различна.“ Вместо това бавно тръгна към масата със списанията и взе един екземпляр от „Ю. С. нюз енд уърлд рипорт“. Запрелиства списанието с престорен интерес, а с ъгълчетата на очите си видя как хората в читалнята започват отново да се връщат към работите си.

Когато почувства, че може да се движи без ненужно да привлича внимание, Сам остави списанието върху масата и тръгна към

Детската библиотека. Почувства се донякъде като шпионин, който пресича територията на врага. Табелата над вратата беше същата — златни букви върху тъмен дъб, но плакатът беше различен. Червената шапчица в момента на ужасното си откритие беше заменена от племенниците на Патока Доналд — Хюи, Дюи и Луи. Те носеха бански гащета и се гмуркаха в басейн, пълен с книги. Надписът отдолу гласеше:

ВЛИЗАЙТЕ! ЧЕТЕНЕТО Е ЧУДЕСНО!

— Какво става тук? — промърмори Сам. Сърцето му заби учестено — усети ситни капчици пот по ръцете и гърба си. Ако беше само плакатът, щеше да помисли, че онази Лорц са я уволнили... но не беше само плакатът. Беше всичко.

Отвори вратата на Детската библиотека и надникна вътре. Видя същия приятен малък свят с ниските маси и столчета, същите светлосини завеси, същата ниска чешмичка в стената. Само че сега висящият таван тук беше като висящия таван в главната читалня, а плакатите бяха сменени. Пищящото дете в черния седан

(„Глупчо, нарекоха го Глупчо. Презират го. Мисля, че това е много полезно, не смятате ли?“)

го нямаше, нямаше го и Библиотечния полицай с шлифера и странната звезда с много лъчи. Сам се отдръпна, обърна се и бавно тръгна към главното бюро за взимане на книги. Чувстваше се така, сякаш цялото му тяло се беше превърнало в стъкло.

Двама помощник-библиотекари — момче на студентска възраст и момиче — го гледаха как се приближава. Самият Сам не беше толкова разстроен, та да не забележи, че изглежда малко нервни.

„Бъди внимателен. Не... бъди НОРМАЛЕН. Те вече те мислят за полуобъркан.“

Изведнъж се сети за Луки и почти го обхвана ужасен порив за разрушение. Почти се виждаше как отваря уста и крещи с пълен глас на тези двама нервни младежи и иска малко от проклетите локуми, защото това е кльопачка, кльопачка, и то каква.

Но вместо да го направи, заговори със спокоеен, нисък глас.

— Може би можете да mi помогнете. Трябва да говоря с отговорника на библиотеката.

— О, съжалявам — каза момичето. — Господин Прайс не е на работа в събота вечер.

Сам погледна надолу към бюрото. Както и при предишното му идване в библиотеката, до устройството имаше малка табелка с име — но на нея вече не пишеше

А. ЛОРЦ

Сега беше написано

Г-Н ПРАЙС

Спомни си как Наоми беше казала: „Висок мъж? Слаб? Към петдесетте?“

— Не — каза той. — Не господин Прайс. Не и господин Пекъм. Библиотекарката. Арделия Лорц.

Момчето и момичето размениха озадачени погледи.

— Тук не работи никой на име Арделия Лорд — каза момчето. — Може би мислите за някаква друга библиотека.

— Не Лорд — каза им Сам. Гласът му сякаш идваше някъде отдалече. — Лорц.

— Не — каза момичето. — Сигурно грешите, сър.

Отново го гледаха внимателно и макар че Сам имаше желание да бъде настойчив и да им каже, че разбира се, че Арделия Лорц работи тук, че се е запознал с нея само преди осем дни, той се насили да се откаже. По някакъв странен начин всичко имаше смисъл, нали? Наистина, имаше смисъл в рамките на пълната лудост, но това не променяше факта, че вътрешната логика беше безупречна. Както плакатите, прозорците на покрива и стойката за списания Арделия Лорц просто беше престанала да съществува.

Наоми отново заговори в главата му: „О! Госпожица Лорц, нали? Трябва да е било забавно.“

Наоми позна името — промърмори той.

Сега помощниците на библиотекарите го гледаха еднакво вцепенени от ужас.

— Извинете ме — каза Сам и се опита да се усмихне. Почувства как лицето му се изкриви. — Днес нещо не ми е добре.

— Да — каза момчето.

— Личи си — каза момичето.

„Мислят, че съм луд — помисли си Сам, — и колкото и да е странно, ни най-малко не ги обвинявам.“

— Има ли още нещо? — попита момчето.

Сам отвори уста да каже, че няма и после бързо да си тръгне, но после промени решението си. Беше казал „а“ — трябваше да каже и „б“.

— От колко време главен библиотекар е господин Прайс?

Двамата помощници размениха още един поглед. Момичето сви рамене.

— Откакто сме тук — каза тя, — но това не е много отдавна, господин...

— Пийбълс — каза Сам и протегна ръка. — Сам Пийбълс. Съжалявам. Маниерите ми, изглежда, са отлетели заедно с остатъка от ума ми.

Двамата малко се успокоиха — това беше нещо, което не можеше да се определи точно, но го имаше и то помогна на Сам също да се успокои. Независимо че беше разстроен, той беше успял да покаже поне част от немалката си способност да предразполага хората. Ако един агент на недвижими имоти и застраховки не може да го прави, значи трябва да си търси ново занятие.

— Аз съм Синтия Бериган — каза момичето и раздруса ръката му. — А това е Том Станфорд.

— Приятно ми е — каза Том Станфорд. Не изглеждаше съвсем сигурен в това, но също бързо раздруса ръката на Сам.

— Извинете! — намеси се жената с криминалните романи. — Може ли някой да ме обслужи? Ще закъснея за играта си на бридж.

— Аз ще го направя — каза Том на Синтия и тръгна към бюрото, за да запише книгите на жената.

— Том и аз учим в колежа „Чапълтън Джуниър“, господин Пийбълс — каза момичето. — Това е работа и обучение едновременно. Аз съм тук вече три семестъра — господин Прайс ме нае миналата пролет. Том дойде през лятото.

— Господин Прайс единственият щатен служител ли е?

— Ъ-хъ. — Тя имаше красиви черни очи и сега той видя в тях съчувствие. — Какво има?

— Не знам. — Сам отново погледна нагоре. Не можеше да се стърпи. — Този висящ таван тук ли е откакто работите?

Тя проследи погледа му.

— Е, не знам как се назва, но си е така, откакто съм тук.

— Знаете ли, спомням си, че на покрива имаше прозорци.

Синтия се усмихна.

— Е, така е. Искам да кажа, че те се виждат от външната страна, ако обиколите сградата. И, разбира се, виждат се от шкафовете за книги, но са заковани. Имам предвид прозорците, а не шкафовете. Мисля, че са така от години.

„От години.“

— И никога не сте чували за Арделия Лорц?

Тя поклати глава.

— Не. Съжалявам.

— А за Библиотечната полиция? — импулсивно попита Сам.

Тя се разсмя.

— Само от старата ми леля. Едно време тя ми казваше, че ако не си върна книгите навреме, Библиотечната полиция ще ме арестува. Но това беше още в Провиданс, щата Роуд Айланд, когато бях малка. Много отдавна.

„Разбира се — помисли си Сам, — може би още преди десетдванайсет години. Когато по земята са ходили динозаври.“

— Е, благодаря за информацията — каза той. — Нямах намерение да ви побърквам.

— Нищо такова не сте направили.

— Мисля, че малко го направих. Просто се обърках за миг.

— Коя е тази Арделия Лорц? — попита Том Станфорд, щом се върна. — Името ми е познато, но да пукна, ако знам с какво.

— Точно това е! И аз всъщност не знам — каза Сам.

— Е, утре е затворено, но в понеделник следобед и понеделник вечерта господин Прайс ще бъде тук — каза момчето. — Може би той може да ви каже това, което искате да знаете.

Сам кимна.

— Мисля, че ще дойда да се видя с него. Благодаря ви още веднъж.

— Тук сме, за да помагаме, с каквото можем — каза Том. — Желая само да можехме да ви помогнем повече, господин Пийбълс.

— Аз също — каза Сам.

4.

Чувстваше се добре, докато стигна до колата, а после, когато отключваше вратата, сякаш всички мускули на корема и краката му се отпуснаха като мъртви. Наложи се да се подпре с ръка върху покрива на колата, за да не падне, докато отвори вратата. Не влезе, а просто падна зад кормилото и остана така — дишаше тежко и с известна тревога се питаше дали няма да припадне.

„Какво става тук? Чувствам се като герой от старото шоу на Род Сърлинг: Представям ви Самюъл Пийбълс, бивш жител на Джънкшън сити, сега продаващ недвижими имоти и целия си живот в... Зоната на здрава.“

Да, точно на това приличаше. Само че да гледаш как хората се срещат с необясними приключения по телевизията, беше забавно. Сам откриваше, че необяснимото губи много от очарованието, когато ти си този, който трябва да се бори с него.

Погледна към отсрещната страна на улицата, към библиотеката, където хората влизаха и излизаха под меката светлина на висящите лампи. Старата госпожа с криминалните романи вървеше забързано по улицата вероятно загрижена за играта си на бридж. Две момичета слизаха по стъпалата, говореха си и се смееха, притискаха книги до напъпилите си гърди. Всичко изглеждаше съвсем нормално... и, разбира се, че беше. Ненормалната библиотека беше онази, в която беше влязъл преди седмица. Предполагаше, че единствената причина странностите да не го поразят по-силно, беше, че мислите му бяха заети с онази проклета реч.

„Не мисли за това — заповяда си той, макар да го беше страх, че това ще е един от онези пъти, когато умът му просто няма да се подчини на заповедта. — Направи като Скарлет ОХара и остави мислите за утре. След като изгрее слънцето, всичко ще бъде много по-смислено.“

Включи колата на скорост и през целия път до дома си мислеше за това.

ГЛАВА 7

НОЩНИ УЖАСИ

1.

Първото нещо, което направи, след като влезе, беше да провери съобщенията, записани от телефонния секретар. Когато видя, че лампичката „ЗАПИСАНИ СЪОБЩЕНИЯ“ свети, сърцето му заби силно.

„Това ще е тя. Не знам всъщност коя е, но започвам да мисля, че тя няма да се успокои, докато не ме докара до пълна лудост.“

„Тогава не ги прослушвай“ — заговори друга част от мозъка му и сега Сам беше толкова объркан, че не можеше да каже дали това е разумна мисъл, или не. Изглеждаше разумна, но беше и малко страхлива. Всъщност...

Той осъзна, че стои, само стои, поти се и гризе ноктите си. Изведнъж изсумтя — тих, отчаян звук.

„От четвърти клас до лудницата — помисли си той. — Е, проклет да бъда, ако успееш, рожбо.“

Натисна копчето.

— Здрави! — каза мъжки глас, дрезгав от уискито. — Говори Джоузеф Рандовски, господин Пийбълс. Сценичното ми име е Невероятния Джо. Просто се обаждам да ви благодаря, че ме заместихте на онова събрание на „Кивани“ или как се назваше. Исках да ви кажа, че се чувствам много по-добре — вратът ми е само навехнат, а не счупен, както мислеха отначало. Изпращам ви цял кочан безплатни билети за представлението. Раздайте ги на приятелите си. Бъдете здрав. Благодаря още веднъж. Довиждане.

Лентата спря. Включи се лампичката „ВСИЧКИ СЪОБЩЕНИЯ ПРОСЛУШАНИ“. Сам изсумтя по адрес на нервите си — ако Арделия Лорц искаше той да се стряска от сенки, беше получила точно това, което искаше. Натисна бутона „ПРЕНАВИВАНЕ“ и го порази една нова мисъл. Пренавиването на лентата, на която бяха съобщенията, му беше станало навик, но това означаваше, че старите съобщения изчезваха под новите. Съобщението на Невероятния Джо е изтрило предишното съобщение на Арделия. Единственото доказателство, че тази жена съществува, го нямаше.

Но това не беше вярно, нали? Съществуваше читателската му карта. Той беше стоял пред това проклето бюро за записване и я беше гледал как се подписва с големи, завъртени букви.

Сам извади портфейла си и го прерови три пъти, преди да признае пред себе си, че читателската карта също я няма. И си помисли, че знае защо. Смътно си спомняше, че я пъхна в джоба на подвързията на „Любими стихове на американския народ“.

За по-голяма сигурност.

За да не я загуби.

Страхотно. Просто страхотно.

Седна на канапето и стисна челото си с ръце. Главата започваше да го боли.

2.

След петнайсет минути вече си топлеше консерва супа на печката — надяваше се, че малко гореща храна ще му помогне за главата и отново се сети за Наоми — Наоми, която толкова приличаше на жената от плаката на Мръсния Дейв. Въпросът, дали Наоми водеше някакъв таен живот под името Сара, беше отстъпил място на нещо, което изглеждаше много по-важно поне в този момент: Наоми знаеше коя беше Арделия Лорц. Но реакцията й на името... беше малко странна, нали? Беше я стреснала за момент и тя беше започнала да се шегува по този повод, а после телефонът иззвъння — беше се обадил Бърт Айвърсън — и...

Сам се опита да повтори в ума си разговора и беше разочарован колко малко си спомня от него. Наоми беше казала, че Арделия е особена, точно така, беше сигурен в това, но почти нищо друго. Тогава не беше изглеждало толкова важно. Важното тогава беше, че кариерата му като че ли беше направила голям скок. И това все още беше важно, но сякаш бледнееше пред другото. В действителност пред другото бледнееше всичко. Мислите му продължаваха да се връщат към тази модерна глупост — висящия таван, и към ниските рафтове за книги. Не смяташе, че е луд — ни най-малко, — но започваше да чувства, че ако не се оправи с това нещо, може да полудее. Сякаш беше открил дупка в центъра на главата си — толкова дълбока, че в нея можеше да хвърляш неща, без да се чуе плясък, независимо колко големи бяха нещата, които хвърляш, или колко дълго си очаквал звука с наострени уши. Мислеше, че това чувство ще отмине — може би — но засега се чувствува ужасно.

Завъртя газта под супата на по-слабо, влезе в кабинета и намери номера на телефона на Наоми. Той иззвъння три пъти, след което писклив старчески глас каза:

— Кой е, моля?

Сам веднага разпозна гласа, въпреки че не беше виждал собственичката му лично почти от две години. Беше разнебитената майка на Наоми.

— Здравейте, госпожо Хигинс — каза той. — Обажда се Сам Пийбълс.

Спра в очакване да чуе нейното: „О, здравей, Сам“ или може би „Как си?“, но се чуваше само тежкото емфиземно дишане на госпожа Хигинс. Сам никога не беше бил между любимците ѝ и, изглежда, отсъствието му не беше накарало сърцето ѝ да го обикне повече.

Тя май нямаше намерение да попита и Сам реши, че той може да го направи.

— Как сте, госпожо Хигинс?

— Понякога добре, понякога зле.

За миг се смути. Думите ѝ приличаха на една от онези гатанки, на които няма правilen отговор. „Мъчно ми е за вас“ не ставаше, но „Радвам се, госпожо Хигинс!“ щеше да прозвучи още по-зле.

Той се спря на въпроса дали може да говори с Наоми.

— Няма я тази вечер. Не знам кога ще се върне.

— Бихте ли могли да я помолите да ми се обади?

— Лягам си. Не ме молете да ѝ оставям бележка. Артритът ми е много зле.

Сам въздъхна.

— Ще се обадя утре.

Утре сутрин ще ходим на църква — отбеляза госпожа Хигинс със същия безизразен, безпомощен глас, — а утре следобед е първият пикник на баптистката младеж за сезона. Наоми е обещала да помогне.

Сам реши да се откаже. Беше ясно, че госпожа Хигинс държи, колкото е възможно, да не се намесва в отношенията на дъщеря си. Накани се да се сбогува, но промени решението си.

— Госпожо Хигинс, името Лорц говорили ви нещо? Арделия Лорц?

Тежкият звук на дишането ѝ спря по средата на вдишването. За миг по линията настана пълна тишина, а после госпожа Хигинс заговори с тих, злобен глас:

— Докога вие, безбожните езичници, ще продължавате да хвърляте името на тази жена в лицата ни? Мислите ли, че е смешно! Мислите ли, че е умно!

— Госпожо Хигинс, не ме разбрахте. Просто искам да знам...

В ухото му прозвуча остро щракване. Звучеше така, сякаш госпожа Хигинс беше строшила о коляното си суха съчка. После

линията прекъсна.

3.

Сам изяде супата, после прекара половин час в опити да гледа телевизия. Не стана. Мислите му продължаваха да бъдат далеч оттук. Започваха с жената от плаката на Мръсния Дейв или с калната стъпка върху корицата на „Любими стихове на американския народ“, или с липсващия плакат на Червената шапчица. Но откъдето и да тръгваха, винаги свършваха на едно и също място — онзи съвсем различен таван над главната читалня на Обществената библиотека на Джънкшън сити.

Най-сетне той се предаде и се пъхна в леглото. Беше прекарал една от най-лошите съботи, които си спомняше, а може би и най-лошата събота в живота си. Единственото нещо, което искаше сега, беше бързо пътуване до земята на безсъзнателността, в която не се сънуват никакви сънища.

Но сънят не идваše.

Вместо него идваха ужасите.

Главният от тях беше мисълта, че губи разсъдъка си. Сам никога не беше осъзнавал колко ужасна може да бъде такава мисъл. Беше гледал филми, в които някой човек отива на психиатър и казва: „Чувствам, че обезумявам, докторе“ — и в същото време драматично се хваща за главата. Помисли си, че началото на нестабилност на разсъдъка много прилича на главоболието от много погълнати хапчета. Откри, че не е същото, когато минаха дълги часове и седми април постепенно се превърна в осми април. Повече приличаше на това да се опиташ да се почешеш по слабините и да откриеш там голяма подутина — подутина, която вероятно е някакъв тумор.

Библиотеката не можеше да се е променила толкова много само за седмица. Не можеше да е видял прозорците на покрива от читалнята. Момичето — Синтия Бериган — беше казало, че те са покрити, и то откакто тя е дошла тук — поне от година. Така че това беше някакъв вид умствено разстройство. Или тумор в мозъка. Или болестта на Алцхаймер? Много приятна мисъл. Някъде беше чел — може би в „Нюзук“, — че жертвите на Алцхаймер стават все по-

млади. Може би, целият този зловещ епизод е сигнал за настъпваща ранна сенилност?

Една неприятна дъска за обявления започна да изпъльва мислите му — дъска с три думи, написани с мазни букви с цвета на червени дъвчащи бонбони. Тези думи бяха

ГУБЯ РАЗСЪДЪКА СИ.

Беше живял обикновен живот, пълен с обикновени удоволствия и обикновени съжаления — доста спокоен живот. Наистина никога не беше бил известен, но никога не беше имал и повод да се съмнява в душевното си здраве. Сега лежеше в разхвърляното си легло и се чудеше дали това е начинът, по който душата ти напуска реалния, разумен свят. Дали това беше начинът, по който започваше състоянието, когато

СИ ЗАГУБИЛ РАЗСЪДЪКА СИ.

Мисълта, че ангелът от приюта за бездомни на Джънкшън сити е Наоми — Наоми под друго име, — беше още една налудничава мисъл. Това просто не можеше да бъде... нали? Той дори започна да се пита дан ли наистина работата му беше тръгнала толкова добре. Може би всичко беше халюцинация.

Към полунощ мислите му се върнаха на Арделия Лорц и тогава нещата наистина се влошиха. Замисли се колко ужасно би било, ако Арделия Лорц е в гардероба или дори под леглото му. Виждаше я да се хили щастливо, тайно в тъмнината, да гърчи пръсти с дълги остри нокти, с коса, разпръсната около лицето ѝ като зловеща перука. Представи си как, когато му зашепне, костите му ще омекнат като желе.

„Вие изгубихте книгите, Сам, така че ще трябва да дойде Библиотечният полицай... вие изгубихте книгите... изгу-у-убихте ги...“

Най-накрая към дванайсет и половина Сам вече не можеше да търпи. Седна на леглото и посегна към нощната лампа в тъмното. Докато посягаше, беше завладян от ново видение — толкова живо, че

беше почти действителност, — той не беше сам в спалнята си, но гостенинът му не беше Арделия Лорц. О, не! Гостенинът му беше Библиотечният полицай от плаката, който вече не висеше в Детската библиотека. Той стоеше тук в тъмнината — висок, блед мъж с шлифер, някак разкривен и с бял, зигзагообразен белег на лявата буза, под лявото око и над хрущяла на носа. Сам не беше видял този белег на лицето на плаката, но това беше само защото художникът не беше искал да го изрисува. Белегът беше там. Сам знаеше, че е там.

„Грешиш за храстите — щеше да му каже Библиотечният полицай с леко фъфлещ глас. — Отстрани растат храсти. Много храсти. И ще ги проучим. Ще ги проучим заедно.“

„Не! Стига! Просто... СТИГА!“

Когато най-сетне треперещата му ръка напипа лампата, в стаята се чу скърдане на дъска и той изхълца, без да може да си поеме дъх. Ръката му се сви и натисна ключа. Стана светло. За миг той наистина помисли, че вижда високия мъж и тогава осъзна, че това е само сянката, която масата хвърля върху стената.

Сам стъпи на пода и за миг зарови лице в ръцете си. После посегна към пакета „Кент“ върху нощното шкафче.

— Трябва да се владееш — промърмори той. — За какви глупости мислеше?

„Не знам — бързо отговори вътрешният му глас. — Нещо повече, не искам да знам. Изобщо. Храстите бяха много отдавна, не трябва никога повече да си спомням за храстите. Или за вкуса. Сладкия сладък вкус.“

Запали цигара и вдиша дълбоко дима.

Най-лошото беше това: следващия път може наистина да види мъжа с шлифера. Или Арделия. Или Горго, Великия император на Пелусидар. Защото, ако можеше да си създаде толкова пълна халюцинация като тази за срещата му с Арделия Лорц, значи можеше да халюцинира за всичко. След като веднъж си започнал да мислиш за прозорците на покрива, които ги няма, и за хора, които ги няма, а даже и за храсти, които ги няма, всичко става възможно. Как ще потушиш бунта в собствения си ум!

Слезе до кухнята. Докато отиваше, запалваше лампите и не се поддаваше на порива да погледне назад през рамо и да види дали някой не се прокрадва зад него. Човек със значка в ръка например.

Трябващо му хапче за сън, но понеже нямаше — дори и някой от незаконните препарати като „Соминекс“ — просто щеше да му се наложи да импровизира. Изля мляко в тигана, загря го, наля го в кафеена чаша и после прибави прилична порция бренди. Това беше още нещо, което беше виждал на кино. Опита го, намръщи се, за малко да излее гадната смес в мивката, после погледна към часовника на микровълновата печка. Един без четвърт след полунощ. Имаше много време до разсъмване — дълго време, което да прекара, като си представя как Арделия Лорц и Библиотечният полицай се прокрадват по стълбите с ножове между зъбите.

„Или стрели — помисли си той. — Дълги черни стрели. Арделия и Библиотечният полицай, прокрадващи се, стиснали в зъбите си дълги черни стрели. Какво ще кажете за този образ, приятели и съседи?“

Стрели?

Защо стрели?

Не му се мислеше за това. Беше изморен от мислите, които идваха с фучене от доскоро нищо неподозиращата тъмнина и се впиваха в него като ужасяващи, вонещи летящи чинии играчки.

„Не искам да мисля за това, няма да мисля за това.“

Довърши сгъстилото се мляко и се върна в леглото.

4.

Остави нощната лампа да свети и това го поуспокои. Започна да мисли, че все пак ще може да заспи, преди да настъпи топлинната смърт на вселената. Издърпа одеялото до брадичката си, скръсти ръце зад главата си и се загледа в тавана.

„НЕЩО от това трябва наистина да се е случило — помисли си той. — Не може ВСИЧКО да е било халюцинация... освен ако и това е част от него и аз се намирам в някоя от облицованите с гума стаи някъде в Сидар Рапидс, напъхан в усмирителна риза, и само си представям, че лежа в собственото си легло.“

Той беше изнесъл речта си. Беше използвал шегите от „Помагало за оратора“ и стихотворението на Спенсър Майкъл Фрий от „Любими стихове на американския народ“. И тъй като нито една от тези книги я нямаше между малкото негови книги, значи ги беше взел от библиотеката. Наоми познаваше Арделия Лорц — или поне знаеше името й — знаеше го и майката на Наоми. Знаеше го! Като че ли беше хвърлил бомбичка под креслото й.

„Мога да проверя — помисли си той. — Ако госпожа Хигинс знае името й, и други ще го знаят. Може би не студентите от Чапълтън, но хора, които са живели дълго в Джънкшън сити. Може би Франк Стивънс. Или Мръсния Дейв...“

В този миг Сам заспа. Пресече почти неусетната граница между будното състояние и съня, без да усети — мислите му не прекъснаха, а започнаха да се извиват във все по-страни и приказни форми. Формите се превърнаха в сън. А сънят стана кошмар. Той отново беше на „Улица Ангъл“, а тримата алкохолици бяха на верандата и се трудеха над плакатите си. Попита Дейв какво прави.

„А, просто убивам времето“ — каза Дейв и после плахо обърна плаката така, че Сам да може да го види.

Беше портрет на Глупчо. Той се печеше на шиш над открит огън. Стискаше в ръка шепа разтопени червени дъвчащи бонбони. Дрехите му горяха, но той беше още жив. Пищеше. Думите, изписани над този ужасен образ, бяха:

ДЕТСКА ВЕЧЕРЯ В ХРАСТИТЕ НА
ОБЩЕСТВЕНАТА БИБЛИОТЕКА ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА ФОНДА НА БИБЛИОТЕЧНАТА ПОЛИЦИЯ ОТ
ПОЛУНОЩ ДО 2 ЧАСА СУТРИНТА ЕЛАТЕ ВСИЧКИ
„ТОВА СЕ КАЗВА КЛЬОПАЧКА!“

„Дейв, това е ужасяващо“ — каза Сам в съня си.

„Съвсем не — отговори Мръсния Дейв. — Децата го наричат Глупчо. Обичат да го ядат. Мисля, че това е много полезно, а вие как мислите?“

„Виж! — извика Рудолф. — Виж, това е Сара!“

Сам вдигна поглед и видя Наоми да пресича пълната с отпадъци, буренясала земя между „Улица Ангъл“ и центъра за претопяване. Движеше се много бавно, защото буташе количка за пазар, пълна с екземпляри от „Помагало за оратора“ и „Любими стихове на американския народ“. Зад нея слънцето залязваше в мрачни червени отблясъци от пещ, а по релсите бавно се движеше дълъг пътнически влак на път към необятната западна Айова. Беше дълъг почти трийсет вагона и всички те бяха черни. От прозорците се разяваше креп. Сам разбра, че това е погребален влак.

Обърна се към Мръсния Дейв и каза:

„Името й не е Сара. Това е Наоми. Наоми Хигинс от Провърбия.“

„Съвсем не — каза Мръсния Дейв. — Идва смъртта, господин Пийбълс. Смъртта е жена.“

Тогава Луки запища. Ужасните му викове бяха като квичене на прасе.

„Тя носи локуми. Тя носи локуми! О, Боже, тя носи много проклети локуми!“

Сам се обърна, за да види за какво говори Луки. Жената се беше приближила, но това вече не беше Наоми. Беше Арделия. Беше облечена в шлифер с цвета на зимен буреносен облак. Количката пред нея беше пълна не с локуми, както беше казал Луки, а с хиляди червени дъвчащи бонбони. Докато Сам я гледаше, Арделия започна да вади пълни шепи от тях и да ги натиква в устата си. Зъбите ѝ вече не бяха изкуствени — бяха дълги и безцветни. Заприличаха му на вампирски зъби — остри и ужасно силни. Като се мръщеше тя затвори

пълната си с бонбони уста. Навън бликна ярка кръв, образува розов облак в светлината на залеза и се застича по брадичката ѝ. Отхапаните бонбони нападаха по буренясалата земя, пръскайки кръв.

Тя вдигна ръце и те се превърнаха в закривени птичи крака.

„Тиии изгууби КНИИИГИТЕ!“ — запищя тя и се нахвърли върху

Сам.

5.

Събуди се в треска, от която не можеше да си поеме дъх. Беше извадил одеялата от чаршафите и ги беше струпал на потна топка на края на леглото. Часовникът на ношното шкафче показваше 5:53.

Стана. Хладният въздух в спалнята успокой и освежи потната му кожа, отиде в банята и се облекчи. Главата тъпо го болеше — или в резултат от среднощното бренди, или от напрежението на съня. Отвори аптечката, взе два аспирина и после се довлече отново до леглото. Издърпа завивките, колкото можа. Усещаше остатъците от кошмара във всяка мокра гънка на чаршафите. Нямаше да заспи отново — знаеше това — но можеше поне да полежи, докато кошмарът се разсее.

Когато главата му докосна възглавницата, той осъзна, че знае още нещо — нещо толкова изненадващо и неочеквано, колкото беше внезапното му откритие, че жената от плаката на Мръсния Дейв беше неговата приходяща секретарка. Това ново откритие също се отнасяше до Мръсния Дейв... и Арделия Лорц.

„Това беше сън — помисли си той. — Там го разбрах.“

Заспа дълбоко и естествено. Вече не сънува нищо и когато се събуди, беше почти единайсет часът. Камбаните на църквата призоваваха вярващите на служба, а навън беше прекрасен ден. Гледката на ярката нова трева, огряна от слънцето, го накара да се почувства добре — нещо повече, да се почувства почти прероден.

ГЛАВА 8
„УЛИЦА АНГЪЛ“ (II)

1.

Направи си късна закуска — портокалов сок, омлет от три яйца със зелен лук, голяма чаша силно кафе — и си помисли дали да отиде отново на „Улица Ангъл“. Все още си спомняше момента на просветление, който беше изпитал през време на краткия си период на будуване, и беше абсолютно сигурен, че интуицията му не го лъже, но се чудеше дали наистина му се иска все още да се занимава с тази побъркана история.

Под ярката светлина на пролетното утро страховете от миналата нощ изглеждаха както далечни, така и абсурдни и той почувства силно изкушение — почти необходимост — просто да остави нещата така. Нещо се беше случило с него, мислеше си той — нещо, което нямаше разумно, рационално обяснение. Въпросът беше — и какво от това?

Беше член за такива неща — за призраци, предчувствия и превъплъщения, но интересът му към тях беше съвсем слаб. Обичаше от време на време да гледа някой филм на ужасите, но нищо повече. Беше практичен човек и не виждаше никакво практическо приложение на паранормалните явления... ако въобще съществуваха. Беше му се случило едно... е, можеше да се нарече събитие — не можеше да намери по-добра дума. Сега събитието беше свършило. Защо да не приключи с това?

„Заштото тя каза, че иска книгите да се върнат до утре — какво ще кажеш за това!“

Но сега случката сякаш нямаше власт над него. Въпреки съобщението, което беше предала на телефонния му секретар, Сам вече не вярваше в Арделия Лорц.

Това, което наистина го интересуваше, беше собствената му реакция на случката. Спомни си една лекция по биология от колежа. Преподавателят им беше започнал с тезата, че човешкото тяло притежава изключително ефикасен начин, по който се справя с попаднали в него чужди организми. После каза, че понеже на хората се натрапват всички лоши болести — рак, грип и венерически болести

например сифилис, те са склонни да повярват, че са много по-уязвими, отколкото всъщност са.

Човешкото тяло — беше казал преподавателят — си има свои „зелени барети“. Когато външна сила го атакува, дами и господа, отговорът на тези части е бърз и безмилостен. Няма никакви отстъпки. Без тази армия от тренирани убийци всеки от вас би умрял поне двайсет пъти, преди да е навършил една година.

Основният похват, който използва човешкото тяло, за да се освободи от нашествениците, е изолирането им. Нашествениците първо се обкръжават, отрязват се пътищата към източниците им за хранене, които им трябват, за да живеят, а после или ги изядат, или ги оставят да умрат от глад.

Миналата нощ той беше изпитал умствения еквивалент на приближаваща се настинка. Тази сутрин нашественикът — заплаха за чистите му, рационални възприятия — беше вече обкръжен. Отрезан от хранителните му запаси. Сега всичко вече беше само въпрос на време. И част от него предупреждаваше останалата част, че като разследва този въпрос повече, той може би подхранва неприятеля си.

„Значи така се случва това — помисли си той. — Значи затова светът не е пълен със съобщения за страни превивания и необясними явления. Умът ги опитва... колебае се известно време... после контраатакува.“

Но той беше любопитен. Там беше работата. Не беше ли казано, че човек не трябва да се навира на вълка в устата, но и че настойчивостта се възнаграждава?

„Кой? Кой беше казал това?“

Не знаеше... но мислеше, че може да разбере. В местната библиотека. Сам се усмихна и отнесе чиниите в мивката. И откри, че вече е взел решение — щеше да разследва тази луда история още малко.

Съвсем малко.

2.

Сам пристигна отново на „Улица Ангъл“ към дванайсет и половина. Не се изненада ужасно, когато видя стария син датсун, паркиран в двора. Паркира зад него, слезе и изкачи паянтовите стъпала отвъд табелата, която му казваше, че трябва да остави всички бутилки, които носи, във варела за отпадъци. Почука, но не получи отговор. Бутна вратата и пред него се откри широк хол, в който нямаше мебели... ако не се броеше телефонният автомат по средата на хола. Тапетите бяха чисти, но избелели. Сам видя едно място, където бяха поправяни с лепенки „скоч“.

— Има ли някой?

Никакъв отговор. Той влезе като крадец и продължи нататък. Първата врата отдясно водеше до общата стая. На вратата имаше две табели, забодени с кабърчета. Горната гласеше:

ЗА ПРИЯТЕЛИТЕ НА БИЛ — ОТТУК!

Под нея имаше друга, която изведнъж му се видя едновременно напълно смислена и изключително тъпа. Тя гласеше:

ВРЕМЕТО ИСКА ВРЕМЕ

Общата стая беше обзаведена с разностилови, купени на старо столове и дълго канапе, също поправяно с лепенки — този път изолирбанд. По стените имаше още поговорки. На масичката до телевизора имаше машина за кафе. Както телевизорът, така и машината за кафе бяха изключени.

Сам отиде до края на хола, задмина стълбите. Чувстваше се като крадец повече от всяко. Погледна в трите други стаи, в които се влизаше от коридора. Всяка беше обзаведена с прости походни легла и всички бяха празни. Стайте бяха педантично почистени, но въпреки това говореха сами за себе си. Едната миришеше на дезинфекция. Друга миришеше неприятно на никаква тежка болест.

„Или някой е умрял насърко в тази стая — помисли Сам, — или някой скоро ще умре.“

Кухнята — също празна — беше в другия край на хола. Беше голяма, слънчева стая с избелял линолеум, който покриваше пода на неравни дюни и долини. В една ниша имаше гигантска кухненска печка, комбинирана за дърва и газ. Мивката беше стара и дълбока, с изтъркан емайл и петна от ръжда. Крановете имаха старомодни дръжки, подобни на перки. До килера имаше древна пералня и сушилка, работеща с газ. Въздухът леко миришеше на варен предната вечер боб. Стаята му хареса. Говореше му за крайна бедност, но и за любов, грижи и никакво изстрадано щастие. Напомняше му на кухнята на баба му, а това беше едно хубаво място. Сигурно място.

Върху хладилника от ресторантски тип имаше магнитна табелка, на която пишеше:

БОГ ДА БЛАГОСЛОВИ НАШИЯ ДОМ БЕЗ ПИЕНЕ

Сам чу слаби гласове отвън. Прекоси кухнята и погледна през един от прозорците, които бяха отворени, за да позволят да влезе колкото е възможно повече от топлия пролетен ден и лекия ветрец.

Поляната зад „Улица Ангъл“ беше започнала леко да се раззеленява — в задната част на двора, до редица току-що напътили дървета, имаше запусната зеленчукова градина, която очакваше по-топли дни. Вляво имаше волейболна мрежа, увиснala в лека дъга. Вдясно — две подковообразни ями, започнали да буренясват. Не беше идеален заден двор — по това време на годината тези дворове бяха малко, — но Сам видя, че е изравняван поне веднъж след стопяването на снега и по него нямаше въглищен прах, въпреки че на по-малко от

двайсет метра от градината се виждаха сребристите железопътни релси. Жителите на „Улица Ангъл“ може би нямат голяма собственост, помисли си той, но се грижат добре за нея.

Десетина души бяха седнали на сгъваеми столчета в неравен кръг между волейболната мрежа и подковообразните ями. Сам позна Наоми, Дейв, Луки и Рудолф. След миг осъзна, че вижда и Бърт Айвърсън — най-видния адвокат на Джънкшън сити, и Елмър Баскин — банкера, който не беше дошъл на неговата ротарианска реч, но все пак се беше обадил по-късно, за да го поздрави. Вятърът духаше приятно и разяваше домашните кариани пердета, които висяха отстрани на прозореца, през който гледаше Сам. Развяваше се и сребристата коса на Елмър. Елмър обърна лице към слънцето и се усмихна. Сам беше поразен от простото удоволствие, което видя — не на лицето на Елмър, а в него. В този миг той беше едновременно повече и по-малко от най-богатия банкер на малкия град — той беше всеки човек, който някога е приветствал пролетта след дълга, студена зима, щастлив, че все още е жив, цял и без никакви болки.

Сам изпита някакво чувство за нереалност. Достатъчно странно беше, че Наоми Хигинс беше тук и се занимаваше с бездомните алкохолици на Джънкшън сити — при това под друго име. Обаче да откриеш, че най-уважаваният банкер и един от най-силните орли на правосъдието на града също са тук, беше малко невероятно.

Един мъж с дрипави зелени панталони и пулover с надпис на отбора „Синсинати Бенгалс“ вдигна ръка. Рудолф го посочи.

— Казвам се Джон и съм алкохолик — каза мъжът с фланелката на „Бенгалс“.

Сам бързо се отдръпна от прозореца. Лицето му гореше. Сега се почувства не само крадец, но и шпионин. Предполагаше, че обичайното събрание на АА в неделя по обед се провежда в общата стая — поне защото там беше кафеварката — но днес времето беше много хубаво и те бяха изнесли столовете си навън. Можеше да се обзаложи, че идеята беше на Наоми.

„Утре сутрин ще ходим на църква — беше казала госпожа Хигинс, — а утре следобед е първият пикник на баптистката младеж за сезона. Наоми е обещала да помогне.“ Чудеше се дали госпожа Хигинс знае, че дъщеря ѝ прекарва следобеда не с баптистите, а с алкохолиците, и предположи, че знае. Помисли и че разбира защо

Наоми така бързо беше решила, че две срещи със Сам Пийбълс са достатъчни. Навремето беше помислил, че е свързано с религията, а и Наоми даже не се беше опитала да обясни, че е нещо друго. Но след първата среща, която беше ходене на кино, тя се беше съгласила да излезе с него още веднъж. След втората среща всяка към романтичен интерес, който беше изпитвала към него, престана. Или поне така изглеждаше. Втората среща беше вечеря. И той беше поръчал вино.

„Добре, за Бога — откъде можех да знам, че тя е алкохоличка? Да не би да чета мисли?“

Отговорът, разбира се, беше, че той не би могъл да знае... но въпреки това лицето му стана още по-горещо.

„А може би не е било само пиенето... или не само пиенето. Може би е имала и други проблеми.“

Внезапно се запита какво би се случило, ако Бърт Айвърсън и Елмър Баскин — и двамата от силните на деня, открият, че той знае, че те принадлежат към най-голямото тайно общество в света. Може би нищо — той не знаеше достатъчно за АА, за да бъде сигурен. Но знаеше две неща: че първото „А“ означава „анонимни“, а това бяха мъже, които можеха да провалят амбициите му за разрастване на бизнеса, ако решеха да го направят.

Реши да си тръгне, колкото е възможно по-бързо и по-тихо. За негова чест това решение не се базираше на лични съображения. Хората, които седяха на ливадата в задния двор на „Улица Ангъл“, имаха сериозен общ проблем. Той беше открил това случайно и нямаше намерение да остава и да подслушва преднамерено.

Докато се връщаше по коридора, видя куп нарязана хартия, оставена върху телефонния автомат. Остатък от молив, привързан с конец за стената до телефона. Импулсивно взе един лист и написа бележка.

Дейв,

Минах оттук тази сутрин, за да те видя, но нямаше никого. Искам да приказвам с теб за една жена на име Арделия Лорц. Имам чувството, че знаеш коя е тя и искам да разбера нещо за нея. Ще ми се обадиш ли следобед или

довечера, ако имаш възможност? Номерът ми е 555–8699.
Благодаря много.

Написа отдолу името си, сгъна листа и написа отгоре името на Дейв. За момент помисли да го отнесе в кухнята и да го сложи върху плота, но реши, че не иска някой от тях — най-вече Наоми — да се разтревожи, че той може да ги е видял при техните странни, но може би полезни занимания. Вместо това го постави върху телевизора в общата стая с името на Дейв отгоре. Помисли да остави четвърт долар за телефон до бележката, но решил да не го прави. Дейв можеше да го разбере погрешно.

После излезе радостен, че е отново на слънце и не са го открили. Когато отново влезе в колата си, видя лепенката на бронята на датсuna на Наоми. На нея пишеше:

БОГ Е С НАС И В НАС

— По-добре Бог, отколкото Арделия — промърмори Сам и излезе на заден ход на пътя.

3.

През късния следобед недоспиването от миналата нощ започна да си казва думата и Сам бе завладян от непреодолима сънливост. Той включи телевизора, намери някакъв показен бейзболен мач между Синсинати и Бостън, който бавно течеше в осмата си част, легна на канапето да го гледа и почти незабавно задряма. Преди дръмката да успее да се развие до истински сън, телефонът иззвъня и Сам трябваше да стане, за да отговори, замаян и объркан.

— Ало?

— Не искайте да говорим за тази жена — каза Мръсния Дейв без какъвто и да било предговор. Гласът му трепереше и той едва успяваше да го владее. — Не искайте дори да мислите за нея.

„Докога вие, безбожните езичници, ще продължавате да хвърляте името на тази жена в лицата ни? Мислите ли, че е смешно! Мислите ли, че е умно?“

Цялата сънливост на Сам моментално изчезна.

— Дейв, какво има около тази жена? Всички реагират като че или тя е дяволът, или не са чували за нея. Коя е тя? Какво, по дяволите, е направила, за да ви подлуди по този начин?

Последва дълго мълчание. Сам чакаше, а сърцето му биеше в гърдите и гърлото му. Щеше да си помисли, че връзката е прекъснала, ако не чуваше как Дейв дишаше на пресекулки.

— Господин Пийбълс — каза той най-после, — вие ми помагате много от години. Вие и някои други ми помогнахте да оживея, когато аз дори не бях сигурен, че сам го искам. Но не мога да говоря за тази кучка. Не мога. И ако разбирате кое е добро за вас, не бихте говорили за нея с никого.

— Звучи като заплаха.

— Не! — каза Дейв. Гласът му бе повече от изненадан — беше шокиран. — Не, само ви предупреждавам, господин Пийбълс — както бих направил, ако ви бях видял да ходите около някоя стара яма, в която са израсли бурени и не можете да видите дупката. Не говорете за нея и не мислете за нея. Нека мъртвите си останат мъртви.

„Нека мъртвите си останат мъртви.“

По някакъв начин това не го изненада — всичко, което се беше случило (може би с изключение на съобщението, оставено на телефонния му секретар), водеше към едно и също заключение — че Арделия Лорц вече не е между живите. Той — Сам Пийбълс, провинциален агент на недвижими имоти и застраховки, — беше говорил с призрак, без да знае това. Говорил с нея? По дяволите! Беше извършил сделка с нея! Беше ѝ дал два долара, а тя му беше дала читателска карта.

Така че той не беше съвсем изненадан... но въпреки това по белите шосета на скелета му тръгна някаква дълбока студенина. Погледна надолу и видя, че целите му ръце са настръхнали.

„Трябваше да я оставиш на мира — нареждаше част от ума му. — Нали ти казвах?“

— Кога е умряла? — попита Сам. Гласът му звучеше мрачно и глухо в собствените му уши.

— Не искам да говоря за това, господин Пийбълс! — Гласът на Дейв звучеше почти истерично. Трепереше, премина в по-висок регистър, почти във фалцет, и там прекъсна. — Моля ви!

„Остави го на мира — сърдито извика Сам на себе си. — Няма ли си достатъчно проблеми и без тези глупости?“

Да. И можеше да остави Дейв на мира — сигурно имаше и други хора в града, които биха говорили с него за Арделия Лорц... ако може да намери начин да ги попита, начин, който да не ги накара да викат за помощ — така беше. Но имаше и друго нещо — нещо, което може би само Мръсния Дейв Дънкан можеше да му каже със сигурност.

— Някога си рисувал плакати за библиотеката, нали? Мисля, че разпознах стила ти от плаката, който правеше вчера на верандата. Всъщност почти съм сигурен. Един, който показва момченце в черна кола. И мъж с шлифер — Библиотечния полицай. Нали...

Внезапно Дейв избухна в такъв писък на срам, печал и страх, че Сам мълкна.

— Дейв? Аз...

— Оставете я на мира! — изплака Дейв. — Нищо не мога да направя, затова не можете ли просто да я оставите...

Риданията му рязко отслабнаха и се чу шум, като че ли някой друг взе слушалката от ръцете му.

— Престани — каза Наоми. И тя сякаш щеше да се разплачне, но освен това беше бясна. — Не можеш ли просто да престанеш, ужасен човек такъв?

— Наоми...

— Когато съм тук, името ми е Сара — каза тя бавно, — но те мразя еднакво и под двете си имена, Сам Пийбълс. Никога вече няма да стъпя в кантората ти. — Тонът ѝ започна да се повишава. — Защо не го оставиш на мира? Защо трябва да разравяш тези стари мръсотии! Защо?

Извън нерви, трудно владеещ се, Сам каза:

— Защо ме прати в библиотеката? Ако не искаше да се срещу с нея, Наоми, защо въобще ме прати в проклетата библиотека?

Чу въздишка на другия край на линията.

— Наоми? Не можем ли...

Чу се щракване — тя затвори телефона.

Връзката прекъсна.

4.

Сам остана в кабинета си почти до девет и половина. Ядеше ментолки и пишеше имена едно след друго в същия бележник, който беше използвал, когато съставяше речта си. Поглеждаше за малко всяко име, после го зачертаваше. Шест години му бяха изглеждали дълъг период за живееене на едно място — поне до тази вечер. Тази вечер му изглеждаха като много по-кратко време — като уикенд например.

Написа „Крейг Джонс“.

Загледа се в името и си помисли: „Крейг може да знае за Арделия... но ще иска да знае защо се интересувам.“

Познаваше ли Крейг достатъчно добре, за да му отговори искрено? Отговорът на този въпрос беше твърдо „не“. Крейг беше от по-младите адвокати на Джънкшън сити и беше наистина преуспял. Няколко пъти бяха обядвали заедно по работа... а и, разбира се, клуба „Ротари“... и Крейг веднъж го беше поканил на вечеря у тях. Когато се срещнаха на улицата, разговаряха сърдечно — понякога за работа, по-често за времето. Все пак това не беше приятелство и ако Сам искаше да довери тази побъркана история на някого, искаше да бъде на приятел, а не на колега, който го нарича „братче“ след втория джинфиз.

Задраска името на Крейг от списъка.

След като беше дошъл в Джънкшън сити, той беше имал двама доста близки приятели — единият — фелдшер в кабинета на доктор Мелдън, а другият — градски полицай. Ръс Фрейм — приятелят му фелдшер — се беше преместил на по-добре платена работа в Гранд Рапидс в началото на 1989. А от първи януари Том Уайлкъф управляваше новия Съвет за контрол на движението към пътната полиция на Айова. Оттогава беше загубил връзка и с двамата — той завързваше приятелства бавно, а и не успяваше да ги поддържа.

Което значеше какво?

Сам не знаеше. Знаеше, че името на Арделия Лорц действаше на някои хора в Джънкшън сити като електрически ток. Знаеше — или

смяташе, че знае — че се е срещнал с нея, въпреки че е мъртва. Дори не можеше да каже пред себе си, че е срещнал нейна роднина или някоя луда, която нарича себе си Арделия Лорц.

Заштото...

„Мисля, че съм срещнал призрак. Всъщност мисля, че съм срещнал призрак вътре в призрака. Мисля, че библиотеката, в която влязох, беше Градската библиотека на Джънкшън сити, каквато е била, когато Арделия Лорц е била жива и е работила там. Мисля, че затова всичко изглеждаше толкова странно и необично. Не беше като пътешествие във времето — или както аз си представям пътешествието във времето. Беше по-скоро като пропадане в небитието. И беше истинско. Сигурен съм, че беше истинско.“

Спра мисълта си. Барабанеше с пръсти по бюрото.

„Откъде ми се обади тя? Имат ли в небитието телефони?“

Загледа се продължително в списъка зачертани имена, после бавно откъсна жълтия лист от бележника. Смачка го и го хвърли в кошчето.

„Трябваше да се откажеш от това“ — продължаваше да нарежда част от него.

Но не се беше отказал. Сега какво?

„Обади се на някой от хората, на които имаш доверие. Обади се на Ръс Фрейм или Том Уайлдклиф. Просто вдигни телефона и се обади.“

Но той не искаше да го направи. Поне не тази вечер. Това му заприлича на ирационално, полусвръхестествено чувство — напоследък беше предал и получил много неприятни сведения по телефона, или поне така му се струваше, — но беше прекалено уморен, за да се пребори с него тази вечер. Ако можеше да поспи малко по-добре тази нощ, утре сутрин, когато ще е свеж, ще му се случи нещо по-добро, нещо по-конкретно. Освен това предполагаше, че трябва да оправи отношенията си с Наоми и Дейв Дънкан... но първо искаше да разбере какъв вид отношения бяха това.

Ако можеше.

ГЛАВА 9

БИБЛИОТЕЧНИЯ ПОЛИЦАЙ (I)

1.

Наистина спа добре. Нямаше сънища, а на следващата сутрин под душа съвсем естествено му хрумна една идея — така идват идеите, когато тялото ти е отпочинало и умът ти не е бил буден толкова дълго, че да се задръсти от глупости. Обществената библиотека не беше единственото място, където можеше да се намери информация. Когато информацията е от областта на местната история — скорошната местна история, от която се интересуваш, това дори не е най-доброто място.

— „Газет“! — възклика той и пъхна главата си под струята на душа, за да изплакне сапуна.

След двайсет минути вече беше долу — облечен, само без сако и връзка — и пиеше кафе в кабинета си. Бележникът отново беше пред него и на листа имаше начало на нов списък.

1. Арделия Лорц — коя е тя? Или коя е била тя?
2. Арделия Лорц — какво е направила?
3. Обществената библиотека на Джънкшън сити — ремонтирана ли е? Кога? Снимки?

В този момент иззвъня звънецът на вратата. Сам погледна часовника и тръгна да отвори. Минаваше осем и половина — време за започване на работа. Значи можеше да отскочи до „Газет“ в десет — време, в което обикновено правеше почивка за кафе — и да провери някои стари броеве. Кои точно? Все още се чудеше — някои несъмнено щяха да дадат резултат по-бързо от други, — докато бъркаше в джоба си за монета за вестникарчето. Звънецът звънна отново.

— Идвам веднага, Кийт! — извика той, излезе в антрето и хвана дръжката. — Недей да чупиш звъ...

В този миг вдигна поглед и видя зад тънкото перде, закачено на прозорчето на вратата, силует, много по-едър от този на Кийт

Джордан. Умът му беше зает — повече го беше грижа за предстоящия ден, отколкото за този сутрешен понеделнишки ритуал — плащенето на вестникарчето, но внезапно разхвърляните му мисли бяха пронизани от леденото острие на чист ужас. Не беше необходимо да вижда лицето — дори през пердето той позна формата, конструкцията на тялото... и, разбира се, шлифера.

Устата му се изпълни с вкус на червени дъвчащи бонбони — силен, сладък и неприятен.

Пусна дръжката на вратата, но закъсня с един миг. Бравата беше щракнала и в същия момент фигурата, която стоеше на прага, рязко отвори. Сам отхвръкна назад, в кухнята. Размаха ръце, за да запази равновесие, и успя да събори на пода и трите палта, които висяха на закачалката в антрето.

Библиотечният полицай влезе заедно със собствената си обивка от студен въздух. Влезе бавно, като че ли пред него беше цялото време на света, и затвори вратата след себе си. В едната си ръка държеше вестника „Газет“ на Сам, грижливо увит и сгънат. Повдигна го като жезъл.

— Донесох ви вестника — каза Библиотечният полицай. Гласът му беше странно далечен, като че ли идваше до Сам през дебело стъкло. — Щях и да платя на момчето, но то бързаше да си отиде. Чудя се защо.

Придвижи се към кухнята — към Сам, който се беше свил зад плота и гледаше нашественика с огромните, шокирани очи на ужасено дете, на някакъв беден четвъртокласник Глупчо.

„Това си го представям — помисли Сам — или имам кошмар — толкова ужасен кошмар, че този който имах преди две нощи, изглежда пред него като сладък сън.“

Но не беше кошмар. Беше ужасяващо, но не беше кошмар. Сам нямаше време да се надява, че въпреки всичко е полудял. Лудостта беше нещо ужасно, но нищо не можеше да бъде толкова ужасно, колкото това нещо с форма на мъж, което беше влязло в къщата му — това нещо, което вървеше заедно със собствената си част от зимата.

Къщата на Сам беше стара и таваните бяха високи, но Библиотечният полицай трябваше да се наведе при влизането си, а дори и в кухнята върхът на сивата му филцова шапка почти стигаше тавана. Това значеше, че е висок много над два метра.

Тялото му беше увито в шлифер с оловния цвят на мъгла по здрач. Кожата му беше восьчнобяла. Лицето му беше безжизнено, като че ли той не разбираше нито от доброта, нито от любов, нито от милост. Устата му беше с очертанията на абсолютна, безстрастна власт и за миг Сам объркано помисли как беше изглеждала затворената врата на библиотеката — като прорез за уста върху лицето на гранитен робот. Очите на Библиотечния полицай изглеждаха като сребърни кръгчета, пробити от миниатюрни ловджийски сачми. Бяха оградени от розово-червена плът, която сякаш беше готова да започне да кърви. Нямаха мигли. Най-лошото от всичко беше следното: това беше лице, което Сам познаваше. Днес едва ли беше първият път, когато се беше свивал в ужас пред този черен поглед... Някъде далече в съзнанието си Сам чу глас, който каза със съвсем лека следа от фъфлене: „Ела с мен, синко... Аз съм полицай.“

Белегът изпъкваше в географията на лицето му — точно както в представата на Сам, — минаваше през лявата буза, под лявото око, над хрущяла на носа. Като се изключи белегът, това беше мъжът от плаката... или може би не? Вече не беше сигурен.

„Ела с мен, синко... Аз съм полицай.“

Сам Пийбълс, любимец на „Ротари клуб“ в Джънкшън сити, се подмокри. Почувства как пикочният му мехур се изпразни в топла струя, но това изглеждаше много далечно и маловажно. Това, което беше важно, беше, че в кухнята му имаше чудовище, а най-ужасното нещо за това чудовище беше, че Сам почти познаваше лицето му. Почувства как една тройно заключена врата на дъното на ума му се опитва да се отвори. Не мислеше за бягство. Мисълта да се измъкне беше извън въображението му. Той отново беше дете, което бяха хванали на местопрестъплението,

(книгата не е „Помагало за оратора“)

когато прави нещо ужасно лошо. Вместо да избяга

(книгата не е „Любими стихове на американския народ“)

той бавно се наведе над мокрите си слабини и се строполи между двата високи стола, които бяха до плота, с прострени сляпо над главата ръце.

(книгата е)

— Не — каза той с дрезгав, безсилен глас. — Не, моля ви, не, моля, моля, недейте. Ще бъда добър, моля не ми правете това.

Не можеше да каже нищо друго. Но това нямаше значение — великанът в шлифер с цвят на мъгла

(книгата е „Черната стрела“ от Робърт Луис Стивънсън)

стоеше точно над него.

Сам отпусна глава. Тя сякаш тежеше един тон. Погледна към пода и несвързано се помоли когато вдигне очи — когато има сила да вдигне очи — фигурата да я няма.

— Погледни ме — заповяда далечният, тътнещ глас. Беше гласът на бога на злото.

— Не — извика Сам с пищящ, бездиханен вопъл, после избухна в безпомощен плач. Не беше просто от ужас, макар че ужасът беше съвсем истински, съвсем силен. Имаше и студена тръпка на детска уплаха и детски срам. Тези чувства се залепиха като отровен сироп за това, което той не смееше да си спомни — нещото, което се отнасяше за книга, която никога не беше чел: „Черната стрела“ от Робърт Луис Стивънсън.

Бам!

Нещо удари Сам по главата и той изкрештя.

— Погледни ме!

— Не, моля, недейте — изплака Сам.

Бам!

Той вдигна глава, предпазваше очите си с омекнала като гума ръка и точно в този миг ръката на Библиотечният полицай се спусна отново.

Бам!

Удряше Сам със собствения му навит на руло вестник „Газет“, биеше го така, както се бие непослушно кученце, което се е напикало на пода.

— Така е по-добре — каза Библиотечният полицай. Ухили се, устните му разкриха върховете на остри зъби — зъби, които бяха почти като на куче. Бръкна в джоба на шлифера си и извади кожен портфейл. Отвори го и показва странната звезда с много лъчи. Тя проблесна на чистата утринна светлина.

Сега Сам не беше в състояние да откъсне очи от това безмилостно лице, тези сребърни очи с техните сачмени зеници. Лигите му течаха и той го знаеше, но не беше в състояние да спре дори тях.

— Имате две книги, които ни принадлежат — каза Библиотечния полицай. Гласът му все още идваше сякаш от разстояние или през дебело стъкло. — Госпожица Лорц е много разстроена от вас, господин Пийбълс.

— Изгубих ги — каза Сам и заплака по-силно.

Мисълта да изльже този човек за
(„Черната стрела“)

книгите, за каквото и да било не влизаше в сметката. Той беше целият авторитет, цялата сила, цялата власт. Беше съдия, съденен заседател, палач.

„Къде е дежурният? — почуди се без всякаква връзка Сам. — Къде е дежурният, който проверява уредите и после се връща в нормалния свят? Нормалния свят, където нещата като това не трябва да се случват?“

— Аз... аз... аз...

— Не искам да слушам несвързаните ви извинения — каза Библиотечният полицай. Затвори кожения си портфейл и го пъхна в десния си джоб. Същевременно бръкна в левия си джоб и извади оттам нож с дълго,наточено острие. Сам, който в продължение на три лета беше изкарвал пари като помощник в кантора, го позна — беше нож за рязане на картон. Несъмнено нож като този имаше във всяка библиотека в Америка. — Имате време до полунощ. После...

Той се наклони напред и протегна ножа в ръката си, бяла като на труп. Мразовитата обвивка от въздух бълсна Сам в лицето и той се вцепени. Опита се да изкреши, но издаде само тих, неясен шепот.

Върхът на острието опря в плътта на гърлото му. Допирът му беше като допир на ледена висулка.

— Гледайте да намерите това, което сте изгубили, господин Пийбълс.

Ножът изчезна обратно в джоба. Библиотечният полицай се изправи отново в цял ръст.

— Има и нещо друго — каза той. — Много въпроси сте задавали, господин Пийбълс. Не питайте повече. Разбирайте ли ме?

Сам се опита да отговори и успя да издаде само дълбок стон.

Библиотечният полицай се наведе. Буташе мразовития въздух пред себе си, както плоският нос на шлеп бута леден блок по реката.

— Не си пъхайте носа в неща, които не ви засягат, разбирайте ли ме?

— Да — изкрештя Сам. — Да! Да! Да!

— Добре. Защото аз ще наблюдавам. И не съм сам.

Той се обърна, шлиферът му изшумоля. Прекоси кухнята към входа. Нито за миг не се обърна към Сам. Докато вървеше, премина през ярък сноп утринни слънчеви лъчи и Сам видя едно чудно, ужасно нещо — Библиотечният полицай не хвърляше сянка.

Стигна до задната врата. Хвана дръжката. Без да се обръща, каза с нисък, ужасен глас:

— Ако не искате да ме видите отново, господин Пийбълс, намерете онези книги.

Отвори вратата и излезе.

Едничка бясна мисъл изпълни ума на Сам минута след като вратата се затвори отново и той чу как краката на Библиотечния полицай тропат по задната веранда: трябваше да заключи вратата.

Надигна се, после го заля сивота и той падна по очи в безсъзнание.

ГЛАВА 10

КАЗАНО ХРО-НО-ЛО-ГИЧ-НО

1.

— С какво мога... да ви бъда полезна? — попита администраторката.

Последва малка пауза, в която тя разгледа мъжа, който току-що беше дошъл пред гишето.

— Да — каза Сам. — Искам да погледна някои стари екземпляри на „Газет“, ако е възможно.

— Разбира се — каза тя. — Но — извинете ме, може би греша — добре ли сте, господине? Изглеждате много блед.

— Мисля, че съм хванал нещо — каза Сам.

— Пролетните настинки са най-лоши, нали? — каза тя и стана.

— Елате през вратата на края на щанда, господин...?

— Пийбълс. Сам Пийбълс.

Тя спря — закръглена жена на около шейсет — и вдигна глава. Доближи един от пръстите си с червено лакирани нокти към ъгъла на устата.

— Вие продавате застраховки, нали?

— Да, госпожо.

— Сега ви познах. Миналата седмица публикуваха снимката ви във вестника. Някаква награда ли беше?

— Не, госпожо — каза Сам. — Изнесох реч. В „Ротари клуб“. — „И бих изнесъл какво ли не, за да мога да върна часовника обратно — помисли той. — Бих казал на Крейг Джонс да върви на майната си.“

— Е, това е чудесно — каза тя... но говореше като че ли малко се съмняваше. — На снимката изглеждахте другояче.

Сам мина през вратата.

— Казвам се Дорийн Макгил — каза жената и подаде пухкавата си ръка.

Сам стисна ръката ѝ и каза, че се радва да се запознае с нея. Направи го с усилие. Помисли си, че да говори с хора — и да докосва, особено да докосва — щеше да изисква усилия от него още известно време. Цялата стара лекота, изглежда, беше изчезнала.

Тя го поведе към стълби, постлани с килим, и щракна ключа на лампата. Стълбището беше тясно, а крушката — слаба, и Сам веднага почувства как ужасите започнаха да го изпълват. Те идваха нетърпеливо — така, както любителите се събират около човек, който им раздава гратиси за някакво страхотно шоу, за което билетите са продадени. Библиотечният полицай можеше да е там долу и да го чака в тъмнината. Библиотечният полицай с мъртвешки бялата си кожа и лекото си, но натрапчиво познато фъфлене.

„Спри — каза си той. — А ако не можеш да спреш, то поне се овладей, за Бога. Налага се. Защото това е единственият ти шанс. Какво ще правиш, ако не можеш дори да слезеш по едно стълбище до просто учрежденско мазе? Просто ще се скриеш в къщата си и ще чакаш да стане полунощ?“

— Това е моргата — каза Дорийн Макгил и посочи с пръст. Явно беше дама, която сочеше с пръст при всеки удобен случай. — Трябва само да...

— Морга? — попита Сам и се обърна към нея. Сърцето му започна бързо да бие в ребрата. — Морга?

Дорийн Макгил се засмя.

— Всички го казват — просто така. Ужасно е, нали? Но така я наричат. Мисля, че това е някаква глупава вестникарска традиция. Не се беспокойте, господин Пийбълс — там долу няма трупове — само много и много ролки с микрофилми.

„Не бих бил толкова сигурен“ — помисли Сам, докато я следваше надолу по застланите с килим стълби. Беше много радостен, че тя води.

Тя щракна няколко ключа в основата на стълбите. Светнаха множество флуоресцентни лампи, вградени в нещо, което приличаше на огромна по размери форма за лед, обърната наопаки. Те осветиха голяма, ниска стая, застлана със същия килим, както и стълбите. Беше облицована с рафтове, пълни с малки кутии. Покрай лявата стена имаше устройства за четене на микрофилми, които приличаха на футуристични сешоари. Бяха в същия син цвят, както и килима.

— Исках да ви кажа, че трябва да се разпишете в книгата — каза Дорийн. Тя отново посочи с пръст — този път към една голяма книга, прикрепена с верига на масата до вратата. — Трябва да запишете и

датата и времето, когато сте влезли, което значи... — тя погледна часовника си — десет и двайсет, а също и времето, когато излезете.

Сам се наведе и се подписа в книгата. Името над неговото беше Артър Мийчъм. Господин Мийчъм беше слизал тук на 22 декември 1989 година. Преди повече от три месеца. Тази добре осветена, добре подредена, удобна за работа стая очевидно вършеше много малко работа.

— Хубаво е тук долу, нали? — попита самодоволно Дорийн. — Това е защото федералното правителство подпомага субсидирането на мортите на вестниците — или библиотеките им — ако предпочитате тази дума. Аз например я предпочитам.

По една от пътеките затанцува сянка и сърцето на Сам отново заби силно. Но това беше само сянката на Дорийн Макгил — тя се беше навела, за да провери дали той е отбелязал точния час и...

„... и ТОЙ не хвърля сянка. Библиотечният полицай. Освен това...“

Опита се да прескочи останалото, но не можа.

„Освен това аз не мога да живея по този начин. Не мога да живея с този страх. Ако това продължи прекалено дълго, ще пъхна главата си в газовата печка. И ще го направя. Това не е само страх от него — от този човек или каквото е. Това е начин, по който се чувства умът на човек, начинът, по който той крещи, когато почувства, че всичко, в което някога е вярвал, изчезва като дим.“

Дорийн посочи към дясната стена, където на един рафт имаше три големи ролки.

— Това са януари, февруари и март 1990 — каза тя. — Всеки юли вестникът изпраща течението от първото полугодие от годината в Гранд Айланд, щата Небраска, където го микрофилмират. Същото се прави и в края на декември. — Тя протегна пухкава ръка и посочи с червено лакиран нокът към рафтовете, като броеше от рафта вдясно към устройствата за четене на микрофилми вляво. Докато правеше това, очевидно се възхищаваше от нокътя на пръста си. — Микрофилмите са разположени в тази посока, хронологично. — Тя произнесе думата внимателно и се получи нещо леко екзотично: „хро-но-ло-гич-но“. — Новите времена са отдясно; древните времена — отляво.

Тя се усмихна, за да покаже, че това е шега и може би, за да потвърди колко чудесна е тази мисъл. Казано хро-но-ло-гич-но, говореше усмивката, всичко това са празни приказки.

— Благодаря — каза Сам.

— Няма нищо. Нали затова сме тук. Или поне и затова. — Тя доближи нокът до ъгъла на устата си и отново го удостои със заговорническа усмивка. — Знаете ли как се работи с устройството за четене на микрофилми, господин Пийбълс?

— Да, благодаря.

— Добре. Ако мога да ви бъда полезна с нещо друго, ще бъда горе. Не се колебайте да попитате.

— Вие ще... — започна той и после затвори уста, за да не се чуе останалото: „... ме оставите тук сам?“

Тя повдигна вежди.

— Нищо, нищо — каза той и я изгледа как се качва. Успя да устои на силното желание да хукне презглава по стълбите след нея. Защото независимо от мекия син килим това беше още една библиотека в Джънкшън сити.

Тази я наричаха „моргата“.

2.

Сам бавно тръгна към рафтовете, натежали от квадратните кутии с микрофилми, без да е сигурен откъде да започне. Много се радваше, че флуоресцентните лампи бяха достатъчно ярки и изгонваха повечето от неприятните сенки във ъглите.

Не беше посмял да попита Дорийн Макгил дали името Арделия Лорц ѝ говори нещо, нито дали знае приблизително кога е била ремонтирана Градската библиотека. „Задавали сте въпроси — беше казал Библиотечният полицай. — Не си пъхайте носа в неща, които не ви засягат. Разбирайте ли?“

Да, разбираще. И предполагаше, че щом си пъха носа, така и така рискува да си навлече гнева на Библиотечния полицай... но не задаваше въпроси, поне не в буквния смисъл — тези неща просто го засягаха. Засягаха го отчаяно.

„Аз ще наблюдавам. И не съм сам.“

Нервно се огледа през рамо. Не видя нищо. И все още смяташе за невъзможно да вземе някакво решение. Беше стигнал дотук, но не знаеше дали да продължи по-нататък. Почувства се по-уплашен, по-ужасен. Почувства се съсипан.

— Дължен си — промърмори той рязко и избрърса устни с трепереща ръка. — Просто си длъжен.

Накара левия си крак да се премести напред. Остана така за момент — с разкрачени крака, като мъж, замръзнал в момента, когато прегазва малък поток. После накара десния си крак да се изравни с левия. По този колеблив, неохотен начин стигна до рафта, който беше най-близо до подвързаните микрофилми. На края на рафта имаше картичка, на която пишеше:

1987–1989

Почти сигурно беше прекалено скоро — всъщност ремонтът на библиотеката трябва да е направен преди пролетта на 1984, когато той

се беше преместил в Джънкшън сити. Ако се беше случило по-късно, щеше да е забелязал работниците, да е чул хората да говорят и да е прочел за ремонта в „Газет“. Но освен да предполага, че това е било през последните петнайсет или двайсет години (висящите тавани в никакъв случай не изглеждаха по-стари), той не можеше да стесни интервала повече. Ех, да можеше да мисли по-ясно! Но не можеше. Това, което се беше случило сутринта, беше развалило всичките му нормални, разумни възможности да мисли, както голямата слънчева активност разваля предаванията на телевизията и радиото. Реалното и нереалното се бяха сближили като огромни камъни и Сам Пийбълс — това малко, крещящо, съпротивляващо се човешко зърнце — беше имал лошия късмет да бъде затиснат между тях.

Премести се два реда наляво главно защото се боеше, че ако спре да се движи за прекалено дълго време, може окончателно да замръзне, и отиде до реда, на който беше отбелязано

1981–1983

Вдигна една кутия почти наслуки и я занесе до едно от устройствата за четене на микрофилми. Отвори я и се опита да се съсредоточи върху ролката на микрофилма (ролката също беше синя и Сам се почуди дали има някаква причина всичко в това чисто, добре осветено място да бъде с еднакъв цвят) и върху нищо друго. Първо трябваше да го поставиш върху една от осите, точно така; после трябва да го вденеш; после трябва да закрепиш края в прореза на поемащата ролка, добре. Машината беше толкова проста, че тези малки операции можеха да бъдат изпълнени и от осемгодишно момче, но те отнеха на Сам почти пет минути — пречеха му треперещите ръце и вцепененият, разсеян ум. Когато най-сетне успя да постави микрофилма и го превъртя до първия кадър, той откри, че е поставил ролката наопаки. Текстът на кадрите беше с главата надолу.

Търпеливо разви микрофилма, преобрънна го и отново го вдяна. Откри, че няма нищо против това малко забавяне — повторението на операцията, една проста стъпка подир друга, изглежда го успокояваше. Този път първата страница на броя на „Газет“, Джънкшън сити, от първи април 1981, се появи пред него обръната както трябва.

Заглавието оповестяваше изненадващата оставка на градски управник, за когото Сам никога не беше чувал, но очите му бързо бяха привлечени от едно каре в долната част на страницата. В карето имаше следното съобщение:

РИЧАРД ПРАЙС И ЦЕЛИЯТ ПЕРСОНАЛ
НА ОБЩЕСТВЕНАТА БИБЛИОТЕКА
НА ДЖЪНКШъН СИТИ
ВИ НАПОМНЯТ, ЧЕ
ОТ 6 ДО 13 АПРИЛ Е
НАЦИОНАЛНАТА СЕДМИЦА
НА БИБЛИОТЕКИТЕ ЕЛАТЕ ДА НИ ВИДИТЕ!

„Знаел ли съм това? — почуди се Сам. — Затова ли съм хванал точно тази кутия? Дали подсъзнателно съм си спомнил, че втората седмица на април е Националната седмица на библиотеките?“

„Ела с мен — отговори един неясен, шепнещ глас. — Ела с мен, синко... аз съм полицай.“

Целият настръхна; потрепери. Отхвърли и въпроса, и този фантомен глас. Все пак всъщност нямаше значение защо е изbral броевете на „Газет“ от април 1981. Важното беше, че го направил и това беше късмет.

Можеше да бъде късмет.

Бързо превъртя колелото на 6 април и видя точно това, на което се беше надявал. Най-отгоре, над заглавието, с червен цвят беше написано:

СЪДЪРЖА
СПЕЦИАЛНА
БИБЛИОТЕЧНА
ПРИТУРКА

Сам премина на притурката. На първата страница на притурката имаше две снимки. Едната беше на външния вид на библиотеката. На другата беше показан Ричард Прайс — главният библиотекар, който стоеше до бюрото за взимане на книги и нервно се усмихваше към

камерата. Изглеждаше точно така, както го беше описала Наоми Хигинс — висок мъж с очила, на около четирийсет, с тесни, малки мустаци. Сам повече се интересуваше от фона. Виждаше се висящият таван, който така го беше шокирал при второто му пътешествие в библиотеката. Значи ремонтът беше направен преди април 1981 година.

Очерците бяха точно от този вид, които беше очаквал — задъхани поздравления към самите себе си. Четеше „Газет“ вече шест години и добре познаваше стила на редакцията, който сякаш казваше: „Вижте ни какви сме веселящи?“. Имаше информационни (и доста задъхани) статии за Националната библиотечна седмица, за Лятната програма за четене, за Книгомобила на Джънкшън сити и за учредяването на нов фонд, което току-що беше започнало. Сам ги прегледа набързо. На последната страница на притурката намери един много по-интересен очерк, написан от самия Прайс. Заглавието му беше:

ОБЩЕСТВЕНАТА БИБЛИОТЕКА НА ДЖЪНКШЪН
СИТИ

Стотгодишна история

Радостта на Сам не трая дълго. Името на Арделия го нямаше. Той посегна към ключа, за да пренавие филма, после спря. Видя място, на което се споменаваше за проекта за ремонт — той се беше провел през 1970 — а имаше и още нещо. Нещо наистина странно. Сам започна да чете последната част от словоохотливата историческа бележка на господин Прайс — този път по- внимателно.

„В края на Голямата депресия нашият съвет гласува 5000 долара за поправка на сериозна повреда във водопровода на библиотеката, причинена през време на наводнението от 1932, а г-жа Фелиция Кълпепър пое поста на главен библиотекар, като изпълняваща задълженията си безплатно. Тя неотклонно следваше целта си — една

съвършено преобразена библиотека, която да служи на бързо разрастващия се град.

Г-жа Кълпепър се оттегли през 1951 и отстъпи мястото си на Кристофър Лавин — първия библиотекар на Джънкшън сити, завършил библиография. Г-н Лавин основа Фонда в памет на Кълпепър, в който през първата година бяха събрани над 15 000 долара за придобиване на нови книги и Обществената библиотека на Джънкшън сити премина в новото време!

Скоро след като поех поста главен библиотекар през 1964, моята главна цел стана основният ремонт. Средствата, необходими за постигането на тази цел, най-сетне бяха събрани в края на 1969 и макар че построяването на това прекрасно здание, на което днес се радват «книжните плъхове» на Джънкшън сити, беше подпомогнато както с градски, така и с федерални средства, проектът нямаше да бъде осъществен без помощта на онези доброволци, които по-късно можеха да се видят, размахващи чукове или режещи с триони през време на месеца «Да построим библиотеката си» през август 1970!

Други, забележителни проекти през 70-те и 80-те години бяха...“

Сам замислено вдигна поглед. Реши, че във внимателно написаната, раздута история на Градската библиотека нещо липсва. Не, като помисли по-внимателно, „липсва“ не беше точната дума. От това есе Сам Пийбълс заключи, че Прайс е бюрократ от най-чиста проба — може би приятен човек, но все пак бюрократ, — а такива хора не пропускат нищо, особено когато се занимават с предмети, които са близки до сърцата им.

Значи не липсваше. Беше скрито.

Това не променяше много нещата, казано хро-но-ло-гич-но. През 1951 един човек на име Кристофър Лавин беше наследил Фелиция Кълпепър на длъжността главен библиотекар. През 1964 Ричард Прайс беше станал градски библиотекар. Но дали Прайс беше наследил

Лавин? Сам реши, че не. Реши, че в някакъв момент през тези тринайсет празни години на мястото на Лавин беше постъпила жена на име Арделия Лорц. Тя не влизаше в бюрократичния отчет на библиотеката, защото беше направила... нещо. На Сам не му беше ясно какво би могло да бъде това нещо, но му стана по-ясно значението му. Каквото и да беше, то беше достатъчно лошо, за да може Прайс да направи от нея никой, въпреки очевидната си любов към подробностите и реда.

„Убийство — помисли Сам. — Сигурно е било убийство. Това всъщност е единственото нещо, достатъчно лошо, за да...“

В този миг някой сложи ръка върху рамото му.

3.

Ако беше изкрещял, без съмнение щеше да уплаши собственичката на ръката почти толкова, колкото го беше ужасила тя, но Сам не беше в състояние да изкрещи. Вместо това той изпусна всички си въздух и светът отново стана сив. Чувстваше гърдите си като акордеон, който бавно се смачква под крака на слон. Всичките му мускули сякаш се бяха превърнали в макарони. Този път не се подмокри. И това може би беше единственият му плюс.

— Сам? — чу той един глас. Идваше сякаш от много далече — например от Канзас. — Ти ли си?

Той се завъртя — насмалко да падне от стола пред устройството за микрофилми — и видя Наоми. Опита се да поеме дъх отново, за да може да каже нещо. Не се получи нищо — само уморена въздишка. Стаята се люшкаше пред погледа му. Сивотата идваше и си отиваше.

После видя как Наоми отстъпи назад, очите ѝ се разшириха и тя вдигна ръка към устата си. Удари се в един от рафтовете с микрофилми с такава сила, че почти го прекатури. Рафтът подскочи, две-три кутии паднаха на килима с глухо тупкане.

— Оми — успя най-сетне да каже той. Гласът му излезе като скърцащ шепот. Той си спомни как веднъж като момче в Сейнт Луис беше хванал мишка под бейзболната си шапка. Мишката се мяташе, търсеше изход да избяга и издаваше точно такъв звук.

— Сам, какво се е случило с теб? — нейният глас също звучеше така, сякаш би изкрещяла, ако шокът не беше изкарал целия ѝ дъх. „Много си пасваме“ — помисли си Сам. — Абът и Костело^[1] се срещат с Чудовищата.

— Какво правиш тук? — попита той. — Дръпна ми се лайното!

„Ето — помисли си той. — Пак приказвам глупости. И те нарекох Оми. Съжалявам.“ — Почувства се малко по-добре и помисли дали да не стане, но не се реши. Нямаше смисъл да предизвиква късмета си. Все още не беше сигурен, че сърцето му няма да се пръсне.

— Отидох в кантората да те видя — каза тя. — Ками Харингтън каза, че май си дошъл тук. Исках да се извиня. Знаеш защо. Отначало

си помислих, че си изиграл някой жесток номер на Дейв. Той каза, че ти никога не би направил нещо такова и аз се сетих, че това не ти е присъщо. Винаги си бил толкова внимателен...

— Благодаря — каза Сам. — Старая се.

— ... а по телефона изглеждаше толкова странен. Попитах Дейв за какво става дума, но той не пожела да ми каже нищо. Всичко, което знам, е, каквото чух... и как изглеждаше той, когато говореше с тебе. Сякаш беше видял призрак.

„Не — понечи да ѝ каже Сам. — Аз видях призрак. А тази сутрин видях и нещо по-лошо.“

— Сам, трябва да разбереш нещо за Дейв... и за мен. Е, смятам, че за Дейв вече знаеш, но аз съм...

— Смятам, че знам — каза ѝ Сам. — В бележката си до Дейв написах, че не съм намерил никого на „Улица Ангъл“, но това не беше истина. Отначало не видях никого, но после влязох, за да намеря Дейв. Видях хората отзад. Така че... знам. Но не отидох специално, ако разбиращ какво искам да кажа.

— Да — каза тя. — Няма нищо. Но... Сам... Боже мой, какво се е случило? Косата ти...

— Какво косата ми? — попита я той рязко.

Тя отвори чантичката си с леко треперещи ръце и извади огледалце.

— Виж!

Той погледна, но вече знаеше какво ще види.

От осем и половина сутринта досега косата му беше почти напълно побеляла.

4.

— Виждам, че сте открили приятеля си — каза Дорийн Макгил на Наоми, когато се качиха обратно по стълбите. Поднесе нокът към ъгъла на устата си и се усмихна с окуражителната си усмивка.

— Да.

— Сетихте ли се да се разпишете на излизане?

— Да — повтори Наоми.

Сам не се беше разписал, но тя го беше направила и за двамата.

— Върнахте ли микрофилмите на местата им?

Този път Сам потвърди. Не можеше да си спомни дали той или Наоми бяха върнали единствената микрофилмова ролка, която беше разглеждал, а и не го беше грижа. Всичко, което искаше, беше да се измъкне оттук.

Дорийн все още се държеше особено. С пръст на долната устна, тя вдигна глава и каза на Сам:

— На снимката във вестника наистина изглеждахте различен.

Просто не мога да се сетя с какво.

Докато излизаха, Наоми каза:

— Най-сетне е поумнял и е престанал да си боядисва косата.

На стъпалата отвън Сам избухна в смях. Смееше се с всичка сила. Беше истеричен смях, звучеше почти като писък, но не го беше грижа. Беше му добре. Беше като огромно пречистване.

Наоми стоеше до него, без да се смущава нито от смеха на Сам, нито от любопитните погледи на минувачите по улицата. Дори вдигна ръка и помаха на някакъв познат. Сам подпра ръце на бедрата си, все още обхванат от ураганен смях и все пак част от него беше достатъчно трезва, за да помисли: „Тя е виждала такъв вид реакция. Чудно ми е къде.“ Но той знаеше отговора още преди умът му да формулира докрай въпроса. Наоми беше алкохоличка и работеше с други алкохолици, помагаше им — част от собственото ѝ лечение. Вероятно през времето, прекарано на „Улица Ангъл“, беше виждала много по-странини неща.

„Сигурно ще ме напляска — помисли си той, докато все още виеше безпомощно и си представяше как се боядисва пред огледалото в собствената си баня. — Ще ме напляска, защото това е най-добрият цар за истерици като мен.“

Наоми явно не мислеше да стига дотам. Просто стоеше търпеливо до него, огряна от слънцето, и чакаше да се овладее. Най-сетне смехът му започна да секва, премина в силно хъркане и откъслечни хихикания. Мускулите на stomаха го боляха, погледът му беше замъглен, бузите му бяха мокри от сълзи.

— По-добре ли си?

— О, Наоми — започна той и после от гърлото му се изтръгна ново изхилване, което отлетя в слънчевото утро. — Не знаеш колко съм по-добре.

— Разбира се, че знам — каза тя. — Хайде — ще отидем с моята кола.

— Къде... — Той изхълца. — Къде отиваме?

— „Улица Ангел“ — каза тя, произнасяйки името така, както беше искал художникът на табелата. — Много се беспокоя за Дейв. Тази сутрин отидох първо там, но него го нямаше. Боя се, че може да пие някъде.

— Нищо ново, нали? — попита той и тръгна с нея към стъпалата. Датсунът й беше паркиран до бордюра, зад колата на Сам.

Тя го погледна. Беше кратък поглед, но изразяваше много: разстройство, примирение, съчувствие. Сам помисли, че ако разтълкува този поглед, той би казвал: „Не знаеш за какво говориш, но това не е твоя вина.“

— Този път Дейв не е пил вече почти година, но все пак не е добре със здравето. Както казват, да падне от каруцата не е нещо ново за него, но всяко следващо падане може да го убие.

— И аз ще съм виновен. — Смехът му изчезна напълно.

Наоми го погледна леко изненадана.

— Не — каза тя. — Никой няма да е виновен... но това не значи, че искам да се случи. Или че трябва да се случи. Хайде. Ще отидем с моята кола. По пътя може да поговорим.

5.

— Кажи ми какво се е случило с теб — почна тя, докато се отправяха към края на града. — Кажи ми всичко. Не става въпрос само за косата ти, Сам; изглеждаш десет години по-стар.

— Глупости. — В огледалцето на Наоми беше видял не само косата си — беше се разгледал повече, отколкото му се искаше. — Пост скоро двайсет. А ги чувствам като сто.

— Какво се е случило? Какво стана?

Сам отвори уста да ѝ каже, помисли как би прозвучало, после поклати глава.

— Не — каза той, — още не. Първо ти ще ми разкажеш нещо. Ще ми кажеш за Арделия Лорц. Онзи ден си помисли, че се шегувам. Тогава не разбрах, но сега разбирам. Така че разкажи ми всичко за нея. Кажи ми коя е била и какво е направила.

Наоми спря до бордюра след старата гранитна сграда на пожарната команда на Джънкшън сити и го погледна. Под лекия грим кожата ѝ беше много бледа, а очите ѝ се бяха разширили.

— Не си? Сам, ти се опитваш да ми кажеш, че не си се шегувал?

— Точно така.

— Но, Сам... — Тя спря и за момент сякаш не знаеше как да продължи. Най-накрая заговори много тихо, като че ли на дете, което е направило нещо, за което не знае, че е неправилно. — Но, Сам, Арделия Лорц е мъртва. Мъртва е от трийсет години.

— Знам, че е мъртва. Искам да кажа, сега знам. Това, което искам да знам, е останалото.

— Сам, тази, която мислиш, че си видял...

— Аз знам кого съм видял.

— Кажи ми какво те кара да мислиш...

— Първо ти ми кажи.

Тя отново включи на скорост, погледна в огледалото за обратно виждане и отново потегли към „Улица Ангъл“.

— Не знам много — каза тя. — Когато е умряла, съм била само на пет години. По-голямата част от това, което наистина знам, съм го

чула от слухове. Принадлежала е към първата Баптистка църква в Провърбия — поне е ходела там, — но майка ми не говори за нея. Както не говори за нея никой от по-старите енориаши. За тях тя като че ли никога не е съществувала.

Сам кимна.

— Затова господин Прайс се е отнесъл така с нея в статията, която е написал за библиотеката. Онази, която четях, когато ти сложи ръка на рамото ми и отне около двайсет години от живота ми. Това обяснява и защо майка ти така ми се разсърди, когато споменах името й в събота вечер.

Наоми го погледна с изненада.

— О, Сам — ако досега не си бил в списъка на хората, омразни на майка ми, то вече си.

— О, и преди бях в него, но смятам, че ме е преместила понагоре — изсмя се Сам, после трепна. Стомахът все още го болеше от гърча върху стъпалата пред кантората на вестника, но той се радваше, че беше получил този гърч — преди час никога не би повярвал, че може да си върне толкова голяма част от равновесието. Всъщност преди час беше съвсем сигурен, че до края на живота му Сам Пийбълс и равновесието щяха да си останат две взаимно изключващи се понятия. — Продължавай, Наоми.

— Повечето от нещата, които знам, съм чула на срещите, които хората от АА наричат „истинско събрание“ — каза тя. — Когато всички просто се разхождат, пият кафе и приказват за всичко под слънцето.

Той я погледна с любопитство.

— От колко време си в АА, Наоми?

— От девет години — каза спокойно Наоми. — А вече стават шест, откакто не съм пила. Но аз съм алкохолик завинаги. Човек не става алкохолик, Сам. Той се ражда алкохолик.

— О — каза той неловко. После добави: — А за нея говорехте ли? За Арделия Лорц?

— Господи, не — но това не значи, че в АА няма хора, които да си я спомнят. Мисля, че е дошла в Джънкшън сити през 1956 или 1957. Постъпила на работа при господин Лавин в Обществената библиотека. След една или две години той съвсем внезапно умрял — май от сърден или мозъчен удар, и градът назначил на мястото му Арделия

Лорц. Чувала съм, че била много добра в работата си, но ако се съди от това, което е станало, бих казала, че е била най-добра в заблуждането на хората.

— Какво е направила, Наоми?

— Убила две деца и после себе си — просто каза Наоми. — През лятото на 1960. Обявили търсене на децата. Никой не помислил да ги търси в библиотеката, защото смятали, че този ден тя е затворена. Намерили ги на следващия ден, когато библиотеката трябвало да бъде отворена, но не била. На покрива на библиотеката има прозорци...

— Знам.

— ... но сега вече можеш да ги видиш само отвън, защото вътре библиотеката е променена. Понижили са тавана, за да запазват топлината или нещо друго. Във всеки случай на онези прозорци имало големи месингови халки. Мисля, че за да отвориш прозорците, хващаши халките с дълъг прът и пускаш свеж въздух. Тя вързала въже за една от халките — сигурно е използвала някоя от стълбите на релси покрай рафтовете с книги — и се обесила на нея. Направила го, след като убила децата.

— Разбирам. — Гласът на Сам беше спокоен, но сърцето му биеше бавно и много силно. — А как е... как е убила децата?

— Не знам. Никой никога не ми е казвал, а и аз не съм питала. Сигурно е било ужасно.

— Да. Сигурно е било ужасно.

— Сега ми кажи какво се случи с теб.

— Първо искам да видя дали Дейв е в приюта.

Наоми изведнъж стана строга.

— Аз ще видя дали Дейв е в приюта — каза тя. — Ти ще стоиш мирно в колата. Много ми е мъчно за теб, Сам, и съжалявам, че снощи направих погрешно заключение. Но повече няма да разстройваш Дейв. Аз ще се погрижа за него.

— Наоми, той е част от цялата история!

— Това е невъзможно — каза тя кратко с тон, който говореше: „Дискусията е приключена“.

— По дяволите, цялата история е невъзможна!

Вече приближаваха „Улица Ангъл“. Пред тях открит пикап, пълен с кашони с бутилки и консервени кутии, трополеше към центъра за претопяване.

— Мисля, че не разбираш какво ти казах — каза тя. — Това не ме изненадва — земните хора рядко разбираят. Така че отвори си ушите, Сам. Ще ти го повторя с едносрочни думи. Ако Дейв пие, Дейв ще умре. Разбра ли? Схвана ли?

Тя хвърли още един поглед към Сам. Погледът беше толкова яростен, че по краищата му излизаше дим и дори от дълбочината на собственото си страдание Сам разбра нещо. Преди — и в двата случая, когато беше излизал с Наоми, той беше решил, че е красива. Сега виждаше, че е прекрасна.

— Какво означава „земни хора“? — попита я той.

— Хора, които нямат проблеми с пиене, таблетки, трева, успокоителни или каквото и да било от нещата, които объркват главите на хората — тя почти се изплю. — Хора, които могат да си позволяят да четат морал и да съдят другите.

Пикапът отпред зави към дългия, изровен път, който водеше към центъра за претопяване. „Улица Ангъл“ беше пред тях. Сам видя, че пред верандата е паркирано нещо — но това не беше кола. Беше пазарската количка на Дейв.

— Спри за малко — каза той.

Наоми спря, но не го погледна. Гледаше втренчено пред себе си през стъклото. Челюстта ѝ се движеше. Бузите ѝ се бяха зачервили силно.

— Ти си загрижена за него — каза той — и аз се радвам. Но не си ли загрижена и за мен, Сара? Въпреки че аз съм земен човек?

— Нямаш право да ме наричаш Сара. Аз мага, защото това е част от името ми — кръстена съм Наоми Сара Хигинс. Те също могат, защото са по някакъв начин по-близки с мен, отколкото могат да бъдат всякаакви кръвни роднини. Ние всъщност сме кръвни роднини — защото в нас има нещо, което ни прави такива, каквито сме. Нещо в кръвта ни. Но ти, Сам — ти нямаш право.

— Може би имам — каза Сам. — Може би сега аз съм един от вас. Вие си имате пиенето. Аз, земният човек, си имам Библиотечния полицай.

Сега тя го погледна. Очите ѝ бяха разширени и предпазливи.

— Сам, не разби...

— Нито аз. Всичко, което знам, е, че имам нужда от помощ. Отчаяна нужда. Взех две книги от библиотеката, която вече не

съществува, а сега и книгите не съществуват. Знаеш ли къде им беше краят?

Тя поклати глава.

Сам посочи наляво, където двама души бяха излезли от кабината на пикапа и започваха да разтоварват кашоните с бутилки.

— Там. Там беше краят им. Претопили са ги. Имам срок до полунощ, Сара, и после Библиотечната полиция ще претопи мен. А от мен едва ли ще остане и обложката.

6.

Сам чака на празната седалка в датсuna на Наоми Хигинс много, много дълго. На два пъти ръката му посягаше към дръжката на вратата и после се отдръпваше. Тя беше малко... омекнала. Ако Дейв искаше да говори с него, и ако Дейв все още беше в състояние да говори, тя щеше да му позволи. Иначе — ядец.

Най-сетне вратата на „Улица Ангъл“ се отвори. Наоми водеше Дейв Дънкан. Беше го хванала през кръста, защото краката му се плетяха. Сърцето на Сам се разтуптя. После, когато излязоха на слънце, той видя, че Дейв не е пиян... или поне може би не е пиян. Огледа го и сякаш по някакъв зловещ начин отново видя това, което беше видял в огледалцето на Наоми. Дейв Дънкан приличаше на човек, който се опитва да преодолее най-тежкия удар в живота си... и не успяваше да го стори добре.

— Ела на верандата — каза Наоми. Гласът й беше едновременно примирен и страшен. — Не вярвам да успее да слезе по стълбите.

Сам отиде до тях. Дейв Дънкан сигурно беше към шейсетте. В събота беше изглеждал на седемдесет или седемдесет и пет. От пиенето, предположи Сам. Но сега, когато в Айова бавно минаваше пладне, той изглеждаше по-стар от всички възрасти. И Сам знаеше, че това е по негова вина. Че е следствие от шока от нещата, които Дейв беше смятал за отдавна погребани.

„Не знаех“ — помисли Сам, но това, колкото и да беше вярно, вече не беше способно да го утеши. Освен разширениите вени по носа и бузите му лицето на Дейв беше с цвета на много стара хартия. Очите му бяха воднисти и замаяни. Устните му имаха синкав оттенък, а в дълбоките гънки в ъглите на устата му пулсираха малки мехурчета слюнка.

— Не исках да говори с теб — каза Наоми. — Исках да го заведа при доктор Мелдън, но той отказва да дойде, докато не говори с теб.

— Господин Пийбълс — каза слабо Дейв. — Съжалявам, господин Пийбълс, аз съм виновен за всичко, нали? Аз...

— Няма за какво да се извиняваш — каза Сам. — Ела да седнеш.

Двамата заведоха Дейв до един стол-люлка в ъгъла на верандата и Дейв се отпусна в него. Сам и Наоми придърпаха столове с изтърбушени седалки и седнаха от двете му страни. Известно време седяха, без да говорят, загледани в железопътните релси и равната селска земя зад тях.

— Тя ви преследва, нали? — попита Дейв. — Онази кучка от далечната страна на ада.

— Тя ми изпрати един човек — каза Сам. — Човек, който беше на един от плакатите, които ти си нарисувал. Той е... знам, че звучи идиотски, но той е библиотечен полицай. Дойде да ме види тази сутрин. Направи... — Сам докосна косата си — Направи това. И това. — Посочи малката червена точка в центъра на гърлото си. — И каза, че не е сам.

Дейв мълча дълго, загледан в безкрайността — загледан в равния хоризонт, чиято линия се нарушаваше само от един висок силоз и — на север — от апокалиптичния силует на елеватора за зърно на Хранителната компания на Провърбия.

— Човекът, когото сте видели, не е истински — каза той най-сетне. — Никой от тях не е истински. Само тя. Само дяволската кучка.

— Можеш ли да ни разкажеш, Дейв? — спокойно попита Наоми. — Ако не можеш, кажи. Но ако от това ще ти стане по-добре... по-леко... разкажи ни.

— Мила Сара — каза Дейв, после взе ръката й и се усмихна. — Обичам те — казвал ли съм ти го някога?

Тя поклати глава и също се усмихна. В очите й като мънички зрънца слюда проблеснаха сълзи.

— Не. Но се радвам, Дейв.

— Аз трябва да разкажа — каза той. — Не е въпрос на по-добре или по-леко. Това не може повече да продължава. Знаеш ли какво си спомням за първото ми събрание в АА, Сара?

Тя поклати глава.

— Как казаха, че това е програма на честността. Как казаха, че трябва да разказваш всичко — не само на Бога, а на Бога и на друг човек. Помислих си: „Ако това е, което трябва, за да заживееш трезвен живот, аз съм загазил. Ще ме хвърлят на някакво място горе, на хълма Уейвърн — в тази част на гробището, която е отделена за алкохолиците и за вечните неудачници, които никога не са имали гърне, в което да се

изпикаят, нито прозорец, през който да го изхвърлят.“ Защото никога не бих могъл да разкажа всички неща, които съм виждал — всички неща, които съм направил. Всички отначало мислим така. Знам. Но няма много хора, които да са виждали нещата, които съм виждал аз, или да са направили нещата, които аз съм направил. Все пак правех всичко, каквото можех. Малко по малко правех всичко, което можех. Сложих ред в собствената си къща. Но онези неща, които съм виждал и съм правил навремето... за тях никога не съм разказвал. На никого, на никакъв Бог. Намерих една стая в подземието на сърцето си и оставил онези неща в нея, а после заключих вратата.

Той погледна Сам и Сам видя сълзите му — търкаляха се бавно и уморено по дълбоките бръчки в повехналите му бузи.

— Да. Направих го. И когато вратата беше заключена, заковах дъски върху нея. А когато дъските бяха заковани, поставих листова стомана върху дъските и я занитих здраво. А когато нитовете бяха поставени, придърпах едно бюро до цялата конструкция и преди да решавах, че е добре, и да се отдалеча, натрупах тухли върху бюрото. И всичките тези години оттогава прекарах, като си казвах, че съм забравил всичко за Арделия и странните й работи, за нещата, които тя искаше от мен, нещата, които ми казваше, обещанията, които даваше и каква беше в действителност. Взех много от лекарството за забравяне, но то не ми подейства никога. И когато отидох в АА, това беше единственото нещо, което ме връщаше. Нещото в тази стая, нали разбирате, това нещо си има име, господин Пийбълс — и името му е Арделия Лорц. След като изтрезнявах малко, започвах да сънувам лоши сънища. Най-често плакатите, които бях направил за нея — онези, които така плашеха децата — но това не бяха най-лошите сънища. — Гласът му беше спаднал до треперещ шепот. — Далеч не бяха най-лошите.

— Може би е по-добре да си починеш малко — каза Сам. Беше открил, че колкото и много да зависеше от това, което имаше да разкаже Дейв, никаква част от него не искаше да го чуе. Някаква част от него се боеше да го чуе.

— Не е до почивката — продължи Дейв. — Докторът казва, че имам диабет, че панкреасът ми е на каша, а черният ми дроб се разпада. Много скоро ще изляза в постоянна почивка. Не знам дали ще отида на небето, или в ада, но съм съвсем сигурен, че и на двете места

баровете и будките за алкохол са затворени и благодаря на Бога за това. Но сега не е време за почивка. Ако трябва някога да говоря, то трябва да бъде сега. — Той внимателно погледна Сам. — Вие знаете, че сте попаднали в беда, нали?

Сам кимна.

— Да. Но не знаете колко лоша е бедата ви. Затова трябва да говоря. Мисля, че тя трябва... трябва известно време да си лежи спокойно. Но времето ѝ на спокойствие е отминало и тя е избрала вас, господин Пийбълс. Затова трябва да говоря. Не защото искам. Снощи излязох, след като Наоми си беше отишла, и си купих едно шише. Занесох го в задния двор и седнах там, където съм седял много пъти досега — между бурените, саждите и натрошеното стъкло. Отвъртях капачката, поднесох шишето до носа си и го помириях. Знаете ли как мирише шише с вино? На мен винаги ми мирише като тапетите в евтините хотелски стаи или като вада, която тече някъде през градското бунище. Но въпреки това винаги съм харесвал тази миризма, защото тя мирише и на спане.

През цялото време, докато държах това шише и го мириех, чухах как онази кучка говори от стаята, където я заключих. Иззад тухлите, бюрото, листовата стомана, дъските и ключалките. Говореше като някой, който е погребан жив. Гласът ѝ беше малко приглушен, но я чухах отлично. Чухах я как казва: „Така е, Дейв, това е отговорът, това е единственият отговор, който съществува за хора като теб, единственият, който върши работа, и ще бъде все още единственият отговор, от който се нуждаеш, докато отговорите имат значение.“

Надигнах шишето за хубаво, дълго отливане, но в последната секунда то ми замериша на нея... и си спомних лицето ѝ в края — цялото покрито с малки бръчки... и как се беше изменила устата ѝ... и изхвърлих шишето. Разбих го в релсите. Защото тази гадост трябва да свърши. Няма да позволя да вземе нова жертва от този град.

Гласът му премина в треперещ, но мощн старчески вик.

— Тази гадост продължава прекалено дълго!

Наоми постави ръка върху ръката на Дейв. Лицето му беше изплашено и пълно с тревога.

— Какво, Дейв? Какво е то?

— Искам да съм сигурен — каза Дейв. — Първо вие ми разкажете, господин Пийбълс. Разкажете ми всичко, което ви се е

случило, и не пропускайте нищо.

— Добре — каза Сам, — при едно условие.

Дейв се усмихна немощно.

— Какво е това условие?

— Трябва да обещаеш да ме наричаш Сам, а в замяна аз вече никога няма да те наричам Мръсния Дейв.

Усмивката му се разшири.

— Разбрахме се, Сам.

— Добре. — Сам пое дълбоко въздух и започна: — Всичко беше по вина на онзи проклет акробат...

7.

Отне повече време, отколкото мислеше, но да разкаже всичко, без да спестява нищо, му донесе неизразимо облекчение — почти радост. Разказа на Дейв за Невероятния Джо, за обаждането на Крейг за помощ и съвета на Наоми да оживи материала си. Разказа им за това как беше изглеждала библиотеката и за срещата си с Арделия Лорц. Докато говореше, очите на Наоми все повече се разширяваха. Когато стигна до частта за плаката с Червената шапчица на вратата на Детската библиотека, Дейв кимна.

— Единственият, който не съм рисувал аз — каза той. — Беше ѝ отпреди. И все пак се обзалагам, че не са го намерили. Обзалагам се, че той все още е у нея. Тя харесваше моите, но този ѝ беше любимият.

— Какво искаш да кажеш? — попита Сам.

Дейв само поклати глава и го помоли да продължи.

Той им каза за читателската карта, за книгите, които беше взел, и за странния спор, който бяха провели, когато си отиваше.

— Ето, това е — каза безизразно Дейв. — Това е било достатъчно. Може да не повярваш, но аз я познавам. Ти си я накарал да побеснее... и сега тя се опитва да те хване.

Сам завърши разказа си, колкото можа по-бързо, но когато стигна до посещението на Библиотечния полицай със сивия като мъгла шлифер, гласът му пресекна и той почти спря. А когато завърши, почти плачеше и ръцете му отново затрепериха.

— Ще може ли чаша вода? — дрезгаво попита той Наоми.

— Разбира се — каза тя и стана, за да я донесе. Направи две крачки, после се върна и го целуна по бузата. Устните ѝ бяха хладни и меки. И преди да отиде, за да му донесе вода, каза в ухото му две благословени думи:

— Вярвам ти.

8.

Сам вдигна чашата към устните си с две ръце, за да бъде сигурен, че няма да я разлее, и изпи половината на една гълтка. После я оставил и каза:

— А ти, Дейв? Ти вярва ли ми?

— Да — каза Дейв. Говореше почти отсъстващо, като че ли това беше предварително решено заключение. Сам предполагаше, че за Дейв беше така. Все пак той беше познавал мистериозната Арделия Лорц лично и неговото опустошено, състарено лице даваше да се разбере, че отношенията им не са били пълни с любов.

Известно време Дейв не каза нищо друго, но част от цвета на лицето му се беше върнал. Той погледна през релсите към незасетите ниви. След шест или седем седмици те щяха да са зелени от растяща царевица, но сега изглеждаха голи. Очите му гледаха сянката на един облак, която премина като сянка на гигантски ястреб над пустошта на Средния запад.

Най-сетне той сякаш се събуди и се обърна към Сам.

— Моят Библиотечен полицай — този, който нарисувах за нея — нямаше белег...

Сам помисли за дългото, бяло лице на непознатия. Белегът си беше там — през бузата, под окото и върху носа, в тънка права линия.

— Така ли? — попита той. — Какво означава това?

— За мен това не означава нищо, но мисля, че значи нещо за вас, господин... Сам. Знам за значката... това, което наричаш значка с много лъчи. Открих я в една книга по хералдика — тук, в библиотеката на Джънкшън сити. Нарича се малтийски кръст. Християнските рицари са ги носили по средата на гърдите си, когато са отивали на бой по време на кръстоносните походи. Смятало се е, че са магически. Толкова бях завладян от формата, че я сложих на картината. Но... белег? На мята Библиотечен полицай нямаше белег. Кой е твойт Библиотечен полицай, Сам?

— Не... не знам за какво говориш — каза бавно Сам, но онзи глас — slab, насмешлив, натрапчив изникна отново: „Ела с мене,

シンко... аз съм полицай.“ И устата му отново се напълни с онзи вкус. Сладко-лигав вкус на червени дъвчащи бонбони. Вкусовите му рецептори се сгърчиха; стомахът му се преобръна. Но това беше глупаво. Наистина много глупаво. Никога през живота си не беше ял червени дъвчащи бонбони. Мразеше ги.

„Ако никога не си ги ял, откъде знаеш вкуса им?“

— Наистина не те разбирам — каза той високо.

— Нещо ти става — каза Наоми — Изглеждаш, като че ли някой току-що те е ритнал в стомаха.

Сам я погледна с раздразнение. Тя спокойно отговори на погледа му и Сам почувства, че ритъмът на сърцето му се ускорява.

— Остави това засега — каза Дейв, — въпреки че не можеш да го оставиш задълго — особено ако искаш да запазиш надеждата си да се измъкнеш от това нещо. Нека ти разкажа моята история. Никога досега не съм я разказал и никога повече няма да я разкажа, но сега вече е време.

[1] Абът Бъд и Костело Лу — комедийно дуо, популярно от американското радио, кино и телевизия между 1929 и 1957. ↑

ГЛАВА 11

ИСТОРИЯТА НА ДЕЙВ

1.

— Аз не съм бил винаги Мръсния Дейв Дънкан — в началото на петдесетте години бях просто обикновения Дейв Дънкан и хората си ме обичаха. Бях член на същия „Ротари клуб“, пред който говори онази вечер, Сам. Защо не? Имах си собствено занятие и с него правех пари. Бях художник на плакати, и то дяволски добър. Имах толкова работа, колкото можех да поема — в Джънкшън сити и Провърбия, но понякога поработвах и в Сидар Рапидс. Веднъж нарисувах реклама за цигари „Лъки страйл“ за стената на дясното поле на едно игрище чак в Омаха. Бях много търсен и си го заслужавах. Бях добър. Бях това, което сега наричат „художник график“, но тогава си бях просто най-добрият рисувач на плакати по тези места. Останах тук, защото това, от което се интересувах, беше сериозната живопис и мислех, че с нея мога да се занимавам на всяко място. Нямах висше художествено образование — опитах се, но не ме приеха — и знаех, че това ме сваля надолу в класирането, така да се каже, но знам художници, които са успели и без такива мъки — например Грандма Моузис^[1]. На нея не ѝ трябваше шофьорска книжка — влизаше си право в града и без нея. Може би дори щях да успея. Продадох няколко платна, но не много — нямах нужда, защото не бях женен и преживявах добре от работата си с плакати. Освен това пазех повечето от картините си, така че да мога да правя изложби, както се предполага, че правят художниците. Направих и аз няколко. Първо тук, в града, после в Сидар Рапидс, а после в Демайнс. За последната написаха в „Демократ“, изкараха ме, че съм направо втори Джеймс Уистлър^[2].

Дейв замълча за момент и се замисли. После вдигна глава и отново погледна към опустелите, незасети полета.

— В АА все говорят за хора, които били с единия крак в бъдещето, а с другия — в миналото, и затова в днешно време не успявали да направят нищо. Но понякога човек се чуди какво ли би станало, ако навремето е постъпил другояче.

Той погледна почти виновно към Наоми, която се усмихваше и стискаше ръката му.

— Защото бях добър и наистина постигах нещо. Но много пиех още тогава. Не мислех много за това — по дяволите, бях млад. Бях силен и освен това не са ли пили всички велики художници? Аз мисля, че са пили. И въпреки това за известен период можех да постигна много — поне да направя нещо, — но тогава в Джънкшън сити дойде Арделия Лорц. И когато дойде, бях загубен.

Той погледна към Сам.

— Познах я от разказа ти, Сам, но тогава тя не изглеждаше така. Човек обикновено очаква да види някоя стара библиотекарка и това подхождаше за нейните цели, а и точно то е, което ти наистина си видял. Но когато дойде в Джънкшън сити през лятото на петдесет и седма, косата ѝ беше пепеляворуса, а единствените места, в които беше пухкава, бяха местата, където една жена просто трябва да бъде пухкава.

Тогава живеех в Провърбия и ходех в Баптистката църква. Не бях много религиозен, но там имаше няколко добре изглеждащи жени. Мамчето ти беше една от тях, Сара.

Наоми се разсмя както се смеят жените, когато чуят нещо, което не могат да повярват.

— Арделия веднага се хареса на местните хора. Сега, когато хората от онази църква заговорят за нея — ако въобще заговарят — обзалагам се, че казват неща като например: „Още отначало си знаех, че нещо не е наред с тази Лорц“ или „Никога не ми е харесвал погледът на тази жена“, но да ви кажа, тогава не беше така. Те се въртяха около нея — и жени, и мъже — като пчели около първите пролетни цветя. Тя получи работа като помощник на господин Лавин по-малко от месец, след като беше дошла в града, но още две седмици преди това вече учеше малките в неделното училище в Провърбия. Не ми се иска да мисля на какво ги е учила — човек може да заложи последния си долар, че не е било на химни или на Евангелието от Матея — но ги учеше. И всеки се кълнеше колко много я обичат малките. Те също се кълняха в това, но когато го казваха, в очите им се четеше... четеше се, че не са сигурни къде са, а дори и кои са. Е, тя ми хареса... и аз ѝ харесах. Не бихте го допуснали от начина, по който изглеждам сега, но в онези дни бях доста симпатичен младеж. От работата на открито винаги бях загорял, имах мускули, косата ми беше почти изрусяла от слънцето, а коремът ми беше плосък като дъската ти

за гладене, Сара. Арделия беше наела една селска къща на миля и половина от църквата — спретната къщичка, но имаше нужда от боядисване така, както човек има нужда от вода в пустинята. Затова след църква, на втората седмица, я забелязах — не холя често на църква, а беше средата на август, и й предложих да боядисам къщата. Тя имаше най-големите очи, които сте виждали. Повечето хора биха казали, че са сиви, но когато погледне право в тебе, може да се закълнеш, че са сребърни. А този ден след църква тя погледна право в мен. Слагаше си никакъв парфюм, който дотогава не бях помирился и не съм помирился оттогава. Лавандула, ако не се лъжа. Не мога да го опиша, но знам, че винаги ми навяваше мисли за малки бели цветя, които цъфтят само след залез-слънце. И се влюбих. Моментално. Тя стоеше близо до мен — толкова близо, че телата ни почти се докосваха. Носеше една такава старомодна черна рокля — каквито носят старите дами, шапка с мрежеста воалетка, и държеше чантичката си пред себе си. Съвсем строго и прилично. Но очите ѝ не бяха строги. О, не. Не бяха прилични. Изобщо не бяха.

„Надявам се, нямаете намерение да поставяте върху новата ми къща реклами за белина и тютюн за дъвчене“ — казва тя.

„Не, госпожице — отвръщам ѝ аз — мислех просто два пъти да я мина с приста бяла боя. Иначе не боядисвам къщи, но понеже сте нова в града, реших, че ще бъде по съседски...“

„Много мило“ — казва тя и ме докосва по рамото.

Дейв погледна виновно към Наоми.

— Мисля, че трябва да ти дам възможност да ни оставиш, ако искаш. Скоро ще започна да разказвам някои мръсни неща, Сара. Срам ме е, но искам да си разчистя сметките за отношенията си с нея.

Тя го потупа по старата, напукана ръка и каза тихо:

— Продължавай. Кажи всичко.

Той пое дълбоко въздух и продължи.

— Когато тя ме докосна, разбрах, че трябва да я спечеля или да умра. Това едничко докосване ме накара да се почувствам по-добре — и по-лудо, — отколкото докосването на която и да е жена през целия ми живот. Тя също разбра. Видях го в погледа ѝ. Дяволит поглед. И малко нахален, но все пак нещо в него ме развълнува невероятно.

„Това би било по съседски, Дейв — казва тя, — а аз искам да бъда много добър съсед.“ — И така, аз я изпратих до вкъщи. Може да

се каже, че всички други младежи, които стояха до вратата на църквата, останаха с пръст в уста и без съмнение, ме проклинаха. Не ме интересуваше изобщо, а, изглежда, и нея също. Излязохме на пътя „Труман“, който тогава още не беше павиран, макар че на всеки две или три седмици го поливаха, за да се слегне прахта. Когато стигнахме на средата, тя спря. Бяхме само двамата — на пътя „Труман“, точно по пладне на летния ден, имаше около миллион акра царевица на Сам Ордей от едната страна и близо два milionona на Бил Хъмп от другата — израсли високо над главите ни и шумолящи така, както шумолят царевичните ниви дори и когато няма вятър. Дядо ми обичаше да казва, че това бил звукът, когато царевицата растяла. Не знам дали е истина, или не, но е зловещ звук. Повярвайте ми.

„Виж! — казва тя и посочва надясно. — Виждаш ли?“ — Погледнах, но не видях нищо — само царевица. Казах ѝ.

„Ще ти покажа!“ — казва тя и изтичва в царевицата — както си е с неделна рокля и обувки с високи токове. Дори не си свали онази шапка с воалетката. Останах така няколко секунди малко слизан. После чух смеха ѝ. Чух смеха ѝ в царевицата. Затичах се след нея — донякъде, за да видя какво толкова има, но повече заради този смях. Много се бях наточил. Просто не е за разправяне.

Видях я да стои в реда, в който бях и аз, после прескочи в съседния със смях. Разсмях се и аз и я последвах, без да ме е грижа, че мачкам нивата на Сам Ордей. Нямаше да му стане нищо — при толкова много акри. Но когато прескочих и обрах с раменете си царевичната коса, а във връзката ми като още една игла се заби зелено листо, бързо спрях да се смея, защото нея я нямаше. После я чух от другата страна. Нямах представа как може да се е върнала там, без да я видя. Тръгнах обратно и я видях да тича в съседния ред. Около половин час си играхме на криеница и не успях да я хвана. Само ставах все по-ядосан и нетърпелив. Тъкмо когато мислех, че е на един ред пред мен и отивах там, я чувах на два реда зад мен. Понякога зървях част от крака ѝ, а тя оставяше и следи в меката земя, но това не помагаше, защото следите, изглежда, бяха пръснати на всички страни. После точно когато започнах да побеснявам — бях се изпотил през хубавата си риза, връзката ми се беше развързала, а обувките ми се бяха напълнили с пръст, минах през един ред и видях, че шапката ѝ

виси на едно царевично стъбло, а воалетката се развява на лекия ветрец, който беше излязъл в царевицата.

„Ела да ме хванеш, Дейв!“ — вика тя. Хванах шапката ѝ и се промуших наведен през следващия ред. Нямаше я — виждаше се само как царевицата се люлее на мястото, през което беше преминала — но там бяха и двете ѝ обувки. На следващия ред намерих един от копринените ѝ чорапи да виси върху едно стъбло. И все още чуха смеха ѝ. Тя беше зад мен, а как беше отишла там, само Бог знае. Но това нямаше значение. Смъкнах връзката си и се втурнах след нея — отново и отново, обикалях като глупаво куче, което не се сеща да легне на земята в горещ ден. И ще ви кажа нещо — навсякъде, откъдето минах, изпочупвах царевицата. Оставях зад себе си цели пътеки измачкани и полегнали стъбла. Но тя не счупи нито едно. Когато минаваше, те само леко се разклащаха, като че ли това за нея не беше нищо повече от лек летен ветрец. Намерих роклята, комбинезона и корсета ѝ. После намерих сутиена и пликчетата ѝ. Вече не я чуха да се смее. Нямаше никакъв друг звук освен на царевицата. Стоях в един от редовете, пуфтях като пробит парен котел и притисках до гърдите си всичките ѝ дрехи. Усещах в тях миризмата на парфюма ѝ и това ме подлудяваше.

„Къде си?“ — извиках, но нямаше никакъв отговор. Е, най-накрая у мен изчезна и последната част от здравия разум... и, разбира се, тя искаше точно това. — „Къде си, по дяволите?“ — изкрещях аз, а дългата ѝ бяла ръка се протегна между царевицата точно до мен и ме погали по врата. Направо ми изкара акъла.

„Чаках те — каза тя. — Защо се забави толкова? Не ме ли...“ — Хвана ме и ме потегли през царевицата, и я видях да стои там, с крака, забити в земята, без нито една драскотина, а очите ѝ бяха със сребристия цвят на дъжд в мъглив ден.

2.

Дейв отпи голяма глътка вода, затвори очи и продължи.

— Това, което правихме тогава в царевицата, не беше любов — за цялото време, което я познавах, никога не сме правили любов. Правихме нещо. Имах Арделия почти по всички начини, по които един мъж може да има една жена, а мисля, че я имах и по някои начини, за които бихте си помислили, че са невъзможни — не мога да си ги спомня всички, но помня тялото й — колко бяло беше, как изглеждаха краката й, как пръстите на краката й се прегъваха и като че ли опипваха растенията, които излизаха от земята; спомням си как прекарваше нокти напред-назад по кожата на врата и гърлото ми. Продължавахме да го правим — отново и отново. Не знам колко пъти, но знам, че не се изморявах. Когато започнахме, се чувствах толкова възбуден, че можех да изнасиля Статуята на свободата, а когато свършихме, се чувствах по същия начин. Не можех да й се наситя. Както при пиенето. Просто нямаше начин никога да й се наситя. И тя също го знаеше. Най-после все пак спряхме. Тя сложи ръце зад главата си, разкърши рамене в черната пръст, в която лежахме, погледна ме с онези нейни сребърни очи и каза: „Е, Дейв? Все още ли сме съседи?“

— Казах й, че искам да започнем отново, а тя рече да не бъда прекалено лаком. Опитах се все пак да легна върху нея, а тя ме отблъсна със същата лекота, с която майката отблъскала от себе си бебе, което не иска вече да кърми. Опитах отново и тя замахна към лицето ми с такава сила, че ме одра на две места. Тук най-сетне парата ми се свърши. Беше бърза като котка и двойно по-силна. Щом видя, че съм разбрал, че времето за игра е свършило, тя се облече и ме поведе извън царевицата. Тръгнах, кротък като агънце. Вървяхме бавно към къщата й. Никой не мина покрай нас и по-добре, че не мина. Целите ми дрехи бяха покрити с пръст и царевична коса, ризата ми се беше измъкнала от панталоните, връзката ми беше напъхана в задния джоб и се разяваше зад мен като опашка, а и усещах как всяко място, до което се търкаха дрехите ми, гореше. Тя обаче — тя изглеждаше гладка и студена като сода със сладолед в стъклена чаша. Нито косъм разрошен,

нито прашинка по обувките й, нито влакънце от царевична коса по полата ѝ. Стигнахме до къщата и докато аз я оглеждах и се опитвах да решава колко боя ще е необходима, тя ми донесе питие във висока чаша. В него имаше сламка и стрък от мента. Помислих, че е чай с лед, докато не отпих глътка. Беше чисто уиски.

„Господи“ — казвам почти задавен.

„Не искаш ли? — пита ме тя и се усмихва подигравателно, винаги се усмихваше така. — Може би предпочиташ кафе с лед.“

„О, искам“ — казвам аз. Но не беше само това. Имах нужда. Тогава се опитвах да не пия през деня, защото така правят само алкохолиците. Но с това беше свършено. Останалото време, през което я познавах, пиех почти през целия ден, всеки ден. За мен последните две години, през които Айк беше президент, представляваха едно постоянно пиянство. Докато боядисвях къщата ѝ — и правех всичко, което ми разрешаваше да правя с нея, когато можех, — тя започна работа в библиотеката. Господин Лавин я нае, без да я познава и я направи отговорник на Детската библиотека. Ходех там при всеки удобен случай, а това беше много често, защото сам си бях началник. Когато господин Лавин ми направи забележка, че прекарвам много време там, аз обещах безплатно да боядисам цялата библиотека. Тогава ми позволи да ходя, колкото често поискам. Арделия ми каза, че така нещата ще се уредят, и беше права както обикновено. Нямам никакви свързани спомени за времето, което прекарвях под магията ѝ — а точно това представлявях — очарован мъж, попаднал под магията на жена, която всъщност изобщо не беше жена. Това не беше пропадането на паметта, което понякога се случва на пияниците — беше желание да забравиш нещата, след като са отминали. Така че спомените ми са откъслечни, но са наредени в редица като онези острови в Тихия океан, Лапагоски ли бяха, не мога да се сетя. Спомням си как тя закачи плакат на Червената шапчица на вратата на детската стая близо месец преди смъртта на господин Лавин и си спомням как заведе едно момченце за ръка до плаката. „Виждаш ли това момиченце?“ — попита го Арделия. „Да“ — казва то. „Знаеш ли защо онова лошо нещо се готви да го изяде?“ — пита Арделия. „Не“ — отвръща детето, а очите му са големи, уплашени и пълни със сълзи. „Защото то е забравило да върне навреме книгите от библиотеката — казва тя. — Ти никога няма да правиш така, нали, Уили?“ „Не, никога“ — казва

момченцето, а Арделия казва — „Внимавай.“ А после пак за ръка го заведе в детската зала за Часа на приказките. А детето — беше Уили Клемарт, дето после го убиха във Виетнам — погледна назад през рамо към мен, бях се качил върху скелето с четка в ръка, и аз видях очите му като заглавие във вестник. „Спасете ме от нея — казваха очите му. — Моля ви, господин Дънкан.“ Но как можех да го направя? Не можех да спася и себе си.

Дейв извади чиста, но смачкана голяма носна кърпа от дълбините на задния си джоб, изхрачи се и силно се изсекна в нея.

— Господин Лавин отначало мислеше, че Арделия е направо съвършена, но след известно време промени мнението си. Около седмица, преди той да умре, те се скараха ужасно за плаката с Червената шапчица. Той не му харесваше. Може би нямаше ясна представа какво става в Часа на приказките — скоро ще стигна до това, — но беше съвсем сляп. Виждаше как децата гледат този плакат. Най-накрая й каза да го свали. Тогава започна кавгата. Не я чух цялата, защото бях върху скелето — високо над тях, — но чух достатъчно. Той каза нещо за това, че плакатът ужасява децата или може би, че ги тормозел, а тя му отвърна, че й помогал да овладее „буйния елемент“ у тях. Тя го наричаше средство за обучение — точно каквото е жилавата пръчка. Но той държеше на своето и най-накрая тя трябваше да го свали. Тази вечер, в къщата, тя приличаше на тигър в зоологическата градина, който цял ден е бил дразнен с пръчка от някое дете. Ходеше напред-назад на големи тегели с каменно лице и разявяща се коса. Аз бях в леглото, пиян до козирката. Но си спомням, че тя се обърна и очите й бяха преминали от сребърно в яркочервено, сякаш мозъкът ѝ пламтеше, а устата й изглеждаше страшно, като че ли се опитваше да се откъсне от лицето. Изплаши ме почти до изтрезняване. Не бях виждал нищо подобно и никога не ми се искаше да го видя отново.

„Аз ще го оправя — каза тя. — Ще оправя този стар дебел сводник, Дейв. Почакай и ще видиш.“ Казах й да не прави глупости, да не се поддава на гнева си и много други щуротии, които едва ли можеха да й направят впечатление. Тя ме слуша известно време и после изтича през стаята... всъщност не знам как да го кажа... В един миг беше от другата страна на стаята, до вратата, а в следващия вече скачаше върху мен, а очите й бяха червени и блестящи, устата й се издаваше от лицето, сякаш искаше да ме целуне с такава сила, че

изпъваше кожата си, за да го направи, и този път си помислих, че вместо да ме одраска, ще забие ноктите си в гърлото ми и ще ме обели до гръбначния стълб. Но не го направи. Доближи лицето си до моето и ме погледна. Не знам какво видя — сигурно колко съм уплашен, — но това сигурно я направи щастлива, защото тя отмества глава назад, така че косата й падна чак до бедрата ми, и се изсмя. „Стига си приказвал, проклет пияници такъв — каза тя, — ами ми го напъхай. За какво друго ставаш?“ Така и направих. Защото да й го напъхвам — и да пия — беше вече всичко, за което ставах. Във всеки случай вече не рисувах картини — отнеша ми разрешителното, след като за трети път ме хванаха за проваляне на договори — беше през 1958 или в началото на 1959 — а и получавах лоши отзиви за някои от работите ми. Вече не ме беше грижа как ги правех, нали разбирате — всичко, което исках, беше тя. Започнаха да говорят, че Дейв Дънкан вече не е надежден... но причината да казват това не беше винаги в пиемето. Отношенията ни не станаха известни на околните. Тя внимаваше за това като дявол. Репутацията ми отиде на боклука, но тя не пострада почти никак от това. Мисля, че господин Лавин започна да подозира. Отначало той помисли, че аз просто й досаждам, а нея не я е грижа, защото знаеше какви очи блещех към нея от скелето си, но мисля, че накрая започна да ни подозира. Но после господин Лавин умря. Казаха, че било сърдечен удар, но аз знам какво беше. Бяхме в хамака на задната й веранда вечерта, след като това се беше случило, и онази вечер тя беше ненаситната. Изстиска ме до пълно изтощение. После легна до мен и ме погледна, доволна като котка, която се е наяла със сметана, а в очите й отново имаше онзи яркочервен блясък. Не говоря измислици — виждах отражението на този червен блясък върху кожата на ръката си. И го чувствах. Беше като огнище, което е било запалено и после загасено. „Казах ти, че ще го оправя, Дейв“ — каза тя изведнъж с оня гаден, дразнещ глас. Аз бях пиян и наполовина убит от изтощение и почти осъзнах какво ми казва. Чувствах се, сякаш заспивам в яма от подвижни пясъци. „Какво му направи?“ — попитах в полуудрямка.

„Прегърнах го — каза тя. Аз имам специални прегръдки, Дейв — ти не познаваш специалните ми прегръдки и ако имаш късмет, никога няма да ги научиш. Хванах го в хранилището, обгърнах го с ръце и му показах как изглеждам наистина. Тогава той заплака. Толкова беше

уплашен. Заплака със специални сълзи, а аз ги изпих с целувките си и след това той падна мъртъв в ръцете ми.“

„Специалните си сълзи“ — така ги нарече. И после лицето ѝ... то се промени. Стана на вълни, сякаш беше под водата. И аз видях нещо...

Дейв спря, загледан в равнината, в елеватора за зърно, в нищото. Ръцете му стискаха парапета на верандата. После омекнаха, разхлабиха се и се отпуснаха.

— Не си спомням — каза той най-сетне. — Или може би не искам да си спомня. Освен едно: това нещо имаше червени очи без клепачи и около устата му имаше много отпусната плът, падаща на гънки и бръчки — но това не беше кожа. Тя изглеждаше... опасна. После тази плът около устата започна някак си да се движи и мисля, че закрещях. После то изчезна. Изчезна съвсем. И отново видях Арделия, която ме гледаше и се усмихваше като красива, любопитна котка.

„Не се тревожи — каза тя. — Няма нужда да виждаш, Дейви. Докато правиш това, което ти казвам, всичко е наред. Докато си един от Любимците на Бога. Докато се държиш прилично. Тази вечер съм много щастлива, защото онзи стар глупак най-сетне го няма. Градският съвет ще ме назначи на неговото място и аз ще подкарам нещата, както си знам.“

„Значи Бог да ни е на помощ“ — помислих си аз, но не го казах. И вие не бихте го казали, ако бяхте видели онова нещо с онези втренчени червени очи, свито до вас в един хамак далеч от хората, така че никой не би могъл да чуе крясъците ви, дори и ако крещите с пълна сила. Малко след това тя влезе в къщата и се върна с две от онези високи чаши, пълни с уиски, и много скоро аз отново бях на двайсет хиляди левги под водата, където нищо нямаше значение. Тя не отвори библиотеката цяла седмица... „от уважение към господин Лавин“, както беше казала, а когато отново отвори, Червената шапчица отново висеше на вратата на детската стая. След седмица или две тя ми каза, че искала да направя няколко нови плаката.

Той спря, после продължи с по-нисък и по-бавен глас.

— Има една част от мен, дори и сега, която иска да заглади всичко, да направи моята роля по-добра, отколкото беше. Бих искал да ви кажа, че съм се бил с нея, че съм спорил, че съм ѝ казвал, че не искам да имам нищо общо с плашенето на децата... но не би било

вярно. Направих точно това, каквото тя искаше от мен. Бог да ми е на помощ, направих го. Отчасти това стана, защото тя вече ме плашеше. Но най-вече — защото бях — все още бях луд по нея. А имаше и още нещо. Имаше една подла, гадна част от мен — едва ли я има у всеки, но сигурно я има у мнозина от нас, — която харесваше това, което смяташе да направи тя. Харесваше го. Сега вие се чудите какво направих и аз наистина не мога да ви кажа за всичко. Наистина не си спомням. Спомените ми за онези дни са толкова объркани — като счупени играчки, които изпращаш на Армията на спасението, само за да ги махнеш от тавана. Не съм убил никого. Това е единственото, в което съм сигурен. Тя искаше това от мен... и аз за малко щях да го направя, но накрая се отказах. Това е единствената причина, поради която бях в състояние да продължа да живея със себе си, защото накрая успях да се измъкна. Тя пазеше у себе си част от душата ми — може би най-добрата част, — но никога не я е пазила цялата.

Той погледна замислено Наоми и Сам. Сега изглеждаше по-спокойен, повече се владееше — може би дори беше в мир със себе си, помисли си Сам.

— Спомням си как влязох един ден през есента на 1959 — мисля, че беше 1959 — и тя ми каза, че иска да направя плакат за детската стая. Каза ми точно какво иска и аз се съгласих охотно. Не видях в това нищо лошо. Всъщност помислих си, че едори забавно. Това, което искаше, разбираете ли, беше плакат на дете, размазано от валик по средата на улицата. Под него трябваше да пише: „КОЙТО БЪРЗА, БАВНО СТИГА! ДРЪЖТЕ КНИГИТЕ У ВАС ДЪЛГО ВРЕМЕ!“ Помислих, че е просто шега — като онази, в която вълкът преследва заека, но го смачква товарен влак или нещо подобно. Така че се съгласих. Тя беше ужасно доволна. Влязох в кабинета ѝ и нарисувах плаката. Не ми отне много време, защото беше просто карикатура. Въпреки всичко тя не го хареса. Веждите ѝ се събраха и устата ѝ почти изчезна. Бях нарисувал карикатура на момче с кръстчета вместо очи и за по-весело бях направил облаче с думи да излиза от устата на човека, който караше валика: „Ако имате марка, може да го изпратите като картичка“, пишеше там. Тя дори не се усмихна. „Не, Дейви — казва, — ти не разбираш. Това няма да накара децата да връщат книгите си навреме. Това само ще ги накара да се смеят, а те и без това прекарват в смях твърде много време.“ — „Добре — казвам аз. — Мисля, че не

съм разбрал какво искаш.“ Стояхме зад бюрото за връщане на книги, така че никой не ни виждаше от кръста надолу. Тя се пресегна и ме хвани за топките с ръка, погледна ме с големите си сребърни очи и каза: „Искам да го направиш реалистично.“ Минаха секунда или две, докато разбера какво иска да каже всъщност. Когато разбрах, не вярвах на ушите си. „Арделия — казвам, — ти не разбиращ какво говориш. Ако детето наистина е прегазено от валяк...“ Тя стисна топките ми, така че да ме заболи, за да ми напомни колко ѝ принадлежат, и каза: „Разбирам добре. Сега ти разбери мен. Не искам те да се смеят, Дейви — искам да плачат. Така че, моля те, върни се обратно вътре и този път го направи добре.“ Върнах се в кабинета ѝ. Не знам какво смятах да правя, но умът ми бързо се подготви. На масата имаше празно парче картон и висока чаша уиски със сламка и стрък мента ѝ бележка от Арделия, която гласеше:

„Д., този път използвай повече червено.“

Той погледна трезво към Сам и Наоми.

— Но тя не беше влизала вътре, разбирате ли? Изобщо не беше влизала.

3.

Наоми донесе на Дейв нова чаша вода и когато се връщаше, Сам забеляза, че лицето ѝ е много бледо и тъглите на очите ѝ изглеждат зачервени. Но тя седна много тихо и махна на Дейв да продължава.

— Аз направих любимото нещо на алкохолиците. — Изпих питието и направих това, което ми бяха казали. Връхлетя ме, както бихте казали, някаква полуда. Прекарах над бюрото два часа с една кутия водни бои, оплесках цялото ѝ бюро с боя и вода, без да ме е грижа кое къде е попаднало. Това, което направих, беше нещо, което не искам да си спомням... но си го спомням. Беше момченце, разплескано върху улица „Рампол“, с отхвърчали обувки и глава, размазана като буца масло, разтопена на слънце. Човекът, който караше валика, беше само силует, но се обръщаше назад и можеше да се види усмивката на лицето му. Той беше карал колата на плаката, който ти спомена, Сам — онзи, в който се казва децата да не се качват при непознати. Баща ми е оставил майка ми около година, след като съм се родил — просто я е зарязал и сега ми се струва, че той е бил човекът, когото съм се опитал да нарисувам на всички онези плакати. Наричах го „черния човек“ и мисля, че беше баща ми. Мисля, че Арделия по някакъв начин го бе извлякла от мен. А когато ѝ показвах втория плакат, тя много го хареса. Засмя му се. „Чудесен е, Дейв! — каза тя. — Ще вика цяла планина от послушание в главите на уплашените сополанковци! Веднага ще го закача!“ Наистина го закачи — пред бюрото за връщане на книги в детската стая. И като го закачи, видях нещо, от което наистина кръвта ми застинава. Аз познавах момченцето, което бях нарисувал, разбираете ли? Беше Уили Клемарт. Бях го нарисувал дори без да осъзнава това, а изразът на смазаното му лице беше същият, който бях видял онзи ден, когато тя го беше хванала за ръка и го беше завела в детската стая.

Бях там, когато децата влязоха за Часа на приказките и видяха плаката за пръв път. Бяха уплашени. Очите им се разшириха, а едно момиченце се разплака. А на мен ми харесваше, че бяха уплашени. Помислих си: „Това наистина ще набие в главите им послушание. Това ще ги научи какво се случва, ако ѝ противоречат, ако не правят това,

което им казва.“ А част от мен си помисли: „Започваш да мислиш като нея, Дейв. Много скоро ще започнеш да бъдеш като нея и тогава ще си загубен. Ще си загубен завинаги.“ Но все пак продължих. Имах чувството, че имам билет само в едната посока и нямаше да се откажа, докато не пропътувам целия път до края на линията. Арделия беше наела някакви студенти от колежа, но винаги ги поставяше в залата за периодика, в справочната зала и на главното гише. Тя отговаряше за децата, само тя... те бяха най-лесни за сплашване, нали разбирате. А мисля, че бяха и най-добрите за сплашване — тя се хранеше с техния ужас. А аз направих още плакати. Не си ги спомням всички, но си спомням Библиотечния полицай. Той беше на много от тях. В един — наричаше се „БИБЛИОТЕЧНАТА ПОЛИЦИЯ СЪЩО ОТИВА НА ПОЧИВКА“ — той стоеше на брега на един поток и ловеше риба. Само че беше сложил за стръв на куката си момченцето, което децата наричат Глупчо. На друг плакат беше привързал Глупчо на носа на една ракета и дърпаща шалтера, който щеше да го изпрати в космоса. Този се наричаше „НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ ЗА НАУКАТА И ТЕХНИКАТА В БИБЛИОТЕКАТА — БЪДЕТЕ ПОСЛУШНИ И ВРЪЩАЙТЕ КНИГИТЕ СИ НАВРЕМЕ“. Ние превърнахме детската зала в дом на ужасите за децата, които идваха там — каза Дейв. Говореше бавно и през сълзи. — Тя и аз. Наистина го направихме. Но знаете ли какво? Те винаги се връщаха. Винаги се връщаха за още. И никога, никога не разказваха. Тя се беше погрижила за това.

— А родителите? — възклика Наоми внезапно и толкова рязко, че Сам подскочи. — Сигурно когато родителите са видели...

— Не! — каза ѝ Дейв. — Родителите им никога не виждаха нищо. Единственият страшен плакат, който можеха да видят, беше този с Червената шапчица и вълка. Арделия го остави да виси през цялото време, но другите ги закачваше само през Часа на приказките — след училище, в четвъртък вечер и неделя сутрин. Тя не беше човешко същество, Сара. Трябва да го разбереш добре. Тя не беше човек. Тя знаеше кога идват възрастни и винаги, преди да дойдат, сваляше плакатите, които бях нарисувал, от стените и слагаше другите — нормалните плакати, в които пишеше неща като „ЧЕТЕТЕ КНИГИ ЗА ЗАБАВЛЕНИЕ“. Спомням си един случай, когато бях там за Часа на приказките — в онези дни, ако можех, никога не се отделях от нея, имах много време, което да прекарваме заедно, защото бях престанал

да рисувам картини, всичките ми редовни занимания бяха пропаднали и живеех от малкото, което бях успял да спестя. Скоро парите ми щяха да свършат и трябваше да започна да продавам какво ли не — телевизора си, китарата си, колата си, накрая къщата си. Но това нямаше значение. Това, което имаше значение, беше, че прекарвах много време там и виждах какво ставаше. Малките придърпваха столовете си в кръг, в центъра на който седеше Арделия. Аз бях в дъното на стаята, седнал на едно от онези детски столчета. Най-често бях в старата си изцапана с боя престишка, пиян като каруцар, небръснат, вонящ на уиски. А тя четеше — четеше някоя от специалните си „приказки на Арделия“ — и после спираше и накланяше глава на една страна, като че ли слушаше. Децата започваха да се въртят и изглеждаха неспокойни. Изглеждаха и по още един начин — като че ли се събуджаха от дълбок сън, в който тя ги беше приспала.

„Ще си имаме гости — казваше тя и се усмихваше. — Не е ли хубаво, деца? Има ли Добри дечица доброволци, които да ми помогнат да се подгответим за нашите възрастни гости?“ Когато го казваше, всички вдигаха ръце, защото всички искаха да бъдат Добри дечица. Плакатите, които бях направил, им показваха какво се случваше на Лошите дечица, които не слушат. Дори и аз вдигах ръка, седнал пиян в дъното на стаята в мръсната си престишка, като най-старото, най-умореното дете на света. После те ставаха и някои от тях сваляха моите плакати, а други изваждаха нормалните плакати от най-долното чекмедже на бюрото. Разменяха им местата. После сядаха и тя сменяше ужасното нещо, което им беше разказвала, с някоя приказка от рода на „Принцесата и граховото зърно“ и, съвсем сигурно, след няколко минути някоя майка надникваше и виждаше как Добрите дечица слушат приятната госпожица, която им чете приказка, майките се усмихваха на своите деца и децата им се усмихваха в отговор, и нещата си продължаваха.

— Какво искаш да кажеш с това — „ужасното нещо, което им беше разказвала“? — попита Сам. Гласът му беше дрезгав и устата му беше пресъхнала. Той слушаше Дейв с нарастващо чувство на ужас и отвращение.

— Приказки — каза Дейв. — Но тя ги променяше в разкази на ужасите. Ще се изненадате колко малко беше достатъчно за повечето,

за да се променят.

— Аз не бих се изненадала — каза мрачно Наоми. — Аз си спомням тези приказки.

— Сигурно — каза той, — но никога не си ги слушала, както ги разказваше Арделия. А децата ги харесваха — част от тях харесваха приказките, а всички харесваха нея, защото тя ги привличаше и ги очароваше по същия начин, както привличаше мен. Е, не точно, защото го нямаше сексуалния елемент — поне аз мисля така, — но тъмното у нея извикваше тъмното у тях. Разбирате ли ме?

И Сам, който помнеше зловещото си очарование от разказа за Синята брада и танцуващите метли във „Фантазия“, си помисли, че наистина разбира. Децата мразят тъмнината и се боят от нея... но тя ги привлича, нали? Тя ги зове,

(ела с мен, синко)

нали? Тя им пее,

(аз съм полицай)

нали?

Нали?

— Разбирам какво искаш да кажеш, Дейв — каза той.

Дейв кимна.

— Разбра ли вече, Сам? Кой е твоят Библиотечен полицай?

— Все още не разбирам — каза Сам, но си помисли, че част от него разбира. Беше като че ли умът му е пълен с дълбока, тъмна вода, а на дъното ѝ има потопена лодка — но не каква да е лодка. Не — тази беше пиратска шхуна, пълна с плячка и трупове, а сега тя беше започнала да се размества в тинята, в която беше стояла потънала толкова дълго. Скоро, боеше се той, тази призрачна, светеща развалина отново ще излезе на повърхността с разрушените си мачти, обвити в черни водорасли, и с един скелет с усмивка за милион долара, който все още се бълска в гниещите останки на кормилото.

— Мисля, че може би разбиращ — каза Дейв — или започваш да разбиращ. И това скоро ще стане ясно, Сам. Повярвай ми.

— Аз все още не разбирам всичко за приказките — каза Наоми.

— Една от любимите ѝ, Сара — а тя беше любима и на децата; ти трябва да ме разбереш и да повярваш — беше „Момиченцето и трите мечки“. Знаеш приказката, но не я знаеш по начина, по който я знаят някои хора в този град — хора, които сега са възрастни —

банкери, адвокати и едри фермери с цели флотилии от трактори „Джон Диър“. Дълбоко в сърцата си, разбирайте ли, те пазят варианта на Арделия Лорц. А може би някои от тях са разказали същите приказки на своите деца, без да знаят, че има и други начини за разказването им. Не ми се ще да мисля, че е така, но в сърцето си знам, че е. Във варианта на Арделия Момиченцето е Лошо детенце, което не слуша. То идва в къщата на трите мечки и нарочно я опустошава — съдира завесите на Мама мечка, събаря прането в калта, разкъсва всички списания и делови документи на Татко мечок и с помощта на един от ножовете на масата изрязва дупки в любимия му стол. После разкъсва всичките им книги. Мисля, че любимата част на Арделия беше, когато Момиченцето разваля книгите. И не изядда кашата — о, не! Когато Арделия разказваше приказката — не. Във варианта, в който я разказваше Арделия, Момиченцето взима отрова за плъхове от един висок рафт и я изсипва като пудра захар върху кашата. То изобщо не знае кой живее в къщата, но въпреки това иска да убие всички, защото е Лошо детенце.

— Това е ужасно — възклика Наоми. Беше загубила самообладание — наистина го беше загубила — за пръв път. Ръцете ѝ бяха върху устата, а широко отворените ѝ очи бяха вторачени в Дейв.

— Да. Беше ужасно. Но това не беше всичко. Момиченцето било толкова уморено от опустошаването на къщата, нали разбирайте, че когато се качило по стълбите, за да изпокъса спалните им, заспало в леглото на Малкото мече. И когато трите мечки се върнали в къщи и го видели, те се нахвърлили върху него — точно така обичаше да го разказва Арделия — те се нахвърлили върху него и изяли живо това Лошо детенце. Те го изяли, като започнали от краката, а то пищяло и се дърпало. Цялото, освен главата. Оставили му главата, защото знаели какво било направило то с кашата им. Били подушили отровата. „Те можели да правят това, деца, защото били мечки“ — обичаше да казва Арделия, а всички деца — Добрите дечица на Арделия — кимаха, защото виждаха какво може да стане. „Те свалили главата на Момиченцето долу в кухнята, сварили я и изяли мозъка ѝ за закуска. Всички били съгласни, че е много вкусен... и после заживели щастливо.“

4.

На верандата настана пълна почти мъртвешка тишина. Дейв посегна към чашата с вода и треперещите му пръсти почти я събориха от парапета. В последния момент успя да я задържи, хвана я с две ръце и отпи голяма глътка. После я оставил и каза на Сам:

— Изненадан ли си, че пиенето ми беше станало малко неуправляемо?

Сам поклати глава. Дейв погледна Наоми:

— Разбираш ли сега защо никога не съм бил в състояние да разкажа тази история? Защо съм я затворил в онази стая?

— Да — каза тя с треперещ, въздигащ глас, който не беше по-силен от шепот. — И мисля, че разбирам и защо децата никога не са разказвали. Някои неща са просто прекалено... прекалено чудовищни.

— За нас, може би — каза Дейв. — А за децата? Не знам, Сара. Едва ли децата толкова добре познават чудовищата от пръв поглед. Родителите им им казват как да разпознават чудовищата. А тя имаше и нещо друго зад себе си. Помните ли, че ви казах как когато казваше на децата, че идва родител, те гледаха като че ли се събуждат от дълбок сън? Те спяха по някакъв странен начин. Това не беше хипноза — поне аз мисля, че не беше, — но беше подобно на хипноза. И когато си отивали вкъщи, не са помнели, поне в най-горната част на съзнанието си, за приказките и плакатите. Дълбоко подсъзнателно обаче, мисля, че са помнели много... точно както подсъзнателно Сам знае кой е неговият Библиотечен полицай. Мисля, че днес те все още помнят — банкерите, адвокатите и едрите фермери, които някога бяха Добрите дечица на Арделия. Все още ги виждам — облечени с престиилки и къси панталонки, седнали на онези малки столчета, загледани с големите си кръгли като тави очи в Арделия, която седи в центъра на кръга. И мисля, че когато се стъмни и започнат бурите или когато заспиват и започнат кошмарите, те отново стават деца. Мисля, че вратите се отварят и те виждат как Трите мечки — Трите мечки на Арделия — изяждат мозъка от главата на Момиченцето с дървените си лъжици за каша, а Малкото мече носи скалпа на Момиченцето върху

главата си като дълга златиста перука. Мисля, че се събуждат, плувнали в пот, разстроени и уплашени. Мисля, че тя остави това на този град. Мисля, че му остави наследство от тайни кошмари. Но все още не съм стигнал до най-лошото. Онези приказки, нали разбирате — е, понякога и плакатите, но най-вече приказките — изплашваха някое от децата до плач или пък те започваха да припадат, или нещо подобно. А когато това се случваше, тя казваше на останалите: „Отпуснете глави и починете, докато заведа Били... или Сандра... или Томи... в тоалетната и той се почувства по-добре.“ В същия миг всички отпускаха глави. Бяха като мъртви. Първия път, когато видях как се случва това, изчаках около две минути, след като беше завела някакво момиченце извън стаята, а после станах и отидох до кръга. Първо отидох до Уили Клемарт.

„Уили — пошепнах и го побутнах по рамото. — Добре ли си, Уили?“ Той не се помръдваше, така че го побутнах по-силно и отново го извиках по име. Все още не се помръдваше. Чувах го как диша — малко сополиво и хъркащо — както повечето време правят децата, които винаги имат някакви настинки — но все пак беше като умрял. Клепачите му бяха леко отворени, но виждах само бялото на очите му, а от долната устна беше провиснала дълга лига. Уплаших се и отидох до три или четири от другите, но нито едно от тях нито вдигна очи, нито издаде звук.

— Казваш, че тя ги е омагьосала, така ли? — попита Сам. — Че са били като Снежанка, след като е отхапала от отровната ябълка?

— Да — съгласи се Дейв. — Точно така изглеждаха. Аз също бях в това състояние, но по различен начин. После точно когато понечих да хвана Уили Клемарт и да го разтърся здравата, чух, че тя се връща от тоалетната. Изтичах до мястото си, за да не ме хване. Защото бях повече уплашен какво може да направи с мене, отколкото от всичко, което беше направила с тях. Тя влезе и онова момиченце, което беше сиво като мръсен чаршаф и наполовина в безсъзнание, когато Арделия го беше извела, изглеждаше, сякаш някой го беше напълнил с най-добрания тонизатор за нерви на света. Беше съвсем будно, с рози върху бузите и искрящ поглед. Арделия я потупа отзад и тя се затича към мястото си. После Арделия плесна с ръце и каза: „Всички Добри дечица — вдигнете глави! Соня се чувства много по-добре и иска да довършим приказката, нали, Соня?“. „Да, госпожице“ — изпища Соня,

преизпълнена с готовност. И главите на всички се вдигнаха. Никога не бихте казали, че преди две секунди стаята сякаш е била пълна с мъртви деца. На третия или четвъртия път, когато това се случи, аз я изчаках да излезе и я последвах. Знаех, че ги плаши с цел, нали разбираете, и смятах, че има причина за това. Самият аз бях изплашен до смърт, но исках да разбера каква е тя. Този път беше завела в тоалетната Уили Клемарт. Той беше получил истеричен пристъп по време на „Хензел и Гретел“ във варианта на Арделия. Отворих вратата съвсем леко и тихо и видях Арделия да коленичи пред Уили до мивката. Той беше спрятал да плаче, но освен това не можех да видя нищо. Тя беше с гръб към мен, нали разбираете, а Уили беше толкова нисък, че тя, дори и на колене, го скриваше от погледа ми. Виждах, че ръцете му бяха върху жакета, с който беше облечена, и виждах единия ръкав на червения му пуловер, но това беше всичко. После чух нещо — глух звук на смукане — като звук от сламка, когато сте изпили почти целия млечен шейк от чашата си. Смятах, че тя го... разбираете ли, изнасилва, и така си беше, но не по начина, по който мислех. Влязох малко по-навътре и мръднах вдясно, ходех на пръсти. Очаквах, че въпреки това тя ще ме чуе — нали ушите й бяха като радарни чинии, и очаквах да се обърне и да ме прободе с онези нейни червени очи. Но не можех да се спра. Трябваше да видя. И малко по малко, като се премествах надясно, започнах да виждам. Започнах да виждам лицето на Уили през рамото й, постепенно, като луна, която се показва иззад облак. Отначало всичко, което виждах от нея, беше русата й коса — голяма маса от къдри и къдрички — но после започнах да виждам и нейното лице. И видях какво прави. Всичката ми сила изтече от краката като вода от тръба. Нямаше начин да ме видят, освен ако се протегнеш и започнеш да удриш по една от тръбите над мен. Очите им бяха затворени, но не това беше причината. Те бяха погълнати от това, което правеха, нали разбираете, и бяха потънали в едно и също място, защото бяха свързани един с друг.

Лицето на Арделия вече не беше лице на човек. Беше се разтекло като сироп и беше придобило онази форма на фуния, в която носът й ставаше плосък, а очите й се дръпваха настрани като очи на китаец. Беше заприличала на някакво насекомо... муха или може би пчела. Устата й отново я нямаше — беше се превърнала в онова нещо, което бях започнал да виждам, когато тя уби господин Лавин — през нощта,

когато лежахме в хамака. Беше се превърнала в тясната част на фунията. Върху нея се виждаха странни червени ивици и отначало помислих, че това е кръв или може би вени под кожата ѝ, но после разбрах, че е червило. Тя вече нямаше устни, но червената боя показваше къде са били устните ѝ преди. С помощта на това смучещо нещо тя пиеше от очите на Уили.

Сам погледна Дейв като ударен от гръм. За момент се почуди дали този човек не е загубил разсъдъка си. Не ставаше дума за призраци — това беше нещо друго. Нямаше ни най-малка представа какво беше това. И все пак върху лицето на Дейв бяха изписани искреност и честност. „Дори и да лъже, той не го съзнава“ — помисли си Сам.

— Дейв, да не би да искаш да кажеш, че Арделия е пила сълзите му? — попита колебливо Наоми.

— Да... и не. Това, което пиеше, бяха специалните му сълзи. Нейното лице се беше изпънало силно напред, тупкаше като сърце, а чертите ѝ бяха размазани. Приличаше на лице, което си нарисувал върху найлонова торбичка, за да направиш карнавална маска. Това, което излизаше от ъглите на очите на Уили, беше гумено и розово — като кървав сопол или парчета пълт, които почти са се втечнили. Тя го смучеше, сърбаше го. Това, което пиеше, беше страхът му. Тя по някакъв начин го беше направила истински и толкова голям, че трябваше или да излезе навън в онези ужасни сълзи, или да го убие.

— Искаш да кажеш, че Арделия е била някакъв вид вампир, нали? — попита Сам.

Дейв изглеждаше облекчен.

— Да. Вярно е. Когато си мисля за този ден — когато се осмелявам да помисля за него — смятам, че тя беше точно това. Всички тези стари истории за вампири, които забиват зъби в гърлото на човек и изпиват кръвта му, не са верни. Почти верни са, но мисля, че в тези работи „почти“ не е достатъчно. Те пият, но не от врата — те пълнеят и стават здрави от това, което взимат от жертвите си, но не взимат кръвта им. Може би това, което взимат, е по-червено и по-кърваво, когато жертвите им са възрастни. Може би тя го е взела от господин Лавин. Мисля, че го е направила. Но това не е кръв. То е страх.

5.

— Не знам колко дълго стоях там и я гледах, но не може да е било твърде дълго — тя никога не излизаше за повече от пет минути. След известно време това, което излизаше от ъглите на очите на Уили, започна да става все по-бледо и по-бледо и все повече намаляваше. Виждах как... разбирате ли... това нейно нещо...

— Смукало — каза тихо Наоми. — Мисля, че трябва да е било смукало.

— Така ли? Добре. Виждах как това смукало се разтяга все повече и повече, за да не изпусне нищо, за да погълне и последната капчица и разбрах, че тя почти е свършила. И когато свърши, те ще събудят и тя ще ме види. А когато ме види, помислих си, сигурно ще ме убие.

Започнах да отстъпвам —бавно, стъпка по стъпка. Не вярвах, че ще успея, но най-сетне задникът ми опря вратата на тоалетната. Почти изкрешях, защото си помислих, че по някакъв начин тя се е оказала зад мен. Бях сигурен в това, въпреки че я виждах пред мен, застанала на колене.

Затиснах устата си с ръка, за да сподавя крясъка, и излязох през вратата. Останах така, докато тя се затвори на пневматичните си панти. Струваше ми се като цяла вечност. Когато се затвори, тръгнах към главния вход. Бях наполовина полудял — всичко, което исках да направя, беше да изляза оттук и никога да не се връщам. Исках да избягам завинаги.

Слязох във фоайето, където тя беше сложила онази табела, която си видял, Сам — онази, на която пише само: „ТИШИНА!“ — и тогава се опомних. Ако тя беше върнала Уили в детската стая и беше видяла, че ме няма, щеше да разбере, че аз съм видял. Щеше да ме преследва и щеше да ме хване. Дори не мисля, че щеше да ѝ бъде трудно. Спомнях си за онзи ден в царевицата и за това как беше правила безкрайни кръгове около мен, а не бях я видял дори да се изпоти.

И така, все пак се обърнах и се върнах на мястото си в детската стая. Това беше най-трудното нещо, което съм правил през целия си

живот, но по някакъв начин успях да го направя. Не минаха и две секунди, откакто бях седнал, когато ги чух, че идват. И, разбира се, Уили беше много щастлив, усмихнат и в добро здраве, също както и тя. Арделия изглеждаше готова да изкара три рунда с Роки Марчиано и здравата да го натупа.

„Всички Добри дечица — вдигнете глави! Уили се чувства много по-добре и иска да довършим приказката, нали, Уили?“

„Да, госпожице“ — каза Уили. Тя го целуна и той изтича на мястото си. Приказката продължи. Аз седях и слушах. А когато този час на приказките свърши, започнах да пия. И оттогава чак до края всъщност никога не съм спирал.

6.

— Как всъщност свърши всичко? — попита Сам. — Какво знаеш за това?

— Не толкова много, колкото щях да знам, ако не бях толкова мъртвопиян през цялото време, но повече, отколкото бих искал да знам. А последната част — дори не съм сигурен колко дълго продължи. Сигурно около четири месеца, но може да са били шест или дори осем. Тогава вече много не обръщах внимание на годишните времена. Когато пияница като мен започне наистина да пропада, Сам, единственото време, което забелязва, е съдържанието на бутилката. Все пак знам две неща и те са наистина двете единствени неща, които имат значение. Някой наистина я подозираше това беше първото нещо. И за нея беше време да заспи отново. Да се промени. Това беше второто. Спомням си една нощ в нейната къща — тя никога не идваше в моята — нито веднъж — тя ми каза: „Ставам сънлива, Дейв. През цялото време ми се спи. Скоро ще дойде време за дълга почивка. Когато това време дойде, искам да заспиш с мен. Знаеш ли, аз те обикнах, нали разбираш.“ Аз, разбира се, бях пиян, но все пак това, което ми каза, ме смрази. Мислех, че знам за какво говори, но когато я попитах, тя само се изсмя. „Не, не това — каза тя и ми хвърли презрителен и удивен поглед. — Говоря за сън, а не за смърт. Но ще трябва да се храниш с мен.“ От това веднага изтрезнях. Тя не знаеше, че знам за какво говори, но аз знаех. Бях видял. След това тя започна да ми задава въпроси за децата. Кои не харесвам, за кои мисля, че са неискрени, кои са прекалено шумни, кои са най-досадни. „Това са Лоши дечица и те не заслужават да живеят казваше тя. — Те са груби, развалият всичко, връщат книгите си, надраскани с молив и с откъснати страници. Кои от тях ти мислиш, че заслужават да умрат, Дейви?“ Тогава разбрах, че трябва да избягам от нея и ако единственият начин за това беше да се самоубия, трябваше да го направя. Нещо ставаше с нея, нали разбирате. Косата й потъмняваше, а кожата й, която винаги беше била съвършена, започваше да се покрива с петънца. А имаше и нещо друго — виждах онова нещо, в което се превръщаше устата й —

през цялото време — точно под повърхността на кожата ѝ. Но то започваше да изглежда набръчкано и увиснало и по него имаше нишки, подобни на паяжина. Една нощ, когато бяхме в леглото, тя видя как разглеждам косата ѝ и каза: „Ти виждаш промяната в мен, нали, Дейви? — Погали ме по лицето. — Всичко е наред, това е съвсем естествено. Винаги става така, когато се подготвям да заспя отново. Ще трябва да го направя скоро и ако искаш да дойдеш с мен, трябва скоро да вземеш едно от онези деца. Или две. Или три. Колкото повече, толкова по-добре! — Тя се засмя по своя луд начин и когато ме погледна отново, очите ѝ пак бяха станали червени. — Във всеки случай не искам да те изоставям. Освен всичко друго, това няма да е безопасно. Знаеш го, нали?“ Казах, че знам.

„Значи, ако не искаш да умреш, Дейви, това трябва да стане скоро. Много скоро. И ако си решил да не умираш, трябва да ми го кажеш сега. Можем да завършим всичко приятно и безболезнено тази вечер.“ Тя се наведе към мен и усетих дъха ѝ. Миришеше на развалена кучешка храна и не можех да повярвам, че някога съм целувал тази уста и съм мирисал това, което излиза от нея — било трезв, било пиян. Но имаше една част от мен — някаква малка част, — която все още искаше да живее, и ѝ казах, че наистина искам да тръгна с нея, но ми трябва малко време да се подгответ. Да се подгответ в мислите си.

„Искаш да кажеш да пиеш — каза тя. — Би трябало да коленичиши и да благодариш на мизерните си, нещастни звезди за мен, Дейв Дънкан. Ако не съм аз, до една година, или дори по-малко, ще бъдеш мъртъв в някоя канавка. С мен можеш да живееш почти вечно.“ Устата ѝ се разтегли само за секунда, разтегли се, докато докосна бузата ми. И по някакъв начин аз успях да не изкрешся.

Дейв ги погледна с дълбоки, призрачни очи. После се усмихна. Сам никога нямаше да забрави тази свръхестествена усмивка — тя завинаги щеше да го посещава в сънищата му.

— Но това беше тогава — каза той. — Оттогава насам някъде дълбоко вътре в мен аз не преставам да крешся.

7.

— Искам да ви кажа, че в края на краищата разчупих хватката, с която ме държеше. Беше просто щастливо стечение на обстоятелствата — или както биха казали суеверните хора — висша воля. Трябва да разбирате, че през 1960 аз бях изцяло откъснат от останалата част на града. Нали помниш, Сам, казах ти, че навремето бях член на „Ротари клуб“? Е, през февруари 1960 те биха ме наели само да им чистя тоалетната. От гледна точка на Джънкшън сити аз бях само едно Лошо детенце, което водеше живот на скитник. Хора, които бях познавал цял живот, минаваха на другата страна на улицата, когато виждаха, че идвам. Преди телосложението ми беше като на бронзов орел, но пиенето ме разяждаше, а това, което пиенето не успяваше да вземе, го взимаше Арделия Лорц. Неведнъж се питах дали ще ме превърне в това, което й трябваше, но тя не го направи. Може би в моето състояние не й върших работа... но едва ли това е била причината. Мисля, че не ме обичаше — мисля, че не можеше да обича никого — но мисля, че беше самотна. Мисля, че беше живяла — ако това, което правеше, можеше да се нарече живот — много дълго и че беше имала...

Дейв прекъсна. Свитите му пръсти неспокойно барабанеха върху коленете ми и очите му, сякаш за успокоение потърсиха елеватора на хоризонта.

— ... компаньони е думата, която най-добре приляга. Мисля, че беше имала компаньони за този свой дълъг живот, но мисля, че преди да дойде в Джънкшън сити, дълго време не беше имала. Не ме питайте какво ми е казала, за да ме накара да изпитвам това, защото не си спомням. То е изгубено, както почти всичко останало. Но съм съвсем сигурен, че е истина. И беше използвала мен за тази работа. Съвсем сигурен съм, че щеше и да ме вземе със себе си, ако не я бяха разкрили.

— Кой я разкри, Дейв? — попита Наоми и се наведе напред. — Кой?

— Заместник-шерифът Джон Пауър. По онова време областен шериф беше Норман Биймън, а Норм е най-добрият аргумент за това, че шерифите трябва да се назначават, а не да се избират. Гласоподавателите го избраха на този пост, когато той се върна в Джънкшън сити през 1945 с цял куфар медали, които беше заслужил по време на настъплението на армията на Патън в Германия. Беше голям куражлия и никой не му го отрича, но като областен шериф не струваше и пукната пара. Това, което притежаваше, беше найшироката, най-бялата усмивка, която сте виждали, и огромен товар с глупости. И, разбира се, беше републиканец. А това винаги е било най-важното нещо за областта. Мисля, че Норм все още щяхме да го избираме, ако не падна мъртъв от мозъчен удар в бръснарницата на Хюги през лятото на 1963. Спомням си това доста точно — тогава Арделия от известно време вече я нямаше, а аз бях започнал малко да идвам на себе си. За успеха на Норм имаше две тайни — освен широката му усмивка и глупавите приказки, искам да кажа. Първо, беше честен. Доколкото знам, никога не беше взел и стотинка подкуп. Второ, винаги гледаше да има поне един заместник-шериф, който да мисли бързо и да не се стреми да заеме мястото му. Винаги беше откровен с тези хора — когато някой от тях решеше да напусне, винаги получаваше отлични препоръки. Норм сам се грижеше за това. Да ви кажа, ако се замисли човек, ще излезе, че по целия Среден запад има пръснати шест или осем началници на градската полиция и полковници от щатската полиция, които са прекарали две или три години тук, в Джънкшън сити, в изриване на тор вместо Норм Биймън. Но между тях не е Джон Пауър. Той е мъртъв. Ако погледнете в некролога му, там пише, че е умрял от инфаркт, въпреки че нямаше и трийсет години и нямаше никой от лошите навици, които понякога карат машинките на хората да спират рано. Аз знам истината — не инфаркт уби Джон, както и не инфаркт уби Лавин. Тя ги уби.

— Откъде знаеш това, Дейв? — попита Сам.

— Знам, защото в този последен ден в библиотеката трябваше да бъдат убити три деца.

Гласът на Дейв все още беше спокоен, но Сам чуваше как под повърхността като електрически заряд с ниско напрежение тече ужасът, с който този човек беше живял толкова дълго. Ако дори половината от това, което Дейв им беше разказал този следобед, беше

истина, то той беше преживял последните трийсет години с ужаси, които бяха просто невъобразими. Не беше чудно, че бутилката му беше помагала да държи на разстояние най-лошите от тях.

— Две наистина умряха — Патси Харигън и Том Гибсън. Третото трябваше да бъде цената, която аз трябваше да платя, за да участвам в цирка, който се командваше от Арделия. Това трето дете беше детето, което Арделия наистина искаше, защото тъкмо то беше обърнало прожектора към нея точно тогава, когато тя най-много имаше нужда да работи в тъмнина. Това трето дете трябваше да е мое, защото на него не му разрешаваха вече да идва в библиотеката и Арделия не беше сигурна, че ще може да се доближи до него. Това трето Лошо детенце беше Танси Пауър — дъщерята на заместник-шерифа Пауър.

— Не говориш за Танси Райън, нали? — попита Наоми. Гласът ѝ почти умоляваше.

— Точно за нея говоря. Танси Райън от пощата, Танси Райън, която идва на нашите събрания, Танси Райън, която едно време беше Танси Пауър. Много от децата, които преди идваха в Часовете за приказки на Арделия, сега са в АА по нашите места, Сара — разбирай го, както искаш. През лятото на 1960 аз бях много близо до убийство на Танси Пауър... но това не е най-лошото. Де да беше.

8.

Наоми се извини за малко и когато минаха няколко минути, Сам стана и отиде да я търси.

— Остави я — каза Дейв. — Тя е чудесна жена, Сам, но има нужда от малко време да се възстанови. И ти щеше да имаш нужда, ако беше разбрал, че един от членовете на най-важната група в живота ти е бил близо до убийство на най-близкия ти приятел. Остави я да свикне с това. Тя ще се върне — Сара е силна.

След няколко минути тя наистина се върна. Беше измила лицето си — косата на слепоочията ѝ беше все още мокра и залепнала — и носеше поднос с три чаши чай с лед.

— Е, стигнахме най-сетне до трудната част, нали, мили мои? — каза Дейв.

Наоми направи върховно усилие да отвърне на усмивката му.

— Крайно време беше. Просто не можеш да го задържаш повече.

Сам помисли, че усилието, което правеше тя, беше не само върховно — то беше благородно. И все пак, докато стоеше, ледът в чашите говореше вместо нея с кратки, накъсани фрази. Сам отново стана и взе подноса от неспокойните ѝ ръце. Тя го погледна с благодарност.

— Свършвай, Дейв — каза тя и седна. — Разкажи го докрай.

9.

— Много от това, което остава, са нещата, които тя ми каза — започна отново Дейв, — защото аз вече непосредствено виждах всичко, което ставаше. Някъде към края на 1959 Арделия ми каза вече да не идвам в Обществената библиотека. Каза, че ако ме види там, ще ме изхвърли, а ако се въртя наоколо, ще изпрати полицайите да ме хванат. Каза, че видът ми е много опърпан и ако ме видят там, ще започнат приказки.

„Приказки за нас двамата? — попитах аз. — Арделия, кой ще повярва?“

„Никой — каза тя. — Не приказките за нас двамата ме засягат, идиот такъв.“

„Тогава какво те засяга?“

„Приказките за теб и децата“ — каза тя. — Мисля, че тогава за пръв път наистина осъзнах колко ниско съм паднал. Ти си ме виждала в това състояние в годините, след като започнахме заедно да ходим на събранията на АА, Сара, но толкова ниско не си ме виждала никога. И се радвам за това.

— Оставаше само къщата ѝ. Там беше единственото място, където ми се позволяваше да я виждам, а единственото време, когато ми се позволяваше да идвам, беше много след като се стъмни. Каза ми, след като стигна фермата на Ордей, да не вървя по пътя. После трябваше да вървя през нивите. Каза ми, че ако се опитам да я измамя, ще разбере, и аз ѝ повярвах — когато сребърните ѝ очи станеха червени, Арделия виждаше всичко. Обикновено идвах някъде между единайсет и един след полунощ в зависимост от това, колко имах за пие, и обикновено бях почти напълно гипсиран. Не мога да ви разкажа много за тези месеци, но мога да ви разкажа, че през 1959 и 1960 в щата Айова зимата беше ужасно студена. Имаше много нощи, в които според мен трезвен човек щеше да умре от замръзване сред царевичните ниви. Но през нощта, за която искам да ви разкажа, нямаше никакъв проблем — трябва да е било юли 1960 и беше горещо като в ада. Помня как изглеждаше луната онази нощ — размита и

червена, надвиснала над нивите. Сигурно всяко куче в областта е вило на тази луна. Да отида през онази нощ в къщата на Арделия, за мен беше, като да се движа по ръба на циклон. В онази седмица — а мисля и през целия месец — тя беше вяла и сънлива, но не и през онази нощ. В онази нощ тя беше напълно будна и бясна. Не я бях виждал такава от нощта, когато господин Лавин й беше казал да махне плаката с Червената шапчица, защото плашел децата. Отначало тя даже не разбра, че съм там. Ходеше напред-назад по стълбите, гола, както я е майка родила — ако въобще някой я беше родил — с наведена глава и ръце, свити в юмруци. Беше бясна като ранен звяр. Когато беше вкъщи, тя обикновено сресваше косата си на плитка, навита върху главата й като на стара мома, но когато аз влязох през кухненската врата, тя беше разпусната и понеже Арделия ходеше много бързо, се развяваше след нея. Чух как издава леко прашене, като че ли беше заредена с електричество. Очите й бяха кървавочервени и светеха като онези железопътни лампи, които поставяха едно време, когато някъде линията е прекъсната, и като че ли щяха да изскокнат от орбитите. Тялото й лъщеше от пот и дори и в моето състояние усещах миризмата й — вонеше като разгонен рис. Спомням си, че видях големи, лъщящи капки да се търкалят по гърдите и корема й. Устните и бедрата й блестяха. Беше една от онези спокойни, задушни нощи, които понякога се случват тук през лятото — въздухът ухае на зелено и те притиска в гърдите като купчина старо желязо, и сякаш заедно с него вдишваш царевична коса. В нощ като тази ти се иска да загърми и да засвятка, а после да се излее пороен дъжд, но това не става. Желаеш поне да задуха вятър и не само защото би те охладил, но и защото би направил звука на царевицата по-поносим... звука от израстването на царевицата от земята навсякъде около теб, който прилича на артрит на старец, който сутрин се опитва да стане от леглото, без да събуди жена си. После забелязах, че този път тя е уплашена до смърт — някой наистина беше вселил Божия страх в нея. А промяната й се ускоряваше. Каквото и да беше това, което се случваше с нея, то беше превключило на по-висока скорост. Тя не изглеждаше по-стара в пълния смисъл — изглеждаше сякаш присъства по-малко. Косата й беше започнала да изтънява като бебешка коса. През нея се виждаше черепът й. А кожата й сякаш започваше да пуска своя собствена кожа — тази фина, мъглява паяжина по бузите й, около ноздрите й, в ъглите

на очите й, между пръстите ѝ. Навсякъде, където по кожата ѝ имаше гънка, това се виждаше най-добре. Докато вървеше, то леко трептеше. Искате ли да чуете нещо наудничаво? Сега, когато областният панаир идва в града, не мога да се приближа до щандовете за захарен памук. Знаете ли машината, с която го правят? Прилича на курабийка и се върти безкрай, а човекът поставя в нея хартиена фуния и изсипва розова захар. Така беше започнала да изглежда кожата на Арделия — като онези фини нишки от въртяща се захар. Мисля, че сега знам какво съм видял тогава. Тя правеше това, което правят гъсениците, когато се подготвят за сън. Навиваше около себе си какавида. Останах известно време на вратата и я гледах как върви назад-напред. Тя дълго не ме забелязваше. Беше твърде заета да се върти в леглото от коприва, в което беше паднала. На два пъти удряше с юмрук стената и я пробиваше докрай — тапети, мазилка и дъски. Звукът беше като чупене на кости, но като че ли въобще не я заболяваше и нямаше никаква кръв. Всеки път тя изкрещяваше, но не от болка. Това, което чуха, беше звук, издаван от ядосана котка... но, както казах, под този гняв не се криеше страх. А това, което крещеше, беше името на помощник-шерифа.

„Джон Пауър! — изкрещяваше и — бам! Юмрукът ѝ преминаваше през стената. — Проклет да си, Джон Пауър! Ще те науча да не се бъркаш в моите работи! Искаш ли да ме видиш? Чудесно! Но аз ще те науча как да го направиш! Ще те науча, малкото ми момченце!“ После продължаваше да ходи — толкова бързо, че почти тичаше, а босите ѝ крака стъпваха с такава сила, че цялата къща се тресеше. Ходеше и си говореше нещо. После устната ѝ се извиваше, очите ѝ светваха — по-червени от всякога — и бам! юмрукът ѝ потъваше в стената и от дупката излизаше прах от мазилка. „Джон Пауър, да не си посмял! — изръмжаваше тя. — Да не си посмял да ми противоречиш!“ Но трябваше само да я погледнете в лицето, за да разберете, че той беше посмял. И ако познавахте заместник-шерифа, щяхте да знаете, че тя има право да се тревожи. Той беше умен и не го беше страх от нищо. Беше добър като заместник-шериф и лош, когато му противоречат. При четвъртата или петата обиколка на къщата тя мина по коридора пред кухнята и изведнъж ме видя. Очите ѝ блеснаха срещу моите, а устата ѝ започна да се разтяга в онази форма на рог — само че сега цялата беше покрита с тънката като дим паяжина — а аз

помислих, че съм мъртъв. Ако не можеше да хване Джон Пауър, щеше да се задоволи с мен. Тръгна към мен и аз се свлякох по кухненската врата в нещо като локва. Арделия видя това и спря. Червената светлина изчезна от очите й. Тя се промени за едно мигване на окото. Гледаше и говореше, като че ли бях дошъл на някакъв разкошен коктейл, уреден от нея, а не бях влязъл в къщата й посред нощ и не я бях намерил да фучи наоколо гола и да пробива дупки в стените.

„Дейви! — каза тя. — Толкова се радвам, че си тук! Налей си едно питие. Всъщност налей си две!“ Искаше да ме убие — аз видях това в очите й, — но имаше нужда от мен и не само за компаньон — вече не. Имаше нужда от мен, за да убия Танси Пауър. Тя знаеше, че е в състояние да се погрижи за полицая, но искаше той да знае, че дъщеря му е мъртва, преди да се разправи с него. За това й бях нужен аз.

„Няма много време — каза тя. — Познаваш ли помощник-шерифа Пауър?“ Казах, че би трябвало да го познавам. Арестувал ме беше половин дузина пъти за пиянство на обществени места.

„Какво мислиш за него?“ — попита тя.

„Мисля, че не си поплюва“ — казвам аз.

„Е, майната му, майната ти и на тебе!“ Не отвърнах нищо. Така изглеждаше по-мъдро.

„Този проклет тъпак днес следобед влезе в библиотеката и поиска да види препоръките ми. И постоянно ми задаваше въпроси. Искаше да знае къде съм била, преди да дойда в Джънкшън сити, къде съм ходила на училище, къде съм израсла. Трябваше да видиш начина, по който ме гледаше, Дейви — но аз ще го науча как трябва да се гледа дама като мен. Ще видиш, че ще го направя.“

„Няма ли да събркаш със заместник-шерифа Пауър — казах. — Него едва ли го е страх от нещо.“

„Страх го е — страх го е от мен. Той просто още не го знае“ — каза тя, но отново открих проблясък на страх в очите й. Той беше изbral възможно най-лошия момент за задаване на въпроси — тя се подготвяше за периода на сън и промяна и това някак я отслабваше.

— Арделия ли ти каза как е разbral? — попита Наоми.

— Това е очевидно — каза Сам. — Дъщеря му му е казала.

— Не — каза Дейв, — не попитах. Не посмях, особено при състоянието, в което беше — но мисля, че Танси не е казала на баща

си. Мисля, че не е могла — поне не с толкова много думи. Когато децата напускаха детската стая, нали разбирате, те забравяха всичко, което им беше говорила... и беше правила с тях вътре. И това не беше и просто забравяне — тя поставяше в главите им други спомени — фалшиви спомени, така че те си отиваха вкъщи от весели по-весели. Повечето от родителите им мислеха, че Арделия е най-чудесният човек, работил в библиотеката на Джънкшън сити.

Мисля, че бащата на Танси се беше разтревожил от това, което тя беше взела от нея и мисля, че заместник-шерифът Пауър беше направил доста голямо разследване, преди да отиде в библиотеката, за да се срещне с Арделия. Не знам каква разлика беше забелязал у Танси, защото всички деца бяха толкова бледи и безмълвни, колкото хората, чиято кръв е изпита във филмите за вампири, а на шиите им нямаше никакви белези. Но тя все пак взимаше нещо от тях и Джон Пауър го беше видял или почувствал.

— Дори и да е видял нещо, защо това го е накарало да подозира Арделия? — попита Сам.

— Казах ви, че имаше голям нюх. Мисля, че е задал на Танси няколко въпроса — нищо пряко, всичко по заобиколен път, ако разбирате какво искам да кажа — и отговорите, които е получил, трябва да са били достатъчни, за да го насочат в правилната посока. Когато дошъл в библиотеката този ден, той не е знал нищо... но е подозирал нещо. Достатъчно, за да накара Арделия да побеснее. Помня, че това, което я беше разгневило най-много — и уплашило най-много, — беше начинът, по който я бил погледнал. „Ще те науча как да ме гледаш“ — казваше тя. Отново и отново. Чудех се от колко време никой не я беше поглеждал с истинско подозрение... от колко време никой не се беше приближавал на толкова близко разстояние, че да я подуши какво представлява. Сигурен съм, че това я е изплашило и по друга причина. Сигурно я беше накарало да се замисли дали не е изгубила силата си.

— Може да е говорил и с някое от другите деца — каза Наоми колебливо. — Сравnil е разказите им и е получил отговори, които не съвпадат докрай. Може би те дори и нея са виждали по различен начин. Точно както ти и Сам сте я видели по различен начин.

— Може и да е така — всички тези неща може да са верни. Каквото и да е било обаче, той я бе изплашил и тя беше решила да

ускори плановете си.

„Утре ще бъда в библиотеката цял ден — каза ми тя. — И ще направя така, че да ме видят много хора. Но ти — ти ще направиш посещение в къщата на заместник-шерифа Пауър, Дейви. Ще наблюдаваш и ще чакаш, докато видиш онова дете само — едва ли ще трябва да чакаш дълго — и тогава трябва да я хванеш и да я отведеш в гората. Прави с нея каквото искаш, но гледай последното нещо, което направиш, да бъде да й прережеш гърлото. Прережи й гърлото и я остави там, където ще могат да я намерят. Искам онова копеле да разбере, преди аз да се срещна с него.“

Не можах да кажа нищо. Вероятно това, че бях като с вързан език, беше добре за мен, защото каквото и да кажех, щеше да бъде разбрано погрешно и тя вероятно щеше да ми откъсне главата. Но аз само седях до кухненската ѝ маса с питие в ръка, гледах я втренчено и тя сигурно е взела мълчанието ми за съгласие.

След това отидохме в спалнята. Беше последният път. Помня, че мислех, че няма да съм в състояние да го направя с нея, че уплашен мъж не става за нищо. Но беше добре, Господ да ми е на помощ. Арделия притежаваше и този вид магия. Ние продължихме още и още, и в някакъв момент аз или съм заспал, или съм изпаднал в безсъзнание. Следващото нещо, което си спомням, е, че тя ме избутва с босия си крак от леглото — изхвърля ме на пода, осветен, от ранното утринно слънце. Беше шест и четвърт, стомахът ми беше пълен с киселини, а главата ми пулсираше като надут плондер, пълен с гной.

„Време е да се заемеш с работата си — каза тя. — Гледай никой да не те види като се връщаш в града. Закарай я в гората и се погрижи за нея. Скрий се, докато се стъмни. Ако те хванат преди това, няма да мога да направя нищо за тебе. Но ако стигнеш дотук, ще бъдеш в безопасност. Днес ще се погрижа утре в библиотеката да дойдат две деца, въпреки че ще е затворена. Вече съм ги избрала — двете най-лоши отрочета в града. Ще отидем заедно в библиотеката... те ще дойдат... и когато останалите глупаци ни открият, ще мислят, че всички сме мъртви. Но ти и аз няма да бъдем мъртви, Дейви — ще бъдем свободни. Те ще останат с пръст в уста, нали?“ После започна да се смее. Седеше гола на леглото си, аз се гърчех в краката ѝ — чувствах се като пълх, погълнал отровна примамка, а тя все се смееше ли, смееше. Много скоро лицето ѝ отново започна да се променя в

лице на насекомо, смукалото отново се издаде от лицето й — почти като един от онези рогове на викингите, — а очите ѝ се разтеглиха настани. Разбрах, че всичко в червата ми ще започне бързо да излиза навън, затова изхвърчах от стаята и повърнах в бръшляна. Зад себе си я чуха как се смее ли, смее.

Обличах дрехите си край къщата, когато тя заговори от прозореца. Не я виждах, но я чуха отлично. „Да не ме измамиш, Дейви — каза тя. — Да не ме измамиш, защото ще те убия. И няма да умреш бързо.“

„Няма да те измамя, Арделия“ — казах аз, но не се обърнах да я видя как се е надвесила от прозореца на спалнята си. Знаех, че не мога да понеса да я видя дори още веднъж. Бях стигнал до своя предел. И все пак... част от мен искаше да отида с нея, дори ако това означаваше първо да полу值得一, а по-голямата част от мен мислеше, че наистина ще отида с нея. Освен ако в плановете ѝ влизаше да ме изиграе по някакъв начин и да отговарям за всичко това. След нея нямаше да мога да се оправя. След нея нямаше да мога да се оправя с нищо. Тръгнах обратно към Джънкишън сити през царевицата. Обикновено тези разходки ми действаха малко отрезвяващо, а с потта излизаше най-лошата част от махмурлука. Този ден не беше така. Спирах на два пъти, за да повърна, а при втория път си помислих, че няма да мога да престана. Най-сетне престанах, но царевицата, до която бях спрял, за да коленича, беше цялата опръскана с кръв, а докато стигна до града, главата ми ме болеше повече от всякога и зрението ми се беше раздвоило. Помислих, че умирам, но не преставах да мисля за това, което беше казала: „Прави с нея каквото искаш, но гледай последното нещо, което направиш, да бъде да ѝ прережеш гърлото.“ Не исках да причиня зло на Танси Пауър, но помислих, че въпреки това ще го направя. Няма да мога да се съпротивлявам на това, което искаше Арделия... и ще бъда проклет завинаги. А най-лошото нещо, мислех си, може да стане, ако Арделия казва истината и аз просто продължа да живея... да живея почтиечно и с това нещо в мислите си. По онова време на гарата имаше два товарни склада и товарна рампа, която не се използваше много, на северната страна на втория. Пропълзях под нея и заспах за няколко часа. Когато се събудих, се чувствах малко по-добре. Знаех, че няма никакъв начин да я спра или да спра себе си, затова тръгнах към къщата на Джон Пауър, за да намеря това момиченце и да

го отвлека. Вървях направо през центъра на града, без да погледдам към никого, и всичко, за което продължавах да мисля — отново и отново — беше: „Мога да я довърша бързо — мога да направя поне това. Ще пречупя врата ѝ за миг и тя няма да усети нищо.“

Дейв отново извади носната си кърпа и избърса челото си със силно трепереща ръка.

— Бях стигнал до магазина за играчки „Пет и десет“. Сега го няма вече, но тогава това беше последният магазин на улица „О’Кейн“, а след него започваше отново жилищен квартал. Оставаха ми още четири квартала и си помислих, че когато стигна до къщата на Пауър, ще видя Танси на двора. Тя ще бъде сама... а гората не беше далече. Но погледнах във витрината на магазина и това, което видях, ме накара да замръзна. Беше камара мъртви деца — всички с опулени очи и счупени крака. Извиках и запуших устата си с ръце. Затворих здраво очи. Когато отново ги отворих, видях, че това са струпани кукли, които старата госпожа Сигър подготвяше за витрината. Тя ме видя и размаха една от тях към мен — махай се, пияница проклет. Но аз не се махнах. Продължих да гледам куклите. Опитах се да си кажа, че това са само кукли, че всеки може да види това. Но когато затворех здраво очи и отново ги отворех, те отново ставаха трупове. Госпожа Сигър подреждаше купчина малки трупове на витрината на магазина си и дори не знаеше за това. Реших, че някой се опитва да ми предаде послание и може би това послание гласи, че все още не е твърде късно — дори и сега. Може би не можех да спра Арделия, но може и да можех. А дори и да не можех, може би можех да се спася и да не падна в ямата след нея.

Това беше първият път, когато наистина се помолих, Сара. Помолих се за сила. Не исках да убивам Танси Пауър, но не беше само това — исках да спася всички, ако мога.

Тръгнах обратно към бензиностанцията на „Тексако“ през един квартал оттам — сега там е магазинът „Пигли-Уигли“^[3]. По пътя спрях и взех няколко камъчета от канавката. До гарата имаше телефонна будка — май и сега си е там. Влязох и се сетих, че нямам нито цент. С последна надежда бръкнах в отвора за връщане на монети. Вътре имаше десет цента. От онази сутрин насетне, когато някой ми казва, че не вярва, че има Бог, мисля за това — какво изпитах, когато пъхнах пръсти в отвора за връщане на монети и намерих онези десет цента.

Помислих си да звънна на госпожа Пауър, после реших, че ще бъде по-добре, ако се обадя в кантората на шерифа. Някой ще предаде съобщението на Джон Пауър и ако той има подозрения, както си мислеше Арделия, може да предприеме съответни стъпки. Затворих вратата на будката и потърсих номера — това беше още по времето, когато все още в телефонната кабинка можеше при малко късмет да намериш телефонен указател — и после, преди да го набера, сложих в устата си камъчетата, които бях съbral.

Телефона вдигна самия Джон Пауър и сега си мисля, че това е причината Патси Харигън и Том Гибсън да умрат... и Джон Пауър да умре... и да не спрат Арделия още тогава. Очаквах да вдигне диспечерката — тогава диспечерка беше Хана Верил — и щях да й кажа това, което имах да казвам, а тя щеше да го предаде на заместник-шерифа. Вместо това чух твърдия, невъзмутим глас: „Заместник-шерифът Пауър на телефона, с какво мога да ви бъда полезен?“. За малко щях да глътна камъчетата и цяла минута не можах да кажа нищо. Чух го да казва: „Проклети деца“ и разбрах, че се готви да затвори.

„Чакайте!“ — казвам. Камъчетата направиха гласа ми да звучи сякаш устата ми беше пълна с памук. „Не затваряйте, заместник-шериф!“

„Кой е на телефона?“ — попита той.

„Няма значение — отвръщам му. — Изведете дъщеря си извън града, ако ви е мила, и каквото и да правите, не я пускайте близо до библиотеката. Това е сериозно. Тя е в опасност.“ После затворих. Само толкова. Ако беше отговорила Хана, мисля, че щях да кажа повече. Щях да кажа имената — на Танси, на Том, на Патси... също и на Арделия. Но той ме уплаши — почувствах, че ако остана на линията, той сякаш ще погледне по нея и ще ме види на другия край — как стоя в будката и смърдя като торба с гнили праскови. Изплюх камъчетата в шепа и бързо излязох от будката. Нейната власт над мене беше разкъсана — телефонното обажддане беше направило това — но аз бях в паника. Виждали ли сте птичка, която е влетяла в гараж и се стрелка наоколо, бълска се в стените — толкова лудо се стреми да излезе? Така бях и аз. Изведнъж престанах да се тревожка за Патси Харигън, за Том Гибсън, или за Танси Пауър. Чувствах се, сякаш Арделия беше тази, която ме гледа, че Арделия знае какво съм направил и ме преследва.

Исках да се скрия — по дяволите, трябваше да се скрия. Тръгнах по главната улица и когато стигнах до края, почти тичах. В този момент в ума ми Арделия вече беше се объркала с Библиотечния полицай и черния човек — онзи, който караше валяка и колата с Глупчо в нея. Очаквах да видя как тримата завиват по главната улица в стария буик на черния човек и ме търсят. Излязох при склада до железопътната линия и отново пропълзях под платформата за товари. Свих се там — целия треперех и дори плаче, очаквах я да се покаже и да се разправи с мен. Продължаваше да ми се струва, че като вдигна очи, ще видя лицето й да се подава изпод бетонния под на платформата с червени блестящи очи, с уста, която се превръща в нещо като рог. Пропълзях обратно до края и открих половин шише вино под купчината сухи листа и стари паяжини. Бях го скътал там Бог знае кога и съвсем бях забравил за него. Изпих виното на три големи гълтка. После запълзях обратно към предната част на мястото под платформата, но по средата припаднах. Когато отново отворих очи, първо помислих, че никакво време не е минало, защото светлината и сенките бяха съвсем същите. Само главоболието ми беше отминало и стомахът ми ревеше за храна.

— Ти си проспал цяло дененощие, така ли? — предположи Наоми.

— Не — почти две дененощия. Бях се обадил в канцеларията на шерифа около десет часа сутринта в понеделник. Когато тръгнах да излизам изпод платформата все още с празното шише от вино в ръка, беше минало седем сутринта в сряда. Само че това не беше спане, съвсем не. Трябва да помните, че аз не бях пил цял ден. Не бях и след седмичен запой. Бях пил непрестанно през по-голямата част от последните две години, но това не беше всичко — бяха ми се струпали и Арделия, и библиотеката, и децата, и Часът на приказките. Бяха две години на адска въртележка. Мисля, че тази част от разсъдъка ми, която все още е искала да живее и да оздравее, е решила, че единственото нещо, което може да се направи, е да дръпне шалтера и да се изключи. А когато се събудих, всичко беше свършило. Все още не бяха намерили телата на Патси Харигън и Том Гибсън, но все пак беше свършило. И аз знаех това още преди да промуша главата си навън изпод товарната платформа. В мен имаше празно място — като празно

място във венеца, когато ти падне някой зъб. Само че празното място беше в ума ми. И аз разбрах. Нея я нямаше. Арделия я нямаше.

Изпълзях навън и едва не припаднах от глад. Видях Брайън Кели, който тогава беше началник на склада. Броеше торби с нещо върху другата товарна платформа и отбелязваше цифрите на дъската. Успях да стигна до него. Той ме видя и на лицето му се появи изражение на отвращение. Навремето се бяхме черпили в „Доминото“ — крайпътно заведение, което изгоря много преди ти да дойдеш, Сам, — но тези дни отдавна бяха отминали. Всичко, което той виждаше сега, беше един мръсен, опърпан пияница с кал по косата — пияница, който смърдеше на урина и нечистотии.

„Изчезвай оттук, негоднико, или ще извикам полиция“ — каза той. Този ден беше по нещо пръв за мен. Когато си пияница, ти винаги слизаш по-надолу. Това беше първият път, когато съм просил пари. Попитах го дали не може да ми даде четвърт долар, за да си купя чаша кафе и сандвич от фургона на „Шосе 32“. Той порови в джоба си и извади някакви дребни. Не ми ги даде — просто ги хвърли към мен. Аз трябваше да се наведа и да се ровя в пепелта, за да ги намеря. Едва ли беше хвърлил парите, за да ме унижи. Просто не искаше да се докосва до мен. И не го обвинявам. Когато видя, че съм взел парите, Кели каза: „Дим да те няма, приятелче. И ако те видя тук отново, наистина ще извикам полиция.“

„Дадено“ — казах аз и тръгнах по пътя си. Той не разбра кой съм и се радвам за това.

Когато бях изминал половината път до фургона, минах покрай една от онези кутии за вестници, в които имаше „Газет“ от същия ден. Тогава разбрах, че съм спал не един ден, а два. Датата не означаваше нищо за мен — тогава не се интересувах много от календари — но знаех, че когато Арделия ме беше изритала от леглото си за последен път и аз се бях обадил по онзи телефон, беше понеделник сутрин. Тогава видях заглавията. Май бях проспал най-големия ден за новини в историята на Джънкшън сити. От едната страна пишеше „ТЪРСЕНЕТО НА ИЗЧЕЗНАЛИТЕ ДЕЦА ПРОДЪЛЖАВА“. Имаше снимки на Том Гибсън и Патси Харигън. Заглавието на другата страна гласеше „ОБЛАСТНИЯТ СЪДЕБЕН ЛЕКАР ТВЪРДИ, ЧЕ ЗАМЕСТИК-ШЕРИФЪТ Е УМРЯЛ ОТ ИНФАРКТ“. Под него имаше снимка на Джон Пауър.

Взех един вестник и оставил пет цента върху купчината, както беше прието в онези дни, когато хората все още си вярваха. После седнах — направо на тротоара — и прочетох и двете статии. Тази за децата беше по-кратка. Всъщност никой още не се тревожеше за тях — шерифът Биймън го смяташе за случай на бягство.

Беше избрала децата, които трябва — тези наистина не бяха стока, а краставите магарета през девет баира се подушват. Играеха винаги заедно. Живееха в един и същи квартал, а в статията пишеше, че майката на Патси Харигън ги била хващаща да пушат в задния двор. Момчето на Гибсън имаше някакъв съмнителен чичо с ферма в Небраска и Норм Биймън беше сигурен, че са се отправили натам — казах ви, че много не му сечеше пипето. Но откъде можеше да знае? А и беше прав за едно — те не бяха от тези деца, които падат в ями или се давят при плуване в река Провърбия. Но аз знаех къде са те и знаех, че Арделия отново е ритнала камбаната. Знаех, че ще ги намерят и тримата заедно, по-късно през деня. Бях спасил Танси Пауър и себе си, но не намирах голямо утешение в това. Статията за заместник-шерифа Пауър беше по-дълга. Тя беше втора по въпроса, защото бяха открили Пауър в понеделник следобед. Във вестника от вторник бяха съобщили за смъртта му, но не и за причините. Бяха го намерили клюмнал на кормилото на патрулната си кола на около миля западно от фермата на Ордей. Това беше място, което познавах много добре, защото обикновено там излизах от пътя и тръгвах през царевицата към къщата на Арделия. Можех чудесно да запълня белите полета. Джон Пауър не беше от хората, които дълго умуват и сигурно беше тръгнал към къщата на Арделия веднага, след като бях затворил слушалката на онзи телефон до бензиностанцията на „Тексако“. Сигурно първо се е обадил на жена си и й е казал да държи Танси вкъщи, докато той не й се обади. Това, разбира се, не го пишеше във вестника, но бях сигурен, че е постъпил така. Когато е стигнал, тя сигурно е разбрала, че съм я издал и играта започва. И го е убила. Тя... тя го е прегърнала смъртоносно, както беше направила с господин Лавин. Той беше костелив орех, както й бях казал, но и от костеливия орех можеш да извадиш ядката, ако имаш твърд нож. Тя явно имаше. А когато е умрял, тя сигурно го е закарала със собствената му кола до мястото, където са го намерили. Въпреки че по този път — пътя „Гарсън“ — тогава нямаше голямо движение, голям кураж се е искал да го направи. Но

какво друго е могла да направи? Да се обади на шерифа и да му каже, че Джон Пауър е получил инфаркт, докато са си говорили? Това щеше да предизвика много повече въпроси още преди някой въобще да е помислил за нея. И, нали разбирате, дори Норм Биймън щеше да полюбопитства защо Джон Пауър е бързал толкова, за да приказва с градската библиотекарка. И така, тя го е закарала на пътя „Гарсън“ почти до фермата на Ордей, паркирала е колата му на банкета и се е върнала в къщата си така, както правех аз — през царевицата.

Дейв погледна от Сам към Наоми и после отново към Сам.

— Обзалагам се, че знам и какво е направила след това. Обзалагам се, че е започнала да търси мен. Не искам да кажа, че е скочила в колата си и е започнала да обикаля Джънкшън сити и да надзърта във всичките дупки, където можех да бъда — нямаше нужда да го прави. Много пъти за онези години тя се беше появявала там, където бях аз, когато й бях нужен, или изпращаше сгъната бележка по някое от децата. Без значение дали седях в купчина кашони зад бръснарницата, ловях риба в река Грейлинг, или просто бях пиян зад товарната гара, тя знаеше къде да ме намери. Това беше една от способностите й.

Но не и последния път — точно когато най-много от всичко е искала да ме намери — и мисля, че знам защо. Казах ви, че след като се обадих по телефона, не бях заспал, а дори и не бях припаднал — бях по-скоро в нещо като кома, дори като мъртъв. И когато тя е обърнала очите, които притежаваше в ума си, навън, за да ме намери, не е могла да ме види. Не знам колко пъти през онзи ден и онази нощ очите й са преминали над мястото, където съм лежал, и не искам да знам. Знам само, че ако ме беше открила, нямаше да изпрати дете със сгъната бележка. Щеше да дойде сама и дори не мога да си представя какво щеше да направи с мен за това, че съм попречил на плановете й.

И вероятно пак щеше да ме намери, ако беше имала повече време, но нямаше. Първо, беше подготвила плановете си. Второ — промяната й постоянно се ускоряваше. Часът й за заспиване идваше и тя не можеше да губи време да ме търси. Освен това сигурно е знаела, че все някога ще има още един шанс. И сега шансът й е настъпил.

— Не разбирам какво искаш да кажеш — каза Сам.

— Много добре разбираш — отвърна Дейв. — Кой взе книгите, които те вкараха в тази беля? Кой ги изпрати за претопяване заедно с

вестниците ти? Аз. Мислиш ли, че тя не знае това?

— Мислиш ли, че ти все още ѝ трябваš?

— Да, но по друг начин. Сега иска само да ме убие. — Той завъртя глава и светлите му, тъжни очи се вгледаха в очите на Сам. — Сега ти си този, който ѝ трябва.

Сам се засмя неспокойно.

— Сигурен съм, че преди трийсет години е била огън жена — каза той, — но сега е остаряла. Наистина не е моят тип.

— Виждам, че все още не разбираш — каза Дейв. — Тя не иска да те има, Сам — тя иска да се превърне в теб.

10.

— Почекай. Просто задръж малко — успя да каже Сам след няколко мига.

— Ти ме чу, но не си разбрал всичко със сърцето си както трябва — каза му Дейв. Гласът му беше търпелив, но уморен, ужасно уморен. — Нека ти кажа още нещо. След като Арделия е убила Джон Пауър, тя го е закарала достатъчно далеч, за да не бъде първата, върху която да падне подозрението. После е отишла и е отворила библиотеката — следобед, както винаги. Отчасти защото виновният изглежда по-подозителен, ако направи отклонение от обичайните си задължения, но това не е било всичко. Промяната в нея е настъпвала бързо и животът на онези деца ѝ е трябал. Дори не мислете да ме питате защо, защото не знам. Може би тя е като мечка, която трябва да се натъпче, преди да заспи зимен сън. Всичко, в което мога да бъда сигурен, е, че тя непременно е трябало да проведе Час на приказките онзи понеделник следобед... и го е направила. В един момент през време на този Час на приказките, когато всички деца са седели около нея в транс както обикновено, тя е казала на Том и Патси, че иска да дойдат в библиотеката във вторник сутринта, макар че във вторник и четвъртък през лятото библиотеката беше затворена. Те са дошли и тя ги е довършила, а после е заспала... с този сън, който така много прилича на смърт. И сега се появяваш ти, Сам — след трийсет години. Ти ме познаваш, а Арделия все още има да урежда сметки с мен, така че за начало е добре... но има и нещо много по-добро. Ти знаеш и за Библиотечната полиция.

— Не знам откъде...

— Да, не знаеш откъде знаеш, и това е още по-добре. Защото тайните, които са толкова лоши, че трябва да ги крием и от самите себе си... за някой като Арделия Лорц — това са най-добрите тайни от всички. Освен това — виж предимствата — ти си млад, живееш сам, нямаш близки приятели. Това е вярно, нали?

— До днес бих казал, че е така — каза Сам след моментен размисъл. — Бих казал, че единствените ми добри приятели, които съм

имал, след като дойдох в Джънкшън сити, са се преместили другаде. Но сега смятам, че ти и Наоми сте моите приятели, Дейв. Смятам, че сте ми наистина много добри приятели. Най-добрите.

— Благодаря ти — каза Дейв, — но това няма значение, защото тя има намерение да унищожи и мен, и Сара. Колкото повече — толкова по-добре, както ми бе казала веднъж. Трябват ѝ човешки животи, за да прекара времето си за промяна... а събуждането за нея трябва също да е време за промяна.

— Искаш да кажеш, че тя има намерение по някакъв начин да притежава Сам, така ли? — попита Наоми.

— Мисля, че искам да кажа нещо повече от това, Сара. Мисля, че тя има намерение да разрушат това, което е вътре в Сам, което го прави Сам — мисля, че има намерение да го изчисти по начина, по който децата изчистват тиквите, за да направят от тях карнавални фенери, и смята да го облече, както човек облича нов костюм. А след като това стане — ако стане, — той ще продължава да изглежда като мъж на име Сам Пийбълс, но няма да бъде вече мъж, не повече, отколкото Арделия Лорц някога е била жена. Има нещо нечовешко, някакво то, което се крие под кожата ѝ, и мисля, че винаги съм го знал. То е вътре... но си остава винаги външно. Откъде е дошла Арделия Лорц? Къде е живяла, преди да дойде в Джънкшън сити? Мисля, че ако проверите, всички препоръки, които е показала на господин Лавин, ще излязат лъжа и че ще се окаже, че никой в града всъщност не я е познавал. Мисля, че именно любопитството на Джон Пауър по този въпрос е решило съдбата му. Но мисля, че някога е имало истинска Арделия Лорц... в Пас Крисчън, щата Мисисипи... или в Харисбърг, щата Пенсилвания... или в Портланд, щата Майн... но това то я е завладяло и я е облякло. Сега тя иска да направи всичко отново. Ако оставим това да се случи, мисля, че по-късно тази година, в някой друг град, в Сан Франциско, щата Калифорния... или Бът, щата Монтана... или Кингстън, щата Роуд Айлънд... ще се появи мъж на име Сам Пийбълс. Повечето хора ще го харесат. Ще го харесат особено децата... въпреки че може би и ще се боят от него — по някакъв начин, който не разбират и за който не могат да говорят. И, разбира се, той ще бъде библиотекар.

[1] „Грандма“ Моузис (1860–1961) — американска художничка, известна с платната си от селския живот. ↑

[2] Джеймс Уистлер (1834–1903) — американски художник, близък до импресионизма. ↑

[3] „Пигли-Уигли“ — верига супермаркети в САЩ. ↑

ГЛАВА 12

ПО ВЪЗДУХА ДО ДЕМОЙНС

1.

Сам погледна часовника си и остана поразен, като видя, че е почти три следобед. До полунощ оставаха само девет часа, а тогава щеше да се върне високият човек със сребърните очи. Или щеше да се върне Арделия Лорц. А може би и двамата.

— Какво според тебе трябва да направя, Дейв? Да отида в местното гробище, да намеря трупа на Арделия и да пробода сърцето ѝ с кол?

— Това би било добър номер, стига да можеше — отвърна Дейв, — понеже тази дама беше кремирана.

— О! — каза Сам. Облегна се назад на стола си с лека безпомощна въздишка.

Наоми отново го хвани за ръката.

— Във всеки случай няма да правиш нищо сам — каза тя твърдо.
— Според Дейв тя иска да се разправи с нас, както и с теб, но това почти няма значение. Когато си в беда, приятелите ти идват на помощ. Нали са приятели?

Сам повдигна ръката ѝ до устните си и я целуна.

— Благодаря ти — но не знам какво можеш да направиш. Както и аз. Май не можем да направим нищо. Освен ако... — Той погледна към Дейв с надежда. — Освен ако избягам?

Дейв поклати глава.

— Тя — или то — вижда. Казах ти вече. Предполагам, че ако натиснеш газта докрай и ченгетата не те хванат, преди полунощ ще успееш да стигнеш почти до Денвър, но когато излезеш от колата, Арделия Лорц ще бъде там, за да те поздрави. Или на някое тъмно място по пътя ще видиш, че на седалката до тебе седи Библиотечният полицай.

Мисълта за това — бялото лице и сребърните очи, осветени само от зелената светлина на уредите по арматурното табло — накараха Сам да потрепери.

— Тогава какво?

— Мисля, че и двамата знаете какво трябва да се направи първо — каза Дейв. Той допи чая си с лед и оставил чашата на верандата. — Просто помислете малко и ще разберете.

За известно време всички останаха така, загледани в елеватора за зърно. В ума на Сам цареше объркане — всичко, което достигаше до него, бяха само отделни откъси от историята на Дейв Дънкан и гласът на Библиотечния полицай с неговото странно фъфлене, с думите: „Не искам да слушам извиненията ви... Имате време до полунощ... тогава ще дойда отново.“

Но на лицето на Наоми изведнъж се изписа просветление.

— Разбира се! — каза тя. — Колко глупаво! Но...

Тя зададе въпрос на Дейв, а когато Сам разбра за какво става дума, собствените му очи се разшириха от изненада.

— Доколкото си спомням, в Демойнс има едно място — каза Дейв. — „При Пел“. Ако някой може да помогне, то това са точно тези хора. Защо не им се обадиш, Сара?

2.

Когато тя отиде да се обажда, Сам каза:

— Дори и те да могат да помогнат, едва ли бихме могли да стигнем там до края на работното време. Мисля, че мога да се опитам...

— Нямам предвид да отидете с кола — каза Дейв. — Не. Ти и Сара трябва да отидете на летището в Провърбия.

Сам премига.

— Не знаех, че в Провърбия има летище.

Дейв се усмихна.

— Е... аз малко преувеличавам. Има половин миля набита пръст, която Стан Соумс нарича писта. В антрето на Стан се намира кантората на „Чартърни полети на Айова“. Ти и Сара ще му се обадите. Той има един малък „Навахо“. Ще ви закара до Демайнс и ще ви върне до осем часа — най-късно до девет.

— А ако не е там?

— Тогава ще се опитаме да измислим нещо друго. Но мисля, че ще е там. Единственото нещо, което обича повече от летенето, е земеделието, а дойде ли пролетта, фермерите не чакат дълго. Вероятно ще ви каже, че не може да ви закара заради градината си и че преди няколко дни си е уредил среща с момчето на Картър да му помогне в работата. Ако го каже, заявете му, че ви изпраща Дейв Дънкан и че Дейв е казал, че е време да си плати за бейзболните топки. Ще запомниш ли?

— Да, но какво означава това?

— Не те засяга — каза Дейв. — Той ще ви закара — това е важното. А когато ви върне, няма нужда да идвate тук. Карайте направо в града.

Сам почувства, как в тялото му започна да се прокрадва ужас.

— В библиотеката?

— Точно така.

— Дейв, това, което Наоми каза за приятелите, е много хубаво — може би дори е вярно, — но мисля, че оттук нататък аз трябва да поема

нешата. Никой от вас двамата не трябва да се забърква. Аз съм виновен, че я възбудих отново...

Дейв се протегна и стисна китката на Сам с изненадваща сила.

— Ако наистина мислиш така, значи не си чул нито дума от това, което казах. Ти не си виновен за нищо. На моята съвест тежи смъртта на Джон Пауър и двете деца — да не говорим за ужасите, които са преживели много други деца, — но и аз не съм виновен. Наистина не съм. Не съм станал нарочно компаньон на Арделия Лорц, както не съм бил нарочно алкохолик в продължение на трийсет години. И двете неща просто се случиха. Но тя ми има зъб и ще дойде да си отмъсти, Сам. Ако не съм с тебе, когато дойде, тя ще посети първо мен. И няма да съм единственият, когото ще посети. Сара беше права, Сам. Не, ние с нея трябва да сме до теб, за да те защитим — тримата трябва да сме един до друг, за да се защитаваме. Ако Арделия още не знае това, тя ще го научи веднага, щом се появи. Тя планира да напусне Джънкшън сити, превърната в теб, Сам. Мислиш ли, че ще остави да има някой, който знае коя е тя?

— Но...

— Но нищо — каза Дейв. — В края на краищата всичко се свежда до един наистина прост избор, който дори един стар пияница като мен може да разбере — или трябва да бъдем заедно, или ще умрем в ръцете ѝ.

Той се наведе напред.

— Ако искаш да спасиш Сара от Арделия, Сам, недей да се правиш на герой, а започни да си спомняш кой е твойт Библиотечен полицай. Налага се. Защото не вярвам, че Арделия може да хване просто когото и да е. В тази работа има само едно съвпадение, но то е убийствено — никога и ти си имал Библиотечен полицай. И трябва да си възстановиш този спомен.

— Опитах се — каза Сам и знаеше, че това е лъжа.

Защото всеки път, когато умът му се връща към
(ела с мен, синко... аз съм полицай)

онзи глас, той се стряскаше. Усещаше вкус на червени дъвчащи бонбони, които никога не беше ял и винаги беше мразил... и това беше всичко.

— Трябва да опиташ по-усилено — каза Дейв, — иначе няма надежда.

Сам погледна изненадан. Дейв се усмихна.

— Това е ключът — каза Дейв. — Може дори да откриеш, че това е ключът към всичко, което те е беспокоило в живота ти. Към самотата и тъгата ти.

Сам го погледна изненадан. Дейв се усмихна.

— О, да — каза той. — Ти си самотен, тъжен и си откъснат от другите хора. Приказките, които говориш, са хубави, но и ти не си вярващ. До днес аз не бях нищо за теб освен Мръсния Дейв, който идва да събира вестниците ти всеки месец, но човек като мен вижда много, Сам. А това стига, за да опознаеш човек.

— Ключът към всичко — размишляващо Сам. Чудеше се дали наистина могат да съществуват такива способности, като се изключват популярните романи и филми на седмицата, които гъмжаха от смели психиатри и разстроени пациенти.

— Наистина — настояващо Дейв. — Подобни неща са ужасни със силата си, Сам. Не те обвинявам, че не искаш да го търсиш. Но ти можеш, ако искаш. Трябва да направиш този избор.

— Тия неща да не си ги научил в АА, Дейв?

Дейв се усмихна.

— Е, и там учат на тях — каза той, — но мисля, че винаги съм го знал.

Наоми се върна на верандата. Усмихваше се и очите ѝ блестяха.

— Не е ли прекрасна? — попита тихо Дейв.

— Да — каза Сам. — Наистина. — Той разбра две неща: че се влюбва и че Дейв Дънкан го знае.

3.

— Толкова дълго проверяваха, че чак се разтревожих — но имаме късмет.

— Добре — каза Дейв. — Тогава вие двамата отивате при Стан Соумс. Библиотеката все още ли работи, до осем през учебната година, Сара?

— Да — сигурна съм.

— Тогава ще съм там към пет часа. Ще се срещнем отзад, където има една товарна платформа — между осем и девет. Около осем ще е по-добре — и по-безопасно. За Бога — опитайте се да не закъснявате.

— Как ще влезем вътре? — попита Сам.

— Аз ще се погрижа за това, не се беспокой. Просто тръгвайте.

— Може би трябваше да се обадим на онзи... на Соумс, оттук — каза Сам. — Да проверим дали си е вкъщи.

Дейв поклати глава.

— Няма да има полза. Жената на Стан го напусна заради друг преди четири години — твърдеше, че бил женен за работата си, което винаги е било добро извинение за жена, която се чуди как да избяга. Нямат деца. Той ще бъде отвън на нивата си. Хайде, тръгвайте. Денят минава.

Наоми се наведе и целуна Дейв по бузата.

— Благодарим ти, че ни разказа — каза тя.

— Радвам се, че го направих. Почувствах се много по-добре.

Сам понечи да стисне ръка на Дейв, после се отказа. Наведе се към стареца и го прегърна.

4.

Стан Соумс беше висок, мършав човек със сърдити очи, които светеха на спокойното му лице — човек, който вече имаше летен загар на кожата, въпреки че календарната пролет беше още в първия си месец. Сам и Наоми го откриха на нивата зад къщата му точно както им беше казал Дейв. На шейсет метра от трактора, чийто мотор работеше, Сам видя нещо като черен път... но тъй като на единия му край имаше малък самолет, покрит с брезент, а на другия — ветропоказател, който се разяваше на ръждясал пилон, той предположи, че точно това е единствената писта на летището на Провърбия.

— Няма да стане — каза Соумс. — Тази седмица имам да обръщам петдесет акра и никой освен мен не може да го направи. Трябваше да ми се обадите два-три дни предварително.

— Случаят е спешен — каза Наоми. — Наистина, господин Соумс.

Той въздъхна и разпери ръце, сякаш искаше да обхване цялата ферма.

— Знаете ли какво значи спешен случай? — попита той. — Спешен случай е това, което правителството прави на ферми като тази и на хора като мен. То е спешен случай. Вижте, в Сидар Рапидс има един човек, който би могъл...

— Нямаме време да отидем в Сидар Рапидс — каза Сам. — Дейв ни каза, че вероятно ще кажете...

— Дейв? — каза Стан Соумс. — Дейв кой?

— Дънкан. Заръча ми да ви кажа, че е време да си платите за бейзболните топки.

Соумс свъси вежди. Ръцете му се свиха в юмруци и за миг Сам си помисли, че този човек ще се нахвърли върху тях. После изведенъж той се разсмя и поклати глава.

— След толкова години Дейв излиза от гората с разписка за дълг в ръка! По дяволите!

Той тръгна към трактора. Докато вървеше, обърна глава към тях и извика, за да го чуят през бодрия грохот на машината.

— Тръгнете към самолета, докато аз махна това нещо! Внимавайте мочурището накрая на пистата да не ви глътне обувките!

Соумс включи трактора на скорост. Трудно беше да се каже в целия този шум, но Сам помисли, че той все още се смее.

— Мислех си, че онзи стар негодник ще умре, преди да се разплатя за дълга си!

Тракторът с рев премина покрай тях и се отправи към хамбара. Сам и Наоми се спогледаха.

— За какво ставаше дума? — попита Наоми.

— Не знам. Дейв не поискава да ми каже. — Той ѝ подаде ръка. — Госпожице, бихте ли повървели с мен?

Тя я пое.

— Благодаря, господине.

Направиха опит да заобиколят тресавището, за което им беше казал Стан Соумс, но не успяха напълно. Кракът на Наоми затъна до глезена, а когато тя го издърпа, калта задържа обувката ѝ. Сам се наведе, взе я, после взе Наоми на ръце.

— Сам, не! — извика тя и избухна в смях — Ще си счупиш кръста!

— Няма — каза той. — Ти си лека.

Тя беше лека... и изведнъж главата му също олекна. Той я отнесе по терасирания насип на пистата до самолета и я постави на крака. Очите на Наоми го погледнаха спокойно, осветени от някаква вътрешна светлина. Без да мисли, той се наведе и я целуна. След миг тя обви с ръце врата му и също го целуна.

Когато отново я погледна, едва си поемаше дъх. Наоми се усмихваше.

— Можеш да ме наричаш Сара, когато поискаш — каза тя.

Сам се засмя и отново я целуна.

5.

Да пътуваш в „Навахо“, пилотиран от Стан Соумс, беше като да караш подскачаща пръчка „пого“. Те подскачаха нагоре-надолу под поривите на пролетния вятър и Сам един или два пъти си помисли, че могат да измамят Арделия по начин, който не би предвидило и онова странно същество — като се размажат върху царевичните ниви на Айова.

Стан Соумс не изглеждаше разтревожен — той пееше на възможно най-висок глас разни стари песни, като „Сладката Сю“ и „Тротоарите на Ню Йорк“, докато самолетът се носеше на тласъци към Демайнс. Наоми беше слисана, гледаше през прозореца към пътищата, нивите и къщите под тях с ръце, вдигнати отстрани на очите, за да засенчи блясъка.

Най-после Сам я потупа по рамото.

— Държиш се сякаш никога не си летяла със самолет! — извика той през жуженето на мотора.

Тя се обърна за малко към него и се ухили като прехласната ученичка.

— Не съм! — И веднага пак се обърна към прозореца.

— По дяволите! — каза Сам и когато самолетът започна още един от гигантските си, поривисти скокове, затегна колана си.

6.

Когато „Навахо“-то се спусна от небето и се приземи на областното летище в Демойнс, беше четири и двайсет. Стан докара самолета до терминал на гражданска авиация, спря мотора, после отвори вратата. Сам остана малко удивен от прилива на ревност, който изпита, когато Соумс хвана Наоми през кръста, за да ѝ помогне да слезе.

— Благодаря — каза задъхано тя. Бузите ѝ се бяха изчервили силно, а очите ѝ танцуваха. — Беше чудесно!

Соумс се усмихна и в този момент изглеждаше на четирийсет, а не на шейсет.

— Винаги съм обичал да летя и това е по-хубаво, отколкото да измъчвам бъбреците си на онзи трактор... истина ви казвам. — Погледна към Сам. — Можете ли да ми кажете какво толкова спешно има? Ако мога, ще ви помогна — дължа на Дейв повече от един подскок от Провърбия до Демойнс и обратно.

— Трябва да отидем в града — каза Сам — на едно място, което се нарича „Книжарница на Пел“. Те ни пазят няколко книги.

Стан ги погледна с разширени очи.

— Как казахте?

— На Пел...

— Познавам я — каза той. — Отпред са новите книги, отзад са старите. На рекламиите пише „Най-големият избор в Средния запад“. Това, което се опитвам да изясня, е следното: вие ме откъснахте от градината и аз ви докарах чак дотук, за да вземете някакви книги!

— Те са много важни книги, господин Соумс — каза Наоми. Тя го докосна по грубата му фермерска ръка. — Точно сега те са може би най-важното нещо в живота за мен... и за Сам.

— Също и за Дейв — каза Сам.

— Ако ми кажете какво става — попита Соумс, — ще мога ли да го разбера?

— Не — каза Сам.

— Не — съгласи се Наоми и едва се усмихна.

Соумс изпусна дълбока въздишка през ноздрите си и пъхна ръце в джобовете на панталоните си.

— Е, предполагам, че не е толкова важно. Задължен съм на Дейв от десет години и е имало случаи, когато това доста ми е тежало. — Лицето му светна. — И успях да повозя тази млада дама за пръв път през живота ѝ. А единственото, което е по-красиво от момиче след първия ѝ полет, е момиче след първото ѝ...

Той спря и заизтрива калта от обувките си. Наоми тактично се загледа в хоризонта. Точно тогава се доближи една цистерна. Соумс бързо отиде до нея и започна дълъг разговор с шофьора.

— Направила си голямо впечатление на нашия безстрашен пилот — каза Сам.

— Може и да е така — каза тя. — Чувствам се чудесно, Сам. Не е ли лудост?

Той прибра един непослушен кичур коса зад ухото ѝ.

— Беше луд ден. Най-лудият ден, откакто се помня.

Но тогава заговори вътрешният му глас — той излезе от онова дълбоко място, където все още се криеха и други важни неща — и му каза, че не е съвсем прав. Имаше един друг ден, който беше не по-малко луд. По-луд. Денят на „Черната стрела“ и червените дъвчащи бонбони.

В него отново се надигна онази странна, сподавена паника и той затвори ушите си за този глас.

„Ако искаш да спасиш Сара от Арделия, Сам, недей да се правиш на герой, а започни да си спомняш кой е твоят Библиотечен полицай.

Не! Не мога! Не трябва!

Трябва да върнеш този спомен.

Не трябва! Не е позволено!

Трябва да опиташ по-усилено или няма надежда.“

— Наистина трябва да си отида вкъщи — промърмори Сам Пийбълс.

Наоми, която беше се отдалечила, за да разгледа крилата на „Навахо“-то, го чу и се върна.

— Каза ли нещо?

— Нищо. Няма значение.

— Изглеждаш много блед.

— Много съм напрегнат — каза раздразнено той.

Стан Соумс се върна и посочи през рамо с палец водача на цистерната.

— Доусън казва, че може да ми даде на заем колата си. Аз ще ви закарам до града.

— Можем да повикаме такси — започна Сам.

Наоми клатеше глава.

— Няма време за това — каза тя. — Благодаря ви много, господин Соумс.

— А, по дяволите — каза Соумс и после хвърли към нея момчешка усмивка. — Можете да ме наричате Стан. Да вървим. Доусън казва, че имало фронт на ниско налягане, който идвал от Колорадо. Искам да се върна в Джънкшън сити, преди да е започнал дъждът.

7.

Книжарницата на Пел беше голяма постройка, подобна на хамбар, на края на търговската част на Демойнс — пълна противоположност на книжарниците от пешеходната зона. Наоми попита за Майк. Насочиха я към бюрото за обслужване на клиентите — гише, което стоеше като митническа будка между секцията, в която се продаваха нови книги, и по-голямата, в която се продаваха стари.

— Казвам се Наоми Хигинс. С вас ли говорихме днес по телефона?

— А, да — каза Майк. Разрови се в един от задръстените рафтове и извади две книги. Едната беше „Любими стихове на американския народ“, а другата — „Помагало за оратора“ под редакцията на Кент Аделмен. Никога през живота си Сам Пийбълс не беше се радвал толкова от вида на две книги и едва устоя на импулса да ги грабне от ръцете на продавача и да ги притисне към гърдите си.

— „Любими стихове“ е лесна — каза Майк, — но „Помагало за оратора“ е изчерпана. Предполагам, че „Книжарницата на Пел“ е единствената оттук до Денвър, в която има толкова добър екземпляр... освен библиотечните екземпляри, разбира се.

— И двете ми изглеждат отлични — каза развълнувано Сам.

— За подарък ли са предназначени?

— Нещо такова.

— Можем да ви ги опаковаме като подарък, ако желаете — ще стане за секунди.

— Не е необходимо — каза Наоми.

Общата цена на двете книги беше двайсет и два долара и петдесет и седем цента.

— Не мога да повярвам — каза Сам, когато излязоха от книжарницата и тръгнаха към мястото, където Стан Соумс беше паркирал взетата на заем кола. Той държеше торбата здраво в ръка. — Не мога да повярвам, че е толкова просто... само да се върнат книгите.

— Не се радвай още — каза Наоми. — Няма да бъде просто.

8.

Докато караха обратно към летището, Сам попита Стан Соумс дали не може да им разкаже за Дейв и бейзболните топки.

— Ако е нещо лично, недайте. Просто съм любопитен.

Соумс погледна към торбата, която Сам държеше в ската си.

— И аз съм любопитен за тези книги — каза той. — Предлагам ви сделка. Това нещо с бейзболните топки се случи преди десет години. Аз ще ви разкажа за това, ако след десет години вие ми кажете за книгите.

— Готово — каза Наоми от задната седалка и после добави това, което Сам също си мислеше. — Ако все още сме живи, разбира се.

Соумс се разсмя.

— Да... Мисля, че винаги съществува тази възможност, нали?

Сам кимна.

— Понякога се случват отвратителни неща.

— Наистина. Едно от тях се случи с момчето ми през 1980. Докторите го наричат левкемия, но то си беше точно както казахте — едно от онези отвратителни неща.

— О, толкова съжалявам — каза Наоми.

— Благодаря. От време на време започвам да мисля, че съм го забравил, но то ме заобикаля отзад и ме удря отново. Мисля, че някои неща не минават много дълго време, а други въобще не минават.

„Някои неща въобще не минават.

Ела с мен, синко... аз съм полицай.

Наистина трябва да си отида вкъщи... платена ли е глобата ми?“

Сам докосна ъгълчето на устата си с трепереща ръка.

— Е, по дяволите, когато това се случи, познавах Дейв от дълго време — каза Стан Соумс. Минаха покрай таблица, на която пишеше „ЛЕТИЩЕ З МИЛИ“. — Ние израснахме заедно, ходихме заедно на училище, доста време заедно ходихме извън правия път. Единственото нещо беше, че аз се обърнах и влязох в пътя. Дейв просто си продължи.

Соумс поклати глава.

— Пиян или трезвен, той беше едно от най-добрите момчета, които съм познавал. Но така се случи, че той беше по-често пиян, отколкото трезвен и постепенно престанахме да се виждаме. Като че ли най-лошото време за него беше в края на петдесетте години. През онези години той беше постоянно пиян. След това започна да ходи в АА и изглеждаше, че се е пооправил... но винаги падаше от влака с трясък. Аз се ожених през шейсет и осма и исках той да ми стане кум, но не посмях. Както се случи, той се оказа трезвен — този път, — но не можех да разчитам, че ще бъде трезвен.

— Разбирам какво искате да кажете — каза тихо Наоми.

Стан Соумс се засмя.

— Е, малко се съмнявам — такава малка сладурана като вас едвали знае в какви неприятности може да се забърка един непоправим пияница, — но да речем, че разбирате. Ако бях помолил Дейв да ми бъде кум на сватбата, Лора — това е бившата ми жена — щеше да бълва змии и гущери. Но Дейв наистина дойде и след като през 1970 се роди момчето ни, Джо, започнахме да се виждаме по-често. Дейв, изглежда, хранеше особени симпатии към всички деца през годините, когато се опитваше да се откъсне от бутилката.

Това, което Джоуи обичаше най-много, беше бейзболът. Беше луд по него — събираще картички, картички от дъвки... дори ме тормозеше да купя сателитна антена, за да можем да гледаме мачовете на „Роялс“ — „Роялс“ бяха неговите любимци — също и „Къбс“ по телевизионния канал от Чикаго. Когато стана на осем години, знаеше средните показатели на всички титулярни играчи на „Роялс“ и сътношението победи-загуби на почти всички хвърлячи от Американската лига. Дейв и аз три или четири пъти го водихме на мачове. Беше все едно, че водиш дете на обиколка в небесата. Дейв самичък го заведе два пъти — тогава имах работа. На Лора хич не ѝ беше приятно — каза, че щял да си дойде пиян до козирката, а момчето щяло да остане някъде по улиците на Канзас сити или в някоя полицейска кола да чака някой да дойде да го прибере. Но нищо такова не се случи. Доколкото ми е известно, когато беше с момчето, Дейв никога не пиеше.

Когато Джо се разболя от левкемия, най-лошото от всичко беше, че докторите му казаха, че няма да може да ходи на никакви мачове — до юни или може би въобще. Това го потискаше повече от мисълта, че

е болен от рак. Когато Дейв дойде да го види, Джо се разплака. Дейв го прегърна и му каза: „Ако ти не можеш да ходиш на мач, Джоуи, нищо — аз ще ти доведа «Роялс».“

Джо го гледа втренчено и каза: „Искаше да кажеш лично ли, чичо Дейв?“ — така го наричаше — чичо Дейв.

„Не мога да направя това — каза Дейв, — но мога да направя нещо почти толкова добро.“

Соумс спря колата до входа на терминал на гражданска авиация и наду клаксона.

Братата с шум се отмести върху релсите си и той закара колата до мястото, където беше паркиран „Навахо“-то. Спра мотора и просто остана за момент зад кормилото, загледан в ръцете си.

— Винаги съм знал, че Дейв е талантлив негодник — каза той най-сетне. — Но не знаех, че може да направи това така ужасно бързо. Всичко, което мога да преценя, е, че сигурно е работил денонощно, защото бе свършил за десет дни... а онези юнаци наистина бяха добри. Само че той знаеше, че трябва да бърза. Докторите бяха казали истината на мен и Лора, нали разбирате, а аз бях казал на Дейв. Джо нямаше големи шансове да се оправи. Бяха му открили болестта твърде късно. Тя бушуваше в кръвта му като степен пожар. Около десет дни, след като Дейв даде това обещание, той пристигна в болничната стая на сина ми с по една хартиена пазарска торба във всяка ръка. „Какво носиш, чичо Дейв?“ — питаша Джо и се изправя в леглото. В този ден му беше много лошо — мисля, че главно защото му падаше косата — по онова време, ако някое момче нямаше коса, която да стига до гърба му, го смятала за второ качество, — но когато Дейв влезе, той веднага светна.

„Роялс“, разбира се — отговори Дейв. — Нали ти обещах?“

После сложи онези две пазарски торби на леглото и ги изспа. И никога, никога в живота си не сте виждали такова изражение на лицето на малко момче. То грееше като коледна елха... и... по дяволите, не знам...

Гласът на Стан Соумс постепенно спадаше. Сега той тежко се облегна напред върху кормилото на бутика на Доусън и клаксонът засвири. Стан извади голяма носна кърпа от задния си джоб, изтри очите си с нея, после си издуха носа.

Наоми също се беше навела напред. Тя притисна ръка о бузата на Соумс.

— Ако ви е толкова трудно, господин Соумс...

— Не — каза той и едва се усмихна.

Сам видя как една сълза, която Стан Соумс беше пропуснал да изтрие, се търкулна незабелязано по бузата му и заблестя на късното следобедно слънце.

— Просто разказът ми като че ли го връща. Какъвто беше. От това боли, госпожице, но ми става и добре. Тези две чувства се преплитат.

— Разбирам — каза тя.

— Дейв обърна онези торби и от тях се изсипаха... от тях... бяха бейзболни топки — над две дузини. Но те не бяха просто бейзболни топки, защото на всяка имаше нарисувано лице и всяко лице беше на играч от бейзболния отбор за 1980 година на „Канзас сити Роялс“. И рисунките не бяха онези, как им викат, карикатури. Бяха не по-лоши от лицата, които рисуваше Норман Рокуел за „Сатърдей ивнинг пост“. Виждал съм работи на Дейв — работи, които бе правил, преди да започне да пие наистина тежко — и те бяха добри — но нито една от тях не беше толкова добра, колкото тези. Там бяха и Уили Ейкънс, и Франк Уайт, и Ю. Л. Уошингтън, и Джордж Брет... Уили Уилсън и Еймъс Отис... Дан Куинсбъри, който изглеждаше свиреп като убиец от стар уестърн... Пол Сплиторф и Кен Брет... не си спомням всички имена, но беше целият отбор, включително и треньорът — Джим Фрей.

А и беше успял, след като ги беше завършил, но преди да ги даде на сина ми, да ги отнесе в Канзас сити и всички играчи ги бяха подписали, освен един. Този, който не се беше подписан, беше Даръл Постър — хващащът. Беше болен от грип, но обещал, че ще подпише топката със своето лице веднага, щом може. И го направи.

— Охо — каза тихо Сам.

— И всичко това беше работа на Дейв — человека, над когото чувам да се надсмиват хората в Джънкшън сити и да го наричат Мръсния Дейв. Казвам ви, понякога, като чуя да го наричат така и си спомня какво направи за Джо, когато Джоуи умираше от левкемия, ми идва...

Соумс не довърши, но ръцете му се свиха в юмруци върху широките му бедра. А Сам — който беше използвал това име до днес и се беше смял с Крейг Джонс и Франк Стивънс над стария пияница с пазарската му количка, пълна с вестници — почувства как по бузите му избива досадна и срамна горещина.

— Направил е чудесно нещо, нали? — каза Наоми и отново докосна бузата на Стан Соумс. Тя плачеше.

— Трябваше да видите лицето му — каза замечтано Соумс. — Няма да повярвате как изглеждаше, докато седеше на леглото и разглеждаше всички тези лица с бейзболните шапки върху кръглите глави. Не мога да го опиша, но никога няма да го забравя. Трябваше да видите лицето му. Преди края Джо беше много зле, но никога не му беше толкова зле, че да не гледа „Роялс“ по телевизията — или да не ги слуша по радиото — и държеше всички тези топки в стаята си. Най-почетното място обаче беше на перваза на прозореца до леглото му. Там подреждаше деветимата, които играеха в мача, който гледаше или слушаше по радиото. Ако Фрей извадеше хвърляча, Джо го сваляше от перваза и слагаше на негово място резервния хвърляч. А когато всеки от тях беше наред да бие, Джо го държеше в ръце. Така...

Стан Соумс рязко прекъсна и скри лицето си в носната кърпа. Гърдите му на два пъти се надигнаха и Сам видя как гърлото му се задавя от хлип. После той отново изтри очите си и бързо пъхна носната кърпа в задния си джоб.

— И така, вие знаете защо ви закарах до Демойнс днес и защо бих ви закарал и до Ню Йорк, за да вземете тези две книги, ако това ви беше необходимо. Това не е моя заслуга, а на Дейв. Той е изключителен човек.

— Мисля, че може би и вие сте такъв — каза Сам. Соумс му се усмихна — странна, крива усмивка — и отвори вратата на бутика на Доусън.

— Е, благодаря ви — каза той. — Много ви благодаря. А сега мисля, че трябва да потегляме, ако искаме да изпреварим дъждъа. Не забравяйте книгите, госпожице Хигинс.

— Няма — каза Наоми и излезе, здраво хванала в ръка торбата.
— Появрайте ми, няма.

ГЛАВА 13

БИБЛИОТЕЧНИЯ ПОЛИЦАЙ (II)

1.

Двайсет минути след като отлетяха от Демойнс, Наоми се откъсна от гледката — тя следеше шосе 79 и се удивляваше на колите, които се движеха назад-напред по него като играчки — и се обръна към Сам. Това, което видя, я уплаши. Той беше заспал и беше подпрял глава в един от прозорците, но на лицето му не се виждаше спокойствие — приличаше на лице на човек, който изпитва дълбока и лична болка.

Изпод затворените му клепачи бавно излизаха сълзи и се стичаха по лицето му.

Тя се наведе напред, за да го събуди, и чу как той казва с треперещия глас на малко момче:

— Ще имам ли неприятности, господине?

„Навахо“-то се стрелна към облаците, които се натрупваха над западна Айова и се заклатушка, но Наоми почти не забеляза. Ръката ѝ за миг спря над рамото на Сам, после се дръпна.

„Кой беше ТВОЯТ Библиотечен полицай, Сам?“

„Който и да е бил — помисли си Наоми, — мисля, че той го е намерил отново. Мисля, че е с него сега. Съжалявам, Сам... но не мога да те събудя. Сега не. Точно сега мисля, че си там, където трябва да бъдеш... където си длъжен да бъдеш. Съжалявам, но продължавай да сънуваш. И помни какво си сънувал, когато се събудиш. Помни. Помни.“

2.

В съня си Сам Пийбълс виждаше как Червената шапчица излиза от бисквитена къщичка с покрита кошница под ръка — беше тръгнала към къщата на баба си, където вълкът я чакаше, за да я изяде, като започне от краката. Накрая щеше да я скалпира и после да изяде мозъка ѝ от черепа, като си послужи с дълга дървена лъжица.

Само че нищо от това не беше вярно, защото Червената шапчица в този сън беше момче и бисквитената къщичка беше двуетажната къща в Сейнт Луис, където той беше живял с майка си, след като баща му беше умрял, а в покритата кошница нямаше храна. В кошницата имаше книга „Черната стрела“ от Робърт Луис Стивънсън и той я беше прочел — дума по дума — и не отиваше към къщата на бабата, а към отделението на Обществената библиотека на Сейнт Луис, което се намираше на авеню „Бригс“, защото вече беше забавил книгата с четири дни.

Това беше сън, в който той гледаше.

Гледаше как Беличкия Сам чака на ъгъла на улица „Дънбар“ и авеню „Джонстон“ светлината на светофара да се смени. Гледаше как той изтърчава през улицата с книгата в ръка... кошницата вече я нямаше. Гледаше как Беличкия Сам влиза в магазина на улица „Дънбар“ и после също беше вътре, миришеше смесените миризми на камфор, бонбони и тютюн за лула, гледаше как Беличкия Сам отива до тезгая с пакетче продълговати дъвчащи бонбони марка „Десятка“ — любимите му. Гледаше как малкото момче внимателно изважда доларовата банкнота, която майка му грижливо беше пъхнала в джоба на подвързията на „Черната стрела“. Гледаше как продавачът взима долара и връща деветдесет и пет цента... повече от достатъчно, за да плати глобата. Гледаше как Беличкия Сам излиза от магазина и спира отвън на улицата, за да сложи рестото в джоба си и да разкъса със зъби опаковката. Гледаше как Беличкия Сам продължава по пътя си — вече само на три преки от библиотеката — и яде дългите червени сладки резенчета.

Опита се да извика на момчето.

„Пази се! Пази се! Вълкът те чака, момченце! Пази се от вълка!
Пази се от вълка!“

Но момчето продължаваше и ядеше дъвчащите си бонбони — вече беше на авеню „Бригс“ и библиотеката беше пред него — огромен куб от червени тухли.

В този момент Сам — Големият бял Сам — се опита да се измъкне от съня си. Усещаше, че Наоми и Стан Соумс и светът на реалните неща бяха нещо далечно, извън това адско яйце на кошмар, в който се намираше. Чуваше бученето на мотора на „Навахо“-то зад звуците на съня: движението по авеню „Бригс“, звънливото „дънинн!-дънинн!“ от звънца на велосипеда на някое дете, чуруликането на птиците в гъстите листа на летните брястове. Затвори сънуващите си очи и закопня за този свят извън черупката, за света на реалните неща. И още — усети, че може да го достигне, че може да разбие черупката...

„Не — каза Дейв. — Не, Сам, не прави това. Не трябва да правиш това. Ако искаш да спасиш Сара от Арделия, не мисли да прекъсваш този сън. В тази работа има само едно съпадение, но то е убийствено: някога и ТИ си имал Библиотечен полицай. И трябва да си го припомниш.“

„Не искам да виждам. Не искам да знам. Тогава ми беше достатъчно зле.“

„Нищо не е толкова зле, колкото това, което те очаква, Сам. Нищо.“

Той отвори очи — не външните си очи, а вътрешните — сънуващите очи.

Сега Беличкият Сам е на бетонната алея, по която се отива до източната страна на Обществената библиотека — бетонната алея, която води до детското крило. Той се движи бавно, с някакво предчувствие, всяка негова стъпка е като мекото цъкане на махалото в стъкленото гърло на голям часовник и всичко е ясно — мъничките искри от слюда и кварц, които блестят по бетонната алея; веселите рози, които ограждат дебелата стена от зелени храсти покрай стената на сградата; пълзящият бръшлян върху червената тухлена стена, странният и никак заплашителен латински девиз „*Fuimus, non sumus*“^[1], гравиран в полукръг над зелените врати с дебели амирани стъкла.

И Библиотечният полицай, застанал до стъпалата, е ясен.

Той не е блед. Той е зачервен. По челото му има пъпки — червени и възпалени. Не е висок, а е със среден ръст, с извънредно широки рамене. Не носи шлифер, а палто и това е много странно, защото е летен ден — горещ летен ден в Сейнт Луис. Очите му може би са сребърни — Беличкия Сам не може да види цвета им, защото Библиотечният полицай носи кръгли черни очила — очилата на слепец.

„Той не е библиотечен полицай! Той е вълкът! Пази се! Той е вълкът! Библиотечният ВЪЛК!“

Но Беличкия Сам не чува. Беличкия Сам не се бои. Нали все пак е посред бял ден, а градът е пълен със странни — и понякога удивителни — хора. Той е живял цял живот в Сейнт Луис и не го е страх от него. Това ще се промени.

Той се доближава до мъжа и когато стига по-близо, забелязва белега — мъничка бяла ивица, която започва високо на лявата буза, минава под лявото око и се изгубва върху хрущяла на носа.

„Здравей, синко“ — казва мъжът с кръглите черни очила.

„Здравейте“ — казва Беличкия Сам.

„Имаш ли нещо против да ми кажеш нещо за книгата, която държиш, преди да влезеш вътре? — пита мъжът. Гласът му е мек и учив — изобщо не е заплашителен. На върха на езика му се усеща леко фъфлене, защото заваля някои от звуците «с». — Аз работя в библиотеката, нали разбираш.“

„Нарича се «Черната стрела» — учиво казва Беличкия Сам, — и е от господин Робърт Луис Стивънсън. Той е мъртъв. Умрял е от туберклу-роза. Много е хубава. Има много големи битки.“

Момчето очаква мъжът с кръглите черни очила да отстъпи и да му позволи да влезе, но мъжът с кръглите черни очила не отстъпва. Мъжът само се навежда, за да го разгледа по-добре. Дядо, защо са ти толкова кръгли и черни очите?

„Още един въпрос — казва мъжът. — Закъснял ли си с книгата?“

Сега Беличкия Сам се уплашва повече. „Да... но само малко. Само четири дни. Беше много голяма, нали разбирате, а аз трябваше да тренирам, да ходя на лагер и...“

„Ела с мен, синко... Аз съм полицай.“ Човекът с черните очила и палтото протяга ръка. За миг Сам почти хуква да бяга. Но той е дете —

мъжът е възрастен. Този мъж работи в библиотеката. Този мъж е полицай. Изведнъж този мъж — този страшен мъж с белега и черните очила — е цялата Власть. Не можеш да избягаш от Властвта — тя е навсякъде.

Сам боязливо се доближава до мъжа. Започва да вдига ръка — тази, в която държи пакетчето с червени дъвчащи бонбони, което сега е почти празно — и после, в последния момент, се опитва да я дръпне обратно. Твърде късно. Мъжът я хваща. Пакетчето с дъвчащи бонбони пада на алеята. Беличкия Сам никога вече няма да яде дъвчащи бонбони.

Мъжът придърпва Сам към себе си и го завърта, както рибарят завърта конеца на макарата на въдицата. Ръката, хванала Сам, е много силна. Причинява му болка. Сам заплаква. Все още е слънчево, тревата все още е зелена, но изведнъж целият свят започва да изглежда далечен — не повече от жесток образ, на който за кратко време му е било позволено да повярва.

Той усеща миризмата на „сен-сен“ в дъха на мъжа.

„Ще имам ли неприятности, господине?“ — пита той, като с всяка фибра от съществото си се надява, че мъжът ще каже „не“.

„Да — казва мъжът. — Да, ще имаш. МНОГО неприятности, а ако искаш да се отървеш от неприятностите, трябва да правиш точно това, което кажа аз. Разбираш ли?“

Сам не може да отговори. Никога не се е боял толкова. Само гледа мъжа с широки, опулени очи.

Мъжът го разтърсва.

„Разбираш ли, или не?“

„Д-да!“ — изохква Сам. Чувства почти непреодолима тежест в пикочния мехур.

„Нека ти кажа точно кой съм аз — казва мъжът, като издишва миризма на «сен-сен» в лицето на Сам. — Аз съм полицаят на библиотеката на авеню «Бригс» и имам задължението да наказвам момчета и момичета, които закъсняват с книгите си.“

Беличкия Сам се разплаква по-силно. „Аз нося парите! — успява да каже през хлиповете си. — Имам деветдесет и пет цента! Вземете ги! Вземете ги всичките!“

Опитва се да извади монетите от джоба си. В същия миг Библиотечният полицай се оглежда и широкото му лице изведнъж се

изостря — изведнъж става лице на лисица или вълк, който е успял да се вмъкне в курника, но сега подушва опасност.

„Хайде“ — казва той и дръпва Беличкия Сам извън алеята — в гъстите храсти, които растат около стената на библиотеката. „Когато полицаят ти казва да дойдеш, ти ИДВАШ!“ Тук е тъмно — тъмно и тайнствено. Въздухът мирише на кисели хвойнови плодове. Земята е почерняла от гнили листа. Сега Сам плаче много силно.

„Млъкни!“ — изръмжава Библиотечният полицай и силно го разтърска. Костите на ръката на Сам болезнено изскърцват. Главата му се люшва. Стигнали са до малък отвор в джунглата от храсти — заливче, в което хвойните са смачкани, а папратите са откъснати и Сам разбира, че това не е просто място, което Библиотечният полицай познава — това е място, което той е направил.

„Млъкни или глобата ще бъде само началото! Ще се наложи да извикам майка ти и да ѝ кажа колко лошо момче си! Това ли искаш?“

„Не! — изплаква Сам. — Ще платя глобата! Ще я платя, господине, но моля ви, не ме бийте!“

Библиотечният полицай завърта Беличкия Сам.

„Опри ръце на стената! Разкрачи си краката! Веднага! Бързо!“

Все още хлипащ, но в ужас, че майка му може да открие, че е направил нещо толкова лошо, та да заслужи такова отношение, Беличкия Сам прави това, което му казва Библиотечният полицай. Червените тухли са хладни — хладни под сянката на храстите, които растат от тази страна на сградата в разбъркан куп. Той вижда тесен прозорец на нивото на земята. Прозорецът гледа към помещението на парното отопление на библиотеката. Голи крушки, засенчени с кръгчета от тенекия, като китайски шапки, висят над гигантския парен котел; тръбите на парното отопление хвърлят зловещи сенки като пипала на октопод. Той вижда един дежурен, който стои до отсрещната стена, с гръб към прозореца, отчита показанията на уредите и ги отбелязва в бележник.

Библиотечният полицай хваща панталоните на Сам и ги съмъква. Заедно с тях падат и долните му гащи. Той потръпва, когато хладният въздух облъхва задника му.

„Спокойно — изпъшква Библиотечният полицай. — Не мърдай. След като платиш глобата, синко, всичко ще свърши... — и никой няма да узнае.“

Нешо тежко и горещо се притиска в задника му. Беличкия Сам отново потръпва.

„Спокойно“ — казва Библиотечният полицай. Сега той пъшка по-тежко. Сам чувства горещите струи на дъха му върху лявото си рамо и миризмата на „сен-сен“. Примрял е от ужас, но ужасът не е всичко — има също и срам. Завлекли са го в тъмното, накарали са го да понесе това гротескно, неизвестно наказание, защото е закъснял да върне „Черната стрела“. Само ако знаеше, че глобите могат да бъдат такива големи...!

Тежкото нещо се забива в задника му, разтваря бутовете му. Ужасна, разкъсваща болка прониква нагоре към вътрешните органи на Беличкия Сам. Никога не е имало такава болка — никога на света.

Той пуска „Черната стрела“ и пъха китката си напреки в устата си, за да прогълтне собствените си викове. „Спокойно“ — изпъшква Библиотечният полицай и сега ръцете му се спускат върху раменете на Сам и той се заклаща назад-напред, навътре и навън, назад-напред, навътре и навън. „Спокойно... спокойно... о-о-о! Спoooоокooooойно...“

С охкане и клатене Библиотечният полицай натиква това нещо, подобно на огромна гореща стоманена пръчка, навътре и навън в задника на Сам; Сам гледа с втренчени разширени очи в мазето на библиотеката, което е в друга вселена — правилна вселена, където тъжни неща като това никога не се случват. Той гледа как дежурният кимва, слага бележника си под мишница и тръгва към вратата в далечния край на стаята. Ако съвсем малко обърне глава и леко повдигне очи, ще забележи лицето, което го гледа през прозореца — пребледнялото лице с разширени очи на малко момче с червен сироп по устните. Част от Сам иска дежурният да направи точно това — да го спаси по начин, по който ловецът е спасил Червената шапчица, — но по-голямата част от него знае, че само ще се обърне, отвратен от гледката на още едно лошо момче, което понася справедливото си наказание в ръцете на Библиотечния полицай от авеню „Бригс“.

„Спокооооойно!“ — шепнешком крещи Библиотечният вълк, когато дежурният излиза през вратата и отива в останалата част от правилната вселена, без да се огледа. Вълкът прониква още повече напред и за една секунда болката става толкова непоносима, че Беличкия Сам е сигурен, че коремът му ще се пръсне, че това, което

Библиотечният полицай е пъхнал в задника му, просто ще го разкъса и ще излезе отпред, избутвайки пред себе си червата му.

Библиотечният полицай пада върху него, мокър от вкисната пот, пъшкащ тежко, и под теглото му Сам пада на колене. Масивният предмет — който вече не е така масивен — излиза от него, но Сам чувства целия си задник мокър. Той се бои да сложи ръцете си отзад. Бои се, че като ги махне, ще открие, че е станал на Червения кървящ Сам.

Библиотечният полицай изведнъж хваща Сам за рамото и го завърта с лице към себе си. Лицето му е по-червено от всякога, цялото на червени издупи ивици, сякаш се е боядисал като индианец, поел по бойната пътека.

„Виж се! — казва Библиотечният полицай. Лицето му се изкривява във възел от презрение и отвращение. — Виж се на какво приличаш със свалени панталони! Хареса ли, нали? ХАРЕСА ли!“

Сам не може да отговори. Може само да плаче. Той дърпа нагоре бельото и панталоните си. Чувства, че в тях има гнили листа, които дразнят разкъсания му задник, но това не го интересува. Той започва да отстъпва пред Библиотечния полицай, докато гърбът му опира в тухлената стена на библиотеката. Усеща твърди клонки бръшлян — като кости на голяма ръка без плът, която го мушка в гърба. Това обаче не го интересува. Всичко, което го интересува, е срамът, ужасът и чувството на невзрачност, които сега го обземат, а от трите най-голямото е срамът. Срамът е необятен.

„Мръсно момче! — Библиотечният полицай плюе по него. — Мръсно малко момче!“

„Наистина сега трябва да си отида вкъщи — казва Беличкия Сам и думите излизат накъсани на части от силните му хлипове. — Платена ли е глобата ми?“

Библиотечният полицай запълзява на четири крака към Сам, малките му кръгли очи са втренчени в лицето му като слепите очи на къртица и това някак си е последния щрих на комизма. Сам си мисли: „Той ще ме накаже отново“ и при тази мисъл нещо в ума му, някаква пренапрегната подпора или арматура се размества с влажно щракване, което почти може да се чуе. Той не вика и не протестира — сега това е отминало — само гледа Библиотечния полицай с мълчалива апатия.

„Не — казва Библиотечният полицай. — Пускам те, край. Смилявам се над тебе, но ако някога кажеш на някого... някога... ще се върна и ще го направя пак. Ще го правя, докато глобата не бъде платена. И да не съм те хванал тук отново. Разбираш ли?“

„Да“ — казва Сам. Разбира, че ако разкаже, полицаят ще се върне и ще го направи отново. Късно вечер ще бъде в килера, под леглото, кацнал на някое дърво като някакъв гигантски, невероятен гарван. И че когато гледа към мрачното небе, ще вижда в облациите Библиотечният полицай с неговото изкривено, презрително лице. Той ще бъде навсякъде.

От тази мисъл на Сам му прилошава и той затваря очи пред това лудо къртиче лице, пред всичко.

Библиотечният полицай го сграбчва, отново го разтърсва.

„Да, какво?“ — изсъсква той. — „Да, какво, синко?“

„Да, разбирам“ — казва Сам, без да отваря очи.

Библиотечният полицай дръпва ръката си.

„Добре — казва той. — И не забравяй. Когато лошите момчета и момичета забравят, аз ги убивам.“

Беличкия Сам дълго време седи, облегнат до стената, със затворени очи в очакване Библиотечният полицай отново да започне да го наказва или просто да го убие. Иска да заплаче, но няма сълзи. Ще минат години, докато отново успее да заплаче, за каквото и да било. Най-сетне отваря очи и вижда, че е сам в леговището на Библиотечния полицай в храстите. Библиотечният полицай го няма. Тук е само Сам и неговата книга „Черната стрела“, която лежи отворена.

Сам започва да пълзи към дневната светлина на четири крака. Листата гъделичкат потното му лице, обляно в сълзи, клоните драскат гърба му ишибат наранения му задник. Той взима със себе си „Черната стрела“, но не за да я занесе в библиотеката. Той никога няма да отиде в библиотеката, в никакя библиотека, никога — това е обещанието, което дава на себе си, докато изпълзява от мястото на наказанието си. Дава и друго обещание — никой никога няма да разбере за това ужасно нещо, защото той смята да забрави, че се е случвало. Чувства, че може да го направи. Може да го направи, ако се опита много, много силно, а той смята да започне да се опитва много, много силно веднага.

Когато стига до края на храстите, той се оглежда като подгонено зверче. Вижда деца, които минават по тревата. Не вижда Библиотечния

полицай, но това, разбира се, няма значение — Библиотечният полицай вижда него. От днес нататък Библиотечният полицай винаги ще бъде наблизо.

Най-сетне тревата е пуста. Малко, разчорлено момче — Беличкия Сам — се измъква от храстите с листа в косата и кал по лицето. Ризата му се развява зад него, неприбрана в панталоните. Той се промъква до бетонните стъпала, хвърля крадешком един ужасен поглед към тайнствения латински девиз, изписан над вратата и после оставя книгата си на едно от стъпалата с всичката грижа и ужас, с които самотно момиче оставя безименното си дете на прага на непозната къща. После Беличкия Сам се затичва през тревата, оставя клона на Обществената библиотека на Сейнт Луис на авеню „Бригс“ зад гърба си и тича, но колкото и бързо да тича, не може да избяга от вкуса на червен сироп на езика и в гърлото си, сладък и лепкав, и колкото и бързо да тича, Библиотечният вълк естествено тича заедно с него, Библиотечният вълк е точно зад рамото му, където не може да го види, и Библиотечния вълк шепне „Ела с мен, синко... аз съм полицай“ и винаги ще шепне това, през всичките години ще шепне това, в онези тъмни сънища, които Сам не смее да си спомни, той ще шепне това, а Сам винаги ще бяга от този глас и ще крещи „Платена ли е вече? Платена ли е вече глобата? О, Боже мой, ПЛАТЕНА ЛИ Е ВЕЧЕ ГЛОБАТА МИ?“ И отговорът, който се връща, винаги е един и същ: „Никога няма да бъде платена, синко, никога няма да бъде платена. Никога. Нико...“

[1] Бяхме, не сме (лат.). ↑

ГЛАВА 14

БИБЛИОТЕКАТА (II)

1.

Кацането на черната писта, която Стан наричаше Летището на Провърбия, никак не беше гладко. „Навахо“-то се спусна опипом през купищата сърдит въздух и се приземи с последен разтърсващ удар. Сам извика сподавено. Очите му се отвориха.

Наоми търпеливо чакаше нещо такова. Тя веднага се наведе напред, без да обръща внимание на колана, който прерязваше кръста ѝ, и го обгърна с ръце. Не обърна внимание на вдигнатите му ръце и първото му инстинктивно отдръпване, както не обърна внимание и на първия горещ и неприятен дъх на ужасеното му дишане. Беше успокоявала много алкохолици в разгара на делириум tremens, а това не беше много по-различно. Притисна се до него и усети биенето на сърцето му. То сякаш щеше да изскочи с плясък от ризата му.

— Всичко е наред, Сам, всичко е наред — аз съм, вече се върнахме. Това беше сън. Отново си тук.

За миг той продължи да се притиска в седалката си. После се отпусна, обезсилен. Ръцете му се вдигнаха и я прегърнаха с паническа сила.

— Наоми — каза той с дрезгав, сподавен глас. — Наоми, о, Наоми, мили Боже, какъв кошмар сънувах, какъв ужасен сън!

Стан беше се обадил по радиото и някой беше дошъл да запали светлините на пистата. Сега те рулираха между тях. Все пак не бяха изпреварили дъжда — той кухо барабанеше по корпуса на самолета. Отпред Сам мучеше някаква песен — приличаше на „Надбягванията в Кемптаун“.

— Беше ли кошмар? — попита Наоми и се отдръпна от Сам, за да го погледне в кръвясалите очи.

— Да. Но беше и истина. Съвсем истина.

— Библиотечният полицай ли беше, Сам? Твойт Библиотечен полицай?

— Да — прошепна той и притисна лице в косата ѝ.

— Знаеш ли кой е той? Сега знаеш ли кой е той, Сам?

След един дълъг, дълъг момент Сам прошепна:

— Знам.

2.

Стан Соумс хвърли поглед към лицето на Сам, докато той и Наоми слизаха от самолета, и каза в изблик на съчувствие:

— Съжалявам, че толкова много друсаše. Наистина помислих, че ще изпреварим дъждъ.

Сам каза:

— Да — каза Наоми. — Всичко ще бъде наред. Благодаря, Стан.

Много ти благодаря. Дейв също ти благодари.

— Е, ако съм успял да ви помогна...

— Да. Наистина ни помогнахте.

— Ще трябва да минем по пистата — каза Стан. — В такава вечер, ако се опитате да минете напряко, онова тресавище ще ви погълне чак до кръста. Елате вкъщи. Ще пием кафе. Мисля, че има и малко ябълков пай.

Сам погледна часовника си. Беше седем и четвърт.

— Ще се възползваме от поканата ви друг път, Стан — каза той.

— Наоми и аз трябва веднага да занесем тези книги в града.

— Поне влезте и се изслушете. Докато стигнете до колата, ще бъдете съвсем мокри.

Наоми поклати глава.

— Много е важно.

— Добре — каза Стан. — По вида ви разбирам, че наистина е така. Само не забравяйте, че обещахте да ми разкажете историята.

— Няма да забравим — каза Сам. Погледна Наоми и видя в очите ѝ отражението на собствената си мисъл: „Ако все още сме живи, за да я разкажем.“

3.

Сам караше и едва се сдържаше да не натисне докрай педала на газта. Тревожеше се за Дейв. Едва ли обаче беше нужно да демонстрира тревогата си, като излезе от пътя и преобрънне колата на Наоми в крайпътната канавка, а и дъждът, при който се бяха приземили, се беше превърнал в порой, който се носеше от освежаващия вятър. Чистачките не успяваха да се справят с него дори и на бързи обороти, а фаровете не проникваха на повече от пет-шест метра. Сам не смееше да кара по-бързо от четирийсет километра в час. Погледна часовника си, после обърна глава към Наоми, която седеше до него с торбата в скута си.

— Надявам се да успеем до осем — каза той, — но не съм сигурен.

— Просто направи, каквото можеш, Сам.

Светлината от фаровете се виждаше като подводна светлина на водолазен звънец. Сам намали до двайсет километра в час и едва се размина с профучалия покрай тях камион — неясна грамада в мрака на дъжда.

— Можеш ли да говориш за това? За съня си?

— Мога, но няма да го направя — каза той. — Не сега. Не е моментът.

Наоми помисли малко, после кимна.

— Добре.

— Мога да ти кажа само едно — Дейв беше прав, когато каза, че децата са най-добрата храна, беше прав и че това, от което живее тя, е страхът.

Бяха достигнали покрайнините на града. След още един квартал преминаха през първото кръстовище със светофари. През предното стъкло на датсuna светлината се виждаше като светлозелено петно, танцуващо във въздуха над тях.

— Преди да отидем в библиотеката, трябва да спра на едно място. „Пигли Уигли“ е наблизо, нали?

— Да, но ако искаме да се срещнем с Дейв зад библиотеката в осем, наистина нямаме много време за губене. Независимо дали ни харесва, или не, но при такова време не може да се кара бързо.

— Знам — но това няма да отнеме много време.

— Какво ти е необходимо?

— Не съм сигурен — каза той, — но мисля, че ще разбера, когато го видя.

Тя го погледна и за втори път той се удиви от нейната сякаш лисича, крехка красота и не може да разбере защо до днес не я беше забелязвал.

„Е, нали излиза с нея, трябва да си видял НЕЩО.“

Само че не беше. Беше излизал с нея, защото беше хубава, представителна, необвързана и приблизително на неговите години. Беше излизал с нея, защото за ергените в градове, които току-що са се разраснали, се предполага, че трябва да излизат с жени... ако са ергени, които имат интерес да влязат в местната общност на бизнесмените, така беше. Ако не излизаш с жени, хората... някои хора...

(полицаят)

могат да си помислят, че си малко странен.

„АЗ БЯХ малко странен — помисли си той. — Като помисля по-добре, бях МНОГО странен. Но какъвто и да съм бил, мисля, че сега съм малко по-различен. И се срещам с нея. Това е. Наистина СЕ СРЕЩАМ с нея.“

Самата Наоми беше поразена от пребледнялото му лице и напрежението около очите и устата му. Той изглеждаше странно... но вече не изглеждаше ужасен. Наоми си помисли: „Прилича на човек, който е имал възможност да се върне към най-лошия си кошмар... с някакво мощно оръжие в ръцете си.“

Помисли си, че това е лице, в което може би се влюбва и тази мисъл дълбоко я обезпокои.

— Това спиране... е важно, нали?

— Да, така мисля.

След пет минути спряха на паркинга до магазина на „Пигли Уигли“. Сам излезе незабавно и се втурна под дъжда към вратата.

На средата на пътя се спря. До паркинга имаше телефонна будка — без съмнение същата будка, от която преди толкова години Дейв се

беше обадил в кантората на шерифа. Обаждането от тази будка не беше убило Арделия... но беше я извадило от равновесие доста силно.

Сам влезе. Лампата светеше. Нямаше нищо за гледане — просто телефонна будка с числа и надписи, надраскани върху стоманените стени. Телефонния указател го нямаше и Сам си спомни как Дейв беше казал: „Това беше още по времето, когато понякога с малко късмет в телефонната будка можеше да откриеш телефонен указател.“

После погледна към пода и видя това, което търсеше. Беше опаковка. Вдигна я, изглади я и на слабата светлина прочете написаното на нея: „Дъвчащи бонбони «Десятка»“.

Отвън Наоми нетърпеливо натисна клаксона. Сам изскочи от будката с опаковката в ръка, помаха ѝ и изтича в магазина под проливния дъжд.

4.

Продавачът в „Пигли Уигли“ беше млад човек, когото сякаш бяха замразили през 1969 и разтопили едва тази седмица. В очите му светеше червеният, стъклен поглед на наркоман. Косата му беше дълга и хваната с широка лента през челото. На кутрето си носеше сребърен пръстен във формата на знака за мир. Под фирмепата му престилка се виждаше екстравагантна риза на цветя. На яката му беше забодена значка, на която пишеше:

НА ЛИНИЯ СЪМ САМО ОЩЕ 5 МИНУТИ. НЕ ПРОПУСКАЙТЕ!

Сам се усъмни дали управителят на магазина би одобрил това... но беше дъждовна вечер и управителят на магазина не се виждаше никъде. Сам беше единственият клиент и продавачът го гледаше хем списано, хем безразлично как отива до рафта и започва да събира пакетчетата с червени дъвчащи бонбони. Сам взе всички — около двайсет пакетчета.

— Ей, баровец, сигурен ли си, че ти стигат? — попита го продавачът, когато Сам се приближи до тезгая и струпа върху него съкровището си. — Мисля, че имаме още един-два кашона в склада. Наистина знам какво е, когато ти се прияде нещо.

— Тези ще стигнат. Маркирай ги, ако обичаш. Бързам.

— Да, всички бързат в този свят — каза продавачът. Пръстите му отвориха касата с привичната съниливост на наркоман.

На щанда до някаква реклама на бейзболни картички имаше ластично кръгче. Сам го посочи.

— Мога ли да го взема?

— Заповядай, баровец. Смятай го за подарък от мен — принца на „Пигли Уигли“, за теб, лорда на бонбоните, в дъждовната вечер на този понеделник.

Сам надяна ластичното кръгче на китката си (то увисна като широка гривна). В този миг силен порив на вятъра разклати сградата. Стъклата затракаха. Лампите премигаха.

— Я виж, баровец — каза принцът на „Пигли Уигли“ и вдигна поглед. — Това го нямаше в прогнозата. Казаха само превалявания. — Отново погледна към касата. — Петнайсет и четирийсет и един.

Сам му подаде двайсет долара с лека, горчива усмивка.

— Тези неща бяха много по-евтини, когато бях дете.

— Инфлацията страшно скочи — съгласи се продавачът. Той бавно се връщаше в озоновия облак, в който се беше намирал, когато влезе Сам. — Сигурно страшно ги обичаш, човече. Аз си обичам старите шоколадчета „Марс“.

— Да ги обичам? — засмя се Сам, докато прибираще рестото в джоба си. — Мразя ги. За друг са. Може да се каже, подарък.

Тогава продавачът видя нещо в очите на Сам и изведнъж бързо направи голяма крачка настрани и почти събори една от рекламиите.

Сам с любопитство погледна лицето му и реши да не иска торбичка. Събра пакетчетата, пръсна ги по джобовете на спортното си сако, което беше облякъл преди хиляда години, и излезе от магазина. При всяка крачка целофанът в джобовете му шумолеше.

5.

Наоми се беше преместила зад кормилото и кара през останалата част от пътя до библиотеката. Когато потеглиха от паркинга пред „Пигли Уигли“, Сам извади двете книги от торбата на „Книжарницата на Пел“ и за момент ги изгледа със съжаление.

„Колко неприятности — помисли си той. — Колко неприятности за една остаряла книга със стихове и едно ръководство за начинаещи оратори.“ Само че, разбира се, въпросът не беше в това. Въпросът изобщо никога не беше бил в книгите.

Той свали ластика от китката си и обви с него книгите. После извади портфейла си, взе една пет долларова банкнота от намаляващия запас банкноти и я пъхна под ластика.

Това за какво е?

— Глобата. Тази, която дължа за тези две, и още една, от много отдавна — „Черната стрела“ от Робърт Луис Стивънсън. С това въпросът приключва.

Остави книгите между двете удобно вдълбнати седалки и извади от джоба си пакетче бонбони. Разкъса опаковката и онази стара, сладникава миризма го бълсна в лицето. От носа му тя сякаш отиваше направо в главата, а от главата пропадаше надолу в стомаха му, който веднага се сви в гладък, твърд юмрук. За един ужасен миг Сам помисли, че ще повърне в собствения си скют. Очевидно някои неща не се променяха никога.

Въпреки всичко той продължи да отваря пакетчетата с дъвчащи бонбони, а около него се натрупа купчина от лепкави, восъчни сладки късове. Когато светофарът на следващото кръстовище светна червено, Наоми намали скоростта, после спря, въпреки че Сам не виждаше никаква друга кола да се движи и в двете направления. Дъждът и вятърът се бълскаха в малката ѝ кола. До библиотеката оставаха само четири пресечки.

— Сам, какво правиш, за Бога?

И понеже той всъщност не знаеше точно какво прави, каза:

— Ако храната на Арделия е страхът, трябва да намерим другото нещо — това, което е противоположно на страха. Защото това нещо ще бъде за нея отрова. Така че... какво мислиш, че може да е това нещо?

— Е, съмнява ме да са дъвчащи бонбони.

Той направи нетърпелив жест.

— Откъде си сигурна? Смята се, че кръстовете убиват вампирите — онези, които смучат кръв, — но кръстът е само две пръчки от дърво или метал, поставени под прав ъгъл. Може би по същия начин би подействала една маруля... ако е включена.

Светна зелена светлина.

— Ако е организирана маруля — каза замислено Наоми и потегли напред.

— Правилно! — Сам повдигна шепа дълги сладки късове. — Всичко, което знам, е, че имам само това. Може би е смешно. Вероятно е така. Но не ме е грижа. Това е небожият символ на всички неща, които ми отне моят Библиотечен полицай — любов, приятелство, чувство на принадлежност. През целия си живот съм се чувствал като чужд човек, Наоми, и никога не съм знаел защо. Сега знам. Това е просто още едно от нещата, които той ми е отнел. Тогава обичах тези неща. Сега едва понасям миризмата им. Няма значение — мога да се справя с това. Но трябва да знам как да го включача.

Сам започна да мачка бонбоните между длани си и постепенно ги превърна в лепкава топка. Досега беше мислил, че най-лошото нещо, с което му влияят тези бонбони, е миризмата, но сега разбра, че греши. По-лоша беше мекотата им... и боята, която излизаше изпод длани и пръстите му и ги оцветяваше в зловещо червено. Въпреки това продължи, спираше само на всяка половина минута, за да добави съдържанието на ново пакетче към меката маса.

— Може би търся излишно — каза той. — Може би противоположното на страх е обикновената стара храброст. Куражът, ако искаш по-интересна дума. Това ли е? Това ли е всичко? В храбростта ли е разликата между Наоми и Сара?

Тя го погледна с изненада.

— Да не би да питаш дали това, че престанах да пия, е било акт на храброст?

— Не знам какво питам — каза той, — но мисля, че и при тебе е нещо подобно. Няма нужда да питам за страх — знам какво е той.

Страхът е емоция, която изключва промяната и пречи на промяната. Когато се отказа от пиенето, това беше ли акт на храброст?

— Аз всъщност никога не съм се отказвала — каза тя. — Алкохолиците никога не го правят. Те не могат да го направят. Вместо това използваш различни обиколни мисли. По веднъж на ден си казваш — по-леко, живей и остави другите да живеят. Но в центъра на нещата е следното: отказваш се от мисълта, че можеш да владееш пиенето си. Тази мисъл е мит, който си си разказвал, и точно от него се отказваш. От мита. Сега кажи ми — това храброст ли е? Разбира се. Но със сигурност не е окопна храброст.

— Окопна храброст — каза тя и се засмя. — Харесва ми. Но ти си прав. Това, което правя аз — което правим ние — тоест да се пазим от първата чашка... не е такъв вид храброст. Въпреки филма „Загубеният уикенд“, мисля, че нашето състояние не е кой знае каква трагедия.

Сам си припомни ужасната апатия, която го беше обхванала, след като беше изнасилен в храстите до библиотеката на авеню „Бригс“ в Сейнт Луис. Изнасилен от мъж, който беше нарекъл себе си полицай. Това също изобщо не беше трагедия. Беше мръсен номер — всичко на всичко мръсен тъпашки номер, изигран на малко дете от душевноболен мъж. Помисли си, че в крайна сметка беше излязъл късметлия — Библиотечният полицай можеше и да го убие.

Пред тях в дъжда мъждукаха кръглите бели глобуси около Обществената библиотека на Джънкшън сити. Наоми каза неуверено:

— Мисля, че истинската противоположност на страхът трябва да е честността. Честността и вярата. Как ти звучи това?

— Честност и вяра — каза той тихо, опитваше вкуса на думите. Стисна лепкавата топка от бонбони в дясната си ръка. — Мисля, че не е лошо. Във всеки случай ще трябва да свърши работа. Вече стигнахме.

6.

Мъждукащите зелени цифри на часовника на арматурното табло показваха 7:57. Все пак бяха успели преди осем.

— Може би е по-добре да проверим дали всички са си отишли, преди да обиколим отзад — каза той.

— Добра идея.

Бавно влязоха в празния паркинг срещу главния вход на библиотеката. Глобусите нежно блещукаха в дъждъ. Шумът на дърветата не беше толкова нежен — вятърът се усилваше още. Ъбовете издаваха звуци, сякаш сънуват, но всичките им сънища са лоши.

В осем часа и две минути срещу тях спря камионетка с фигура на Котарака Гарфийлд и таблица „ТАКСИТО НА МАМА“ на задния прозорец. Прозвуча клаксон и вратата на библиотеката — тя дори и на тази светлина изглеждаше по-малко мрачна, отколкото бе изглеждала при първото посещение на Сам, по-малко приличаше на уста на лицето на огромен гранитен робот — се отвори веднага. Три деца — изглеждаха като ученици в долните гимназиални класове — излязоха и затичаха надолу по стъпалата. Докато стигнат по алеята до „ТАКСИТО НА МАМА“, две от децата вдигнаха якетата на главите си, за да ги прикрият от дъждъ. Страницната врата на камионетката се отвори и децата се качиха. Сам чу смеха им и им завидя. Помисли си колко ли е добре да излезеш от библиотека със смях на уста. Не беше изпитал това чувство заради мъжа с кръглите черни очила.

„Честност — помисли си той. — Честност и вяра. — После пак си каза: — Глобата е платена, по дяволите.“ — Отвори последните две пакетчета дъвчащи бонбони и започна да размачква съдържанието им в лепкавата си, отвратително миришеща топка. Докато го правеше, гледаше задната част на „ТАКСИТО НА МАМА“. Виждаше белия пушек, който излизаше и се разсейваше във ветровития въздух. Изведенъж започна да разбира какво ставаше тук.

— Веднъж, когато бях в гимназията — каза той, — видях как група момчета си направиха шега с едно друго момче, което не

обичаха. В онези дни гледането беше любимото ми занимание. Те взеха топка глина за моделиране от кабинета по рисуване и я напъхаха в ауспуха на понтиака на момчето. Знаеш ли какво се случи?

Тя го погледна със съмнение.

— Не. Какво?

— Гърнето се разцепи на две части — каза той. — По една от всяка страна на колата. Излетяха като шрапнел. Гърнето беше слабата точка, нали разбираш. Предполагам, че ако газовете се бяха върнали обратно до мотора, направо щяха да откъснат цилиндите от блока.

— Сам, за какво говориш?

— За надеждата — говоря за надеждата. Предполагам, че честността и вярата трябва да дойдат малко по-късно.

„ТАКСИТО НА МАМА“ се отдели от тротоара. Фаровете му прорязваха сребристите ленти на дъждъа.

Когато предната врата на библиотеката се отвори отново, зелените числа на часовника на арматурното табло на Наоми показваха 8:06. Излязоха един мъж и една жена. Мъжът, който несръчно закопчаваше палтото си, а чадърът му беше под мишиницата, без съмнение беше Ричард Прайс — Сам го позна веднага, въпреки че го беше виждал само на едничката му снимка в стария вестник. Момичето беше Синтия Бериган — помощник-библиотекарката, с която беше говорил в събота вечер.

Прайс каза нещо на момичето. Сам помисли, че тя се усмихва. Изведнъж осъзна, че седи изправен във вдълбнатата седалка на датсuna на Наоми, а всеки негов мускул скърца от напрежение. Опита се да се отпусне и разбра, че не може.

„Зашо това не ме изненадва?“ — помисли си той.

Прайс вдигна чадъра си. Двамата изтичаха по алеята, скрити под него, а момичето в движение завързваше забрадка от дъждобран на главата си. Разделиха се в дъното на алеята. Прайс се качи в една „Импала“ с размерите на пътнически парадход, а момичето в едно „Юго“, паркирано на средата на следващата пряка. Прайс направи обратен завой на улицата (когато светлините от фаровете му светнаха за малко върху колата на Наоми, тя стреснато се сниши) и бипна за поздрав, когато мина покрай „Юго“-то. Синтия Бериган му бипна в отговор, а после потегли в противоположна посока.

Сега бяха само те двамата, библиотеката и може би Арделия, която ги чакаше някъде вътре.

Заедно със стария приятел на Сам — Библиотечния полицай.

7.

Наоми подкара бавно около квартала към улица „Уегман“. Някъде по средата в оградата имаше малък процеп, отбелязан с дискретна табелка. На нея беше написано:

САМО ЗА ДОСТАВКИ НА БИБЛИОТЕКАТА

Връхлетя ги порив на вятъра — толкова силен, че разклати датсuna върху ресорите му, а дъждът затрака по стъклата като пясък. Наблизо се чу трясък от счупване на голям клон или малко дърво. После се чу думкане от падането на клона или дървото на улицата.

— Боже! — каза Наоми с тънък, разстроен глас. — Това не ми харесва!

— И аз не съм възхитен — съгласи се Сам, но почти не я беше чул. Мислеше как беше изглеждала тази глина за моделиране. Как изглеждаше, когато се издуваше от ауспуховата тръба на колата. Приличаше на мехур.

Наоми зави при табелата. Влязоха в къса алея, която водеше до товаро-разтоварната зона. Над малкия павиран правоъгълник светеше единствена електродъгова лампа. Тя хвърляше силна, пронизваща светлина, а сенките от разлюлените клони на дъбовете, които ограждаха товарната зона, танцуваха лудо върху задната фасада на сградата под светлината ѝ. За момент сенките сякаш се сраснаха и образуваха форма, която беше почти човешка: изглеждаше, сякаш някой чака някъде долу — някой, който сега изпълзява, за да ги посрещне.

„Само след една-две секунди — помисли си Сам — оранжевият блясък от лампата ще се отрази в очилата му — малките му, кръгли черни очила — и той ще погледне към мен през предното стъкло на колата. Не към Наоми, само към мен. Ще ме погледне и ще каже:

Здравей, синко. Чаках те. Всички тези години те чаках. Ела с мен сега. Ела с мен, защото аз съм полицай.“

Пак се чу трясък и един клон падна върху настилката на метър от багажника на датсuna, разхвърчаха се парчета кора и гнило дърво. Ако беше паднал върху колата, щеше да смачка покрива ѝ като консерва с доматена супа.

Наоми изпища.

Вятърът, който все още се усилваше, изпища в отговор.

Сам поsegна към нея, искаше да я обгърне с ръка, за да я успокои, когато изведнъж вратата зад товарната платформа се открехна и оттам излезе Дейв Дънкан. Държеше вратата, за да не може вятърът да я изскубне от ръцете му. Лицето на стареца се видя на Сам неестествено бяло и почти гротескно уплашено. Със свободната си ръка старецът правеше отчаяни подканващи движения.

— Наоми, Дейв е там.

— Къде?... О, да, виждам го. — Очите ѝ се разшириха. — Боже мой, изглежда ужасно!

Тя започна да отваря вратата. Вятърът изсвири, откъсна я от ръката ѝ и нахлу в датсuna като малък ураган, повдигна във въздуха опаковките на бонбоните и ги завъртя в луда вихрушка.

Наоми едва успя да дръпне ръката си, за да не я приклещи вратата, която пак се захлопна, и излезе. Косата ѝ се разяваше като в собствена малка буря около главата ѝ, а полата ѝ за миг залепна и очерта бедрата ѝ.

Сам отвори своята врата — вятърът духаше срещу нея и той буквально трябваше да я набута с рамо — и също слезе. От известно време се чудеше — откъде, по дяволите, се беше взела тази буря; принцът на „Пигли Уигли“ беше казал, че в прогнозите няма такива ураганни ветрове и дъждове. Само превалявания, така беше казал.

Арделия. Може би това е бурята на Арделия.

Сякаш за да потвърди това, гласът на Дейв се усили след моментното затишие:

— Бързо! Навсякъде усещам миризмата на нейния парфюм!

Сам почувства неясен ужас при мисълта, че миризмата на парфюма на Арделия може по някакъв начин да предшества материализирането ѝ.

Беше стигнал до средата на пътя до товарната платформа, когато осъзна, че държи сополивата топка от дъвчащи бонбони, но е оставил книгите в колата. Обърна се, отвори със сила вратата и ги взе. Внезапно цветът на светлината се смени — от ярка, пронизващо оранжева — на бяла. Сам видя промяната върху кожата на ръцете си и за миг очите му сякаш замръзнаха в орбитите. Бързо излезе с гръб от колата, с книгите в ръка и се обърна.

Оранжевата електродъгова лампа я нямаше. Беше заменена от старомоден уличен фенер с живачни изпарения. Дърветата, които танцуваха и стенеха около платформата, сега бяха по-дебели — преобладаваха величествените стари брястове, които с лекота закриваха дъбовете. Формата на товарната платформа също се беше сменила и задната стена на библиотеката — стената, която само преди миг беше била гола, бе покrita с извити стъбла бръшлян.

„Добре дошли в 1960 — помисли си Сам. — Добре дошли в Обществената библиотека на Джънкшън сити, марка «Арделия Лорц».“

Наоми се беше качила на платформата. Казваше нещо на Дейв. Дейв отговори, после погледна назад през рамо. Тялото му се разтърси. В същия миг Наоми изпища. Сам се втурна към стълбите с развято сако. Докато се качваше по стъпалата, видя как една бяла ръка изплува от тъмнината на библиотеката, хвана рамото на Дейв и го дръпна обратно в библиотеката.

— Дръж вратата! — изкрещя Сам. — Наоми, дръж вратата! Не я оставяй да се заключи!

Но тук вятърът им помогна. Той отвори широко вратата, удари Наоми по рамото и тя политна назад. Сам скочи и успя да хване навреме вратата.

Наоми обърна към него ужасените си очи.

— Това беше мъжът, който е идвал у вас, Сам. Високият мъж със сребристите очи. Видях го. Той хвана Дейв.

Нямаше време за мислене.

— Хайде — той хвана Наоми през кръста и я поведе напред към библиотеката. Зад тях поривът на вятъра затръщна вратата с трясък.

8.

Бяха в залата с каталогите. Цареше полумрак. На бюрото на библиотекаря светеше лампа с абажур с червени ресни. Отвъд тази зона, в която бяха разхвърляни кутии и топки смачкани вестници за упълтнение (беше 1960 и плътно прилепващите полиетиленови опаковки още не бяха измислени), започваха рафтовете. На една от пътеките между стените с книги стоеше Библиотечният полицай. Беше хванал Дейв Дънкан в полусън и го държеше с почти безгрижна лекота на десет сантиметра над пода.

Той погледна към Сам и Наоми. Сребърните му очи заблестяха и бялото лице се разтегна в усмивка с форма на полумесец. Приличаше на хромирана луна.

— Нито крачка напред — каза той — или ще счупя този врат като пилешка кост. Ще го чуете.

Сам го послуша, но само за миг. Усети миризма на торбичка с лавандула против молци — тежка и прекалено силна. Отвън вятърът виеше и гърмеше. Сянката на Библиотечния полицай танцуваше по стената като очертания на подемен кран.

„Преди нямаше сянка — осъзна Сам. — Какво ли означава това?“

Може би това означаваше, че Библиотечният полицай сега беше по-истински, повече тук... защото Арделия, Библиотечният полицай и черният човек в старата кола всъщност бяха една и съща личност. Бяха едно и също нещо, просто лицата, които то носеше, бяха различни — слагаше ги и отново ги сваляше с лекота като карнавални маски.

— Искаше да кажеш, че ако стоим далеч от тебе, ще го оставиш жив? Глупости.

И тръгна към Библиотечния полицай.

На лицето на високия мъж се появи странно изражение. Той беше изненадан. Отстъпи една крачка. Шлиферът му се развя под коленете му и се отрка о подвързаните томове, които бяха наредени от двете страни на пътеката.

— Предупреждавам ви!

— Предупреди ни и върви по дяволите — каза Сам. — Нямаш какво да делиш с него. Имаш сметки за уреждане с мен, нали? Добре, да ги уредим.

— Библиотекарката има сметки за уреждане със стареца — каза полицаят, после отстъпи на още една крачка. С лицето му ставаше нещо странно и след миг Сам разбра какво е то. Сребърната светлина в очите на Библиотечния полицай угасваше.

— Тогава нека тя ги уреди — каза Сам. — Моите сметки са с тебе, приятелче, и са от трийсет години.

Мина през светлия кръг, очертан на пода от настолната лампа.

— Добре тогава — изръмжа Библиотечният полицай. Завъртя се и запокити Дейв на пътеката. Дейв политна като торба с пране и извика от страх и изненада. Опита се да вдигне ръка, за да се опре в стената, но това беше само неволен, объркан рефлекс. Блъсна се в пожарогасителя, закачен до стълбите и Сам чу тъпия трясък на счупена кост. Дейв падна, а тежкият червен пожарогасител падна от стената върху стареца.

— Дейв! — изпищя Наоми и се втурна към него.

— Наоми, не!

Но тя не обърна внимание. Усмивката на Библиотечния полицай се появи отново. Той сграбчи Наоми за ръката, докато тя се опитваше да мине покрай него, и я придърпа към себе си. Лицето му се наведе и за момент се скри от кестенявшата коса на тила ѝ. Той издаде странно, приглушено покашляне в пътта ѝ и после започна да я целува — или поне така изглеждаше. Дългата му бяла ръка я хвана под мишницата. Наоми отново изпищя и после като че ли започна да се отпуска в обятията му.

Сам беше стигнал до началото на рафтовете. Хвана първата попаднала му под ръка книга, измъкна я от рафта, замахна и я хвърли. Тя политна с разперени корици и развети страници и удари Библиотечния полицай отстрани по главата. Той изкрещя гневно и изненадано и вдигна поглед. Наоми се отскубна от прегръдката му и се устреми настрани към един от високите шкафове, размахала ръце за баланс. Удари се в него, а той се люшна назад и падна с оглушителен отекващ трясък. Книгите политнаха от рафтовете, на които можеха да останат необезпокоявани с години, и нападаха по пода като дъжд от удари, които странно приличаха на ръкопляскания.

Наоми не обърна внимание. Стигна до Дейв и коленичи до него. Повтаряше името му — отново и отново. Библиотечният полицай се обърна натам.

— И с нея няма какво да делиш — каза Сам. Библиотечният полицай се обърна към него. Сребърните му очи се бяха сменили с малки черни очила, които придаваха на лицето му сляпо изражение, подобно на това на къртица.

— Трябваше да те убия първия път — каза той и тръгна към Сам. Докато вървеше се чуваше и някакъв странен звук на търкане. Сам погледна надолу и видя, че полите на шлифера на Библиотечния полицай се влачат по пода. Той се смаляваше.

— Глобата е платена — каза тихо Сам. Библиотечният полицай спря. Сам вдигна книгите с петдоларовата банкнота под ластика. — Глобата е платена и книгите са върнати. Всичко свърши, кучко... или кучи сине... или каквото и да си.

Навън вятърът се усили с продължителен, кух вик, който премина под стряхата като звън на стъкло. Библиотечният полицай извади език и облиза устните си. Беше червен и оствър. По бузите и челото му бяха започнали да се появяват петна. По кожата му лъщеше мазна пот.

И миризмата на пликче с лавандула беше много по-силна.

— Грешиш! — извика Библиотечният полицай. — Грешиш! Тези не са книгите, които си взел! Аз знам! Старият пиян копелдак прибра книгите, които си взел! Те са били...

— ... унищожени! — довърши Сам. Той тръгна отново, доближи се до Библиотечния полицай и с всяка крачка, която правеше, миризмата на лавандула ставаше все по-силна. Сърцето му биеше в гърдите. — Знам и чия беше идеята за това. Но тези са напълно годни за замяна. Вземи ги. — Гласът му прерасна в застрашителен вик. — Вземи ги, дявол да те вземе!

Той протегна книгите и Библиотечният полицай, объркан и уплашен, посегна към тях.

— Не, не така — каза Сам и вдигна книгите над бялата протегната ръка. — Така.

Стовари книгите върху лицето на Библиотечния полицай — стовари ги с всичка сила. Не си спомняше някога през живота си да е изпитвал такова върховно удовлетворение като това, когато „Любими

стихове на американския народ“ и „Помагало за оратора“ удариха и счупиха носа на Библиотечния полицай. Кръглите черни очила отхвръкнаха от лицето му и паднаха на пода. Под тях останаха черни орбити, обградени от белезникава течност. Лепкавото вещество потече на малки вадички и Сам помисли за разказа на Дейв — „Изглеждаше сякаш започва да пуска собствена кожа“ беше казал той.

Библиотечният полицай изкрештя.

— Не можеш! — крещеше той. — Не можеш да ми причиниш болка! Ти се страхуваш от мен! Освен това на тебе ти ХАРЕСА! МРЪСНО МАЛКО МОМЧЕ, ХАРЕСА ТИ!

— Грешиш — каза Сам. — Ужасно беше. Сега вземи тези книги. Вземи ги и изчезвай оттук. Защото глобата е платена.

Той удари книгите в гърдите на Библиотечния полицай. И когато ръцете на Библиотечния полицай ги обхванаха, Сам замахна с коляно точно в слабините му.

— Това е за всички останали деца — викна той. — Тези, които си изнасилил, и тези, които тя е изяла.

Съществото зави от болка. Наведе се, за да се хване за слабините, и изпусна книгите. Мазната му черна коса падна върху лицето му и милостиво закри празните му, набраздени орбити.

„Разбира се, че са празни — успя да си помисли Сам. — Аз не видях очите му зад очилата, които носеше в този ден... така че и тя не е могла да ги види.“

— Това не стига за плащане на твоята глоба — каза Сам, — но е стъпка във върната посока, нали?

Шлиферът на Библиотечния полицай започна да се гърчи и да се вълнува, сякаш под него беше започнало някакво невъобразимо превръщане. И когато той... то... вдигна очи... Сам видя нещо, което го върна отново към ужаса и отвращението.

Мъжът, който беше излязъл наполовина от плаката на Дейв и наполовина от собствените мисли на Сам, се беше превърнал в безформено джудже. Джуджето се превръщаше в нещо друго — в ужасен хермафродит. По лицето му и под гърчещия се, мърдащ шлифер ставаше бурна смяна на пола. Половината от косата все още беше черна; другата половина вече беше пепеляворуса. Едната орбита все още беше празна; от другата едно диво синьо око блестеше от омраза.

— Искам те — изсъска съществото. — Искам те и ще те имам.

— Опитай, Арделия — каза Сам. — Да потанцууваме...

Той поsegна към нещото пред себе си, но изкрешя и отдръпна ръката си веднага щом докосна шлифера. Това вече не беше шлифер — беше никаква ужасна отпусната кожа и тя сякаш се опитваше да обхване огромен куп от току-що използвани пликчета чай.

Нещото се плъзна към падналия шкаф за книги и се свлече в сянката зад него. Изведенъж миризмата на пликче с лавандула стана много по-силна.

От сянката се чу жесток смях. Смехът на жена.

— Твърде късно, Сам — каза тя. — Вече е твърде късно.
Работата е свършена.

„Арделия се върна“ — помисли Сам, а отвън се чу страхотен, раздиращ тръсък. Сградата се заклати под тежестта на дървото, което падна върху нея, и светлините угаснаха.

9.

Останаха в пълна тъмнина само за секунда, но изглеждаше много по-дълго. Арделия се засмя отново и този път смехът ѝ беше странен и пронизителен — като смях, усилен от мегафон.

После се включи едничката аварийна крушка високо на една от стените и хвърли върху отделението с рафтовете книги блед спон светлина. Навсякъде затанцуваха сенки като разплетени кълба прежда. Сам чу жужащия шум на аварийното захранване. Тръгна към Наоми, която все още беше на колене до Дейв, на два пъти почти се спъна в купчините книги, разпилели се от прекатурения шкаф.

Наоми вдигна очи към него. Лицето ѝ беше бяло, ужасено и обляно в сълзи.

— Сам, мисля, че Дейв умира.

Той коленичи до тях. Очите на стареца бяха затворени и той дишаше с резки, неравни хрипове. От двете му ноздри и от едното ухо течаха тънки струйки. На челото му, точно над дясната вежда, имаше дълбока, смачкана вдълбнатина. От вида ѝ стомахът на Сам се сви. Една от скулите на Дейв явно беше счупена, а дръжката на пожарогасителя се беше отпечатала отстрани върху лицето му и беше оставила ясни линии от кръв и синини. Приличаше на татуировка.

— Трябва да го закараме в болницата, Сам!

— Мислиш ли, че тя ще ни пусне оттук сега? — попита той и сякаш в отговор на този въпрос към тях политна огромна книга — томът с буквата „T“ от „Оксфордския речник на английския език“. Идваше от неравния кръг светлина, която хвърляше аварийната лампа, закачена на стената. Сам дръпна Наоми назад и двамата се проснаха върху мръсната пътека. Трите килограма думи — „табу“, „тигър“, „трилър“ и „тумор“ профучаха през мястото, където преди миг беше се намирала главата на Наоми, удариха се в стената и паднаха на пода като разтурена палатка.

От сенките се чу пронизителен смях. Сам се изправи на колене и видя един прегърбен силует да преминава по пътеката зад падналия

шкаф. „Тя все още се променя — помисли си Сам. — А в какво, един Господ знае.“ Нещото кривна наляво и изчезна.

— Дръж я, Сам — изхриптя Наоми и го сграбчи за ръката. — Дръж я, Сам, моля те, дръж я.

— Ще се опитам — каза той. Прекрачи проснатите крака на Дейв и навлезе в по-дълбоките сенки зад прекатурения шкаф за книги.

10.

Миризмата го подлудяваше — миризма на лавандула, в пликче, примесена с прашния аромат на книгите от всички отминали години. Тази миризма, прибавена към вятъра, който фучеше отвън като товарен влак, го накара да се почувства като пътешественика във времето на Хърбърт Уелс... а самата библиотека, в утробата на която се намираше, беше неговата машина на времето. Той бавно тръгна по пътеката, стискайки нервно топката от дъвчащи бонбони в лявата си ръка. Книгите го обкръжаваха и сякаш му се мръщеха. Рафтовете бяха два пъти по-високи от него. Чуваше тракането и скърцането на обувките си върху стария линолеум.

— Къде си? — извика той. — Ако ме искаш, Арделия, защо не дойдеш да ме хванеш? Аз съм тук!

Никакъв отговор. Но тя скоро ще излезе, нали? Ако Дейв е бил прав, промяната ѝ беше настъпила и тя нямаше много време.

„Полунощ — помисли си той. — Библиотечният полицай ми даде време до полунощ, така че може би толкова време ѝ остава. Но полунощ е чак след три и половина часа... Едва ли Дейв може да издържи толкова.“

После му хрумна друга мисъл, още по-неприятна: ами ако, докато той се прокрадва тук, в тъмните пътеки, Арделия е обиколила и се насочва към Наоми и Дейв?

Сам стигна до края на пътеката, не чу нищо и премина в следващата. Тя беше празна. Чу слаб, шепнещ звук над себе си, вдигна очи и видя как половин дузина тежки книги се изсипват от един от рафтовете над главата му. Отскочи назад с вик, а книгите паднаха, удариха го по бедрата и той чу лудия смях на Арделия от другата страна на шкафа.

Представяше си я там, залепена за рафтовете като паяк, издут от отровата, и тялото му започна да действа, преди още мозъкът му да успее да помисли. Той се завъртя на пети като пиян войник, който се опитва да направи кръгом, и удари рафта с гръб. Шкафът се наклони от удара, а смехът се превърна в писък на страх и изненада. Сам чу

плясък, когато нещото се измъкна от мястото си на лавицата. След секунда шкафът се преобърна.

Това, което се случи после, беше нещо, което Сам не беше предвиждал: шкафът, който беше бутнал, се прекатури на пътеката, разпиля книгите си като водопад и удари следващия. Вторият падна върху третия, третият върху четвъртия и всички започнаха да падат като плочки на домино — по цялата огромна, тъмна зала. С тръсък и дрънчене се разпиляваше всичко — от романите на Мариат до „Пълното издание на приказките на Братя Грим“. Той чу как Арделия изпища отново и се стрелна към полегналия съборен шкаф. Покатери се като по стълба, риташе книгите по пътя си, за да си намери стъпала, и се подпираше с ръка.

Скочи от другата страна и видя бяло, адски безформено същество, което се измъкваше изпод купчина атласи и пътеводители. То имаше руса коса и сини очи, но дотук свършваше всяка прилика с човек. Илюзиите му бяха изчезнали. Съществото беше дебело, голо нещо, чиито ръце и крака завършваха със сраснали нокти. Под врата му като огромна гуша висеше торба от кожа. Тялото му беше омотано от тънки бели влакна. У него имаше нещо, което неприятно напомняше бръмбар, и Сам изведнъж започна да пищи вътрешно — тихи, атавистични писъци, които преминаваха във всичките му кости. Това е то. Бог да ми помага, това е то. Усети отвращение, но скоро ужасът му премина — сега, когато наистина видя нещото, то не беше толкова страшно.

После то започна отново да се променя и чувството на облекчение у Сам изчезна. То нямаше лице в нормалния смисъл, но под изпъкналите му сини очи започна да се издубва рогова форма, която излизаше от лицето, взето от представление на ужасите, като къс хобот на слон. Очите се разтегнаха встрани, станаха първо китайски, а после — очи на насекомо.

Беше покрито с трептящи, прашни нишки.

Част от Сам искаше да избяга — пищеше към него да избяга, — но по-голямата част от него искаше да се отбранява. И когато смукалото от плът на нещото го докосна, Сам усети огромната му сила. Изпълни го чувство на летаргия — чувство, че ще е по-добре, ако просто остане неподвижен и остави нещата както са си. Вятърът се

беше превърнал в далечен, сънлив вой. Беше някак успокояващ — както звукът от прахосмукачка го беше успокоявал като много малък.

— Сам? — извика Наоми, но гласът ѝ беше далечен, маловажен.
— Сам, добре ли си?

Беше ли си помислил, че я обича? Колко глупаво. Направо смешно, като си помислиш... а ако трябва да се избира, с това нещо тук беше много по-хубаво.

Това нещо имаше... приказки за разказване.

Много интересни приказки.

Цялото безформено тяло на бялото нещо сега се стремеше към смукалото — то влезе само в себе си и смукалото се удължи. Цялото същество придоби форма на тръба, а остатъкът от тялото му увисна безполезно и забравено, както беше висяла торбата под шията му. А жизнеността му се беше пренесла в този рог от плът — тръба, през която то щеше да изсмуче жизнеността и същността на Сам в себе си.

И беше приятно.

Смукалото нежно се плъзна по краката на Сам, притисна се за малко до слабините му, после се издигна нагоре и замилва корема му.

Сам падна на колене, за да предостави достъп до лицето си. Почувства как очите му започнаха да парят леко и приятно, а от тях започна да изтича някаква течност — не сълзи, беше по-гъста от сълзи.

Смукалото обхвата очите му; той видя как вътре в него едно розово цветче гладно се отваря и затваря. Всеки път, когато се отваряше, зад него се разкриваше дълбок мрак. После се сви, образуващи дупка в цветчето — тръба в тръбата, и с чувствено забавяне се плъзна по устните и бузата му към този лепкав поток. Безформените сини очи го гледаха гладно.

„Но глобата беше платена.“

Като приズова и последната частица от силата си, Сам хвани с дясната си ръка смукалото. То беше горещо и отровно. Мъничките нишки плът, които го покриваха, опариха дланта му.

То потрепери и се опита да се дръпне. За момент Сам почти го загуби, а после сви ръката си в юмрук, забивайки ноктите си в месото на нещото.

„Ето! — извика той. — Ето, имам нещо за теб, кучко! Нося ти го чак от Сейнт Луис!“

Вдигна лявата си ръка и натъпка лепкавата топка от червени дъвчащи бонбони в края на хобота, запуши го така, както децата на онзи отдавнашен паркинг бяха запушили ауспуха на понтиака на Томи Рийд. То се опита да изпиши, но успя само да избръмчи сподавено. После отново се помъчи да се откъсне от Сам. Топката от дъвчащи бонбони се подаваше от единния край на извиващото се смукало като кървав мехур.

Сам успя да се изправи на колене все още със съпротивляващата се плът в ръка и се хвърли върху нещото-Арделия. То се извиваше и пулсираше под него, мъчеше се да го отхвърли. Затъркаляха се върху купчината нападали книги. То беше ужасно силно. За миг Сам се оказа очи в очи с него и беше поразен от омразата и паниката в погледа му.

После усети как то започна да се издува.

Той се отдръпна и пропълзя назад, дишайки тежко. Нещото в осияната с книги пътека сега приличаше на гротескна плажна топка с хобот — плажна топка, покрита с фини косми, които трептяха като морски водорасли под напора на прилив. То се търкулна по пътеката със смукало, издуто като пожарникарски маркуч, завързан на възел. Сам гледаше, замръзнал от ужас и вцепенение, как нещото, което се беше нарекло Арделия Лорц, се задушаваше от собствените си димящи черва.

Върху опъващата се кожа се изрисува яркочервена пътна карта от кръв. Очите му се опулиха и гледаха към Сам с изражение на огромна изненада. То направи едно последно усилие да изхвърли меката топка от бонбони, но смукалото му беше широко отворено в очакване на храна и бонбоните останаха вътре.

Сам видя какво ще се случи и миг преди експлозията вдигна ръка към лицето си.

Парчета неземна плът се разлетяха във всички посоки. Струи гъста кръв опръскаха ръцете, гърдите и краката на Сам. Той извика със смесено чувство на отвращение и облекчение. След миг аварийната светлина загасна и отново ги потопи в тъмнина.

11.

И сега интервалът на тъмнина беше много кратък, но беше достатъчно дълъг, за да може Сам да усети промяната. Той я почувства в главата си — ясно усещане за неща, които са били излезли от релсите и постепенно се връщат на местата си. Когато аварийните светлини отново се включиха, те бяха вече четири. Захранването им издаваше не силно жужене, а тих, спокоен бръмчащ звук и те бяха много ярки, изгониха сенките и от най-далечните кътчета на залата. Той не знаеше дали светът на 1960, в който бяха попаднали, когато натриевата лампа се беше превърнала в живачна, беше реален или илюзия, но знаеше, че вече го няма.

Прекатурените шкафове за книги отново бяха изправени. На пътеката пред него имаше пръснати книги — около дузина, — но може би той ги беше съборил, докато се мъчеше да стане на крака. А вън шумът на бурята беше спаднал от грохот до мърморене; Сам чуваше как по покрива пада равномерен дъжд.

Нещото-Арделия беше изчезнало. По пода, по книгите и по него нямаше нито петна от кръв, нито парчета плът.

Имаше само една следа от нея — една златна обеца, която блъскаше на пода.

Сам се изправи неуверено на крака и я изрита. После пред очите му се спусна сива пелена и той се олюля, притворил очи, в очакване да припадне.

— Сам! — беше Наоми и гласът ѝ звучеше разплакано. — Сам, къде си?

— Тук! — Той вдигна ръка, хвана в шепа кичур от косата си и дръпна силно. Глупаво може би, но свърши работа. Трептящата сивота не изчезна съвсем, но отстъпи. Сам тръгна обратно към зоната на каталозите. Вървеше с големи, внимателни крачки.

Същото бюро — грозна дървена маса на къси крака, стоеше при каталозите, но лампата с нейния старомоден, украсен абажур беше заменена от флуоресцентна лампа. Разбрицаната пишеща машина беше заменена от компютър „Епъл“. И дори и да не беше сигурен в кое

време се намира, един поглед върху кашоните на пода щеше да го убеди — те бяха пълни с разноцветни найлонови опаковки.

Наоми все още стоеше на колене до Дейв в края на пътеката и когато Сам стигна до нея, видя, че пожарогасителят (въпреки че бяха минали трийсет години, той, изглежда, беше същият) отново беше здраво закрепен на стената... но формата на дръжката му все още беше отбелязана върху бузата и челото на Дейв.

Очите на стареца бяха отворени и когато видя Сам, той се усмихна.

— Не е... зле — прошепна той. — Обзалагам се, че не си знаел, че го носиш... в себе си.

Сам почувства огромно самодоволно чувство на облекчение.

— Не. Не знаех.

Той се наведе и показа три пръста пред очите на Дейв.

— Колко пръста виждаш?

— Около... седемдесет и четири — прошепна Дейв.

— Ще извикам „Бърза помощ“ — каза Наоми и се заизправя.

Лявата ръка на Дейв я хвана за китката и не ѝ даде да стане.

— Не. Не още. — Очите му се преместиха върху Сам. — Наведи се. Трябва да шепна.

Сам се наведе над стареца. Дейв го обхвани с трепереща ръка зад врата. Устните му гъделничкаха ухoto на Сам и Сам с усилие остана неподвижен — гъдел го беше.

— Сам — прошепна той. — Тя чака. Запомни... тя чака.

— Какво? — попита Сам. Почекува се почти абсолютно объркан. — Дейв, какво искаш да кажеш?

Но ръката на Дейв беше паднала. Той гледаше нагоре към Сам, през Сам, а гърдите му се издигаха учестено.

— Отивам — каза Наоми, очевидно разстроена. — До бюрото има телефон.

— Не — каза Сам.

Тя се обърна към него, очите ѝ блестяха, устата ѝ беше оголила в яростна гримаса равните ѝ бели зъби.

— Какво искаш да кажеш? Луд ли си? Най-малкото черепът му е счупен. Той е...

— Той си отива, Сара — каза тихо Сам. — Много скоро. Остани с него. Бъди негов приятел.

Тя погледна надолу и този път видя това, което беше видял Сам. Зеницата на лявото око на Дейв се беше смалила колкото главичка на карфица, а зеницата на дясното му око беше огромна и втренчена.

— Дейв? — прошепна тя, уплашена. — Дейв?

Но Дейв отново гледаше към Сам.

— Запомни — прошепна той. — Тя ча...

Очите му се оцъклиха. Гърдите му още веднъж се надигнаха, спаднаха... и вече не се надигнаха.

Наоми захлипа. Сложи ръката му на бузата си и затвори очите му. Сам мъчително коленичи и я прегърна през кръста.

ГЛАВА 15
„УЛИЦА АНГЪЛ“ (III)

1.

Тази нощ и следващата бяха безсънни за Сам Пийбълс. Той лежеше буден в леглото си, беше запалил всички лампи на втория етаж, и мислеше за последните думи на Дейв: „Тя чака.“

Призори на втората нощ започна да вярва, че разбира какво се беше опитал да каже старецът.

2.

Сам мислеше, че Дейв ще бъде погребан в Баптистката църква в Провърбия и малко се изненада, че той се беше приобщил към католическата вяра в някакъв момент между 1960 и 1990. Службата беше отслужена в църквата „Свети Мартин“ на 11 април — ветровит пролетен ден, в който времето беше ту облачно, ту слънчево.

След службата на гробищата имаше помен на „Улица Ангъл“. Когато Сам пристигна, там имаше почти седемдесет души, които ходеха по стаите нания етаж или приказваха на групи. Всички бяха познавали Дейв и говореха за него с хумор, уважение или неугасваща любов. Пиеха лимонада в пластмасови чаши и ядяха сандвичи хапки. Сам се местеше от група на група, от време на време разменяше по някоя дума с тези, които познаваше, но не се спираше за разговор. Рядко изваждаше ръката си от джоба на тъмното си сако. На връщане от църквата беше спрял в магазина „Пигли Уигли“ и беше взел половин дузина целофанови пакетчета — четири тънки и дълги и две правоъгълни.

Сара я нямаше.

Смяташе да тръгва, когато забеляза Луки и Рудолф, които седяха в един ъгъл. Между тях имаше колода карти, но не се виждаше да играят.

— Здравейте, момчета — каза Сам, като се доближаваше. — Сигурно не ме помните...

— Как не — каза Рудолф. — За какви ни мислите? За двама слабоумни? Вие сте приятел на Дейв. Дойдохте в деня, когато правехме плакатите.

— Вярно! — възклика Луки.

— Намерихте ли онези книги, които търсехте? — попита Рудолф.

— Да — каза Сам и се усмихна. — Накрая ги намерих.

— Вярно! — възклика Луки.

Сам извади четирите плоски целофанови пакетчета.

— Донесъл съм ви нещо, момчета.

Луки погледна надолу и очите му светнаха.

— Локуми, Долф! — каза той и възторжено се ухили. — Виж!
Гаджето на Сара ни е донесъл от онези проклети локуми! Прекрасно!

— Ей, дай ми ги, стар пияници! — каза Рудолф и ги грабна. —
Този глупак ще ги изяде всички наведнъж и довечера ще се насере в
леглото, нали разбирате — каза той на Сам. После обели един локум и
го подаде на Луки. — Вземи, глупако. Другите ще ти ги пазя.

— Вземи си и ти един, Долф. Хайде.

— Знаеш, че не мога, Луки. Тези неща ме изгарят и от двата
края.

Сам не обърна внимание на тази интермедия. Той гледаше
упорито към Луки.

— Гаджето на Сара? Откъде си чул това?

Луки отхапа наведнъж половината локум, после вдигна очи.
Изражението му беше едновременно добродушно и лукаво. Той се
почеса по носа и каза:

— Когато си в програмата, чуваш всякакви неща. Така си е.

— Той не знае нищо, господине. Само си чеше езика.

— Това не е нищо, а са глупости — извика Луки и отхапа нова
гигантска хапка локум. — Знам, защото Дейв ми каза! Снощи!
Сънувах сън и Дейв беше в него, и ми каза, че този човек е гадже на
Сара!

— А Сара къде е? — попита Сам. — Мислех, че ще е тук.

— Тя говори с мен след панихида — каза Рудолф. — Каза ми,
че ако искате да я видите, знаете къде да я намерите по-късно. Каза, че
веднъж сте я видели там.

— Тя ужасно обичаше Дейв — каза Луки. Внезапно една сълза
се появи на ръба на клепача му и се търкулна надолу по бузата. Той я
избърса с опакото на ръката си. — Всички го обичахме. Дейв винаги
толкова ни помагаше. Сега е много лошо, нали разбирате. Наистина
много лошо — и изведнъж избухна в сълзи.

— Е, нека ви кажа нещо — каза Сам. Той приклекна до Луки и
му подаде носната си кърпа. Самият той беше близо до сълзите и беше
ужасен от това, което трябваше да направи... или да се опита да
направи. — Накрая той успя. Умря трезвен. Каквито и приказки да
чуете, знайте това, защото аз знам, че е вярно. Той умря трезвен.

— Амин — каза почтително Рудолф.

— Амин — съгласи се Луки и се върна. Той подаде на Сам кърпичката му. — Благодаря.

— Няма нищо, Луки.

— Кажи, нямаш ли още от онези проклети локуми, а?

— Не — каза Сам и се усмихна. — Нали знаеш поговорката, Луки — и едно е много, а и хиляда не са достатъчно.

Рудолф се засмя. Луки се усмихна... и отново се почеса по носа.

— А какво ще кажеш за четвърт долар, нямаш ли излишен четвърт долар, а?

3.

Първата мисъл на Сам беше да се върне в библиотеката, но това, което беше казал Долф, беше друго — със Сара той беше ходил в библиотеката веднъж — в онази ужасна нощ, която вече му се струваше, че е била преди десет години, но те бяха били там заедно — не я беше виждал там — както например виждаш някого през прозореца или...

Тогава си спомни кога и къде наистина беше виждал Сара през прозореца — точно тук, на „Улица Ангъл“. Тя беше част от групата на задната полянка и правеше това, което правеха всички, за да се запазят трезвени. Той мина през кухнята, както беше направил през онзи ден, поздрави още няколко души. Бърт Айвърсън и Елмър Баскин бяха в една от групичките, пиеха сладоледов пунш и слушаха с досада една стара жена, която Сам не познаваше.

Отвори кухненската врата и излезе на задната веранда. Денят отново беше станал сив и ветровит. Задният двор беше пуст, но на Сам се стори, че зад храстите, които ограждаха задния двор, се вижда проблясък с пастелен цвят.

Слезе по стъпалата, пресече задния двор и почувства как сърцето му отново започва да бие много силно. Ръката му се плъзна в задния джоб и извади двете останали целофанови пакетчета. Те бяха пълни с червени дъвчащи бонбони „Десятка“. Разкъса ги и започна да омесва топка, много по-малка от онази, която беше направил в датсuna в понеделник вечерта. Сладникавата захарна миризма беше пак така непоносима както винаги. В далечината се чуваше приближаващ се влак и той го накара да помисли за съня му — за този, в който Наоми се беше превърнала в Арделия.

„Твърде късно, Сам. Вече е твърде късно. Злото е сторено.“

„Тя чака. Помни, Сам — тя чака.“

Имаше много истина в сънищата — понякога.

Как беше останала жива през всичките тези години? Всичките тези години? Никога не си бяха задавали този въпрос, нали? Как правеше преминаването от една личност в друга? Не си бяха задавали

и този въпрос. Може би това нещо, което приличаше на жена на име Арделия Лорц, беше под блъсъка и илюзиите като някоя от онези ларви, които намотават какавидите си между клоните на някое дърво, покриват ги с предпазна паяжина и после отлитат на мястото си за умиране. Ларвите в какавидите лежат тихо и чакат... променят се...

„Тя чака.“

Сам продължи да върви и да меси миризливата топчица, направена от онова вещество, което Библиотечният полицай — неговият Библиотечен полицай — беше откраднал и превърнал във вещество на кошмарите. Това вещество по някакъв начин отново се беше променило с помощта на Наоми и Дейв във веществото на спасението.

Библиотечният полицай, който дърпа Наоми към себе си. Залепя уста върху шията ѝ, сякаш я целува. А вместо това кашля.

Торбата, която виси под шията на нещото-Арделия. Отпусната. Свършена. Празна.

„Моля те, гледай да не стане твърде късно.“

Той влезе в тънката стена от храста. Наоми Сара Хигинс стоеше от другата им страна с ръце, скръстени на гърдите. Тя го погледна кратко и той беше потресен от бледността на бузите ѝ и измъчения поглед в очите ѝ. После тя погледна назад към железопътната линия. Влакът вече беше по-близо. Скоро щяха да го видят.

— Здравей, Сам.

— Здравей, Сара.

Сам я прегърна през кръста. Тя му позволи, но той почувства, че тялото ѝ е твърдо, вдървено, неподатливо. „Моля те, гледай да не стане твърде късно“ — каза си той отново и усети, че мисли за Дейв.

Те го бяха оставили там, в библиотеката, след като подпряха вратата към товарната платформа с гумен клин. Сам се беше обадил за отворената врата от телефонния автомат през две преки. Когато диспечерката го попита за името му, той беше затворил. Така намериха Дейв и, разбира се, заключението беше „нешастен случай“, а тези хора в града, които все пак ги беше грижа, щяха да си помислят очакваното: още един стар пияница е отишъл в небесната кръчма. Щяха да си помислят, че е вървял по алеята с шише, видял е отворената врата, влязъл е вътре и в тъмнината е паднал върху пожарогасителя. Край на историята. Резултатите от аутопсията, които показваха, че алкохолът в

кръвта на Дейв е нула, ни най-малко не променяха предположенията дори и за полицията. „Хората просто очакват пияница да умре пиян — помисли си Сам — дори и когато не е.“

— Как си, Сара? — попита той.

Тя го погледна уморено.

— Не съм добре, Сам. Никак не съм добре. Не мога да спя... не мога да ям... умът ми е пълен с най-ужасни мисли... те въобще не изглеждат като мои мисли... и искам да пия. Това е най-лошото от всичко. Искам да пия... и да пия... и да пия. Събранията не помагат. За пръв път в живота ми събранията не ми помагат.

Тя затвори очи и заплака. Плачът ѝ беше безсилен, плач на безнадеждно изгубен човек.

— Така е — съгласи се той. — Няма да помогнат — не могат. И си мисля, че би й харесало, ако започнеш да пиеш отново. Тя чака... но това не значи, че не е гладна.

Тя отвори очи и го погледна.

— Какво... Сам, за какво говориш?

— Упоритостта, мисля си — каза той. — Упоритостта на злото. Как то може да чака. Как може да бъде толкова умело, толкова издръжливо и толкова силно.

Той бавно вдигна ръка и я отвори.

— Познаваш ли това, Сара?

Тя отскочи при вида на топката от дъвчащи бонбони, която лежеше на дланта му. За момент очите ѝ бяха отворени и напълно будни. В тях блестеше омраза и страх.

И блясъкът беше сребърен.

— Хвърли това! — прошепна тя. — Хвърли това проклето нещо!

— Ръката ѝ се вдигна в защита към тила ѝ, където червено-кафявата ѝ коса падаше върху раменете.

— Говоря на теб — каза той спокойно. — Не на нея, а на теб. Обичам те, Сара.

Тя го погледна отново и погледът ѝ отново беше пълен с ужасна умора.

— Да — каза тя. — Може би е така. И може би трябва да се научиш да не ме обичаш.

— Искам да направиш нещо за мен, Сара. Искам да се обърнеш с гръб към мен. Идва влак. Искам да гледаш към влака и да не се

обръщаш към мен, докато не ти кажа. Можеш ли да направиш това?

Горната ѝ устна се повдигна. Измъченото ѝ лице отново се оживи от омраза и страх.

— Не! Остави ме на мира! Иди си!

— Това ли искаш? — попита той. — Наистина ли? Ти си казала на Долф къде да те намеря, Сара. Наистина ли искаш да си ида?

Очите ѝ отново се затвориха. Устата ѝ се отпусна, разтреперана от страдание. Когато очите ѝ отново се отвориха, те бяха пълни с призрачен ужас и в тях напираха сълзи.

— О, Сам, помогни ми! Нещо не е наред и аз не знам нито какво е то, нито какво да правя!

— Аз знам какво да правя — каза ѝ той. — Вярвай ми Сара, и вярвай в това, което каза, когато отивахме в библиотеката в понеделник вечерта. Честност и вяра. Това са нещата, които са противоположни на страх. Честност и вяра.

Той я погледна спокойно.

Изведнъкът горната устна на Наоми се дръпна, долната ѝ устна за миг се превърна във форма, която беше почти като рог.

— Върви на майната си! — каза тя. — Върви на майната си, Сам Пийбълс!

Той я погледна спокойно.

Приближаващият влак изsvири — пресичаше река Провърбия и навлизаше в Джънкшън сити. Беше следобедният товарен влак — онзи, който профучаваше, без да спре, към товарната гара в Омаха. Сега Сам го видя.

— Няма много време, Сара. Трябва да стане сега. Обърни се и погледни влака. Гледай го как идва.

— Да — бързо отвърна тя. — Добре. Направи каквото искаш, Сам. И ако видиш... ако видиш, че нищо не става... тогава ме бутни. Бутни ме пред влака. После можеш да кажеш на другите, че съм скочила... че е било самоубийство. — Тя го погледна умоляващо — смъртно уморени очи гледаха към неговите от изтощеното ѝ лице. — Те знаят, че не съм на себе си — хората от програмата. От тях не може да се скрие как се чувствуаш. След известно време това просто става невъзможно. Ако им кажеш, че съм скочила, те ще ти повярват и ще бъдат прави, защото аз не искам да продължавам по този начин. Но

работата е там... Сам, работата е там, че не след дълго аз ще искам да продължавам.

— Тихо — каза той. — Няма да говорим за самоубийство. Погледни към влака, Сара, и помни, че те обичам.

Тя се обърна към влака, който вече беше на по-малко от една миля и се приближаваше бързо. Ръцете й се вдигнаха зад врата и повдигнаха косата й. Сам се наведе напред... и това, което търсеше, беше там — свито високо върху бялата плът на врата й. Той знаеше, че основата на мозъка й започваше на сантиметър под това място и почувства как стомахът му се свива от отвращение.

Наведе се към нарастващия мехур. Той беше покрит с паяжина от кръстосани бели нишки, но Сам виждаше и под тях — бучка от розово желе, което се вълнува и пулсираше с ритъма на сърцето й.

— Остави ме на мира! — внезапно изкрешя Арделия Лорц с устата на жената, в която Сам беше влюбен. — Остави ме на мира, кучи сине! — Но ръцете на Сара бяха спокойни и придържаха нагоре косата й, откриваха достъп за него.

— Можеш ли да видиш цифрите на локомотива, Сара? — промърмори той.

Тя изстена.

Той вкара палеца си в меката топка от дъвчащи бонбони, която държеше и тя стана малко по-голяма от паразита, който лежеше върху врата на Сара.

— Прочети ми ги, Сара. Прочети цифрите.

— Две... шест... о, Сам, о, главата ме боли... имам чувството, че две големи ръце разкъсват мозъка ми на две...

— Прочети цифрите, Сара — промърмори той и лепна червените дъвчащи бонбони „Десятка“ върху този пулсиращ, отратителен мехур.

— Пет... девет... пет...

Внимателно натисна дъвчащите бонбони върху него. Изведнъж го усети как се извива и се гърчи под захарното покривало. „Ами ако се скъса? Ами ако просто се разкъса, преди да мога да го махна от нея? Това е цялата концентрирана отрова на Арделия... ами ако то се разкъса, преди да го махна?“

Приближаващият се влак отново иззвири. Звукът на свирката заглуши писъка от болка, който издаде Сара.

— Спокойно...

Той стисна и едновременно дръпна бонбонената маса. То беше у него — беше хванато в бонбоните, пулсираще и се вълнуващ като мъничко болно сърце. Върху врата на Сара имаше три мънички тъмни дупки не по-големи от убождания на игла.

— Няма го! — извика тя. — Сам, няма го!

— Още не — каза мрачно Сам. Бонбонената топка отново лежеше върху ръката му и на повърхността ѝ се издигаше мехур, който се напрягаше да пробие...

Влакът вече преминаваше с рев през товарния склад на Джънкшън сити — склада, в който веднъж един човек на име Брайън Кели беше подхвърлил на Дейв Дънкан четири монети и после му беше казал да се пръждосва. Беше на по-малко от триста метра и се приближаваше бързо.

Сам избута Сара настани и коленичи до линията.

— Сам, какво правиш?

— Ето сега, Арделия — промърмори той. — Опитай това. — Той плясна пулсиращата, разпъваща се маса от дъвчащи бонбони върху едната от блестящите стоманени релси.

В мозъка си чу писък на неизразим гняв и ужас. Изправи се, загледан в нещото, хванато вътре в бонбоните — то се извиваше и напираше навън. Бонбоните се разтвориха... той видя вътре по-тъмно червено, което се опитваше да се измъкне... и тогава влакът от 2,20 за Омаха профуча в организирана буря от тракащи оси и скърцащи колела.

Бонбоните изчезнаха, а в мозъка на Сам Пийбълс онзи пронизителен писък спря, отрязан като с нож.

Той отстъпи назад и се обърна към Сара. Тя се олюяваше, очите ѝ бяха разширени и пълни с луда радост. Той я обхвана през кръста и я прегърна, а покрай тях минаваха и развяваха косите им товарни вагони, платформи и цистерни.

Те останаха така, докато не премина и последният вагон, отнасяйки малките си червени светлинни на запад. После тя леко се отдръпна от него — но не извън пръстена, образуван от ръцете му — и го погледна.

— Свободна ли съм, Сам? Наистина ли съм свободна от нея? Чувствам, че е така, но не ми се вярва.

— Свободна си — потвърди Сам. — И твоята глоба е платена, Сара. От днес и завинаги глобата ти е платена.

Тя доближи лицето си до неговото и заобсипва устните, бузите и очите му с кратки целувки. Докато правеше това, не затвори очи — през цялото време го гледаше съсредоточено.

Най-накрая той взе ръцете ѝ и каза:

— Защо не се върнем вътре при останалите? Приятелите ти ще се чудят къде си.

— Те могат да бъдат и твои приятели, Сам... ако го искаш.

Той кимна.

— Искам. Искам го много.

— Честност и вяра — каза тя и го докосна по бузата.

— Това са думите. — Той я целуна отново, после ѝ подаде ръка.

— Ще повървите ли с мен, госпожице?

Тя вплете ръката си в неговата.

— Където пожелаете, господине. Навсякъде.

Те бавно тръгнаха обратно през полянката на „Улица Ангъл“, хванати под ръка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.